Bundel - Raadsvergadering van 12 november 2026

Agenda bijlagen

Uitnodiging raadsvergadering donderdag 12 november 2026 [G.26.03284]
Publicatie commissie en raadsvergadering november 2026 (Algemene Beschouwingen) [G.26.03048]
Besluitenlijst commissie BSM 5 november 2026 [G.26.03241]

0 10:15 - Vragenhalfuur

Vragenhalfuur 12 november - verzoek VVD over recente onrust onder de agrariërs [E.26.03058]

1 11:00 - Opening

2 11:01 - Vaststellen van de agenda

3 11:02 - Mededelingen

4 11:03 - A 314 - Toelating W. (Willy) Brandsma als tijdelijk lid van de raad

Dossier 3972 voorblad
Concept-besluit A 314 - Toelating W. (Willy) Brandsma als lid van de raad (G.26.03236)
A 314 - Verslag commissie geloofsbrieven W. Brandsma (G.26.03238)
Raadsbesluit A 314 - Toelating W. (Willy) Brandsma als tijdelijk lid van de raad [G.26.03236)

5 11:08 - Vaststellen van de besluitenlijst van de raadsvergadering 15 oktober 2026

Dossier 3417 voorblad
Concept-besluitenlijst raadsvergadering 15 oktober 2026 (G.26.03058)
Vastgestelde besluitenlijst van de vergadering van de gemeenteraad van Gulpen-Wittem [G.26.03058]

6 11:09 - Vaststellen afdoening ingekomen stukken

Dossier 3418 voorblad
ingekomen stukken raad 12 november [G.26.03388]

7 BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

Dossier 3920 voorblad
Ontwerp-raadsbesluit Programmabegroting 2027-2030 [G.26.02927]
Raadsvoorstel Programmabegroting 2027-2030 [G.26.02906]
Ter vaststelling: Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 gemeente Gulpen-Wittem - gecorrigeerde versie [B.26.04479]
Uitleg gebruik begrotingsapp Gemeente Gulpen-Wittem [B.26.04516]
Beantwoording vragen VVD inzake Begroting 2027: toezegging presidium en uitvoering A2511 [G.26.03117]
Beantwoording technische vragen - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 [G.26.03243]
Bijlage bij beantwoording technische vragen - Brief Provincie n.a.v. begroting 2026 (Geanonimiseerd) [B.26.04758]
Beantwoording vragen van Fractie Franssen voor het gedeelte Jeugd [G.26.03309]
Beantwoording technische vragen VVD inzake Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 [G.26.03348]
Beantwoording vragen Fractie Franssen commissievergadering [G.26.03298]
A2609 - Amendement Schoeren (VVD) over het verhogen van de bijdrage Jeugdfonds Sport en Cultuur Limburg in 2027 (G.26.03272) - INGETROKKEN
A2610 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over een toekomstbestendige Hubertusmarkt (G.26.03318) - INGETROKKEN

A2611 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over Cittaslow (G.26.03334) - 1e gewijzigde versie
A2612 - Amendement Theunissen (VVD) over het schrappen van 5 procent extra OZB (G.26.03380)
A2613 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over de versterking van een evenwichtige verdeling van inkomensregelingen en verlaging van de OZB (G.26.03345) - INGETROKKEN
A2614 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over herwaardering en beheersing van de jeugdzorglasten (G.26.03325) - INGETROKKEN
M2607 - Motie Theunissen (VVD) en Ramakers (FF) over overleg en maatwerk vóór verdere handhaving bij grasland (G.26.03234) - AANGEHOUDEN
M2608 - Motie Theunissen (VVD) over schrappen extra OZB-verhoging van 5 procent (G.26.03263)
M2609 - Motie Theunissen (VVD) over extra woningen in bestaande gebouwen (G.26.03273) - AANGEHOUDEN
M2610 - Motie Van der Laan cs. over financiële sturing door de raad 2.0 (G.26.03282)
M2611 - Motie Van der Laan (DOE22) over kaders herinrichting Sophianumterrein 2.0 (G.26.03319) - 1e gewijzigde versie - AANGEHOUDEN
M2612 - Motie Theunissen (VVD) over verkeersveiligheid en straatraces (G.26.03320) - INGETROKKEN
M2613 - Motie Ramakers (Fractie Franssen) over slimmer werken en structureel besparen op personele lasten (G.26.03322) - AANGEHOUDEN

7.1 11:10 - 1e termijn gemeenteraad - BD 019 ontwerp-begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030
PRO Gulpen-Wittem - Algemene Beschouwingen (G.26.03392)
Fractie Franssen - Algemene Beschouwingen 2026 (G.26.03390)
GWL, Gulpen-Wittem Lokaal - Algemene beschouwingen (G.26.03391)
DOE'22 - Algemene beschouwingen (G.26.03389)
VVD - Algemene beschouwingen (G.26.03393)
Overzicht politieke vragen uit AB - begroting 2026

7.2 12:40 - Schorsing

7.3 13:40 - 1e termijn college van B&W - BD 019 ontwerp-begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

7.4 14:50 - Schorsing

7.5 15:50 - 2e termijn gemeenteraad - BD 019 ontwerp-begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

7.6 16:50 - Schorsing en eventueel aanpassen moties/amendementen

7.7 18:15 - 2e termijn college van B&W - BD 019 ontwerp-begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

7.8 18:45 - Schorsing

7.9 19:15 - Eventuele laatste reactie college B&W op wijzigingen in moties/amendementen

7.10 19:30 - Besluitvorming BD 019 ontwerp-begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

8 Agendavreemde moties

8.1 M2614 - Motie Brandsma (PRO Gulpen-Wittem) cs. over een aanval op een is een aanval op allen
Dossier 3985 voorblad
M2614 - Motie Brandsma (PRO Gulpen-Wittem) c.s. over een aanval op een is een aanval op allen (G.26.03207)
M2614 - Motie Brandsma (PRO Gulpen-Wittem) c.s. over een aanval op een is een aanval op allen (G.26.03207) 1e gewijzigde versie

9 Sluiting

Gemeenteraad van Gulpen-Wittem
Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
Telefoon +31 43 8800 600
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad

Aan de raads- en collegeleden van gemeente Gulpen-Wittem
Postbus 56
6270 AB Gulpen

Uitnodiging

Verzonden 6 november 2026
Onderwerp Vergadering van de gemeenteraad van 12 november 2026

Geachte raads- en collegeleden,

Graag nodig ik u uit voor de openbare vergadering van de gemeenteraad, welke gehouden zal worden op **donderdag 12 november 2026 om 11:00 uur** in de raadzaal van de gemeente Gulpen-Wittem.

Agenda en vergaderstukken
De agenda en de daarbij behorende stukken zijn te raadplegen op het raadsinformatiesysteem van onze gemeente. Dit systeem is te raadplegen via www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad.

Tijdplanning
Op basis van de gemaakte afspraken in het Presidium is er een indicatieve tijdsplanning opgesteld:

		Indicatie
0	Vragenhalfuur	10:15-10:45 uur
1	Opening vergadering	11:00 uur
2	Behandeling van de ontwerpbegroting in eerste termijn gemeenteraad *(iedere fractie krijgt maximaal 20 minuten spreektijd, inclusief indienen moties/amendementen)*	11:10 – 12:40 uur
3	Schorsing (60 min.) incl. soep met broodjes	12:40 – 13:40 uur
4	Reactie van het college op eerste termijn gemeenteraad, incl. reactie op ingediende moties / amendementen	13:40 – 14:40 uur
5	Schorsing (60 min.)	14:40 – 15:40 uur
6	Tweede termijn gemeenteraad met interrupties & debat	15:40 – 17:40 uur
7	Schorsing (90 min.), aanpassen moties / amendementen en avondmaaltijd	17:40 – 19:10 uur

8	Reactie college op tweede termijn gemeenteraad	19:10 – 20:10 uur
9	Schorsing (30 min.) voor *'puntjes op de i'* ingediende moties / amendementen	20:10 – 20:40 uur
10	Eventuele reactie college op laatste aanpassingen moties / amendementen & besluitvorming	20:40 – 20:55 uur
11	Stemverklaringen en besluitvorming	20:55 – 21:05 uur
12	Sluiting	21:05 uur
	Borrel na afloop	

Overige afspraken
Ten behoeve van een zorgvuldige behandeling heeft het Presidium enkele procedureafspraken gemaakt. Hierover informeer ik u graag:

- Op uiterlijk woensdag 11 november 2025, uiterlijk 14:00 uur levert iedere fractie onder embargo de integrale tekst van de algemene beschouwingen aan bij de griffie zodat deze gekopieerd kunnen worden. De kopieën worden uitgedeeld aan het begin van het uitspreken van de 1e termijn. Ter bevordering van de beantwoording door het college wordt gevraagd de politieke vragen te markeren. De griffie plaatst alle politieke vragen voorafgaand aan de vergadering in een overzicht. Dit overzicht aan gestelde vragen wordt na de 1e termijn van de raad gedeeld met de raad en het college.
- Voor collegeleden, raadsleden, griffie, ambtelijke ondersteuning en burgercommissieleden die de hele dag aanwezig zijn, wordt een eenvoudige lunch en avondmaaltijd geregeld.
- De spreektijd bedraagt net als in 2024 en 2025 maximaal 20 minuten per fractie voor de eerste termijn waarbij het indienen van moties en amendementen bij de spreektijd inbegrepen is. Voor de tweede termijn geldt de gebruikelijke 5 minuten per fractie.
- Er worden geen nieuwe foto's gemaakt van de raad en het college omdat dit recent nog is gebeurd.

Vragenhalfuur
Omdat er reeds onderwerpen zijn aangemeld voor het vragenhalfuur, meld ik u dat het vragenhalfuur gehouden wordt van 10:15 uur tot uiterlijk 10:45 uur.

Tot slot
Als u nog vragen heeft over het verloop van de raadsvergadering van 12 november 2026, kunt u contact opnemen met de raadsgriffie via griffie@gulpen-wittem.nl.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Met vriendelijke groet,

de voorzitter,

mw. ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens

Gemeenteraad van Gulpen-Wittem
Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
Telefoon +31 43 8800 600
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad

Openbare kennisgeving

De gemeenteraad behandelt de begroting voor 2027

Het college van burgemeester en wethouders stelt elk jaar een conceptbegroting op voor het komende jaar. In de conceptbegroting vindt u de plannen en ambities van de gemeente voor 2027 en hoe deze plannen en ambities betaald worden. De gemeenteraad vergadert over deze conceptbegroting eerst in een commissievergadering en een week later behandelt de gemeenteraad de conceptbegroting in de raadsvergadering. Deze raadsvergadering wordt ook wel de ‘Algemene Beschouwingen’ genoemd. De raadsleden van de verschillende politieke fracties geven hun visie op de conceptbegroting en aan het einde van de dag stelt de gemeenteraad de begroting, al dan niet gewijzigd, vast.

Vergaderdata

De volgende vergaderingen zijn in de vergadercyclus van november 2026 voorzien:

- Commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM) op donderdag 5 november 2026 om 19:30 uur.
- Raadsvergadering (Algemene Beschouwingen) op donderdag 12 november 2026 om 11:00 uur.

Alle vergaderingen vinden plaats in de raadzaal van het gemeentehuis, Willem Vliegenstraat 12 in Gulpen.

Agenda en vergaderstukken

De voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken zijn te raadplegen op het publiekportaal van onze gemeente. Dit publiekportaal is te raadplegen via www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad.

Bezoeken van de vergadering

Belangstellenden zijn van harte welkom om de openbare vergadering vanaf de publieke tribune bij te wonen. Deze kunnen gebruikmaken van de ingang van het gemeentehuis gelegen aan de Kiebeukel (zijde Timpaantuin/kerk).

Bent u slecht ter been? Dan kunt u bij de publieksingang (zijde parkeerplaats Willem Vliegenstraat) aanbellen voor toegang tot de raadzaal. De bode zal u vanaf de publieksingang graag begeleiden.

Voor deze vergadering verwachten wij dat er voldoende plaatsen op de publieke tribune beschikbaar zijn. Deze plaatsen kunnen niet worden gereserveerd. Belangstellenden hoeven hun bezoek dus niet vooraf aan te melden.

De vergadering wordt live uitgezonden en kan ook op een later moment worden teruggekeken via het publieksportaal.

Inspreekrecht commissievergadering

Voordat de gemeenteraad een besluit neemt over een bepaald onderwerp, hoort de gemeenteraad graag uw mening. De gemeenteraad heeft daarom commissies ingesteld waarin belanghebbenden of betrokkenen gebruik kunnen maken van het inspreekrecht. Aanmelden kan door een e-mail te sturen naar griffie@gulpen-wittem.nl. Uw aanmelding dienen wij minimaal 24 uur voorafgaand aan de betreffende commissievergadering te hebben ontvangen. Het inspreekrecht staat alleen open bij geagendeerde onderwerpen waarover de raad een besluit kan nemen.

Naast het inspreekrecht kunt u ook op andere manieren uw invloed uitoefenen. Zo kunt u een brief sturen naar info@gulpen-wittem.nl t.a.v. de gemeenteraad of rechtstreeks contact opnemen met de raadsleden. De contactgegevens vindt u onder ‘Wie is wie?’ op ons publieksportaal.

Vragen?

Als u nog vragen heeft over het verloop van deze vergaderingen dan kunt u contact opnemen met de raadsgriffie via griffie@gulpen-wittem.nl.

Gemeenteraad van Gulpen-Wittem
Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
Telefoon +31 43 8800 600
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad

Besluitenlijst van de vergadering van de commissie Bestuur, Samenleving en Maatschappelijk (BSM) van Gulpen-Wittem

Zaakdossier	:	-2.07.51/0632
Kenmerk	:	G.26.03241

Algemene informatie over de vergadering

Datum vergadering	:	Donderdag 5 november 2026
Aanvangstijdstip	:	19:30 uur
Locatie	:	Raadzaal
Voorzitter	:	dhr. mr. J.I.A.A. Cremers
Commissiegriffier	:	dhr. mr. R. Reichrath

Leden van de commissie

dhr. ir. M.L. Duyvendak (PRO Gulpen-Wittem)	Aanwezig
dhr. W.H.W. Hendriks (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)	Aanwezig
mw. I. van der Laan (DOE'22)	Aanwezig
dhr. ir. R.M.W. Nijssen, MEM (PRO Gulpen-Wittem)	Aanwezig
dhr. J.J.M. Nix (Fractie Franssen)	Aanwezig
dhr. ing. R.J.G. Pasmans (DOE'22)	Aanwezig
dhr. D.P. Mans (VVD)	Aanwezig
dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)	Aanwezig
dhr. H. Veldhuis (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)	Aanwezig
dhr. N.M.A. Buijsen, BSc. (Fractie Franssen)	Aanwezig

Leden van het college van burgemeester en wethouders

mw. ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens (burgemeester)	Aanwezig
dhr. F.J.E. Derksen (wethouder)	Aanwezig
dhr. A.H.A. Hamaekers (wethouder)	Aanwezig
dhr. mr. M.C.M. Hermans (wethouder)	Aanwezig
mw. drs. A.M. van der Kleij (wethouder)	Aanwezig

Agendapunt 1: opening

De voorzitter opent om 19:30 uur de vergadering en heet iedereen welkom.

Agendapunt 2: vaststellen van de agenda

De commissie besluit de agenda conform vast te stellen.

Agendapunt 3: mededelingen

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

Agendapunt 4: BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

De heer Botterweck spreekt namens de Burgeralliantie Gulpen-Wittem in. Er worden verhelderende vragen van de commissieleden beantwoord door de inspreker.

De commissievoorzitter concludeert dat het voorstel op de agenda wordt geplaatst van de raadsvergadering van donderdag 12 november 2026.

Agendapunt 5: sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21:05 uur.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Ondertekening van de besluitenlijst

Aldus vastgesteld op donderdag 5 november 2026 in Gulpen.

de commissiegriffier,

dhr. mr. R. Reichrath

de voorzitter,

dhr. mr. J.I.A.A. Cremers

From: Ramaekers, Nicole
Sent: Tue, 3 Nov 2026 15:55:07 +0000
To: Marc Theunissen
Cc: Griffie; Clarien Schoeren-Langenkamp
Subject: Re: vragenhalfuur 12 november - verzoek tot spreektijd

Geachte meneer Theunissen, beste Marc,

Ik heb jouw mail in goede orde ontvangen en ik zal de griffie vragen e.e.a. Op de agenda te plaatsen.

Verzonden vanuit Outlook voor iOS
Van: Marc Theunissen <marc.theunissen@Gulpen-Wittem.nl>
Verzonden: Tuesday, 03 November 2026 14:37:42
Aan: Ramaekers, Nicole <nicole.ramaekers@gulpen-wittem.nl>
CC: Griffie <griffie@gulpen-wittem.nl>; Clarien Schoeren-Langenkamp <mail@clarienschoeren.nl>
Onderwerp: vragenhalfuur 12 november - verzoek tot spreektijd

Geachte voorzitter/beste Nicole,

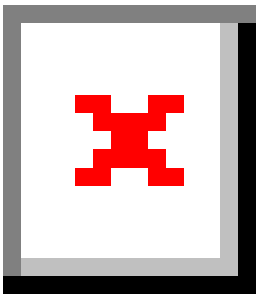
Namens mijn fractiegenoot Clarien Schoeren-Langenkamp verzoek ik u haar het woord te geven tijdens het vragenhalfuur voorafgaand aan de raadsvergadering van donderdag 12 november.

Aanleiding is een recente onrust onder de agrariërs.

Graag ontvang ik uw bevestiging.

Met vriendelijke groet,

Ing. Marc Theunissen
Fractievoorzitter VVD Gulpen-Wittem

M: +31625405076
E: fractie@gulpenwittem.vvd.nl
W: https://www.vvd.nl/gemeente-gulpen-wittem/

https://www.vvd.nl/word-lid/

Raadsvergadering

Dossiernummer	3972
Extern Zaak ID	-2.07.51/0624
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 november 2026
Agendapunt	4
Titel	A 314 - Toelating W. (Willy) Brandsma als tijdelijk lid van de raad
Organisatieonderdeel	Afdeling Raadsgriffie
Portefeuillehouder	Burgemeester N.H.C. (Nicole) Ramaekers

Bijlagen
Concept-besluit A 314 - Toelating W. (Willy) Brandsma als lid van de raad (G.26.03236)
A 314 - Verslag commissie geloofsbrieven W. Brandsma (G.26.03238)
Raadsbesluit A 314 - Toelating W. (Willy) Brandsma als tijdelijk lid van de raad [G.26.03236)

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadsvergadering	**12 november 2026**
Commissie Geloofsbrieven	12 november 2026

Toelichting

Gemeenteraadsleden kunnen op grond van de Kieswet bij zwangerschap en bevalling of langdurige ziekte tijdelijk ontslag nemen. In dat geval is tijdelijke vervanging mogelijk. Wegens tijdelijk ontslag wegens ziekte van raadslid mevrouw S.A.M.M. Vos (PRO Gulpen-Wittem), komt de heer W. Brandsma in aanmerking om de vervanging op zich te nemen. De heer Brandsma heeft tijdig zijn benoeming aanvaard. De commissie geloofsbrieven zal voorafgaand aan de raadsvergadering de geloofsbrieven onderzoeken en hierover aan de raad rapporteren. De gemeenteraad dient vervolgens over de toelating te besluiten.

Voorgesteld besluit

1. De heer W. Brandsma toe te laten als lid van de raad als tijdelijke vervanger van mevrouw S.A.M.M. Vos.
2. De heer W. Brandsma gedurende de periode van het tijdelijk ontslag van mevrouw S.A.M.M. Vos te benoemen tot lid van de commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM)

Besluit

1. De heer W. Brandsma toe te laten als lid van de raad als tijdelijke vervanger van mevrouw S.A.M.M. Vos.

2. De heer W. Brandsma gedurende de periode van het tijdelijk ontslag van mevrouw S.A.M.M. Vos te benoemen tot lid van de commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM)

Toelichting
Het voorstel is aangenomen zonder dat hiervoor stemming is gevraagd.

Gemeenteraad van Gulpen-Wittem
Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
Telefoon +31 43 8800 600
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad

Raadsbesluit

Zaakdossier	:	-2.07.51/0624
Kenmerk	:	G.26.03236
Raadsnummer	:	A 314
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Toelating van het benoemde lid tot de gemeenteraad

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Overwegende

- Gelet op het verzoek van raadslid S.A.M.M. Vos aan de burgemeester om tijdelijk ontslag wegens ziekte;
- Gelet op diverse artikelen in de Kieswet;
- Gehoord hebbende het positieve advies van de commissie geloofsbrieven.

Besluit

1. De heer W. Brandsma toe te laten als lid van de raad als tijdelijke vervanger van mevrouw S.A.M.M. Vos.
2. De heer W. Brandsma gedurende de periode van het tijdelijk ontslag van mevrouw S.A.M.M. Vos te benoemen tot lid van de commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM)

Status raadsbesluit

Aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 12 november 2026 in Gulpen.

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Voorstel

Zaakdossier	:	-2.07.51/0624
Kenmerk	:	G.26.03236
Raadsnummer	:	A 314
Afdeling	:	Centraal Stembureau / Raadsgriffie
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Toelating van het benoemde lid tot de gemeenteraad

Gulpen, 9 november 2026

Samenvatting

Gemeenteraadsleden kunnen op grond van de Kieswet bij zwangerschap en bevalling of langdurige ziekte tijdelijk ontslag nemen. In dat geval is tijdelijke vervanging mogelijk. Wegens tijdelijk ontslag wegens ziekte van raadslid mevrouw S.A.M.M. Vos, komt de heer W. Brandsma in aanmerking om de vervanging op zich te nemen.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. De heer W. Brandsma toe te laten als lid van de raad als tijdelijke vervanger van mevrouw S.A.M.M. Vos.
2. De heer W. (Willy) Brandsma gedurende de periode van het tijdelijk ontslag van mevrouw S.A.M.M. Vos te benoemen tot lid van de commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM).

Toelichting

Gemeenteraadsleden kunnen bij zwangerschap, bevalling of langdurige ziekte tijdelijk ontslag nemen. Bij het verzoek om tijdelijk ontslag moet een verklaring van een arts of verloskundige worden overgelegd waaruit blijkt dat tijdelijk ontslag gegrond is. De voorzitter van de raad beslist in overeenstemming met deze verklaring.

De duur van het tijdelijke ontslag is 16 weken. De ontslagperiode gaat in op 12 november 2026. Het lidmaatschap van het oorspronkelijke raadslid begint

automatisch weer na deze periode. Tijdelijk ontslag kan driemaal per raadsperiode worden verleend.

Voor iedere ontslagname moet opnieuw de gehele procedure van ontslagname, benoeming en toelating worden doorlopen, ook als de periodes aaneengesloten zijn.

Om toegelaten te worden als (tijdelijk) gemeenteraadslid, moet de gemeenteraad eerst toetsen of iemand voldoet aan de vereisten voor het lidmaatschap. Dit onderzoek wordt verricht door de door de raad ingestelde commissie geloofsbrieven. Deze commissie onderzoekt de geloofsbrieven en brengt vervolgens advies uit aan de gemeenteraad over de toelating. Het toegelaten nieuwe lid van de raad legt vervolgens in handen van de voorzitter en ter vergadering de eed of verklaring en belofte af.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Verzoek tijdelijk ontslag raadslid S.A.M.M. Vos (ter inzage)	E.26.03028	-2.07.51/0624
Verklaring arts (ter inzage)	B.26.04731	-2.07.51/0624
Besluit burgemeester inzake verlenen van tijdelijk ontslag aan raadslid S.A.M.M. Vos	G.26.03237	-2.07.51/0624
Kennisgeving burgemeester aan raadslid S.A.M.M. Vos waarmee het tijdelijk ontslag wordt verleend (ter inzage)	U.26.01683	-2.07.51/0624
Geloofsbrieven W. Brandsma (ter inzage)	Diverse in dossier	-2.07.51/0624
Verslag van de commissie geloofsbrieven	G.26.03238	-2.07.51/0624

Gemeenteraad van Gulpen-Wittem
Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
Telefoon +31 43 8800 600
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad

Proces verbaal commissie geloofsbrieven

Dossiernummer	:	-2.07.51/0624
Kenmerk	:	G.26.03238
Raadsnummer	:	A 314
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Proces verbaal met betrekking tot het onderzoek van de commissie geloofsbrieven d.d. donderdag 12 november 2026

De commissie geloofsbrieven,

Gelet op:

- Artikel 3, eerste lid van het Reglement van Orde van de raad Gulpen-Wittem 2026;
- Diverse artikelen in de Kieswet;
- Artikelen 10, 12, 13 en 15 van de Gemeentewet

Taakstelling

De gemeenteraad heeft een commissie geloofsbrieven ingesteld, zoals bedoeld in artikel 3 Reglement van Orde van de raad van Gulpen-Wittem. Deze commissie heeft op basis van de Kieswet de taak om een geloofsbrievenonderzoek uit te voeren. De commissie geloofsbrieven beoordeelt of de door het Centraal Stembureau benoemde personen voldoen aan de wettelijke vereisten voor het lidmaatschap van de raad en of de benoemden als lid van de raad kunnen worden toegelaten. Indien er een geschil ten aanzien van de geloofsbrieven rijst, adviseert de commissie de raad hoe het geschil beslist moet worden.

Onderzochte geloofsbrieven

De commissie geloofsbrieven heeft als gevolg van een tijdelijk opengevallen plaats in de raad, de geloofsbrieven onderzocht van dhr. W. (Willy) Brandsma.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Bevindingen

Bij dit onderzoek heeft de commissie geloofsbrieven het volgende geconstateerd:

1. De voorzitter van het Centraal Stembureau heeft dhr. Brandsma tijdig in kennis gesteld;
2. Van de benoemde is tijdig een schriftelijke verklaring ontvangen, dat deze de benoeming heeft aanvaard.
3. Van de benoemde is een gewaarmerkt afschrift overlegd van gegevens uit de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP), waaruit woonplaats, datum en plaats van de geboorte blijken.
4. De benoemde voldoet aan de vereisten voor het lidmaatschap van de raad als bedoeld in artikel 10 Gemeentewet:
    a. De benoemde is volgens het BRP woonachtig binnen de gemeente, en niet is gebleken dat deze een werkelijke woonplaats anders heeft;
    b. De benoemde is 18 jaar of ouder;
    c. Niet is gebleken dat de benoemde uitgesloten is van het kiesrecht.
5. Van de benoemde is een ondertekende verklaring ontvangen, waarin wordt vermeld welke andere functies dan het raadslidmaatschap worden vervuld;
6. De benoemde vervult geen met het raadslidmaatschap onverenigbare functies, als bedoeld in artikel 13 van de Gemeentewet.

Advies

Op grond van bovenstaande bevindingen geeft de commissie geloofsbrieven het volgende advies aan de gemeenteraad:

1. De heer W. (Willy) Brandsma toe te laten als lid van de gemeenteraad.

Aldus vastgesteld tijdens de zitting van de commissie geloofsbrieven op donderdag 12 november 2026 te Gulpen.

de commissiegriffier,

dhr. A. van Horssen, MSc.

de voorzitter,

dhr. mr. J.I.A.A. Cremers

Gemeenteraad van Gulpen-Wittem
Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
Telefoon +31 43 8800 600
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad

Raadsbesluit

Zaakdossier	:	-2.07.51/0624
Kenmerk	:	G.26.03236
Raadsnummer	:	A 314
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Toelating van het benoemde lid tot de gemeenteraad

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Overwegende

- Gelet op het verzoek van raadslid S.A.M.M. Vos aan de burgemeester om tijdelijk ontslag wegens ziekte;
- Gelet op diverse artikelen in de Kieswet;
- Gehoord hebbende het positieve advies van de commissie geloofsbrieven.

Besluit

1. De heer W. Brandsma toe te laten als lid van de raad als tijdelijke vervanger van mevrouw S.A.M.M. Vos.
2. De heer W. Brandsma gedurende de periode van het tijdelijk ontslag van mevrouw S.A.M.M. Vos te benoemen tot lid van de commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM)

Status raadsbesluit

Aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 12 november 2026 in Gulpen.

de griffier,

ValidSigned door Robin Reichrath
op 12-11-2026

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

ValidSigned door Nicole Ramaekers-Rutjens ing.
op 12-11-2026

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Voorstel

Zaakdossier	:	-2.07.51/0624
Kenmerk	:	G.26.03236
Raadsnummer	:	A 314
Afdeling	:	Centraal Stembureau / Raadsgriffie
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Toelating van het benoemde lid tot de gemeenteraad

Gulpen, 9 november 2026

Samenvatting

Gemeenteraadsleden kunnen op grond van de Kieswet bij zwangerschap en bevalling of langdurige ziekte tijdelijk ontslag nemen. In dat geval is tijdelijke vervanging mogelijk. Wegens tijdelijk ontslag wegens ziekte van raadslid mevrouw S.A.M.M. Vos, komt de heer W. Brandsma in aanmerking om de vervanging op zich te nemen.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. De heer W. Brandsma toe te laten als lid van de raad als tijdelijke vervanger van mevrouw S.A.M.M. Vos.
2. De heer W. (Willy) Brandsma gedurende de periode van het tijdelijk ontslag van mevrouw S.A.M.M. Vos te benoemen tot lid van de commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM).

Toelichting

Gemeenteraadsleden kunnen bij zwangerschap, bevalling of langdurige ziekte tijdelijk ontslag nemen. Bij het verzoek om tijdelijk ontslag moet een verklaring van een arts of verloskundige worden overgelegd waaruit blijkt dat tijdelijk ontslag gegrond is. De voorzitter van de raad beslist in overeenstemming met deze verklaring.

De duur van het tijdelijke ontslag is 16 weken. De ontslagperiode gaat in op 12 november 2026. Het lidmaatschap van het oorspronkelijke raadslid begint

automatisch weer na deze periode. Tijdelijk ontslag kan driemaal per raadsperiode worden verleend.

Voor iedere ontslagname moet opnieuw de gehele procedure van ontslagname, benoeming en toelating worden doorlopen, ook als de periodes aaneengesloten zijn.

Om toegelaten te worden als (tijdelijk) gemeenteraadslid, moet de gemeenteraad eerst toetsen of iemand voldoet aan de vereisten voor het lidmaatschap. Dit onderzoek wordt verricht door de door de raad ingestelde commissie geloofsbrieven. Deze commissie onderzoekt de geloofsbrieven en brengt vervolgens advies uit aan de gemeenteraad over de toelating. Het toegelaten nieuwe lid van de raad legt vervolgens in handen van de voorzitter en ter vergadering de eed of verklaring en belofte af.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Verzoek tijdelijk ontslag raadslid S.A.M.M. Vos (ter inzage)	E.26.03028	-2.07.51/0624
Verklaring arts (ter inzage)	B.26.04731	-2.07.51/0624
Besluit burgemeester inzake verlenen van tijdelijk ontslag aan raadslid S.A.M.M. Vos	G.26.03237	-2.07.51/0624
Kennisgeving burgemeester aan raadslid S.A.M.M. Vos waarmee het tijdelijk ontslag wordt verleend (ter inzage)	U.26.01683	-2.07.51/0624
Geloofsbrieven W. Brandsma (ter inzage)	Diverse in dossier	-2.07.51/0624
Verslag van de commissie geloofsbrieven	G.26.03238	-2.07.51/0624

Raadsvergadering

Dossiernummer	3417
Extern Zaak ID	IB.25.0441
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 november 2026
Agendapunt	5
Titel	Vaststellen van de besluitenlijst van de raadsvergadering 15 oktober 2026
Organisatieonderdeel	Afdeling Raadsgriffie
Portefeuillehouder	

Bijlagen
Concept-besluitenlijst raadsvergadering 15 oktober 2026 (G.26.03058)
Vastgestelde besluitenlijst van de vergadering van de gemeenteraad van Gulpen-Wittem [G.26.03058]

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadsvergadering	5 februari 2026
Raadsvergadering	31 maart 2026
Raadsvergadering	3 juni 2026
Raadsvergadering	9 juli 2026
Raadsvergadering	24 september 2026
Raadsvergadering	15 oktober 2026
Raadsvergadering	**12 november 2026**
Raadsvergadering	17 december 2026

Toelichting

Van de vergaderingen van de gemeenteraad wordt een ontwerp-besluitenlijst opgesteld. Deze ontwerp-besluitenlijst wordt in de daaropvolgende raadsvergadering ter vaststelling aangeboden.

Voorgesteld besluit

Besluit

De besluitenlijst van de raadsvergadering 15 oktober 2026 vast te stellen.

Toelichting

Het voorstel is aangenomen zonder dat hiervoor stemming is gevraagd.

Gemeenteraad van Gulpen-Wittem
Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
Telefoon +31 43 8800 600
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad

Besluitenlijst van de vergadering van de gemeenteraad van Gulpen-Wittem

Zaakdossier	:	-2.07.51/0631
Kenmerk	:	G.26.03058

Algemene informatie over de vergadering

Datum vergadering	:	Donderdag 15 oktober 2026
Aanvangstijdstip	:	19:30 uur
Locatie	:	Raadzaal
Voorzitter	:	mw. ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens
Griffier	:	dhr. mr. R. Reichrath

Leden van de gemeenteraad

dhr. W. Brandsma (PRO Gulpen-Wittem)	Afwezig m.k.
dhr. mr. J.I.A.A. Cremers (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)	Aanwezig
dhr. mr. M.E. Cuppen (DOE'22)	Aanwezig
dhr. ir. M.L. Duyvendak (PRO Gulpen-Wittem)	Aanwezig
dhr. P.H.J. Franssen (Fractie Franssen)	Aanwezig
dhr. W.H.W. Hendriks (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)	Aanwezig
mw. I. van der Laan (DOE'22)	Aanwezig
dhr. M.J.F. van der Meulen (PRO Gulpen-Wittem)	Aanwezig
dhr. ir. R.M.W. Nijssen, MEM (PRO Gulpen-Wittem)	Aanwezig
dhr. J.J.M. Nix (Fractie Franssen)	Aanwezig
dhr. ing. R.J.G. Pasmans (DOE'22)	Aanwezig
dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)	Aanwezig
mw. C.H. Schoeren-Langenkamp (VVD)	Aanwezig
dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)	Aanwezig
dhr. H. Veldhuis (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)	Aanwezig

Leden van het college van burgemeester en wethouders

mw. ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens (burgemeester)	Aanwezig
dhr. F.J.E. Derksen (wethouder)	Aanwezig
dhr. A.H.A. Hamaekers (wethouder)	Aanwezig
dhr. mr. M.C.M. Hermans (wethouder)	Aanwezig
mw. drs. A.M. van der Kleij (wethouder)	Aanwezig

Agendapunt 1: opening

De voorzitter opent om 19:30 uur de vergadering en heet iedereen welkom.

Agendapunt 2: vaststellen van de agenda

De raad besluit de agenda conform vast te stellen.

Agendapunt 3: mededelingen

Wethouder Derksen deelt mede dat de begroting 2027 beschikbaar is gesteld in een andere opzet dan voorheen, namelijk via Pepperflow. Mocht er behoefte zijn aan hulp dan kan men zich hiervoor melden bij de griffier.

Wethouder Derksen deelt mede dat hij naar aanleiding van amendement A2601 waarin is afgesproken om na de Hubertusmarkt te komen met een eerlijke verdeling van de baten en lasten, de raad wil attenderen op een aantal aandachtspunten. Door de werkzaamheden van de provincie aan de Rijksweg bestaat het risico dat de pilot onvoldoende representatieve resultaten oplevert om betrouwbare conclusies te trekken ten opzichte van een reguliere editie zonder wegwerkzaamheden.

Agendapunt 4: vaststellen van de besluitenlijst van de gemeenteraad

De raad besluit de besluitenlijst van de raadsvergadering van donderdag 24 september 2026 vast te stellen.

Agendapunt 5: ingekomen stukken

De burgemeester merkt naar aanleiding van ingekomen stuk met nummer 3817 (zienswijzeverzoek inzake toetreding gemeente Beek tot GR Solido) op dat de ambtelijke organisatie is momenteel druk bezig met de eigen overgang naar Solido. De raad wordt gevraagd om af te zien van het indienen van een zienswijze en akkoord te gaan met wijze van afdoening: kennisnemen van het stuk.

De raad besluit de voorgestelde wijze van afdoening van de lijst van ingekomen vast te stellen, met in acht name van aanpassing van de wijze van afdoening van ingekomen stuk nr. 3817 naar 'kennisnemen van het stuk'.

Agendapunt 6: A 293 - Kwartaalrapportage Q3 2026 moties en toezeggingen

De raad besluit de voorgestelde wijze van afdoening van de kwartaalrapportage Q3 2026 moties en toezeggingen conform vast te stellen.

Agendapunt 7: BD 027 – Raadsvoorstel Participatieverordening Gulpen-Wittem 2026

Door **raadsleden Theunissen (VVD) en Ramakers (Fractie Franssen)** wordt een amendement ingebracht met nummer A2607. Dit amendement luidt als volgt:

Overwegende dat:

- de verordening een optimaal vertrekpunt moet vormen, met duidelijke waarborgen voor participatie en ruimte voor gezamenlijke doorontwikkeling van verordening, beleid en afwegingskader;
- de participatievormen, invloedniveaus, instrumenten, planning en middelen onderwerp van gezamenlijke uitwerking blijven volgens het memo van 8 oktober 2026 (kenmerk: G.26.02943).

Besluit:

De Participatieverordening Gulpen-Wittem 2026 (kenmerk: G.26.02511) als volgt te wijzigen:

A. Artikel 3

- Aan lid 1 toevoegen: "Bij beleid met ingrijpende gevolgen voor inwoners, ondernemers of maatschappelijke partijen vindt burgerparticipatie plaats voordat wezenlijke keuzes worden beperkt, behoudens het derde lid.

Deelnemers krijgen daarbij gelegenheid voorstellen en alternatieven in te brengen."

- Lid 3, onder a, vervangen: "Het om een lopend uitvoerings- of evaluatietraject of een ondergeschikte herziening daarvan of van beleid gaat waarbij geen wezenlijke keuzes openstaan. Deze uitzondering geldt niet voor het uitdaagrecht;"
- Lid 3, onder c, vervangen: "De uitkomst van burgerparticipatie wegens aantoonbare spoedeisendheid niet kan worden afgewacht en geen passende participatie binnen de beschikbare tijd mogelijk is;"
- Lid 3, onder f, vervangen: "Het uitsluitend interne organisatie of bedrijfsvoering betreft, zonder rechtstreeks maatschappelijk belang voor inwoners of maatschappelijke partijen;"
- Lid 3, onder h, vervalt.
- Lid 4 toevoegen: "Voor zover beoordelingsruimte bestaat, zijn uitzonderingen noodzakelijk en evenredig. Toepassing van het derde lid wordt vóór de inhoudelijke besluitvorming concreet, schriftelijk en openbaar gemotiveerd, bij spoed zo spoedig mogelijk daarna, met inachtneming van wettelijke geheimhouding en privacy."

B. Artikel 4, lid 3
Toevoegen: "Bij beleid met ingrijpende gevolgen waarover de raad besluit, stelt de raad vóór de start van het participatietraject de kaders voor inwonersinvloed vast."

C. Artikel 6, lid 1
Toevoegen: "Deelnemers en, bij raadsvoorstellen, de raad ontvangen het verslag vóór besluitvorming, met voldoende reactietijd en een gemotiveerde weging van overgenomen en afgewezen inwonersvoorstellen."

D. Artikel 10, lid 7
Vervangen door: "De wettelijke rechtsbescherming blijft onverlet. De reactie vermeldt welke rechtsbescherming openstaat."

E. Artikel 13: hardheidsclausule
Toevoegen: "Op afwijkingen op grond van dit artikel is artikel 3, vierde lid, van overeenkomstige toepassing. Van die motiveringswaarborgen kan niet worden afgeweken."

Het amendement A2607 wordt door de raad met meerderheid van stemmen verworpen.

Stemuitslag

Stemmen voor:	5	(Raadsleden van de fracties VVD en Franssen).
Stemmen tegen:	9	(Raadsleden van de fracties DOE'22, GWL, Gulpen-Wittem Lokaal en PRO Gulpen-Wittem).

Het ontwerp-raadsbesluit BD 027 wordt door de raad unaniem aangenomen.

Door **raadslid Ramakers (Fractie Franssen) c.s.** wordt een motie ingebracht met nummer M2604. Deze luidt als volgt:

Constaterende dat:

- De ontwerp-participatieverordening geagendeerd staat voor de raadsvergadering van 15 oktober 2026;
- De wethouder middels het memo van 8 oktober 2026 (kenmerk G.26.02943) een vervolgaanpak heeft voorgesteld voor een verdiepingsslag in 2027 en een integrale upgrade in 2028;

Overwegende dat:

- Er voor 1 januari 2027 op basis van de Wet versterking participatie op decentraal niveau een participatieverordening inclusief uitdaagrecht dient te liggen;
- De voorgestelde participatieverordening gebaseerd op het VNG-model volstaat om aan deze wettelijke verplichting te voldoen;
- De ambities ten aanzien van burgerparticipatie verder reiken dan de minimale wettelijke vereisten;
- De participatieverordening, het participatiebeleid en het afwegingskader in samenhang bezien moeten worden om tot één integrale en gedegen participatieaanpak te komen;
- Een brede evaluatie en analyse van zowel goed als minder goed verlopen participatiedossiers – inclusief de inzet van digitale middelen zoals het platform *doemee.gulpen-wittem.nl* – essentieel zijn om te leren van praktijkervaringen;

Verzoekt het college:

1. In 2026 of uiterlijk begin 2027 een *informele werkgroep burgerbetrokkenheid* in te stellen met vertegenwoordigers uit de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie en betrokken inwoners;
2. Als vertrekpunt voor de werkgroep een brede evaluatie en analyse uit te voeren van recente participatiecasussen (zowel geslaagde als leermomenten) en de resultaten hiervan vooraf aan de raad voor te leggen;

3. Binnen de werkgroep aan de hand van een actuele casus te werken met een praktisch format om de effecten van verschillende participatie-instrumenten, kosten, doelgroepen en tijdframes in de praktijk te testen en te evalueren;
4. Binnen de werkgroep, indien de bij punt 3 genoemde actuele casus niet voldoet, ook te werken met fictieve casus(sen) om tot een gedegen voorstel te komen zoals bedoeld in punt 5.
5. Uiterlijk in kwartaal 1 van 2028 een integraal raadsvoorstel voor te leggen voor een vernieuwde participatieaanpak, waarin de participatieverordening, het herijkte participatiebeleid en het afwegingskader volledig op elkaar zijn afgestemd;

De motie M2604 van **raadslid Ramakers c.s.** wordt door de raad unaniem aangenomen.

Door **raadslid van der Laan (DOE'22) c.s.** wordt een motie ingebracht met nummer M2605. Deze luidt als volgt:

Constaterende dat:

- De Participatieverordening regelt op welke wijze inwoners betrokken worden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid.
- Participatie daarbij een belangrijk uitganspunt is in de gemeentelijke werkwijze.
- Participatie leidt tot beter onderbouwde besluiten en tot versterking van de lokale democratie.
- De Participatieverordening de samenwerking tussen gemeentebestuur, inwoners en maatschappelijke organisaties wil versterken door hen structureel en op passende wijze en vroegtijdig wil betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van gemeentelijk beleid.
- De Participatieverordening geworteld is in het Burgerparticipatiebeleid 2022.
- De gemeente plannen, projecten en beleid wil verbeteren door belangen, kansen en zorgen van inwoners in een vroeg stadium in beeld te brengen en gebruik te maken van ideeën en kennis van belanghebbenden.
- Een participatietraject begint met een participatieplan.

Overwegende dat:

- Het college - in de noodsituatie die is ontstaan bij de korte termijnopvang van 89 asielzoekers – voor wat de locatiekeuze betreft geen mogelijkheden ziet voor burgerparticipatie.
- Zodra een locatie noodopvang asielzoekers is vastgesteld, het college een open dialoog met inwoners moet starten, zodat betrokkenen adequaat geïnformeerd worden en hun zorgen, vragen en verwachtingen besproken kunnen worden

- Het college in een interview met Zuid Limburg Vandaag (3 oktober 2026) te kennen heeft gegeven dat participatie bij de middellange en lange termijn van de opvang van asielzoekers en huisvesting statushouders tot de mogelijkheden behoort.
- Het college in dit interview ook aangaf dit vraagstuk “samen met de inwoners op te willen oppakken”.
- De Participatieverordening 2026 en het Burgerparticipatiebeleid 2022 de instrumenten en het juridisch kader leveren om Burgerparticipatie toe te passen bij dit complexe en gevoelige maatschappelijke vraagstuk.
- De raad van mening is dat inwoners betrokken moeten worden bij de voorbereiding van de wettelijke taken opvang asielzoekers en huisvesting statushouders voor de middellange en lange termijn.

Verzoekt het college:

1. Zodra een locatie voor de noodopvang asielzoekers is vastgesteld, een zorgvuldig communicatieplan gereed te hebben, waarin ook de raad betrokken wordt.
2. Uiterlijk in februari 2027 een Participatieplan Voorbereiding wettelijke taken opvang asielzoekers en huisvesting statushouders in Gulpen-Wittem voor de middellange en lange termijn aan de raad aan te bieden.
3. De kosten die gepaard gaan met dit Participatieplan inzichtelijk te maken en te bekostigen via de eerste begrotingswijziging 2027.

Stemverklaringen bij motie M2605:

- **Raadslid Cremers (Gulpen-Wittem Lokaal):** Ondanks dat we uiterst blij zijn met de toezeggingen van de wethouder over deze motie willen we de motie toch in stemming brengen om dit correct af te handelen.
- **Raadslid Ramakers (Fractie Franssen):** Gezien de toezegging van de wethouder vinden we de voorstellen in de motie niet van toepassing. We zijn niet tegen de inhoud van de motie maar de motie gaat voor ons niet ver genoeg. Daarom zullen wij tegen stemmen.

De motie M2605 wordt door de raad met meerderheid van stemmen aangenomen.

Stemuitslag

Stemmen voor:	9	(Raadsleden van de fracties DOE’22, GWL, Gulpen-Wittem Lokaal en PRO Gulpen-Wittem).
Stemmen tegen:	5	(Raadsleden van de fracties VVD en Franssen).

Door **raadsleden Ramakers (Fractie Franssen) en Theunissen (VVD)** wordt een motie ingebracht met nummer M2606. Deze luidt als volgt:

Constaterende dat:

- De raad bij de behandeling van dit agendapunt besluit over de vaststelling van de participatieverordening;
- Het college stelt dat er bij de locatiekeuze voor noodopvang geen ruimte is voor participatie;
- Het college terughoudend is met het verstrekken van informatie over mogelijke locaties voor noodopvang;
- Onder inwoners vragen en speculaties leven over mogelijke locaties voor noodopvang;
- Deze speculaties bij gebrek aan duidelijke informatie tot onrust onder inwoners leiden;

Overwegende dat:

- De vaststelling van de participatieverordening aanleiding geeft om ook voor de locatiekeuze voor noodopvang duidelijk vast te leggen wanneer en op welke wijze inwoners worden geïnformeerd en geraadpleegd;
- Informeren en raadplegen de eerste twee treden zijn van de participatieladder waarop de participatieverordening aansluit, waarbij inwoners worden geïnformeerd en hun meningen, zorgen en vragen worden opgehaald;
- Het ontbreken van ruimte voor meebeslissen daarom niet betekent dat er ook geen ruimte is voor informeren en raadplegen;
- Zolang er nog geen concrete locaties voor noodopvang in beeld zijn, nog geen gerichte informatie over mogelijke opvanglocaties kan worden gegeven;
- Zodra een shortlist van mogelijke locaties voor noodopvang is vastgesteld, er voldoende concrete informatie beschikbaar is om inwoners te informeren over deze locaties en de redenen waarom zij zijn geselecteerd;
- Een shortlist kan bestaan uit één of meerdere mogelijke locaties voor noodopvang;
- Het uitblijven van informatie juist ruimte biedt aan geruchten en ongeïnformeerde speculatie, waardoor onrust kan ontstaan of toenemen;
- Het daarom wenselijk is dat het college met tijdige en heldere communicatie zelf het initiatief naar zich toe trekt, in plaats van achteraf geruchten te moeten bevestigen of ontkrachten en daarmee de indruk te wekken dat informatie al langer bekend was maar niet is gedeeld;
- Het voor een zorgvuldig en transparant besluitvormingsproces van belang is dat inwoners vóór de definitieve locatiekeuze hun meningen, zorgen en vragen naar voren kunnen brengen;

Verzoekt het college:

1. Voordat een shortlist van mogelijke locaties voor noodopvang wordt vastgesteld, een communicatieplan gereed te hebben, waarin minimaal wordt

geregeld dat inwoners en de raad worden geïnformeerd over de locaties op de shortlist en de onderbouwing waarom deze locaties zijn geselecteerd;
2. Bij het vaststellen van de shortlist het communicatieplan in werking te stellen.
3. Inwoners vóór de definitieve locatiekeuze te raadplegen door hen gelegenheid te geven hun meningen, zorgen en vragen over de locaties op de shortlist naar voren te brengen, en deze inbreng te betrekken bij de afweging voor de definitieve locatiekeuze;
4. Bij de definitieve locatiekeuze inzichtelijk te maken hoe de inbreng van inwoners is betrokken bij de afweging;

Stemverklaring bij motie M2506:

- **Raadslid van der Laan (DOE'22):** Ik ga 'tegen' stemmen. Het is niet dat ik het niet belangrijk vind dat inwoners niet geraadpleegd worden, maar ik denk dat daar al aan voldaan wordt met de motie die zojuist is aangenomen.

De motie M2606 wordt door de raad met meerderheid van stemmen verworpen.

Stemuitslag

Stemmen voor:	5	(Raadsleden van de fracties VVD en Franssen)
Stemmen tegen:	9	(Raadsleden van de fracties DOE'22, GWL, Gulpen-Wittem Lokaal en PRO Gulpen-Wittem).

Agendapunt 8: A 311 – Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek over externe inhuur

Het ontwerp-raadsbesluit A 311 wordt door de raad unaniem aangenomen.

Agendapunt 9: OG 092 – Raadsvoorstel TAM-Omgevingsplan Schweibergerweg 3 Mechelen

Het ontwerp-raadsbesluit OG 092 wordt door de raad unaniem aangenomen.

Agendapunt 10: OG 099 – Raadsvoorstel actualisatie raadsbesluit Starterslening (2013) ten behoeve van het formele vaststelling van het revolverende budget

Het ontwerp-raadsbesluit OG 099 wordt zonder beraad en stemming door de raad aangenomen.

Agendapunt 11: DV 009 – Raadsvoorstel zienswijze meerjarenbeleidsplan en -begroting 2028-2031 GR HCL

Door **raadslid Pasmans (DOE'22)** wordt een amendement ingebracht met nummer A2608. Dit luidt als volgt:

Constaterende dat:

- Uit de meerjarenbegroting van het Historisch Centrum Limburg (HCL) blijkt dat de gemeente Gulpen-Wittem een fors hogere bijdrage verschuldigd is dan gemeenten van vergelijkbare omvang.
- De deelnemers elk jaar betalen voor het papieren archief dat HCL voor hen bewaart, zonder einddatum;
- Uit de beantwoording van de technische vragen blijkt dat de relatief hogere bijdrage (onder andere) veroorzaakt wordt doordat Gulpen-Wittem een grote omvang aan papieren archief onderbrengt bij het HCL dan andere vergelijkbare gemeenten.
- Het meerjarenbeleidsplan HCL 2028-2031 inzet op kennisdeling met en ondersteuning van de deelnemers, maar het digitaliseren en vervangen van papieren archief niet noemt;
- De Archiefwet het toestaat papieren archiefstukken te vervangen door digitale reproducties.
- De concept-zienswijze geen inhoudelijke opmerkingen bevat.

Overwegende dat:

- Vervanging van papieren archief door digitale reproducties op termijn kosten kan besparen;
- Digitale archieven beter toegankelijk zijn;
- HCL de aangewezen partij is om de deelnemers hierover te informeren en te adviseren.

Besluit:

In het ontwerp-raadsbesluit het volgende beslispunt toe te voegen:

2. In bijgevoegde concept-zienswijze (met kenmerk: U.26.01309) na de zin "De gemeenteraad heeft voorts besloten om een positieve zienswijze af te geven." de volgende alinea toe te voegen:

"Wel vragen wij u het meerjarenbeleidsplan op één punt aan te vullen. De deelnemers betalen elk jaar voor het papieren archief dat u voor hen bewaart. De Archiefwet staat toe dat papieren archief wordt vervangen door digitale reproducties. Dat kan op termijn kosten besparen en maakt de archieven beter toegankelijk voor gebruikers. Wij verzoeken u daarom in het plan op te nemen dat HCL de deelnemers informeert en adviseert over het digitaliseren en vervangen van papieren archief, en

in de roadmap voor het e-depot en digitaal archiefbeheer inzichtelijk te maken wat dat kost en oplevert voor de deelnemers."

Het amendement A2608 wordt door de raad unaniem aangenomen.

Het ontwerp-raadsbesluit DV 009 wordt door de raad unaniem aangenomen.

Agendapunt 12: Agendavreemde moties

Er zijn geen agendavreemde moties ingediend.

Agendapunt 13: sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21:25 uur.

Ondertekening van de besluitenlijst

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Gulpen-Wittem in zijn vergadering op donderdag 12 november 2026 in Gulpen.

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Gemeenteraad van Gulpen-Wittem
Postbus 56 • 6270 AB Gulpen
Willem Vliegenstraat 12 • 6271 DA Gulpen
Telefoon +31 43 8800 600
info@gulpen-wittem.nl
www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad

Besluitenlijst van de vergadering van de gemeenteraad van Gulpen-Wittem

Zaakdossier	:	-2.07.51/0631
Kenmerk	:	G.26.03058

Algemene informatie over de vergadering

Datum vergadering	:	Donderdag 15 oktober 2026
Aanvangstijdstip	:	19:30 uur
Locatie	:	Raadzaal
Voorzitter	:	mw. ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens
Griffier	:	dhr. mr. R. Reichrath

Leden van de gemeenteraad

dhr. W. Brandsma (PRO Gulpen-Wittem)	Aanwezig
dhr. mr. J.I.A.A. Cremers (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)	Aanwezig
dhr. mr. M.E. Cuppen (DOE'22)	Aanwezig
dhr. ir. M.L. Duyvendak (PRO Gulpen-Wittem)	Aanwezig
dhr. P.H.J. Franssen (Fractie Franssen)	Aanwezig
dhr. W.H.W. Hendriks (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)	Aanwezig
mw. I. van der Laan (DOE'22)	Aanwezig
dhr. M.J.F. van der Meulen (PRO Gulpen-Wittem)	Aanwezig
dhr. ir. R.M.W. Nijssen, MEM (PRO Gulpen-Wittem)	Aanwezig
dhr. J.J.M. Nix (Fractie Franssen)	Aanwezig
dhr. ing. R.J.G. Pasmans (DOE'22)	Aanwezig
dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)	Aanwezig
mw. C.H. Schoeren-Langenkamp (VVD)	Aanwezig
dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)	Aanwezig
dhr. H. Veldhuis (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)	Aanwezig

Leden van het college van burgemeester en wethouders

mw. ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens (burgemeester)	Aanwezig
dhr. F.J.E. Derksen (wethouder)	Aanwezig
dhr. A.H.A. Hamaekers (wethouder)	Aanwezig
dhr. mr. M.C.M. Hermans (wethouder)	Aanwezig
mw. drs. A.M. van der Kleij (wethouder)	Aanwezig

Agendapunt 1: opening

De voorzitter opent om 19:30 uur de vergadering en heet iedereen welkom.

Agendapunt 2: vaststellen van de agenda

Aan de agenda wordt toegevoegd;

- Motie M2604 - Motie Ramakers (Fractie Franssen) c.s. over de borging van het vervolgproces participatieverordening -beleid en afwegingskader (wordt behandeld bij agendapunt 7)
- Motie M2605 - Motie van der Laan (DOE'22) c.s. over participatieplan voorbereiding wettelijke taken opvang asielzoekers en huisvesting statushouders (wordt behandeld bij agendapunt 7)
- Amendement A 2607 Theunissen (VVD) en Ramakers (FF) over wijziging participatieverordening Gulpen-Wittem 2026 (wordt behandeld bij agendapunt 7)
- Amendement A 2608 Pasmans (DOE'22) over aanpassen van de zienswijze aan GR HCL (wordt behandeld bij agendapunt 11)

De raad besluit de agenda conform vast te stellen.

Agendapunt 3: mededelingen

Wethouder Derksen geeft aan dat de begroting 2028 beschikbaar is gesteld in een andere opzet dan voorheen, nl. module pepperflow. Mocht er behoefte zijn aan hulp dan kan men zich hiervoor melden bij de griffier.
Wethouder Derksen naar aanleiding van amendement A2601 waarin is afgesproken om na de Hubertusmarkt te komen met een eerlijke verdeling van de baten en lasten, inclusief een alternatief financieringsvoorstel, willen we de raad graag attenderen op een aantal aandachtspunten.

Door de werkzaamheden van de provincie aan de Rijksweg zijn aanvullende maatregelen nodig om de verkeersveiligheid tijdens de Hubertusmarkt te waarborgen. Tegelijkertijd verwachten we dat deze werkzaamheden invloed hebben op het aantal bezoekers. Hierdoor bestaat het risico dat de pilot onvoldoende representatieve resultaten oplevert om betrouwbare conclusies te trekken ten opzichte van een reguliere editie zonder wegwerkzaamheden.

De pilot maakt onderdeel uit van de stageopdracht van een derdejaarsstudent Business Studies, die sinds 1 september werkt aan de analyse van de kosten en baten van de Hubertusmarkt en het onderzoeken van alternatieve inkomstenmogelijkheden. Bij het opstellen van het plan van aanpak heeft de stagiaire geconstateerd dat dat er beperkte mogelijkheden zijn om een positieve effecten te realiseren betreffende de baten en lasten verhouding.

Het raadsvoorstel staat gepland voor maart. Dit geeft ons na afloop van de Hubertusmarkt de tijd om de resultaten van de pilot zorgvuldig te evalueren en te verwerken in een voorstel voor de raad. We willen de raad er echter op wijzen dat de genoemde omstandigheden de representativiteit van de resultaten kunnen beïnvloeden en daarmee ook de conclusies die we aan de pilot kunnen verbinden.

Agendapunt 4: vaststellen van de besluitenlijst van de gemeenteraad

De raad besluit de besluitenlijst van de raadsvergadering van donderdag 24 september 2026 vast te stellen.

Agendapunt 5: ingekomen stukken

De raad besluit de voorgestelde wijze van afdoening van de lijst van ingekomen stukken vast te stellen.

Burgemeester (nr. 3817) zienswijze verzoek van Solido inzake toetreding gemeente Beek tot GR Solido.
De ambtelijke organisatie is momenteel druk bezig met de eigen overgang naar Solido. De raad wordt gevraagd om akkoord te gaan met wijze van afdoening: kennisnemen van het stuk.D

De raad besluit de voorgestelde wijze van afdoening van de lijst van ingekomen vast te stellen, met inachtname van aanpassing wijze van afdoening van ingekomen stuk nr. 3817

Agendapunt 6: A 293 - Kwartaalrapportage Q3 2026 moties en toezeggingen

De raad besluit de voorgestelde wijze van afdoening van de kwartaalrapportage Q3 2026 moties en toezeggingen.

Agendapunt 7: BD 027 – Raadsvoorstel Participatieverordening Gulpen-Wittem 2026

Door **raadsleden Theunissen (VVD) en Ramakers (Fractie Franssen)** wordt een amendement ingebracht met nummer A2607. Dit luidt als volgt:

Overwegende dat:

- de verordening een optimaal vertrekpunt moet vormen, met duidelijke waarborgen voor participatie en ruimte voor gezamenlijke doorontwikkeling van verordening, beleid en afwegingskader;
- de participatievormen, invloedniveaus, instrumenten, planning en middelen onderwerp van gezamenlijke uitwerking blijven volgens het memo van 8 oktober 2026 (kenmerk: G.26.02943).

Besluit:

De Participatieverordening Gulpen-Wittem 2026 (kenmerk: G.26.02511) als volgt te wijzigen:

A. Artikel 3

- Aan lid 1 toevoegen: “Bij beleid met ingrijpende gevolgen voor inwoners, ondernemers of maatschappelijke partijen vindt burgerparticipatie plaats voordat wezenlijke keuzes worden beperkt, behoudens het derde lid. Deelnemers krijgen daarbij gelegenheid voorstellen en alternatieven in te brengen.”
- Lid 3, onder a, vervangen: “Het om een lopend uitvoerings- of evaluatietraject of een ondergeschikte herziening daarvan of van beleid gaat waarbij geen wezenlijke keuzes openstaan. Deze uitzondering geldt niet voor het uitdaagrecht;”

- Lid 3, onder c, vervangen: “De uitkomst van burgerparticipatie wegens aantoonbare spoedeisendheid niet kan worden afgewacht en geen passende participatie binnen de beschikbare tijd mogelijk is;”
- Lid 3, onder f, vervangen: “Het uitsluitend interne organisatie of bedrijfsvoering betreft, zonder rechtstreeks maatschappelijk belang voor inwoners of maatschappelijke partijen;”
- Lid 3, onder h, vervalt.
- Lid 4 toevoegen: “Voor zover beoordelingsruimte bestaat, zijn uitzonderingen noodzakelijk en evenredig. Toepassing van het derde lid wordt vóór de inhoudelijke besluitvorming concreet, schriftelijk en openbaar gemotiveerd, bij spoed zo spoedig mogelijk daarna, met inachtneming van wettelijke geheimhouding en privacy.”

B. Artikel 4, lid 3
Toevoegen: “Bij beleid met ingrijpende gevolgen waarover de raad besluit, stelt de raad vóór de start van het participatietraject de kaders voor inwonersinvloed vast.”

C. Artikel 6, lid 1
Toevoegen: “Deelnemers en, bij raadsvoorstellen, de raad ontvangen het verslag vóór besluitvorming, met voldoende reactietijd en een gemotiveerde weging van overgenomen en afgewezen inwonersvoorstellen.”

D. Artikel 10, lid 7
Vervangen door: “De wettelijke rechtsbescherming blijft onverlet. De reactie vermeldt welke rechtsbescherming openstaat.”

E. Artikel 13: hardheidsclausule
Toevoegen: “Op afwijkingen op grond van dit artikel is artikel 3, vierde lid, van overeenkomstige toepassing. Van die motiveringswaarborgen kan niet worden afgeweken.”

Het amendement A2607 van wordt door de raad verworpen.

Stemuitslag

Stemmen voor:	5	(Raadsleden van de fracties VVD en Franssen).
Stemmen tegen:	9	(Raadsleden van de fracties DOE’22, GWL, Gulpen-Wittem Lokaal en PRO Gulpen-Wittem).

Het ontwerp-raadsbesluit BD 027 wordt door de raad unaniem aangenomen.

Door **raadslid Ramakers (Fractie Franssen) c.s.** wordt een motie ingebracht met nummer M2604. Deze luidt als volgt:

Constaterende dat:

- De ontwerp-participatieverordening geagendeerd staat voor de raadsvergadering van 15 oktober 2026;
- De wethouder middels het memo van 8 oktober 2026 (kenmerk G.26.02943) een vervolgaanpak heeft voorgesteld voor een verdiepingsslag in 2027 en een integrale upgrade in 2028;

Overwegende dat:

- Er voor 1 januari 2027 op basis van de Wet versterking participatie op decentraal niveau een participatieverordening inclusief uitdaagrecht dient te liggen;
- De voorgestelde participatieverordening gebaseerd op het VNG-model volstaat om aan deze wettelijke verplichting te voldoen;
- De ambities ten aanzien van burgerparticipatie verder reiken dan de minimale wettelijke vereisten;
- De participatieverordening, het participatiebeleid en het afwegingskader in samenhang bezien moeten worden om tot één integrale en gedegen participatieaanpak te komen;
- Een brede evaluatie en analyse van zowel goed als minder goed verlopen participatiedossiers – inclusief de inzet van digitale middelen zoals het platform *doemee.gulpen-wittem.nl* – essentieel zijn om te leren van praktijkervaringen;

Verzoekt het college:

1. In 2026 of uiterlijk begin 2027 een *informele werkgroep burgerbetrokkenheid* in te stellen met vertegenwoordigers uit de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie en betrokken inwoners;
2. Als vertrekpunt voor de werkgroep een brede evaluatie en analyse uit te voeren van recente participatiecasussen (zowel geslaagde als leermomenten) en de resultaten hiervan vooraf aan de raad voor te leggen;
3. Binnen de werkgroep aan de hand van een actuele casus te werken met een praktisch format om de effecten van verschillende participatie-instrumenten, kosten, doelgroepen en tijdframes in de praktijk te testen en te evalueren;
4. Binnen de werkgroep, indien de bij punt 3 genoemde actuele casus niet voldoet, ook te werken met fictieve casus(sen) om tot een gedegen voorstel te komen zoals bedoeld in punt 5.
5. Uiterlijk in kwartaal 1 van 2028 een integraal raadsvoorstel voor te leggen voor een vernieuwde participatieaanpak, waarin de participatieverordening, het herijkte participatiebeleid en het afwegingskader volledig op elkaar zijn afgestemd;

De motie M2604 van **raadslid Ramakers c.s.** wordt door de raad unaniem aangenomen

Door **raadslid van der Laan (DOE'22) c.s.** wordt een motie ingebracht met nummer M2605. Deze luidt als volgt:

Constaterende dat:

- De Participatieverordening regelt op welke wijze inwoners betrokken worden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid.
- Participatie daarbij een belangrijk uitganspunt is in de gemeentelijke werkwijze.
- Participatie leidt tot beter onderbouwde besluiten en tot versterking van de lokale democratie.
- De Participatieverordening de samenwerking tussen gemeentebestuur, inwoners en maatschappelijke organisaties wil versterken door hen structureel en op passende wijze en vroegtijdig wil betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van gemeentelijk beleid.
- De Participatieverordening geworteld is in het Burgerparticipatiebeleid 2022.
- De gemeente plannen, projecten en beleid wil verbeteren door belangen, kansen en zorgen van inwoners in een vroeg stadium in beeld te brengen en gebruik te maken van ideeën en kennis van belanghebbenden.
- Een participatietraject begint met een participatieplan.

Overwegende dat:

- Het college - in de noodsituatie die is ontstaan bij de korte termijnopvang van 89 asielzoekers – voor wat de locatiekeuze betreft geen mogelijkheden ziet voor burgerparticipatie.
- Zodra een locatie noodopvang asielzoekers is vastgesteld, het college een open dialoog met inwoners moet starten, zodat betrokkenen adequaat geïnformeerd worden en hun zorgen, vragen en verwachtingen besproken kunnen worden
- Het college in een interview met Zuid Limburg Vandaag (3 oktober 2026) te kennen heeft gegeven dat participatie bij de middellange en lange termijn van de opvang van asielzoekers en huisvesting statushouders tot de mogelijkheden behoort.
- Het college in dit interview ook aangaf dit vraagstuk "samen met de inwoners op te willen oppakken".
- De Participatieverordening 2026 en het Burgerparticipatiebeleid 2022 de instrumenten en het juridisch kader leveren om Burgerparticipatie toe te passen bij dit complexe en gevoelige maatschappelijke vraagstuk.

- De raad van mening is dat inwoners betrokken moeten worden bij de voorbereiding van de wettelijke taken opvang asielzoekers en huisvesting statushouders voor de middellange en lange termijn.

Verzoekt het college:

6. Zodra een locatie voor de noodopvang asielzoekers is vastgesteld, een zorgvuldig communicatieplan gereed te hebben, waarin ook de raad betrokken wordt.
7. Uiterlijk in februari 2027 een Participatieplan Voorbereiding wettelijke taken opvang asielzoekers en huisvesting statushouders in Gulpen-Wittem voor de middellange en lange termijn aan de raad aan te bieden.
8. De kosten die gepaard gaan met dit Participatieplan inzichtelijk te maken en te bekostigen via de eerste begrotingswijziging 2027.

De motie M2605 van **raadslid van der Laan c.s.** wordt door de raad aangenomen

Stemuitslag

Stemmen voor:	9	(Raadsleden van de fracties DOE'22, GWL, Gulpen-Wittem Lokaal en PRO Gulpen-Wittem).
Stemmen tegen:	5	(Raadsleden van de fracties VVD en Franssen).

Stemverklaringen:
Dhr. Cremers: ondanks dat we uiterst blij zijn met de toezeggingen van de wethouder over deze motie willen we de motie toch in stemmen om dit correct af te handelen.
Dhr. Ramakers: gezien de toezeggingen van de wethouder vinden we de voorstellen in de motie niet van toepassing. We zijn niet tegen de inhoud maar gaat voor ons niet ver genoeg. Daarom zullen wij tegen stemmen.

Door **raadsleden Ramakers (Fractie Franssen) en Theunissen (VVD)** wordt een motie ingebracht met nummer M2606. Deze luidt als volgt:

Constaterende dat:

- De raad bij de behandeling van dit agendapunt besluit over de vaststelling van de participatieverordening;
- Het college stelt dat er bij de locatiekeuze voor noodopvang geen ruimte is voor participatie;
- Het college terughoudend is met het verstrekken van informatie over mogelijke locaties voor noodopvang;

- Onder inwoners vragen en speculaties leven over mogelijke locaties voor noodopvang;
- Deze speculaties bij gebrek aan duidelijke informatie tot onrust onder inwoners leiden;

Overwegende dat:

- De vaststelling van de participatieverordening aanleiding geeft om ook voor de locatiekeuze voor noodopvang duidelijk vast te leggen wanneer en op welke wijze inwoners worden geïnformeerd en geraadpleegd;
- Informeren en raadplegen de eerste twee treden zijn van de participatieladder waarop de participatieverordening aansluit, waarbij inwoners worden geïnformeerd en hun meningen, zorgen en vragen worden opgehaald;
- Het ontbreken van ruimte voor meebeslissen daarom niet betekent dat er ook geen ruimte is voor informeren en raadplegen;
- Zolang er nog geen concrete locaties voor noodopvang in beeld zijn, nog geen gerichte informatie over mogelijke opvanglocaties kan worden gegeven;
- Zodra een shortlist van mogelijke locaties voor noodopvang is vastgesteld, er voldoende concrete informatie beschikbaar is om inwoners te informeren over deze locaties en de redenen waarom zij zijn geselecteerd;
- Een shortlist kan bestaan uit één of meerdere mogelijke locaties voor noodopvang;
- Het uitblijven van informatie juist ruimte biedt aan geruchten en ongeïnformeerde speculatie, waardoor onrust kan ontstaan of toenemen;
- Het daarom wenselijk is dat het college met tijdige en heldere communicatie zelf het initiatief naar zich toe trekt, in plaats van achteraf geruchten te moeten bevestigen of ontkrachten en daarmee de indruk te wekken dat informatie al langer bekend was maar niet is gedeeld;
- Het voor een zorgvuldig en transparant besluitvormingsproces van belang is dat inwoners vóór de definitieve locatiekeuze hun meningen, zorgen en vragen naar voren kunnen brengen;

Verzoekt het college:

1. Voordat een shortlist van mogelijke locaties voor noodopvang wordt vastgesteld, een communicatieplan gereed te hebben, waarin minimaal wordt geregeld dat inwoners en de raad worden geïnformeerd over de locaties op de shortlist en de onderbouwing waarom deze locaties zijn geselecteerd;
2. Bij het vaststellen van de shortlist het communicatieplan in werking te stellen.
3. Inwoners vóór de definitieve locatiekeuze te raadplegen door hen gelegenheid te geven hun meningen, zorgen en vragen over de locaties op de shortlist naar voren te brengen, en deze inbreng te betrekken bij de afweging voor de definitieve locatiekeuze;
4. Bij de definitieve locatiekeuze inzichtelijk te maken hoe de inbreng van inwoners is betrokken bij de afweging;

De motie M2606 van **raadsleden Ramakers en Theunissen** wordt door de raad verworpen

Stemuitslag

Stemmen voor:	5	(Raadsleden van de fracties VVD en Franssen)
Stemmen tegen:	9	(Raadsleden van de fracties DOE'22, GWL, Gulpen-Wittem Lokaal en PRO Gulpen-Wittem).

Stemverklaringen:
Mevrouw van der Laan: ik ga tegen stemmen. Het is niet dat ik het niet belangrijk vindt dat inwoners geïnformeerd en gehoord worden, maar dat is voldoende opgenomen in de motie die zojuist aangenomen is.

Agendapunt 8: A 311 – Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek over externe inhuur

Het ontwerp-raadsbesluit A 311 wordt door de raad unaniem aangenomen.

Agendapunt 9: OG 092 – Raadsvoorstel TAM-Omgevingsplan Schweibergerweg 3 Mechelen

Het ontwerp-raadsbesluit OG 092 wordt door de raad unaniem aangenomen.

Agendapunt 10: OG 099 – Raadsvoorstel actualisatie raadsbesluit Starterslening (2013) ten behoeve van het formele vaststelling van het revolverende budget

Het ontwerp-raadsbesluit OG 099 wordt zonder beraad en stemming door de raad aangenomen.

Agendapunt 11: DV 009 – Raadsvoorstel zienswijze meerjarenbeleidsplan en -begroting 2028-2031 GR HCL

Door **raadslid Pasmans (DOE'22)** wordt een amendement ingebracht met nummer A2608. Dit luidt als volgt:

Constaterende dat:

- Uit de meerjarenbegroting van het Historisch Centrum Limburg (HCL) blijkt dat de gemeente Gulpen-Wittem een fors hogere bijdrage verschuldigd is dan gemeenten van vergelijkbare omvang.
- De deelnemers elk jaar betalen voor het papieren archief dat HCL voor hen bewaart, zonder einddatum;
- Uit de beantwoording van de technische vragen blijkt dat de relatief hogere bijdrage (onder andere) veroorzaakt wordt doordat Gulpen-Wittem een grote omvang aan papieren archief onderbrengt bij het HCL dan andere vergelijkbare gemeenten.
- Het meerjarenbeleidsplan HCL 2028-2031 inzet op kennisdeling met en ondersteuning van de deelnemers, maar het digitaliseren en vervangen van papieren archief niet noemt;
- De Archiefwet het toestaat papieren archiefstukken te vervangen door digitale reproducties.
- De concept-zienswijze geen inhoudelijke opmerkingen bevat.

Overwegende dat:

- Vervanging van papieren archief door digitale reproducties op termijn kosten kan besparen;
- Digitale archieven beter toegankelijk zijn;
- HCL de aangewezen partij is om de deelnemers hierover te informeren en te adviseren.

Besluit:

In het ontwerp-raadsbesluit het volgende beslispunt toe te voegen:

2. In bijgevoegde concept-zienswijze (met kenmerk: U.26.01309) na de zin "De gemeenteraad heeft voorts besloten om een positieve zienswijze af te geven." de volgende alinea toe te voegen:

"Wel vragen wij u het meerjarenbeleidsplan op één punt aan te vullen. De deelnemers betalen elk jaar voor het papieren archief dat u voor hen bewaart. De Archiefwet staat toe dat papieren archief wordt vervangen door digitale reproducties. Dat kan op termijn kosten besparen en maakt de archieven beter toegankelijk voor gebruikers. Wij verzoeken u daarom in het plan op te nemen dat HCL de deelnemers informeert en adviseert over het digitaliseren en vervangen van papieren archief, en in de roadmap voor het e-depot en digitaal archiefbeheer inzichtelijk te maken wat dat kost en oplevert voor de deelnemers."

Het amendement A2608 van wordt door de raad unaniem aangenomen.

Het ontwerp-raadsbesluit DV 009 wordt door de raad unaniem aangenomen.

Agendapunt 12: Agendavreemde moties

Er zijn geen agendavreemde moties ingediend.

Agendapunt 13: sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21:25 uur.

Ondertekening van de besluitenlijst

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Gulpen-Wittem in zijn vergadering op donderdag 12 november 2026 in Gulpen.

de griffier,

ValidSigned door Robin Reichrath
op 12-11-2026

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

ValidSigned door Nicole Ramaekers-Rutjens ing.
op 12-11-2026

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Raadsvergadering

Dossiernummer 3418
Extern Zaak ID IB.25.0440
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 12 november 2026
Agendapunt 6
Titel Vaststellen afdoening ingekomen stukken
Organisatieonderdeel Afdeling Raadsgriffie
Portefeuillehouder

Bijlagen
ingekomen stukken raad 12 november [G.26.03388]

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadsvergadering	5 februari 2026
Raadsvergadering	31 maart 2026
Raadsvergadering	3 juni 2026
Raadsvergadering	9 juli 2026
Raadsvergadering	24 september 2026
Raadsvergadering	15 oktober 2026
Raadsvergadering	**12 november 2026**
Raadsvergadering	17 december 2026

Toelichting
Alle ingekomen stukken van de gemeenteraad worden gepubliceerd via 'Overzichten' > 'Ingekomen stukken raad'. U vindt hier ook de afdoeningsvoorstellen. Ingekomen stukken worden tot uiterlijk 9:00 uur op de dag van de raadsvergadering verwerkt. Stukken die daarna worden ontvangen, worden meegenomen voor de eerstvolgende raadsvergadering.

Voorgesteld besluit

Besluit
De afdoeningsvoorstellen conform voorstel vast te stellen.
Toelichting
Het voorstel is aangenomen zonder dat hiervoor stemming is gevraagd.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Lijst van ingekomen stukken

Onderwerp : Lijst van ingekomen stukken gemeenteraad
Raadsvergadering : Donderdag 12 november 2026

Kenmerk : G.26.03388

IB.25.0440

ID	Ontvangst datum	Afzender	Onderwerp	Kenmerk	Wijze van afdoen
3858	10-11-2026	Werkgroep Parkeren en Mobiliteit voor mensen met een beperking (WPM)	Notitie ‘Decentraliseren, centraliseren en weer opnieuw: wanneer krijgt de burger duidelijkheid? van de Werkgroep Parkeren en Mobiliteit voor mensen met een beperking (WPM)	E.26.03131	Kennisnemen van het stuk
3857	09-11-2026	MTB	Persbericht: Annex, MTB en Podium24 werken vanaf 2027 onder de naam Yveon	E.26.03104	Kennisnemen van het stuk
3856	09-11-2026	Burger Alliantie Gulpen-Wittem	Burger Alliantie Gulpen-Wittem inzake algemene reactie op de begroting 2027		Kennisnemen van het stuk
3855	09-11-2026	ArbeidsmarktinZicht / Etil	Brief ArbeidsmarktinZicht / Etil - samen werken aan de arbeidsmarkt van morgen	B.26.04816	Kennisnemen van het stuk
3854	06-11-2026	Stichting Natuurlijk Geuldal	Zienswijze Stichting Natuurlijk Geuldal inzake bomenkap te Wittem	E.26.03093	Afdoening door college van B&W

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Lijst van ingekomen stukken

3853	06-11-2026	VNG	VNG Ledenbrief 26/045 - Bekendmaking voorgedragen kandidaten VNG-bestuur en -commissies en mogelijkheid stellen andere kandidaten	E.26.03092	Afdoening door college van B&W
3852	05-11-2026	Inspreker namens Burgeralliantie Gulpen-Wittem	Inspreektekst inspreker namens Burgeralliantie bij commissie BSM 5 november 2026	B.26.04804	Kennisnemen van het stuk
3849	05-11-2026	VNG	VNG Model Algemene plaatselijke verordening (nieuw model, november 2026)	E.26.03082	Afdoening door college van B&W
3851	03-11-2026	Raad van State	Raad van State inzake bestemmingsplan woningbouw Kleinveldjesweg Wijlre: toezending stukken	I.26.00622	Afdoening door college van B&W
3850	03-11-2026	Raad van State	Raad van State inzake bestemmingsplan woningbouw Kleinveldjesweg Wijlre	I.26.00624	Afdoening door college van B&W
3847	03-11-2026	1ZUID	Oproep 1Zuid tot aanvullende en meerjarige financiering van de streekomroep 77	E.26.03034	Afdoening door college van B&W
3846	02-11-2026	VNG	Brief VNG over uitvoering Akkoord Aanvullende vormen van huisvesting	E.26.03016	Afdoening door college van B&W

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Lijst van ingekomen stukken

3845	02-11-2026	Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen	Brief Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen: Pleeggezinnen zijn onmisbaar. Wat kan uw gemeente doen?	E.26.03023	Kennisnemen van het stuk
3841	02-11-2026	VNG	Ledenbrief VNG 26/042 - Uitvoering cao-afspraak werkgeversbijdrage 2026: Cao SW en Cao Aan de slag	E.26.03010	Kennisnemen van het stuk
3848	01-11-2026	Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem	Ongevraagd advies Adviesraad Sociaal Domein Gulpen-Wittem over gemeenschapshuizen gemeente Gulpen Wittem	E.26.03047	Afdoening door college van B&W
3844	01-11-2026	Olaf Schuwer	Nieuwsbrief Olaf Schuwer 2026/11: het democratisch tribunaal	E.26.03021	Kennisnemen van het stuk
3843	30-10-2026	Rd4	Bestuursstukken vergadering van het algemeen bestuur GR Rd4 van 29 oktober 2026	E.26.03019	Kennisnemen van het stuk
3842	30-10-2026	Burger Alliantie Gulpen-Wittem	Burger Alliantie Gulpen-Wittem aanbevelingsbrief en het rapport Ontwerpbegroting 2027	E.26.03022	Kennisnemen van het stuk
3840	29-10-2026	VNG	VNG Raadsledennieuwsbrief - 29 oktober 2026	E.26.03014	Kennisnemen van het stuk
3839	27-10-2026	A&O fonds	Boodschap van A&O fonds: Begroting voor de deur: wat vragen we van onze ambtenaren?	E.26.02967	Kennisnemen van het stuk

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Lijst van ingekomen stukken

3838	26-10-2026	VNG	Brief VNG Nederlandse EU-voorzitterschap 2029 - uitnodiging om gastgemeente te worden	E.26.02950	Afdoening door college van B&W
3837	24-10-2026	Groen Sociaal	Brief van Groen Sociaal over onderzoek naar de manier waarop raadsleden/gemeenten omgaan met burgerinitiatieven die zijn gericht op vernieuwing van de lokale democratie	E.26.02943	Kennisnemen van het stuk
3836	20-10-2026	Gemeenteraad Krimpen aan den Ijssel	Motie gemeenteraad Krimpen aan den Ijssel ‘Een aanval op 1 is een aanval op allen’	E.26.02941	Kennisnemen van het stuk
3835	19-10-2026	Raad van State	Bespreekpunten zitting Raad van State zaak bestemmingsplan Kleinveldjesweg Wijlre	I.26.00597	Afdoening door college van B&W
3834	19-10-2026	Bureau raadsgriffie Valkenburg	Raadsbrede motie Valkenburg: een aanval op een is een aanval op allen	E.26.02910	Kennisnemen van het stuk
3833	17-10-2026	Stichting Armoedefonds	Onderzoek Armoedefonds - ontwikkelingen in lokale armoedehulp	E.26.02887	Kennisnemen van het stuk
3832	16-10-2026	MosaLira en komLeren	Bericht MosaLira en komLeren - Geen fusie, wel verbonden	E.26.02876	Kennisnemen van het stuk
3831	16-10-2026	Raad van State	Raad van State over verlengen termijn indienen verweer niet-vaststellen TAM-omgevingsplan Wijnweg 1 Ingber	I.26.00593	Kennisnemen van het stuk

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Lijst van ingekomen stukken

3830	16-10-2026	1Zuid	Persbericht 1Zuid -Verder met opbouw streekomroep en open voor samenwerking	E.26.02875	Kennisnemen van het stuk
3829	15-10-2026	Rd4	Agenda Algemeen Bestuur Rd4 van 29 oktober 2026	E.26.02871	Kennisnemen van het stuk
3828	15-10-2026	Stichting Samenwerking Zuid-Limburg	Rapportage Stichting Samenwerking Zuid-Limburg	E.26.02865	Kennisnemen van het stuk
3827	15-10-2026	Transport en Logistiek Nederland (TLN)	Brief Transport en Logistiek Nederland (TLN) Slimme Logistiek - Sterke gemeente	E.26.02864	Kennisnemen van het stuk

Aldus vastgesteld in zijn raadsvergadering van donderdag 12 november 2026.

de griffier,

ValidSigned door Robin Reichrath
op 12-11-2026

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

ValidSigned door Nicole Ramaekers-Rutjens ing.
op 12-11-2026

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Toelichting

Ingekomen stukken

Iedereen kan post richten aan de gemeenteraad. Deze post wordt verzameld en via het raadsinformatiesysteem aan de leden van de gemeenteraad aangeboden. Bij iedere reguliere raadsvergadering stelt de gemeenteraad de wijze van afdoening van deze ingekomen stukken vast.

Wijze van afdoening

Bij iedere ingekomen post wordt gekeken naar het (vermoedelijke) doel. Wilt de afzender de gemeenteraad informeren of wilt de afzender mogelijk dat er meer gebeurt. De gemeenteraad bepaalt zelf hoe hij omgaat met ingekomen stukken. Dit bepaalt de gemeenteraad in zijn (reguliere) vergadering.

De gemeenteraad kiest daarbij op basis van artikel 21 van het Reglement van orde van de raad tussen:

- Voor kennisgeving aannemen;
- Het in handen stellen van het college ter afdoening;
- Ter agendering in de raadscommissie, of;

Het college bereidt een voorstel voor ter bespreking in de raadscommissie.

Welke ingekomen stukken zijn in deze lijst wel en niet vermeld?

De volgende soort stukken worden niet op de lijst van ingekomen stukken verwerkt:

- Reclame en acquisitie;
- Tijdschriften en vakbladen;
- Nieuwsbrieven of andere geautomatiseerde bulkmailing waarop door de raad/raadsgriffie niet is ingeschreven;
- Stukken geadresseerd aan individuele raadsleden/raadsfracties of bestemd voor een ander bestuursorgaan;
- Anonieme brieven;
- Uitnodigingen en raadsinformatiebrieven (separate overzichtsitems).

Post dat kort voor de raadsvergadering is ontvangen, staat mogelijk niet op deze lijst. Dit komt door het tijdstip waarop deze lijst opgemaakt en gepubliceerd wordt. Afdoeningsvoorstellen van stukken die later dan donderdag 12 november 2026 09:00 uur bij de griffie binnenkomen, worden pas op de daaropvolgende (reguliere) raadsvergadering ter vaststelling aan de raad aangeboden.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Lijst van ingekomen stukken

Lijst van ingekomen stukken

Openbaarmaking ingekomen stukken

Alle ingekomen stukken worden gepubliceerd op het publieksportaal van onze gemeente. Deze is te bereiken via www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad. Indien een ingekomen stuk persoonsgegevens bevat, worden in de openbare versie de persoonsgegevens onzichtbaar gemaakt, tenzij de afzender uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor publicatie van zijn gegevens. Raads- en commissieleden kunnen altijd de originele post (met persoonsgegevens) inzien.

Raadsvergadering

Dossiernummer	3920
Extern Zaak ID	IB.26.0339
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 november 2026
Agendapunt	7
Titel	BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030
Organisatieonderdeel	Afdeling Bestuursdienst
Portefeuillehouder	

Bijlagen
Ontwerp-raadsbesluit Programmabegroting 2027-2030 [G.26.02927]
Raadsvoorstel Programmabegroting 2027-2030 [G.26.02906]
Ter vaststelling: Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 gemeente Gulpen-Wittem - gecorrigeerde versie [B.26.04479]
Uitleg gebruik begrotingsapp Gemeente Gulpen-Wittem [B.26.04516]
Beantwoording vragen VVD inzake Begroting 2027: toezegging presidium en uitvoering A2511 [G.26.03117]
Beantwoording technische vragen - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 [G.26.03243]
Bijlage bij beantwoording technische vragen - Brief Provincie n.a.v. begroting 2026 [B.26.04758]
Bijlage bij beantwoording technische vragen - Brief Provincie n.a.v. begroting 2026 (Geanonimiseerd) [B.26.04758]
Beantwoording vragen van Fractie Franssen voor het gedeelte Jeugd [G.26.03309]
Beantwoording technische vragen VVD inzake Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 [G.26.03348]
Beantwoording vragen Fractie Franssen commissievergadering [G.26.03298]
A2609 - Amendement Schoeren (VVD) over het verhogen van de bijdrage Jeugdfonds Sport en Cultuur Limburg in 2027 (G.26.03272) - INGETROKKEN
A2610 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over een toekomstbestendige Hubertusmarkt (G.26.03318) - INGETROKKEN
A2611 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over Cittaslow (G.26.03334) - 1e gewijzigde versie
A2612 - Amendement Theunissen (VVD) over het schrappen van 5 procent extra OZB (G.26.03380)
A2613 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over de versterking van een evenwichtige verdeling van inkomensregelingen en verlaging van de OZB (G.26.03345) - INGETROKKEN
A2614 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over herwaardering en beheersing van de jeugdzorglasten (G.26.03325) - INGETROKKEN
M2607 - Motie Theunissen (VVD) en Ramakers (FF) over overleg en maatwerk vóór verdere handhaving bij grasland (G.26.03234) - AANGEHOUDEN

M2608 - Motie Theunissen (VVD) over schrappen extra OZB-verhoging van 5 procent (G.26.03263)
M2609 - Motie Theunissen (VVD) over extra woningen in bestaande gebouwen (G.26.03273) - AANGEHOUDEN
M2610 - Motie Van der Laan cs. over financiële sturing door de raad 2.0 (G.26.03282)
M2611 - Motie Van der Laan (DOE22) over kaders herinrichting Sophianumterrein 2.0 (G.26.03319) - 1e gewijzigde versie - AANGEHOUDEN
M2612 - Motie Theunissen (VVD) over verkeersveiligheid en straatraces (G.26.03320) - INGETROKKEN
M2613 - Motie Ramakers (Fractie Franssen) over slimmer werken en structureel besparen op personele lasten (G.26.03322) - AANGEHOUDEN

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	13 oktober 2026
Commissie Bestuur, Sociaal & Maatschappelijk (BSM)	5 november 2026
Raadsvergadering	**12 november 2026**

Amendementen

ID	**Titel**
215	A2609 - Amendement Schoeren (VVD) over het verhogen van de bijdrage Jeugdfonds Sport en Cultuur 2027 - INGETROKKEN
216	A2610 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over een toekomstbestendige Hubertusmarkt - INGETROKKEN
217	A2611 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over Cittaslow
218	A2612 - Amendement Theunissen (VVD) over het schrappen van 5 procent extra OZB
219	A2613 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over de versterking van een evenwichtige verdeling van inkomensregelingen en verlaging van de OZB - INGETROKKEN
220	A2614 - Amendement Ramakers (Fractie Franssen) over herwaardering en beheersing van de jeugdzorglasten - INGETROKKEN

Ingekomen stukken raad

ID	**Onderwerp**
3842	Burger Alliantie Gulpen-Wittem aanbevelingsbrief en het rapport Ontwerpbegroting 2027
3856	Burger Alliantie Gulpen-Wittem inzake algemene reactie op de begroting 2027
3852	Inspreektekst inspreker namens Burgeralliantie bij commissie BSM 5 november 2026
3847	Oproep 1Zuid tot aanvullende en meerjarige financiering van de streekomroep 77

Moties

ID	Onderwerp
456	M2607 - Motie Theunissen (VVD) en Ramakers (Fractie Franssen) over overleg en maatwerk vóór verdere handhaving bij grasland - AANGEHOUDEN
457	M2608 - Motie Theunissen (VVD) over schrappen extra OZB-verhoging van 5 procent
458	M2609 - Motie Theunissen (VVD) over extra woningen in bestaande gebouwen - AANGEHOUDEN
459	M2610 - Motie Van der Laan (DOE'22) cs. over financiële sturing door de raad 2.0
460	M2611 - Motie Van der Laan (DOE22) over kaders herinrichting Sophianumterrein 2.0 - AANGEHOUDEN
461	M2612 - Motie Theunissen (VVD) over verkeersveiligheid en straatraces - INGETROKKEN
463	M2613 - Motie Ramakers (Fractie Franssen) over slimmer werken en structureel besparen op personele lasten - AANGEHOUDEN

Toezeggingen

ID	Toezegging
503	T2612: Wethouder Hamakers zegt toe aandacht te besteden aan gevaarlijk rijgedrag op in ieder geval de Terpoorterweg te Epen en de Heijenratherweg te Slenaken.

Toelichting

Het college van burgemeester en wethouder stelt jaarlijks een ontwerp-begroting op. In deze ontwerp-begroting staan alle alle taken en activiteiten vermeld. Ook worden in de begroting de bedragen die voor deze taken en activiteiten nodig zijn, opgenomen. Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om de aangeboden ontwerp-begroting vast te stellen.

Instructie raadplegen ontwerpbegroting 2027:

1. Ga naar: https://gulpen-wittem.begrotingsapp.nl/
2. Klik op 'Begroting 2027'

Kijk voor een uitgebreide instructie naar bijgevoegde uitleg.

Voorgesteld besluit

Stemming

10 stemmen voor, 5 stemmen tegen

Stem voor	Stem tegen
DOE'22	
Cuppen, M.E. (Thijs) Laan, I. (Ineke) van der Pasmans, R.J.G. (Richard)	
Fractie Franssen	
	Franssen, P.H.J. (Piet) Nix, J.J.M. (Jo) Ramakers, J.J.A. (Ralf)
GWL, Gulpen-Wittem Lokaal	
Cremers, J.I.A.A. (Jack) Hendriks, W.H.W. (Wien) Veldhuis, H. (Hans)	
PRO Gulpen-Wittem	
Brandsma, W. (Willy) Duyvendak, M.L. (Lodewijk) Meulen, M.J.F. (Mathijs) van der Nijssen, R.M.W. (René)	
VVD	
	Schoeren, C.H. (Clarien) Theunissen, M.M.J.A. (Marc)

Besluit

1. De programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 vast te stellen;

2. De onderstaande kredieten te voteren:
a. € 70.000 onderdelen tractor strooier in 2029;
b. € 63.000 onderdelen vrachtwagen strooier in 2029;

3. De Reserve Duurzaamheid te vormen, welke uitvoering geeft aan lokale klimaatdoelen.

4. Initieel € 155.000 te storten ten gunste van de Reserve Duurzaamheid.

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Kenmerk: G.26.02927

Raadsbesluit

Raadsnummer	:	BD 019
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Datum raadsvergadering	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Overwegende

- Het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 13 oktober 2026;
- Artikel 191 van de Gemeentewet.

Besluit

1. De programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 vast te stellen;
2. De onderstaande kredieten te voteren:
    1. € 70.000 onderdelen tractor strooier in 2029;
    2. € 63.000 onderdelen vrachtwagen strooier in 2029;
3. De Reserve Duurzaamheid te vormen, welke uitvoering geeft aan lokale klimaatdoelen.
4. Initieel € 155.000 te storten ten gunste van de Reserve Duurzaamheid.

Status raadsbesluit

Aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 12 november 2026 in Gulpen.

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Kenmerk: G.26.02906

Raadsvoorstel

Onderwerp **Programmabegroting 2027-2030**

Raadsnummer	:	BD019
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Portefeuillehouder	:	Wethouder Frans Derksen
Ambtelijk team	:	Financiën
Datum collegevergadering	:	Dinsdag 13 oktober 2026
Datum commissievergadering	:	Donderdag 5 november 2026
Commissie	:	Bestuur, Sociaal & Maatschappelijk (BSM)
Besluitvorming raad	:	Donderdag 12 november 2026

Samenvatting

De programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 wordt ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. De programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 vast te stellen;
2. De onderstaande kredieten te voteren:
    1. € 70.000 onderdelen tractor strooier in 2029;
    2. € 63.000 onderdelen vrachtwagen strooier in 2029;
3. De Reserve Duurzaamheid te vormen, welke uitvoering geeft aan lokale klimaatdoelen.
4. Initieel € 155.000 te storten ten gunste van de Reserve Duurzaamheid.

Inleiding

Met het vaststellen van de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 autoriseert uw raad het aangaan van verplichtingen door het college van B&W binnen de door uw raad gestelde inhoudelijke en financiële kaders.

Beoogd effect / doelstelling

Door vaststelling van de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 alloceert de raad de beschikbare middelen voor 2027.

Argumenten

1.1. Het vaststellen van de programmabegroting en de meerjarenraming is een bevoegdheid van de raad;
1.2. De programmabegroting voldoet qua inhoud en opzet aan de eisen gesteld door de wetgever; deze eisen zijn terug te vinden in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
1.3. De cijfers van de programmabegroting en de meerjarenraming geven een zo goed mogelijk beeld van de begrotingsjaren 2027-2030. De cijfers zijn gebaseerd op de huidige inzichten en de voorstellen van ons college. De programmabegroting en de meerjarenraming zijn sluitend voor de jaren 2027-2030.

Kanttekeningen en risico's

1.1. De septembercirculaire 2026 is verwerkt in de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030.
1.2. De programmabegroting 2027-2030 is een beleidsarme begroting. Dit betekent inclusief autonome ontwikkelingen, maar exclusief nieuwe wensen. Planning technisch was het niet realiseerbaar de werkzaamheden ten behoeve van de programmabegroting 2027-2030 tijdig af te ronden inclusief het coalitieprogramma. Het coalitieprogramma is niet verwerkt in de programmabegroting 2027-2030. Verwerking van het coalitieprogramma zal behandeld worden tijdens de raadsvergadering van 25 februari 2027.
1.3. De storting in de reserve Duurzaamheid wordt gefinancierd uit het restant van de decentralisatie-uitkering CDOKE welk niet direct is besteed in de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030.

Naam	Reserve Duurzaamheid
Type	Bestemmingsreserve
Beschikkingsbevoegdheid	Gemeenteraad
Doel van de reserve	Ondersteuning in de interne organisatie en uitvoering van lokale klimaat- en energiedoelen
Voeding	Afhankelijk van vastgestelde raadsvoorstellen en gefinancierd vanuit de decentralisatie-uitkering CDOKE
Initiële voeding	€ 155.000,-
Bestedingswijze	Dekking van loonkosten voor eigen personeel of de inhuur van externe deskundigen, vooruitlopend op uitvoering van de lokale klimaatdoelen en het Warmteprogramma.
Benodigde minimumomvang	Niet van toepassing
Benodigde maximumomvang	Niet van toepassing
Einddatum	De middelen zijn gegarandeerd en inzetbaar tot en met 2030
Onderbouwing	**CDOKE** Doel: Ondersteuning van gemeenten en provincies bij de interne organisatie en uitvoering van klimaat- en energietaken.

	Sectoren: Inzetbaar voor de gebouwde omgeving, elektriciteit, mobiliteit, industrie en overig klimaatbeleid. Inzet: Dekking van loonkosten voor eigen personeel of de inhuur van externe deskundigen Door onbestemde CDOKE-middelen in een reserve op te nemen, stelt de gemeente de benodigde organisatiecapaciteit veilig om flexibel in te kunnen haken op dit dynamische en snel innoverende beleidsveld en zijn noodzakelijk om de lokale klimaatdoelen daadwerkelijk van beleid naar uitvoering te brengen. Deze financiële buffer waarborgt de langetermijnfocus binnen de lokale begrotingscyclus en biedt de nodige ruimte voor de inhuur van expertise die essentieel is voor het realiseren van een schonere leefomgeving, comfortabele woningen en sterke regionale samenwerkingsverbanden. Middels deze flexibiliteit houdt de gemeente koers op het behalen van de gezamenlijke klimaatdoelen, en een daadkrachtige energie- en warmtetransitie op de lange termijn, zonder dat interne procedures en besluitvorming voor vertragingen zorgen.
Risico-calculatie	Niet van toepassing

Kosten en dekking
Zie bijlage programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

Uitvoering
Op 5 november aanstaande vindt de behandeling van de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 in de commissie BSM plaats. In de raadsvergadering van 12 november aanstaande vindt de behandeling van de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 in de raad plaats.

Communicatie en participatie
• Na vaststelling door uw raad wordt de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 verstuurd aan de provincie Limburg.
• De realisatie van de programmabegroting 2026 wordt geëvalueerd in:
    o de bestuursrapportage 2026;
    o de slotwijziging 2026;
    o de programmarekening 2026.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Raadsbesluit programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030	G.26.02927	IB.26.0339
Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030		IB.26.0339

Begroting 2027

Inhoudsopgave

Begroting 2027 ..... **1**
Inhoudsopgave **3**
Voorwoord **5**
Voorwoord 5
Leeswijzer **8**
Leeswijzer 8
Hoofdstuk 1 8
Hoofdstuk 2 10
Samenvatting 11
Bijlages 11
Samenvatting **12**
Samenvatting 12
Hoofdstuk 1 inleiding **18**
1.1 Programmaplannen **19**
Programma 0: Bestuur en Ondersteuning **21**
Programma 1: Veiligheid **30**
Programma 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat **34**
Programma 3: Economie **39**
Programma 4: Onderwijs **45**
Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie **50**
Programma 6: Sociaal Domein **59**
Programma 7: Volksgezondheid en Milieu **71**
Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing **83**
Totale baten en lasten **93**
1.2 Paragrafen **97**
Paragraaf 1 - Lokale heffingen 97
Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 110
Paragraaf 3 - Onderhoud Kapitaalgoederen 123
Paragraaf 4 - Financiering 128
Paragraaf 5 - Bedrijfsvoering 134
Paragraaf 6 - Verbonden Partijen 145
Paragraaf 7 - Grondbeleid 148
Paragraaf 8 - Openbaarheidsparagraaf 150
Hoofdstuk 2: Financiële begroting **152**
Hoofdstuk 2 inleiding 152
Overzicht baten en lasten per programma 152
Baten en lasten per taakveld 153
Incidentele baten en lasten 156
Stortingen en onttrekkingen Reserves 159
Stortingen en onttrekkingen Voorzieningen 163
Investeringsplanning 166
Geprognosticeerde balans 169
Beleidsindicatoren 172
Bijlages 174
Bijlage 1: Samenstelling College van B&W 175

Bijlage 2: Afkortingenlijst 180
Bijlage 3: Incidentele en structurele baten en lasten per programma 184

Voorwoord

Voorwoord

Voor u ligt de Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2030 van de gemeente Gulpen-Wittem. Deze begroting wordt voor het eerst volledig digitaal aangeboden via Pepperflow. Daarmee zetten wij een belangrijke stap in het verder transparant, inzichtelijk en toegankelijk presenteren van onze beleidsdoelstellingen, prestaties en financiën. Deze begroting heeft een beleidsarm karakter. Het nieuwe college is op 9 juli 2026 aangetreden, terwijl het proces voor de totstandkoming van deze begroting reeds in gang was gezet. Om die reden zijn de afspraken uit het coalitieakkoord nog niet integraal verwerkt in voorliggende begroting. Wij vinden het belangrijk om deze afspraken zorgvuldig te vertalen naar concrete beleidsdoelen, activiteiten en financiële consequenties. Daarom ontvangt uw raad op 25 februari 2027 een eerste begrotingswijziging waarin de ambities uit het coalitieakkoord nader worden uitgewerkt en financieel worden vertaald. Hiermee geeft het college uitvoering aan de lijn die eerder met uw raad is besproken en vastgelegd in de raadsinformatiebrief van 24 juni 2026 (kenmerk U.26.00839).

Het college zit echter niet stil. Ook in de periode voorafgaand aan deze begrotingswijziging wordt al actief gewerkt aan de uitvoering van de ambities uit het coalitieakkoord ‘Dichtbij, Duurzaam, Daadkrachtig’. Het uitgangspunt Dichtbij krijgt onder meer vorm met de instelling van een jongerenraad, de uitwerking van het participatiebeleid en de ontwikkeling van een sociale kaart, zodat inwoners beter hun weg kunnen vinden naar voorzieningen en ondersteuning. Het uitgangspunt Duurzaam komt onder andere tot uiting in de opstart van de beweging Groen Gulpen-Wittem en investeringen in een aantrekkelijke, toekomstbestendige en kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte. Vanuit Daadkrachtig werken wij aan een nieuw armoedebeleidsplan, de revitalisering van speelvoorzieningen en de vereenvoudiging van het subsidiebeleid. Daarmee laten wij zien dat, vooruitlopend op de formele beleids- en begrotingsuitwerking, reeds concrete stappen worden gezet om de ambities van het nieuwe college zichtbaar en merkbaar te maken voor onze inwoners.

Samen vormen deze ontwikkelingen, aangevuld met de eerste begrotingswijziging, de basis voor de planning- en controlcyclus van 2027.

Het coalitieakkoord 2026-2030 draagt de titel ‘Dichtbij, Duurzaam, Daadkrachtig’. Deze titel verwoordt de ambitie van het college om samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeenteraad te bouwen aan een sterke en toekomstbestendige gemeente. In de komende bestuursperiode zetten wij in op voldoende en passende woningbouw, het versterken van de leefbaarheid van onze kernen, het behouden en versterken van voorzieningen, een krachtige sociale basis voor jong en oud, een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving en een financieel gezonde gemeente. Daarnaast willen wij een overheid zijn die dichtbij inwoners staat, luistert, verbindt en samenwerkt aan oplossingen voor de uitdagingen van vandaag en morgen. De eerste resultaten daarvan worden inmiddels zichtbaar in de uitvoering. Daarmee blijft het coalitieakkoord niet beperkt tot een bestuurlijke ambitie, maar vormt het vanaf de start van deze bestuursperiode het kompas voor ons handelen.

Met de introductie van Pepperflow kiezen wij voor een werkwijze die meer inzicht biedt in de samenhang tussen beleid, uitvoering en financiën. Hoewel deze manier van werken wellicht enige gewenning vraagt, biedt zij tegelijkertijd nieuwe mogelijkheden om informatie overzichtelijk beschikbaar te stellen en de verbinding tussen ambities, prestaties en middelen zichtbaar te maken. Samen met uw raad zullen wij de komende jaren blijven investeren in de verdere ontwikkeling van deze werkwijze voor alle planning- en controlproducten. Bij het opstellen van deze begroting hebben wij nadrukkelijk rekening gehouden met de bevindingen en aandachtspunten die door de provincie zijn meegegeven. Dat stelt ons in staat een begroting aan te bieden die gedurende de gehele meerjarenperiode sluitend is. Dat is een belangrijke mijlpaal en bevestigt dat de ingezette koers naar financieel herstel resultaat oplevert. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat een sluitende begroting geen eindpunt is, maar een uitgangspunt voor de opgaven die voor ons liggen. De komende jaren staan in het teken van omvangrijke maatschappelijke, ruimtelijke en financiële uitdagingen. De realisatie van nieuwe woningen, de opvang en huisvesting van asielzoekers en statushouders, het onderhoud van wegen en openbare ruimte, de gevolgen van vergrijzing, de ondersteuning van onze jeugd en het leefbaar houden van onze kernen vragen om blijvende aandacht en investeringen. Daarnaast liggen diverse strategisch belangrijke projecten voor ons, waaronder ontwikkelingen in Eys, Wijlre-Oost, Wijlre-West, de herontwikkeling van het voormalig Sophianum en de toekomst van de sportvoorzieningen binnen onze gemeente. De financiële consequenties van deze projecten zijn op dit moment nog niet volledig in beeld. Dat vraagt om zorgvuldige voorbereiding en afwegingen, realistische scenario’s en uiteindelijk om onvermijdelijke misschien ook wel pijnlijke keuzes.

Het landelijke thema van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, ‘We doen het samen’, sluit nauw aan bij de realiteit waarmee gemeenten dagelijks worden geconfronteerd. Gemeenten voeren steeds meer wettelijke taken uit, terwijl de beschikbare middelen onder druk staan. Ook lokaal zien wij dat de ambities van onze gemeenschap groot zijn en dat de beschikbare financiële ruimte niet onbeperkt is. Dat vraagt om samenwerking, maar ook om het stellen van prioriteiten. Niet alles kan tegelijkertijd en niet iedere wens kan uiteindelijk worden gerealiseerd. Alleen door gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen kunnen wij de juiste keuzes maken voor de toekomst van Gulpen-Wittem. Hoewel het financiële beeld van deze begroting op het eerste gezicht positief oogt, vinden wij het belangrijk ook de risico's te benoemen. Onze leningenportefeuille blijft omvangrijk en vraagt om blijvende aandacht. Daarnaast zijn wij afhankelijk van externe ontwikkelingen waarop wij slechts beperkt invloed kunnen uitoefenen, zoals landelijke politieke besluitvorming, ontwikkelingen binnen het gemeentefonds en demografische veranderingen. Deze factoren kunnen rechtstreeks van invloed zijn op de financiële positie van onze gemeente. Met deze begroting leggen wij een solide financiële basis voor het komende jaar. Tegelijkertijd zijn wij ons ervan bewust dat de uitdagingen waarvoor wij staan vragen om realisme, bestuurlijke daadkracht en een gezamenlijke inspanning van inwoners, verenigingen, maatschappelijke partners, gemeenteraad en college. Vanuit de uitgangspunten van ons coalitieakkoord willen wij werken aan een gemeente die dichtbij haar inwoners staat, duurzaam investeert in de toekomst en daadkrachtig handelt waar dat nodig is. Alleen zo kunnen wij blijven bouwen aan een leefbaar, financieel gezond en toekomstbestendig Gulpen-Wittem.

Frans Derksen

Wethouder Financiën, Gezondheid, Cultuur en Evenementen

Leeswijzer

Leeswijzer

De inhoudelijke eisen waaraan de begroting dient te voldoen zijn vastgelegd in het Besluit begroting en Verantwoording (BBV). Artikel 7 van het BBV schrijft voor dat de begroting ten minste bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting. De beleidsbegroting die bestaat uit het programmaplan en de paragrafen is opgenomen in hoofdstuk 1. De Samenvatting vormt samen met Hoofdstuk 2 de financiële begroting.

De lasten en de baten worden tenzij anders vermeld zonder + of – teken opgenomen in de tabellen. Een last is immers per definitie negatief en een baat positief. Saldi zijn voorzien van een – teken als het een negatief saldo betreft.

Hoofdstuk 1

In **Hoofdstuk 1** komen het programmaplan van deze begroting en de voorgeschreven paragrafen aan de orde. De **programmaplannen** (1.1) vormen beleidsinhoudelijk het hart van de begroting. We volgen in deze begroting de thema- en verplichte taakveldindeling van het BBV. Welke producten van baten en lasten onder welk taakveld vallen is gedetailleerd omschreven in het Besluit Begroten en Verantwoording (BBV). Afwijken binnen de taakvelden is niet toegestaan. Op taakveldniveau kunnen dus de directe baten en directe (kapitaal) lasten van gemeenten met elkaar worden vergeleken. Wij volgen tevens de groepering van de verschillende taakvelden per thema zoals ook aangedragen door het BBV. Dat doen we om de vergelijkbaarheid en aansluiting tussen de achtereenvolgende begrotingen in deze raadsperiode te borgen. Conform de Financiële Verordening kan, bij de start van een nieuwe raadsperiode, het College aan de Raad een andere groepering van taakvelden voorstellen en die groepering vervolgens opnieuw gedurende de volgende raadsperiode vasthouden. Elk van de programma's binnen Hoofdstuk 1 volgt dezelfde opzet en bevat dezelfde sub paragrafen. Onderstaand een korte toelichting bij elk van deze sub paragrafen in de volgorde zoals ook in elk van de programmaplannen is opgenomen.

De programmaplannen starten telkens met een overzicht van de taakvelden die binnen de gemeente Gulpen-Wittem zijn opgenomen onder het betreffende programma.

<u>Programmasamenvatting</u>

De programmasamenvatting beschrijft waar het programma over gaat. Daarnaast zijn de voor gemeente Gulpen-Wittem belangrijke beleidsmatige onderwerpen en thema's binnen het betreffende programma opgenomen. Afhankelijk van het programma zal de programmasamenvatting beknopt of juist uitgebreider van opzet zijn.

<u>Beleidskader</u>

Het beleidskader bevat de voor het betreffende programma en haar taakvelden relevante beleidsdocumenten. In principe is dit beperkt tot het gemeentelijke (Gulpen-Wittem) of regionale (Heuvelland, Zuid-Limburg) beleidskader. Landelijke wet- of regelgeving is niet opgenomen tenzij zeer relevant. Waar mogelijk is bij de beleidsdocumenten door middel van jaartallen aangegeven op welke periode het betrekking heeft. Hierdoor is er een indicatie over de actualiteit van het vastgestelde beleidskader.

Wat willen we bereiken (1e W-vraag)?

Onder deze sub paragraaf worden de doelstellingen binnen elk van de programma's puntsgewijs geformuleerd. Uitgangspunt is dat bij de start van een nieuwe raadsperiode de doelen worden geformuleerd aan de hand van het vastgestelde Coalitieakkoord. Vervolgens wordt er middels activiteiten, prestaties en budgetten invulling gegeven aan het nastreven van de geformuleerde doelstellingen.

Wat gaan we daarvoor doen (2e W-vraag)?

De activiteiten die we gaan doen vormen de prestaties die het College toezegt te gaan realiseren in het komende begrotingsjaar. Over de voortgang van deze activiteiten wordt tussentijds in de bestuursrapportage en het jaarverslag aan de Raad verantwoording afgelegd. Bij de formulering van de activiteiten is het telkens de balans zoeken tussen hoofdlijn versus detailniveau. De concreetheid waarmee dit lukt varieert per activiteit en per programma. In de activiteiten zijn ook 'politiek' minder aandacht vragende werkzaamheden opgenomen. Die werkzaamheden zijn echter niet minder belangrijk. In de bestuursrapportage en het jaarverslag zullen we de voortgang rapporteren van de activiteiten.

Wat mag het kosten (3e W-vraag)?

In de 3e W-vraag krijgt de raad inzicht in de baten en lasten per programma. Vanwege BBV technische regels staat het overgrote deel van de baat in de vorm van o.a. de algemene uitkering en de algemene belasting op programma 0. Dat maakt de informatiewaarde van de 3e W-vraag per programma naar onze mening geringer.

De indirecte lasten per programma zijn ondergebracht in het taakveld 'Overhead' dat onderdeel uit maakt van het programma 0 Bestuur en ondersteuning. In paragraaf 2.2. 'Overzicht baten en lasten per taakveld' wordt de verdeling van de baten en lasten per taakveld weergegeven.

In de vorm van een tabel worden de baten, lasten en het resultaat per programma weergegeven. De kolom '2025' betreft de resultaten van de Rekening 2025, '2026' betreft de actuele begroting 2026 tot en met de bestuursrapportage 2026 die de raad in september 2026 heeft vastgesteld, '2027' bevat de begroting 2027 en de jaren 2028 t/m 2030 laten de meerjarenraming voor elk van de programma's zien.

Om de Raad inzicht te bieden in de financiële impact van het reeds bestaande beleid en nieuwe beleidskeuzes is de tabel opgesplitst in 2 delen. Onder het bestaande beleid zijn autonome ontwikkelingen, doorontwikkelingen, raads- en collegebesluiten en de begrotingswijzigingen t/m de bestuursrapportage 2026 opgenomen. Het nieuwe beleid bevat de financiële impact van nieuwe beleidskeuzes die het college voornemens is uit te gaan voeren.

Zowel voor het bestaande beleid als voor het nieuwe beleid zijn de lasten nader uitgesplitst in personele lasten, materiële lasten en kapitaallasten. De personele lasten betreffen de salarislasten van de eigen medewerkers en personele inhuur. De materiële lasten bestaan o.a. werkbudgetten, (subsidie)bijdragen en overige exploitatiekosten. Kapitaallasten betreffen de rente en afschrijving van de investeringen die in het betreffende programma zijn opgenomen. Onder de tabel is een (beknopte) specificatie opgenomen van de baten en lasten binnen het programma.

Aangezien de focus en het uitgangspunt de begroting 2027 betreft, is deze kolom van een aparte kleur voorzien en is de specificatie van baten en lasten ook op het begrotingsjaar 2027 toegespitst.

Aandachtspunten 2027

Tot slot is binnen de programmaplannen een overzicht opgenomen met de beleidsmatige aandachtspunten voor het begrotingsjaar. Hier betreft het voornamelijk bestaand beleid, verordeningen, maar ook relevante ontwikkelingen die invloed hebben op het uit te voeren beleid in het begrotingsjaar 2027. Dit overzicht is niet limitatief, geeft het College en de Raad een inzicht in relevante aandachtspunten binnen de programma's voor het komende jaar.

Het 2e deel van **Hoofdstuk 1** bevat de voorgeschreven **paragrafen** (1.2). In de paragrafen nemen we de informatie op die niet past binnen het programmaplan omdat de activiteiten binnen deze paragraaf dwars door de programma's heen lopen, ondersteunend zijn aan de programma-activiteiten dan wel betrekking hebben op een specifiek onderwerp waarover we de raad separaat moeten of willen informeren. Het betreft de verplichte paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en de openbaarheidsparagraaf (WOO).

Hoofdstuk 2

In **Hoofdstuk 2** nemen we vooral de verplicht gestelde informatie op die de toezichthouder nodig heeft om onze begroting te kunnen toetsen op o.a. realiteit en structureel evenwicht. Dit is dus een financieel technisch hoofdstuk.

Het meerjarig overzicht van baten en lasten is opgenomen. Dit overzicht geeft inzicht in de baten en lasten per programma en het primaire begrotingssaldo. Hierna volgt het overzicht van baten en lasten per taakveld voor het begrotingsjaar 2027. Dit geeft een nadere specificatie van de baten en lasten binnen elk van de programma's.

De staat van incidentele baten en lasten en bijbehorende toelichting geven inzicht in welk deel van de baten en lasten incidenteel is en voorzien van een korte toelichting.

Het meerjarenoverzicht en de stortingen en onttrekkingen aan de reserves worden weergegeven. Hetzelfde inzicht wordt gegeven maar dan voor de voorzieningen. De investeringsplanning voor de jaren 2027 tot en met 2030 wordt geschetst. De geprognosticeerde balans voor de begroting 2027 en meerjarenraming 2028 - 2030 wordt opgenomen.

Tot slot worden per programma de BBV Beleidsindicatoren weergegeven voor Gulpen-Wittem. De indicatoren betreffen de door de BBV voorgeschreven indicatoren die voor alle gemeentes van toepassing zijn.

Samenvatting

De **Samenvatting** geeft inzicht in de financiële exploitatie 2027 inbegrepen de meerjarenraming 2028 - 2030. De cijfers zijn daarbij opgebouwd vanaf de voorgaande primitieve begroting 2026. De Samenvatting geeft de raad inzicht in het formele en structurele meerjarige evenwicht van baten en lasten.

Bijlages

Aan het einde van het boekwerk zijn enkele bijlages ingevoegd. Bijlage 1 geeft de samenstelling van het College van B&W weer met de verschillende aandachtsgebieden die elk van de collegeleden heeft. Bijlage 2 bevat de afkortingenlijst van de in dit boekwerk gebruikte afkortingen en hun betekenis. Tot slot bevat bijlage 3 een uitgebreidere weergave van de incidentele en structurele baten en lasten voor elk van de programma's in de verschillende (begrotings)jaren.

Samenvatting

Samenvatting

Algemeen

Voor u ligt de begroting 2027 inclusief meerjarenperspectief 2028 - 2030. Deze begroting heeft een indeling die is voorgeschreven door de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording. In deze begroting zijn autonome-, door- en nieuwe ontwikkelingen opgenomen. De septembercirculaire 2026 is ook verwerkt in deze begroting en als aparte regel opgenomen in de autonome ontwikkelingen.

De uitkomst

In onderstaande tabel wordt het begrotingssaldo weergegeven.

Zoals weergegeven in de tabel is het saldo in 2027 vóór dekkingsvoorstellen € 572.438 positief. Na 'dekking' is het bedrag € 595.538 positief.

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Begrotingssaldo t/m 10e BGW 2026	**-8.804**	**-146.825**	**948.320**	**1.209.218**
Mutaties				
Autonome ontwikkelingen	958.720	1.280.723	372.279	1.650.889
Bestaand beleid	-377.478	-306.844	-320.689	-371.776
Nieuwe ontwikkelingen	0	0	0	0
Saldo na mutaties	572.438	827.054	999.910	2.488.331
Dekking	23.099	171.085	323.362	480.056
Begrotingssaldo 2027-2030	**595.538**	**998.139**	**1.323.272**	**2.968.386**

Financiële mutaties

Onderstaand een overzicht van de mutaties uitgesplitst naar autonome ontwikkelingen, bestaand beleid en nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast zijn ook de dekkingsvoorstellen apart weergegeven en toegelicht.

Autonome ontwikkelingen

Zijn ontwikkelingen die 'onontkoombaar' zijn of bijstellingen die vanuit het Rijk worden doorgevoerd. Voor 2027 betreffen dit de bijstellingen van de Algemene Uitkering in de mei- en

septembercirculaire, de personeelslasten als gevolg van de vastgestelde CAO en bijbehorende wettelijke verplichtingen en de indexatie van de huuropbrengsten.

Autonome ontwikkelingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1 Meicirculaire 2026 (Voorjaarsnota)	575.954	416.936	-622.820	558.234
2 Aanpassing salarissen	184.266	87.993	103.840	48.788
3 Indexatie huren	9.865	22.902	37.766	53.062
4 Septembercirculaire 2026 (Najaarsnota)	188.635	752.893	853.492	990.805
Totaal autonome ontwikkelingen	**958.720**	**1.280.723**	**372.279**	**1.650.889**

Bestaand beleid

Betreffen financiële bijstellingen per beleidsveld binnen vastgesteld beleid.

Onderstaand een korte toelichting op de bijstellingen groter dan € 100.000 in 2027.

WMO

Als gevolg van stijgende prijzen in de WMO, nemen de kosten toe met € 393.791. Grootste stijging van kosten liggen bij begeleiding kortdurend verblijf, hogere kosten Hulp Bij Huishouding en een daarbij lagere eigen bijdrage en clientondersteuning.

Participatiewet

Als gevolg van stijgende prijzen in de individuele onderdelen van de participatiewet, nemen de kosten toe met € 355.642. Grootste stijging van kosten liggen bij algemene uitkeringen als IOAW en IOAZ, loonkostensubsidie, bijzondere bijstand en uitvoeringskosten SZMH.

Informatie / ICT

Hogere kosten als gevolg van prijsaanpassingen reguliere contracten/overeenkomsten naar werkelijkheid incl. eventuele indexeringen (€ 100.000), de conversie van Corsa documentatie (€ 49.000) en verhoging bijdrage Historisch Centrum Limburg (€ 30.000).

Milieu

De belangrijkste oorzaken van de stijging van de kosten die wij betalen aan RD4 zijn: hogere rijksheffingen op afvalverbranding en CO2-uitstoot, oplopende loonkosten en ongunstige marktontwikkelingen voor recyclingstromen.

Kapitaallasten

Conform de Financiële Verordening worden kapitaallasten opgenomen in het jaar na gereedkomen van het betreffende actief/de betreffende investering. Op basis van de verwachte realisatie van investeringen zijn de kapitaallasten voor de begroting 2027 – 2030 herrekend, wat resulteert in de opgenomen bijstelling.

Facilitair

Budget voor het onderhoud van NV VTC komt vrij te vallen (€ 106.829) en is reeds eerder deels ondergebracht bij het onderhoud voor de sporthal Gulpen. Vanaf 2028 zullen de pensioenen van de wethouders onder beheer van ABP komen te vallen, vanaf 2028 storten wij dan ook niet meer in de voorziening wethouders pensioen en zal pensioenpremie aan ABP worden betaald, net zoals bij alle andere werknemers in het ambtelijke apparaat. In 2027 kunnen we nog een storting verwachten, echter hebben we geen beeld bij de hoogte van deze storting, we stellen voor om deze storting naar beneden bij te stellen (minus € 80.000). Het inhuur budget verlagen wij (€ 89.800).

Jeugd

Wij gaan in deze begroting uit van minder gevallen Jeugd. Begroten in dit beleidsveld is lastig, aangezien het openeinde regelingen betreft en we kosten dienen te betalen. Indien wij meer jeugdcasussen hebben dan begroot, dan zullen wij dat in tussentijdse rapportages middels een begrotingswijzigingen aan de raad voorleggen.

Belastingen

Een toename van de ontvangen leges baten bevolking en burgerlijke stand, baten algemene plaatselijke verordening, baten parkeren en baten omgevingsvergunning.

	Bestaand beleid Beleidsveld	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1	WMO	-393.791	-335.453	-367.220	-382.619
2	Participatiewet	-355.642	-266.081	-194.629	-9.616
3	Informatie/ICT	-179.000	-150.000	-150.000	-150.000
4	Milieu	-104.601	-101.051	-46.235	-39.384
5	Civiel en Cultuur Techniek (CCT)	-77.244	-70.949	-59.294	-32.941
6	Onderwijs	-75.281	-75.281	-125.281	-125.281
7	Ruimtelijke Ordening	-61.151	-67.598	-74.257	-81.137
8	Buitendienst	-57.500	-57.500	-57.500	-57.500
9	Kunst, cultuur, subsidies	-161.100	-57.222	-58.366	-59.534
10	Gezondheid	-28.750	-40.263	-40.158	-142.554
11	Accommodaties	-7.001	-7.001	-535.631	-535.631
12	Verkeer	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
13	Duurzaamheid	-	-	-	-
14	Kernenbeleid	-	-	-	-
15	Sport	-	-	-	-
16	Dividenden	-	-	-	-
17	Evenementen	-	-	-	-
18	Burgerzaken	-	-	-	-
19	Openbaar Groen	-	-	-	-
20	Kapitaallasten	335.204	138.171	604.500	596.920
21	Facilitair	302.216	374.872	374.872	374.872
22	Jeugd	200.000	200.000	200.000	200.000
23	Belastingen	169.531	169.531	169.531	169.531
24	Financiën	67.000	67.000	67.000	67.000
25	Openbare Orde en Veiligheid (OOV)	49.720	-24.431	-24.431	-160.315
26	Economische samenwerking	2.912	-588	-588	-588
Totaal bijstelling bestaand beleid		**-377.478**	**-306.844**	**-320.689**	**-371.776**

Nieuwe ontwikkelingen

Dit betreft een beleidsarme begroting, derhalve worden er geen nieuwe ontwikkelingen meegenomen in deze begroting.

	Nieuwe ontwikkelingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1		-	-	-	-
2		-	-	-	-
3		-	-	-	-
Totaal nieuwe ontwikkelingen		**-**	**-**	**-**	**-**

Dekking

Zowel de Onroerende Zaak Belasting als de Forensenbelasting wordt geïndexeerd met een percentage van 2.9%.

	Dekking	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1	Onroerende Zaakbelasting	20.662	166.140	315.837	469.875
2	Toeristenbelasting	-	-	-	-
3	Forensenbelasting	2.437	4.945	7.526	10.181
Totaal dekking		**23.099**	**171.085**	**323.362**	**480.056**

Structurele begrotingssaldo

Het structurele begrotingssaldo wordt door de toezichthouder beoordeeld om de toezichtvorm voor het komende jaar vast te stellen. Uitgangspunt hierbij is dat, indien er sprake is van een structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar er sprake zal zijn van repressief toezicht. Is dit niet het geval dan beoordeelt de toezichthouder het laatste jaar van de meerjarenraming. In uiterlijk dat jaar moet er sprake zijn van een structureel en reëel evenwicht. Voor Gulpen-Wittem heeft de toezichthouder aangegeven dat er alle jaren sprake moet zijn van een structureel en reëel evenwicht.

Uit bovenstaande tabel kan worden afgeleid dat de begroting en meerjarenraming van de gemeente Gulpen-Wittem een structureel en reëel evenwicht laat zien.

In hoofdstuk 2 wordt een nadere toelichting gegeven op de incidentele baten en lasten.

Structureel begrotingssaldo	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo baten en lasten	454.301	927.709	1.296.780	2.941.894
Per saldo toevoeging aan reserves	-155.391	-	-	-
Per saldo onttrekking aan reserves	296.628	70.430	26.492	26.492
Begrotingssaldo na bestemming	**595.538**	**998.139**	**1.323.272**	**2.968.386**
Waarvan incidentele baten en lasten	515.136	13.938	-	-
Structureel begrotingssaldo	**80.402**	**984.201**	**1.323.272**	**2.968.386**

Lokale lastendruk

Om een beeld te krijgen van de ontwikkeling van de lokale lastendruk zijn de belastingen in ogenschouw genomen die elke inwoner in elk geval moet betalen. Het gaat om de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Onderstaand een overzicht van de lokale lastendruk die volgt uit de voorliggende begroting vergeleken met vorig jaar en de procentuele wijziging op totaalniveau.

	2026	**2027**
OZB	443	451
riool	330	353
afval	434	455
Totaal	**1.207**	**1.259**
Stijging/daling		**4,30%**

De gemeentelijke belastingen zijn bepaald en berekend conform de in 2023 door de gemeenteraad vastgestelde Nota Lokale Heffingen. Hierbij wordt, conform de Nota Lokale Heffingen, voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing uitgegaan van kostendekkende tarieven.

Tot slot

Wie vooral geïnteresseerd is in de beleidsmatige aspecten van de begroting kan hiervoor de beleidsbegroting raadplegen. Het programmaplan is vooral geschreven voor de kaderstellende rol van de raad. In het programmaplan zijn de baten en lasten per programma opgenomen.
Met de vaststelling van de begroting autoriseert de raad de in het programmaplan opgenomen baten en lasten.

Hoofdstuk 1 inleiding

De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen. Het programmaplan gaat in op de programma's. Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten. Alle programma's samen omvatten alle activiteiten van de gemeente. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting.

1.1 Programmaplannen

1.1 Programmaplannen

De gemeenteraad stuurt op hoofdlijnen en heeft daarom voldoende aan een begroting op hoofdlijnen. Hierin staan de drie W-vragen centraal:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

De drie W-vragen staan in nauwe relatie tot elkaar. Wanneer we weten wat we willen bereiken, kunnen we een plan maken om aan te geven wat we daarvoor moeten doen. Als we weten wat we moeten gaan doen, kan een inschatting van de kosten gemaakt worden. De slotvraag is daarna of we de geraamde kosten wel acceptabel vinden. Zo niet, dan moet een andere weg gezocht worden om het doel te bereiken en als dat niet kan, dan moeten de doelen worden bijgesteld.

Het antwoord op de drie W- vragen moet 'smart' gemaakt worden. Het moet voldoen aan de criteria: specifiek, meetbaar, aanvaardbaar, realiseerbaar en tijdgebonden.

Op grond van artikel 5, lid 1, van de Financiële verordening Gulpen-Wittem autoriseert de raad met de vaststelling van de begroting burgemeester en wethouders tot het doen van uitgaven van de bedragen per programma, die in het programmaplan staan vermeld. Het programmaplan is ten behoeve van sturing door het college verder onderverdeeld in taakvelden (conform de Regeling informatie voor derden in de financiële begroting zoals deze door het Ministerie van Binnenlandse Zaken is vastgesteld).

Het programmaplan is ingedeeld in 9 programma's. Voor de raad was er nog geen aanleiding een specifieke programma-indeling vast te stellen. Op grond van de Financiële Verordening gebruiken we daarom de indeling zoals omschreven in de Regeling informatie voor derden (IV3).

Aan de orde komen achtereenvolgens de programma's:

0 Bestuur en ondersteuning

1 Veiligheid

2 Verkeer, vervoer en waterstaat

3 Economie

4 Onderwijs

5 Sport, cultuur en recreatie

6 Sociaal Domein

7 Volksgezondheid en milieu

8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

In de Regeling IV3 is vastgelegd dat gemeenten en provincies vanaf het begrotingsjaar 2017 in de begroting en de programmaverantwoording de effecten van beleid toelichten aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren. Deze worden opgenomen omdat het voor gemeenten steeds belangrijker wordt om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties. Gemeenten moeten bij de besteding van de beschikbare middelen goed onderbouwde keuzes kunnen maken om te kunnen bijsturen als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Deze beleidsindicatoren zijn voor alle gemeenten van toepassing en gebaseerd op landelijke beschikbare en voorgeschreven bronnen.

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Het programma Bestuur en Ondersteuning omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Bestuur
- Burgerzaken
- Beheer overige gebouwen en gronden
- Overhead
- Treasury
- OZB woningen
- OZB niet-woningen
- Belastingen overig
- Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
- Overige baten en lasten
- Vennootschapsbelasting
- Mutaties reserves

Programma samenvatting

In dit programma staan het bestuur, publieke dienstverlening via Burgerzaken, accommodaties, automatisering en financiële taakvelden centraal. Vanwege deze verscheidenheid is het voor dit programma iets lastiger een algemene programmasamenvatting op te stellen in tegenstelling tot de meer thematische programma's. Daarnaast komt een aantal taakvelden ook terug bij de verplichte paragrafen.

Bestuur

Met betrekking tot het 'bestuur' ligt de focus op het borgen en verbeteren van de bestuurskracht om toegevoegde publieke waarde te creëren in een omgeving die aan grote en voortdurende veranderingen onderhevig is.

Publieke waarde is dat wat we bereiken met en voor de samenleving en ons grondgebied, en de oplossingen die worden gevonden voor maatschappelijke opgaven. Publieke waarde is meer dan de output van de organisatie. Publieke waarde gaat over maatschappelijke prestaties die een positief maatschappelijk effect (outcome) hebben voor de samenleving. Publieke waarde gaat óók over het proces. Bij het proces gaat het met name over het betrekken van de belangrijkste belanghebbenden bij de verschillende stappen in het proces. In onze gemeente wordt met zelfsturing en burgerparticipatie voortdurend gewerkt aan het creëren en toevoegen van publieke waarde. Daarnaast hebben we een inwonerspanel dat regelmatig wordt ingezet om de behoeftes in de samenleving te peilen om hier vervolgens op aan te kunnen sluiten of bij de voorbereiding van nieuw beleid.

Burgerzaken en Klantcontactcentrum

De vragen en wensen van klanten van inwoners en ondernemers staan zoveel mogelijk centraal in onze dienstverlening. Er wordt op een betrouwbare, flexibele, efficiënte, respectvolle en mensgerichte manier aansluiting gezocht bij de (leef)wereld van de klant inwoner en ondernemer. Binnen De de aangeboden dienstverlening staat klantgericht werken, digitaal tenzij en inclusieve dienstverlening centraal. is persoonlijk en digitaal waar mogelijk. Daar waar noodzakelijk blijft fysieke dienstverlening mogelijk.

Binnen de werkzaamheden van burgerzaken vallen onder andere de verstrekking van paspoorten, identiteitskaarten, rijbewijzen en verklaringen omtrent gedrag. Ook het bijhouden van de Basisregistratie Personen en werkzaamheden in het kader van de Burgerlijke Stand en lijkbezorging zijn hier belegd. Daarnaast zijn de werkzaamheden in het kader van de verkiezingen (bijna) jaarlijks terugkerend belegd bij Burgerzaken. Essentieel is invulling geven aan een snelle, digitale en consistente dienstverlening zodat verzoeken tijdig en zorgvuldig worden afgehandeld.

Accommodaties

Accommodaties kunnen fungeren als ontmoetingsplekken voor sport en sociaal-culturele activiteiten ten behoeve van de leefbaarheid in de kernen in het bijzonder, en in de gemeente in het algemeen. Uitgangspunt hierbij is dat we zo veel mogelijk inzetten op multifunctioneel gebruik.

In navolging van het proces dat in gang is gezet zal ook het nieuwe jaar in het teken staan van opstarten en afronden van diverse majeure projecten. als Het Durpshoes, Sporthal Gulpdal en Het Patronaat. Ook zullen diverse projecten vanuit het uitvoeringsprogramma verder ter hand worden genomen. Verder staat binnen accommodaties duurzaamheid, toekomstbestendigheid en optimale dienstverlening aan gebruikers door heldere processen en goede communicatie centraal. We verduurzamen onze gebouwen en verbeteren de energieprestaties waarbij we verduurzaming verbinden met onze onderhoudsplannen (DMJOP).

Overhead

Overhead is een term waarmee de activiteiten worden aangeduid die niet horen tot het primaire proces van een organisatie. Deze kosten zijn gerelateerd aan de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Overheadkosten zijn bijvoorbeeld managementondersteuning, personeelskosten, ICT en administratiekosten. Het is een verzameling van grote en kleine posten die samen een belangrijk deel van de begroting uitmaken. We zijn verplicht deze kosten centraal in de begroting op te nemen. De totale overheadkosten worden toegerekend aan verschillende onderdelen, zoals investeringen en belastingen.

ICT, informatieveiligheid en informatiebeheer

Een voornaam onderdeel van overhead is automatisering. Goede automatisering vormt het fundament onder een slagvaardige, toegankelijke en bovenal veilig opererende organisatie.

Door de toetreding tot de GR Solido op 1-1-2027 maken we gebruik van een vernieuwd digitaal landschap, dat volledig is herbouwd en ondergebracht in een nieuwe omgeving. Deze migratie biedt kansen om de nieuwste technologieën te implementeren en geeft ons een robuustere basis. Daarbij wordt actief gezocht naar samenwerking met regionale partners.

In 2027 wordt eveneens de basis gelegd voor een functionele, digitale doorontwikkeling. Middels de implementatie van een generiek zaaksysteem en een zaakgerichte manier van werken creëert de gemeente de voorwaarden om haar informatiehuishouding op orde te brengen en werkprocessen te optimaliseren. Hierdoor zal de gemeente haar digitale dienstverlening verder verbeteren.

Digitale veiligheid blijft een speerpunt. Als hoeder van gevoelige gegevens van inwoners en ondernemers volgt de gemeente de richtlijnen van de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) en de Cyberbeveiligingswet. Naast het aantonen van de “opzet” en het “bestaan” van beleid, moet vanaf nu ook de “werking” ervan worden aangetoond. Dit is essentieel voor compliance en het structureel op orde houden van het informatielandschap.

Daarnaast moet de gemeente voldoen aan diverse wettelijke verplichtingen die bijdragen aan inclusieve digitale dienstverlening. Dit vereist naleving van wetten zoals de Wet open overheid (Woo), de Wet hergebruik overheidsinformatie (Who), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet elektronisch publiceren (Wep), de nieuwe Omgevingswet, de AVG en de Archiefwet. Deze regelgeving leidt tot een toename van digitale publicaties en dienstverlening, waarbij informatie duurzaam toegankelijk, vindbaar, beschikbaar, leesbaar en bruikbaar moet zijn, voor de periode dat het raadpleegbaar moet zijn.

Tot slot wordt ook in 2027 verder gewerkt aan de digitale doorontwikkeling van de interne organisatie. De digitale werkplekken worden aangepast aan de nieuwste eisen op het gebied van veiligheid en functionaliteit, in lijn met de bredere ICT-migratie.

· Accommodatiebeleid 2024 "voor, van en door de gemeenschap"

- Duurzame Meerjaren Onderhoudsbegroting 2023-2032
- Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid 2025-2028
- Privacy beleid 2025
- Archiefverordening gemeente Gulpen-Wittem 2024
- Beheerregeling informatiebeheer gemeente Gulpen-Wittem 2021
- Informatievisie Gulpen-Wittem 2022
- GEO-visie 2022 – 2024
- Voorkeursbestandsformatenbeleid
- Migratie- en conversiebeleid

Wat willen we bereiken?

Uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma accommodatiebeleid

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan projectmatige activiteiten zoals vastgesteld in het accommodatiebeleid 2024

In 2027 wordt verdere invulling gegeven aan activiteiten en projecten voortkomend uit het uitvoeringsprogramma accommodatiebeleid, waaronder het herijken van het paracommerciele beleid.

Begeleiding van projecten die uitvoering geven aan het vastgestelde accommodatiebeleid

In 2027 wordt er verdere invulling gegeven aan de majeure projecten vanuit het accommodatiebeleid, met focus in 2027 op project Wielderhoes, fusiecomplex TV Tempo/LTC Gulpen en project Eys.

Wat willen we bereiken?

Duurzaam en kwalitatief goed informatie- en archiefbeheer. Onze informatie wordt vindbaar, beschikbaar en betrouwbaar

Wat gaan we daarvoor doen?

Implementeren zaakgericht werken. Inrichten van nieuwe software, koppelingen en werkprocessen

Implementatie van het zaaksysteem met eerst een gefaseerde livegang voor verschillende pilot teams in 2026. In de eerste helft van 2027 zal de hele organisatie de overstap maken naar zaakgericht werken. Na de livegang start direct een door-ontwikkeltraject waarin verdere optimalisering, procesdigitalisering en adoptie gerealiseerd wordt.

Opstellen en uitvoeren teamgerichte informatiebeheerplannen

Grip krijgen op de informatiehuishouding van alle teams binnen de organisatie is een meerjarentraject dat gefaseerd per team opgepakt zal worden. In 2027 gaan wij verder met het opstellen en uitvoeren van informatiebeheerplannen voor diverse teams binnen de organisatie. De implementatie van het zaaksysteem gaat dit positief faciliteren door standaardisatie in generieke processen en gecentraliseerde kwaliteitscontroles mogelijk te maken.

Implementatie kwaliteitszorg informatiebeheer

Verdere uitwerken en ingebruikname van de applicatie Key2Control voor informatiebeheer met de module Doxis en KIDO

Positioneren en inrichten van het Documentair structuurplan (een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van alle archiefbescheiden in de organisatie)

De positionering van het DSP wordt breed gedragen in de organisatie, maar moet nog vastgelegd worden in operationele werkafspraken en beleid zodat het gebruik en up to date houden van het DSP geborgd blijft.

Wat willen we bereiken?

Borgen van Digitale veiligheid

Wat gaan we daarvoor doen?

Investeren in de ICT omgeving, zodat deze aan de laatste beveiligingseisen voldoet

Investeren in de ICT omgeving, zodat deze aan de laatste beveiligings- en compliancy-eisen voldoet

Implementeren van recente technieken en software om het netwerk veilig én toegankelijk te houden

Implementeren van recente technieken en software om het netwerk veilig én toegankelijk te houden.

Organiseren van gerichte trainingen voor de medewerkers

Op basis van externe controles (audits) aantoonbaar voldoen aan ENSIA evaluatie

Op basis van audits voldoen aan ENSIA-evaluatie.

Investeren in een tweede DigiD aansluiting en verplichte aansluitcontrole hiervoor

Wat willen we bereiken?

Voldoen aan (nieuwe) wettelijke verplichtingen

Wat gaan we daarvoor doen?

Implementeren van vereiste nieuwe software en aanpassing van talrijke bestaande werkprocessen gerelateerd aan de invoering van nieuwe wet- en regelgeving

Implementeren van nieuwe software en aanpassing van werkprocessen gerelateerd aan de invoering van nieuwe wet- en regelgeving

Uitvoering van nieuwe (digitale) taken ten behoeve van de huidige en nieuwe archiefwet, Woo, Wmebv, Wep en BDTO

In 2027 zal een nieuw zaaksysteem in gebruik worden genomen en willen we investeren in het vergroten van de digitale toegankelijkheid van onze sites en systemen.

Archivering en vernietiging in vakapplicaties is op orde

Bij verschillende applicaties wordt 'archivering by design' ingericht en de toepassing verder uitgewerkt. Voor andere applicaties wordt in 2026 of 2027 een koppeling met het nieuwe zaaksysteem gerealiseerd. Een aantal applicaties zullen in een latere fase opgepakt worden en zijn geprioriteerd op basis van een risicoanalyse op het informatiebeheer.

Wat willen we bereiken?

Doorontwikkeling van de digitale informatievoorziening om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen en de effectiviteit te vergroten

Wat gaan we daarvoor doen?

De doorontwikkeling van de nieuwe digitale werkplek op het gebied van veiligheid en functionaliteit

De doorontwikkeling van onze nieuwe digitale werkplek, samen met onze nieuwe ICT-partner Solido.

Inrichten van nieuwe software en werkprocessen

De overeenkomst met de aanbieder van onze ICT-infrastructuur eindigt op 1 januari 2026

Vanaf 2027 is onze ICT infrastructuur ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling Solido.

De verdere ontwikkeling en uitbreiding van de gemeentelijke cloudomgeving

Wat willen we bereiken?

Procesoptimalisatie Burgerzaken

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2027 zal de implementatie van een nieuw zaaksysteem worden uitgevoerd

Implementatie zal in 2027 afgerond worden. Dit zal ons helpen met het verder in kaart brengen van de gemeentelijke werkprocessen zodat wij onze (digitale) dienstverlening effectiever en efficiënter kunnen maken. Tevens ondersteund het zaaksysteem in het voldoen aan beleid en wet- en regelgeving zoals de Archiefwet, Wmebv, Woo, Avg, etc.

Wat willen we bereiken?

Borgen van strategisch informatiemanagement

Wat gaan we daarvoor doen?

Het actualiseren van I-visie

Het projectportfolio voor het op orde krijgen van onze informatiehuishouding zal in 2027geprioriteerd worden.

Het onderzoeken van Changemanagement

De mogelijkheden van changemanagement zijn onderzocht, maar zullen in een latere doorontwikkelfase opgepakt worden.

Wat mag het kosten?

Baten en Lasten Programma 0

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Totaal Baten	38.771.480	39.053.027	40.183.981	39.968.163	40.163.430	41.641.228
Lasten						
- Personele lasten	8.524.430	9.184.699	8.944.236	8.861.385	8.877.367	8.893.515
- Materiële lasten	6.669.774	6.894.390	6.287.284	5.602.383	5.617.532	5.641.935

Baten en Lasten Programma

0

- Kapitaallasten	-362.911	-592.058	-858.133	-1.108.616	-1.186.510	-1.151.465
Totaal Lasten	14.831.293	15.487.031	14.373.387	13.355.152	13.308.389	13.383.985
Saldo Bestaand beleid	**23.940.187**	**23.565.996**	**25.810.594**	**26.613.011**	**26.855.041**	**28.257.243**
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Stortingen in reserves	1.077.790	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	1.921.402	512.330	7.522	7.522	7.522	7.522
Saldo Totaal	**24.783.799**	**24.078.326**	**25.818.116**	**26.620.533**	**26.862.563**	**28.264.765**

Bestaand Beleid	
Baten	
Algemene Uitkering Gemeentefonds	€ 34.080.954
Onroerende Zaak Belasting OZB	€ 5.016.475
Leges	€ 412.598
Dividenden (Enexis en Bank Nederlandse Gemeenten)	€ 295.000
Overige Baten*1	€ 378.528
Lasten	
Personele lasten	
Salarissen eigen medewerkers	€ 8.309.132
Inhuur personeel (incl. ziekteverzuimbudget)	€ 635.104

Baten en Lasten Programma 0

Materiële lasten	
ICT infrastructuur (software, harware, telefonie)	€ 1.520.303
Rentelasten	€ 1.309.325
Inkomensoverdrachten	€ 1.146.945
Gemeentelijke gebouwen (schoonmaak, beveiliging)	€ 112.000
Verzekeringen	€ 228.232
Mutaties Voorzieningen (bestuur en gebouwen)	€ 164.652
Energiekosten	€ 201.034
Opleidingsbudget	€ 198.300
Overige kosten*2	€ 1.406.493
Kapitaallasten	
Rente en afschrijvingen investeringen*3	-€ 858.133

Opmerkingen:

1 o.a. pachten, rente, uitgeleend personeel, verhuur

2 o.a. werkbudgetten, gebouwenbeheer/-onderhoud, accountant, materieel buitendienst

3 Negatief a.g.v. rente component kapitaallasten. Wordt doorberekend aan investeringen binnen de programma, opbrengsten worden verantwoord binnen Taakveld 0,5 Treasury. Binnen programma 0 wordt daardoor onder rente en afschrijvingen het 'nette' resultaat weergegeven.

Programma 1: Veiligheid

Het programma Veiligheid omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Programma samenvatting

In dit programma staat een objectief en subjectief veilige gemeente centraal. Veiligheid beperkt zich niet tot de lokale situatie. Er wordt samengewerkt op regionale schaal en dat doen we dan ook binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Hierbij zijn 16 Zuid-Limburgse gemeenten aangesloten. Veiligheid is een belangrijke randvoorwaarde voor de (verdere) invulling van de andere programma's. Risico's op het gebied van veiligheid kunnen afbreuk doen aan de leefbaarheid, kwaliteit van wonen of recreëren van onze inwoners, bezoekers en recreanten. Daarbij wordt tevens gedacht aan de veiligheid gedurende onze (toeristische) evenementen. Onze gemeente scoort goed op de objectieve veiligheidsindicatoren. En dat willen we zo houden.

Openbare Orde en ondermijnende criminaliteit lijkt onzichtbaar maar is het niet en zorgt op lange termijn voor een ontwrichting van de samenleving. De aanpak van ondermijning vraagt ook om een georganiseerde overheid en constante aandacht voor het onderwerp, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij onze samenwerkingspartners.

Beleidskader

Kader
· Algemene Plaatselijke Verordening (APV) / Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL)
· Uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid (basistaken) Regio Zuid-Limburg
· Beleid voor het stoken van vuur in de open lucht 2020
· Damoclesbeleid lokalen en woningen 2024
· Brandbeveiligingsverordening 2010
· Procedure huisuitzettingen van de gemeente Gulpen-Wittem 2002
· Besluit inzake het in de gemeente Gulpen-Wittem te voeren coffeeshopbeleid 2001
· Beleidskader voor uitvoering van de VTH-taken in de fysieke leefomgeving
· Integraal Veiligheidsplan (IVP) Heuvelland
· Uitvoeringsplan Heuvelland
· Integraal Bestuurlijk Handhavingsteam (ACT!-team)
· Bibob-beleidslijn

Wat willen we bereiken?

Veiligheid borgen van inwoners, bezoekers, recreanten, medewerkers en bestuurders

Wat gaan we daarvoor doen?

Faciliteren van de hulpdiensten waar nodig en wenselijk met hun huisvestingsvraagstukken

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is bezig met het realiseren van een nieuwe brandweerkazerne in Wijlre. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg zal de kosten voor haar rekening nemen. De gemeente Gulpen-Wittem zal de aanvraag voor de omgevingsvergunning en eventuele andere benodigde vergunningen in behandeling nemen en afhandelen.

Toezicht op de leefomgeving, handhaven op excessen

Toezicht op wet- en regelgeving voeren we dagelijks uit waarbij we -- indien hier aanleiding toe bestaat -- meerdere disciplines (in- en extern) bij elkaar brengen. Op excessen wordt direct handhavend opgetreden met de middelen die ons vanuit het bestuursrecht en/of het strafrecht ter beschikking staan.

Vaststellen van Integraal Veiligheidsplan Heuvelland, waarna aansluitend een uitvoeringsprogramma opgeleverd dient te worden

Het Integraal Veiligheidsplan Heuvelland is een meerjarig plan. Wij gaan de aankomende jaren de aspecten uit dit plan met de tot het politie basisteam behorende gemeenten in gezamenlijkheid oppakken zodat we hiermee een krachtig signaal afgeven. 1x per 4 weken zitten alle vak-ambtenaren (cluster Veiligheid) bij elkaar en stemmen zaken met elkaar af zodat een integrale aanpak gewaarborgd blijft.

Toezicht op de leefomgeving, handhaven op excessen

Toezicht op wet- en regelgeving voeren we dagelijks uit waarbij -- indien hier aanleiding toe bestaat -- meerdere disciplines (in- en extern) bij elkaar brengen. Op excessen wordt direct handhavend opgetreden met de middelen die ons vanuit het bestuursrecht en/of het strafrecht ter beschikking staan.

Uitvoeren van integrale handhaving, met name op excessen

Los van de handhaving met interne disciplines maken wij bij grotere handhavingsacties gebruik van het ACT!-team. Dit team heeft een groot netwerk van handhavingspartners en maakt op voorhand een inschatting welke partners bij welk type integrale handhaving noodzakelijk is/zijn.

Voortzetting van projecten zoals Veilig buitengebied, intensiveren, communicatie en het versterken van de robuuste driehoek

Ingezette project zoals Veilig Buitengebied (app voor agrariërs) en ondernemers uit de recreatie-sector (app voor campings/vakantieparken) blijven we onder de aandacht brengen. Veiligheid maken we samen en dus is het zaak om elkaar snel te vinden en acties uit te zetten. Binnen de Robuuste Driehoek zullen wij onze acties uitzetten/toelichten en onze ideeën blijven delen/bespreken om hiermee te bewerkstelligen dat we samen moeten optrekken.

Wat willen we bereiken?

Naleving van wet- en regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeren van integrale handhaving, met name op excessen

Los van de handhaving met interne disciplines maken wij bij grotere handhavingsacties gebruik van het ACT!-team. Dit team heeft een groot netwerk van handhavingspartners en maakt op voorhand een inschatting welke partners bij welk type integrale handhaving noodzakelijk is/zijn.

Wat mag het kosten?

Baten en Lasten Programma 1

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Totaal Baten	490.553	427.255	501.113	426.441	70.229	72.069
Lasten						
- Personele lasten	940.556	680.065	700.925	704.731	711.378	717.983
- Materiële lasten	2.137.302	2.212.130	2.262.972	2.325.220	2.028.945	2.092.192
- Kapitaallasten	41.497	40.912	40.544	39.861	8.998	-
Totaal Lasten	3.119.355	2.933.107	3.004.441	3.069.812	2.749.321	2.810.176
Saldo Bestaand beleid	**-2.628.802**	**-2.505.852**	**-2.503.328**	**-2.643.371**	**-2.679.092**	**-2.738.107**
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Stortingen in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	592.755	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570
Saldo Totaal	**-2.036.047**	**-2.502.282**	**-2.499.758**	**-2.639.801**	**-2.675.522**	**-2.734.537**

Bestaand Beleid

Baten en Lasten Programma 1

Baten	
ACT! Interventieteam, declaratie lasten (saldoneutraal, zie lasten)	€ 358.000
Huur brandweerkazernes	€ 136.319
Leges APV	€ 6.794
Lasten	
Personele lasten	
Salarissen eigen medewerkers	€ 700.925
Materiële lasten	
Bijdrage veiligheidsregio Zuid-Limburg	€ 1.638.548
Criminaliteitsbijdrage Halt en RIEC	€ 59.312
ACT! Interventieteam, declaratie lasten (saldoneutraal, zie baten)	€ 358.000
Brandkranen	€ 20.000
Overige materiële lasten*1	€ 187.112
Kapitaallasten	
Rente en afschrijving investeringen	€ 40.544
Opmerkingen:	
1 o.a. Werkbudgetten, inzet t.b.v. handhaving en verkeersregeling	

Programma 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Verkeer en Vervoer
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar vervoer

Programma samenvatting

In dit programma staat een goede bereikbaarheid van voorzieningen via het gemeentelijke wegennetwerk centraal. Daarbij gaat het in de eerste plaats om een verkeersveilig wegennet, waarbij we rekening houden met de leefbaarheid voor onze inwoners. We onderhouden ons wegennetwerk en openbare verlichting op het kwaliteitsniveau dat door de raad is vastgesteld. Hetzelfde geldt voor de diverse civieltechnische kunstwerken; zoals: bruggen en tunnels, die we tevens beheren. Bij herinrichting houden we rekening met de bepalingen in het mobiliteitsplan, waarin de zogenaamde school-thuisroutes een bijzondere plaats innemen en met de wensen van de bewoners. Een goede bereikbaarheid komt ook tot uitdrukking in een parkeerbeleid, dat is afgestemd op doelgroepen (waaronder gehandicapten) en bezoeklocaties. De kaders van het parkeerbeleid spelen niet alleen een rol bij de daadwerkelijke herinrichting, maar ook bij recreatieve en toeristische evenementen in de diverse kernen. Tevens komt een goede bereikbaarheid tot uitdrukking in het bereikbaar houden van dorpskernen door het openbaar vervoer en het stimuleren van reizen met het openbaar vervoer. Tot slot houden we de wegen en de omgeving schoon.

In de uitvoering is het programma verbonden met programma 5 ten aanzien van het onderhoud openbaar groen en programma 7 met betrekking tot riolering, waarbij wij uitgaan van het principe ‘werk met werk’. Herinrichting van wegen en vervanging van riolering wordt zoveel mogelijk gezamenlijk opgepakt. De uitvoering ligt voor een groot deel bij externe partijen, naast de inzet van onze buitendienst. Er worden meerdere aannemers gecontracteerd voor de uitvoering van de werkzaamheden.

De gemeente Gulpen-Wittem is in het bezit van een kwalitatief hoogwaardig en uniek landschap dat wordt gezien als basiskapitaal. Dit kapitaal wordt gekoesterd.

In het licht van de vele ontwikkelingen die van invloed zijn op mobiliteit in de gemeente en vanuit de Cittaslow-gedachte heeft de gemeente Gulpen-Wittem een visie ontwikkeld op mobiliteit. Deze visie op mobiliteit is als volgt: Gulpen-Wittem verbetert de verkeersleefbaarheid voor haar inwoners, bezoekers en ondernemers door te werken aan het realiseren van een duurzaam bereikbare gemeente.

Het in 2021 door de gemeenteraad vastgestelde Mobiliteitsplan is een visie en beleidsdocument waarin een vertaling gemaakt is van landelijke, provinciale en gemeentelijke ontwikkelingen naar een aanpak voor mobiliteit voor Gulpen-Wittem, passend binnen huidige wet- en regelgeving. Het Mobiliteitsplan:

- Geldt als toetsingskader voor het nemen van besluiten door college en gemeenteraad op het gebied van mobiliteit;
- Geeft koers en richting aan de werkzaamheden van de gemeente op het gebied van mobiliteit;
- Beschrijft de aanpak waarop de gemeente Gulpen-Wittem mobiliteitsvraagstukken benadert.

Het Mobiliteitsplan geeft richting en kaders ten aanzien van het mobiliteitsbeleid van de gemeente Gulpen-Wittem ter ondersteuning van opgaven, kansen en ontwikkelingen in de gemeente en de regio Zuid-Limburg. Een van de actuele opgaven is de aanpak van het toeristisch recreatief verkeer.

De nadere uitwerking van het beleid, vertaald naar concrete maatregelen en activiteiten vindt plaats in het uitvoeringsprogramma.

Beleidskader

Kader
· Wegenbeleidsplan 2023 - 2027
· Gemeentelijk rioleringsplan 2023 - 2027
· Mobiliteitsplan 2020
· Inkoopbeleid 2022 - 2025
· Beheerplan civiele kunstwerken 2020 - 2024

Wat willen we bereiken?

Behoud en verbetering van de mobiliteit binnen de gemeente en tussen de omliggende gemeentes

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan het door de gemeenteraad vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit

Afhankelijk van de doorloop / termijn van de herinrichting Wittemer Allee wordt aangesloten op de kruising vanuit Partij met vrijliggende fietspaden. Daarnaast wordt de komgrens aangepakt. Verder wordt vervolg gegeven aan de afsluiting van wegen in het buitengebied.

Realiseren van reconstructies en groot onderhoud aan het wegennet

Beheer en onderhoud en projecten worden volgens het uitvoeringsprogramma uitgevoerd. Het vastgestelde Omgevingsprogramma Wegen 2023-2027 vormt hiervoor de basis.

Beheer en onderhoud civiele kunstwerken conform het beheerplan

Het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde Beheerprogramma Civiele Kunstwerken 2026-2030.

Onderhouden en verbeteren van de fietsroutes binnen de gemeente

Onderhoud (en verbetering) van fietsroutes gebeurt in samenhang met onderhoud wegen (niet langer als een apart thema)

Optimaliseren van de gladheidsbestrijding

De optimalisatie van de gladheidbestrijding moet zijn afgerond voor 1 november 2026.

Inrichten verkeersmeetnetwerk

Het basis verkeersmeetnetwerk is gereed en wordt in stand gehouden

Wat willen we bereiken?

Burger betrokkenheid bij het ontwerp en uitvoering van civiele projecten en groot onderhoud

Wat gaan we daarvoor doen?

Betrekken van burgers en belangorganisaties conform het Burgerparticipatie beleid

Op verschillende inhoudelijke beleidsterreinen worden inwoners betrokken. Aan de hand van het afwegingskader burgerparticipatie wordt vooraf bepaald óf inwoners worden betrokken en, zo ja, waarom, wanneer, op welke manier en met welke rol. De mate van betrokkenheid kan daarbij variëren van informeren en raadplegen tot adviseren, coproduceren en meebeslissen. Omdat elk plan, project of beleidsvraagstuk anders is, blijft inwoners betrekken altijd maatwerk.

Wat willen we bereiken?

Veilige school-thuisroutes en het bevorderen fietsveiligheid

Wat gaan we daarvoor doen?

Verbeteren en onderhouden van school-thuisroutes

Het verbeteren van de school-thuisroutes maakt integraal onderdeel uit van het mobiliteitsplan

Wat willen we bereiken?

Integraal werken

Wat gaan we daarvoor doen?

Het bevorderen van 'werk met werk' maken en het verbeteren van de interne en externe samenwerking

Beheer en onderhoud en projecten worden volgens het uitvoeringsprogramma uitgevoerd. Het vastgestelde Omgevingsprogramma Wegen 2023-2027 vormt hiervoor de basis.

Wat mag het kosten?

Baten en Lasten Programma 2

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Totaal Baten	475.080	155.387	76.362	76.522	76.686	76.855
Lasten						
- Personele lasten	619.574	635.509	421.777	422.929	416.577	414.232
- Materiële lasten	1.606.557	1.278.893	1.128.512	1.129.150	1.130.280	1.131.443
- Kapitaallasten	909.832	1.062.038	1.341.755	1.448.025	1.550.521	1.542.517
Totaal Lasten	3.135.963	2.976.440	2.892.044	3.000.104	3.097.378	3.088.191
Saldo Bestaand beleid	**-2.660.883**	**-2.821.053**	**-2.815.682**	**-2.923.582**	**-3.020.692**	**-3.011.337**
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Stortingen in reserves	189.400	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	345.245	189.400	-	-	-	-
Saldo Totaal	**-2.505.038**	**-2.631.653**	**-2.815.682**	**-2.923.582**	**-3.020.692**	**-3.011.337**

Bestaand Beleid	
Baten	
Inconveniententoeslag Enexis	€ 37.000
Overige baten*1	€ 39.362
Lasten	

Baten en Lasten Programma 2

Personele lasten	
Salarissen eigen medewerkers	€ 421.777
Materiële lasten	
Dotatie voorziening groot onderhoud (wegen en kunstwerken)	€ 526.589
Uitbestede (onderhouds)werkzaamheden	€ 485.131
Overige materiële lasten*2	€ 116.792
Kapitaallasten	
Rente en afschrijving investeringen	€ 1.341.755

Opmerkingen:

1 Huuropbrengsten Arriva busstation, parkeerleges

2 o.a. werkbudgetten, kosten energie en strooizout

Programma 3: Economie

Het programma Economie omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie

Programma samenvatting

In dit programma stimuleren en faciliteren wij een evenwichtige economische structuur en kwalitatieve groei die bijdragen aan de welvaart van onze bewoners en de leefbaarheid in onze kernen. Bedrijvigheid, toerisme en vrijetijd vormen een belangrijke schakel. Dat doen we in het juiste perspectief: duurzaam en passend in het gebied.

We zetten onze gemeente als excellente bestemming op de toeristische kaart en verlenen daar waar mogelijk ondersteuning om de economische prestaties van bedrijven in Gulpen-Wittem te verbeteren. Hierbij is het van belang dat we de positieve waardes van toerisme versterken en de negatieve effecten van toerisme reduceren. Verder dienen nieuwe ontwikkelingen op toeristisch en recreatief vlak kwalitatief hoogwaardig en duurzaam inpasbaar te zijn binnen de kwaliteitsverbetering op basis van de Cittaslow-waarden. De kaders hiervan worden o.a. vormgegeven door onze gemeentelijke toeristische visie en door het internationale Cittaslow keurmerk met waarden gericht op het authentieke landschap, rust, ruimte, fijnschaligheid en aandacht voor duurzame en innovatieve initiatieven.

Op regionale en Zuid-Limburgse schaal wordt een optimale positionering van de Gulpen-Wittemse (vrijetijds-)economie nagestreefd. Dit krijgt vorm door tezamen met de 16 Zuid-Limburgse gemeenten projecten aan te pakken die voortvloeien uit de Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid Limburg 2030, maar ook middels samenwerkingsverbanden zoals de Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL). Hiervoor is een goede netwerkstructuur onontbeerlijk en werken we op regionale en Zuid-Limburgse schaal constructief samen om uitvoering te geven aan de grote opgaves in de (EU)regio.

We streven ernaar om signalen uit de markt tijdig op te vangen, met open oog aandacht te geven aan de behoeften van onze ondernemers en waar mogelijk de regeldruk te verlagen en procedures te stroomlijnen. Duurzame, kansrijke initiatieven ondersteunen we vanuit een positieve grondhouding.

Op een inclusieve wijze werken we mee aan het behoud van het mooie landschap voor alle partijen; zijnde inwoners, agrariërs en andere ondernemers, toeristen en recreanten, jonge mensen en senioren. Niet alleen voor nu, maar ook voor de toekomstige generaties.

Evenementen dragen bij aan het imago van Gulpen-Wittem als aantrekkelijke en ontspannende (vakantie)bestemming. Ze verbinden economie, cultuur, sport, toerisme en het sociaal domein en versterken daarmee de leefbaarheid. We streven naar een evenwichtig en passend aanbod, binnen duidelijke kaders en met oog voor de draagkracht van de gemeente.

Gulpen-Wittem heeft een groot buitengebied. Dit buitengebied kent verschillende gebruikers en heeft verschillende functies. De rode draad voor Gulpen-Wittem is het behoud van het landschap voor eenieder en dus ook voor de agrariërs die daar voor een belangrijke mate vorm aan geven. Het landschap speelt een onmiskenbare rol bij het vinden van oplossingen voor het vasthouden en afvoeren van water (klimaatadaptatie).

Landbouw en landschap zijn thema's waarbij hun invloed bijna altijd groter is dan de eigen gemeentegrens. Daarom is regionale en grensoverschrijdende afstemming en samenwerking van groot belang. In dit kader werken we samen met onze grensgemeenten en de provincies in het landschapspark Grenzeloos Bocageland. De doelstelling is het realiseren van een toekomst- en klimaatbestendig agrarisch landschap waarin we kunnen werken, wonen en recreëren. De opgaves die in het buitengebied liggen op gebied van wonen, natuur en klimaat zorgt ervoor dat binnen de landbouwsector gezocht wordt naar nieuwe verdienmodellen zoals bijvoorbeeld de biodiversiteitsmonitor, regeneratieve landbouw en de kansenkaart voor de agrariërs maar ook naar alternatieve teelten (vlas, hennep etc.) die passend zijn binnen het bocagelandschap. Daarnaast wordt de verworven informatie ingezet bij de ontwikkeling van het omgevingsplan.

Beleidskader

Kader
· Visie Vrijetijdseconomie: Bestemming Zuid-Limburg 2030
· Van groen hart tot groene long: Strategisch Actieplan Middengebied Zuid-Limburg 2019
· Toeristische visie gemeente Gulpen-Wittem: middenin het Heuvelland, maart 2016
· Agenda Zuid-Limburg 2024
· Structuur Visie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL) 2018
· Beleidsnota evenementen Gulpen-Wittem 2022 – 2025
· Kampeerbeleid 2011 en kampeerbeleid 2011 Aanvullende nota

Wat willen we bereiken?

Een intensieve samenwerking op de regionale agenda

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderzoeken in hoeverre we op Zuid-Limburgse schaal spreiding van toerisme kunnen genereren middels gratis OV vervoer voor verblijfstoeristen

Afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie van de pilot Gast Vrij OV (zomer 2026) zal er wel/geen vervolg worden gegeven aan dit project.

Inzetten op het ontwikkelen, sturen en monitoren van bestemmingsmanagement middels datahub

Dataportaal Toerisme Limburg is in zomer 2026 live gegaan en zal nog verder uitgebreid worden met andere monitoren. In 2027 gaan we dan ook verder met de doorontwikkeling van dit Dataportaal, verdere optimalisatie en monitoring.

Verkennen van een regionale aanpak van kwalitatief toeristisch aanbod

In het Interreg-project Connect-2-Cycle werken we in een Nederlands-Duits-Belgisch consortium samen aan een sterk en verbonden grensoverschrijdend fietsnetwerk, met themaroutes, digitale hulpmiddelen en goede voorzieningen voor fietsers.

Wat willen we bereiken?

Toerisme van de toekomst gericht op kwaliteitstoerisme

Wat gaan we daarvoor doen?

Het huidige kampeerbeleid toekomstbestendig maken

Eind 2026 (17 december 2026) wordt het raadsvoorstel voor het kampeerbeleid ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Na de besluitvorming kan dit project in 2027 als afgerond worden beschouwd.

Positief kritisch nieuwe aanvragen van ondernemers beoordelen (middels o.a. de intaketafel)

Het beoordelen van nieuwe aanvragen van ondernemers verloopt o.a. via de intaketafel. Hier worden casussen positief kritisch en integraal bekeken ten einde kwaliteitstoerisme te bevorderen.

Wat willen we bereiken?

Het stimuleren van een gezond ondernemersklimaat waarin samenwerking centraal staat

Wat gaan we daarvoor doen?

Actief contact onderhouden met ondernemers en een constructieve samenwerking stimuleren

In 2027 wordt actief contact onderhouden met de ondernemers en wordt een constructieve samenwerking, met onder andere de BIZ in de kern Gulpen, gestimuleerd.

Wat willen we bereiken?

Uitdragen en versterken van het Cittaslow gedachtengoed

Wat gaan we daarvoor doen?

Inzetten op een sterke positionering van Cittaslow

Middels campagnes, activiteiten, het Cittaslow-plein op de Hubertusmarkt en andere uitingen wordt de positionering van Cittaslow versterkt.

Deelnemen als partner van Michelin aan de BBB horecabeurs

Het partnercontract dat is gesloten met Michelin loopt af in 2026. Vanaf 2027 zal er opnieuw een afweging gemaakt worden of Gulpen-Wittem partner blijft/wordt van Michelin. In de bezuinigingsvoorstellen is het partnerschap opgenomen als bezuinigingsmaatregel.

Wat willen we bereiken?

Behoud van het landschap middels regionale samenwerking

Wat gaan we daarvoor doen?

In het kader van het programma "grenzeloos Bocagelandschap" is een regionale samenwerking opgezet, die we willen voortzetten en stimuleren in de uitvoering van de doelstellingen

In 2027 blijven de gemeente GW aangesloten bij het Parkbureau Bocageland. Vanuit de Regiodeal, Tranche 4 vindt cofinanciering plaats van de gemeentelijke bijdrage aan het Parkbureau.

Wat willen we bereiken?

Stimulering van landbouwtransitie op het gebied van verduurzaming, korte ketens in de landbouw en reductie van stikstofuitstoot (klimaatmitigatie)

Wat gaan we daarvoor doen?

Ondersteunen van aanvragen voor duurzaamheidsinitiatieven

Onderzoeken of we boeren kunnen betrekken bij ondersteuning in de verduurzaming, middels het project Agro-energy. Daarnaast wordt gewerkt aan het opzetten van een kennisinstituut dat de circulaire economie binnen onze regio gaat stimuleren, waarbij de gehele keten van landbouw tot aan consument betrokken wordt.

Aansluiting zoeken bij de provinciale aanpak & kaders om uitstoot van stikstof te verminderen & de natuur te verbeteren, waarbij versterken van natuurgebieden & het ondersteunen van de landbouwsector in de transitie naar natuur inclusieve landbouw

In 2027 volgen wij de provinciale aanpak en nemen wij deel aan de gebiedsgerichte processen die binnen onze gemeente opgestart worden. Daarnaast begeleiden (en faciliteren) wij agrarische ondernemers die aan de slag gaan met een gebiedsgerichte aanpak.

Wat mag het kosten?

Baten en Lasten Programma 3

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Totaal Baten	2.555.997	2.974.161	2.971.598	2.974.106	2.976.687	2.979.342
Lasten						

Baten en Lasten Programma 3

- Personele lasten	337.736	368.809	385.350	393.170	399.437	404.615
- Materiële lasten	521.469	449.914	430.198	437.665	434.825	434.825
- Kapitaallasten	116.474	116.478	129.316	127.626	125.936	124.245
Totaal Lasten	975.679	935.201	944.864	958.461	960.197	963.685
Saldo Bestaand beleid						**2.015.657**
	1.580.318	**2.038.960**	**2.026.734**	**2.015.645**	**2.016.489**	
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Stortingen in reserves	100.000	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	282.411	198.793	215.136	43.938	-	-
Saldo Totaal						**2.015.657**
	1.762.729	**2.237.753**	**2.241.870**	**2.059.583**	**2.016.489**	

Bestaand Beleid	
Baten	
Toeristenbelasting	€ 2.870.421
Forensenbelasting	€ 86.477
Leges (evenementen, week- en jaarmarkten)	€ 14.700
Lasten	
Personele lasten	
Salarissen eigen medewerkers	€ 385.350
Materiële lasten	
Subsidie Visit Zuid-Limburg	€ 134.188

Baten en Lasten Programma 3

Afwikkeling toeristen- en forensenbelasting BsGW	€ 88.242
Budget bevordering toerisme	€ 59.133
Bijdrage Stichting Limburg Economic Development	€ 42.750
Budget jaar- en weekmarkten	€ 39.185
Bijdrage Bedrijven InvesteringsZone	€ 33.000
Dotatie voorziening LEADER	€ 15.000
Overige materiële lasten*1	€ 18.700
Kapitaallasten	
Rente en afschrijving investeringen	€ 129.316

Opmerkingen:

1 o.a. Bijdrage Grensinformatiepunt, subsidie starterscentrum

Programma 4: Onderwijs

Het programma Onderwijs omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- Onderwijshuisvesting

Programmasamenvatting

In dit programma staat onderwijsachterstandenbeleid, basisvaardigheden en onderwijshuisvesting centraal. Door onderwijs bieden we kansen aan kinderen, jongeren en volwassenen om zich optimaal te ontwikkelen. De ontwikkelingen en ambities vanuit het programma onderwijs raken het programma Sociaal Domein.

Binnen de totale begroting van programma onderwijs vallen de volgende onderdelen:

1. Onderwijshuisvesting (primair onderwijs en voorgezet onderwijs);
2. Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (inclusief voor- en vroegschoolse educatie (VVE));
3. Toezicht en handhaving kinderopvang;
4. Peuterspeelzaalwerk;
5. Leerlingenvervoer;
6. Leerplicht;
7. Laaggeletterdheid;
8. Volwasseneducatie.

Onderwijsachterstandenbeleid

Vanaf 2027 start landelijk de nieuwe beleidsperiode voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). In aansluiting op de gemeenten in Maastricht-Heuvelland zal in 2027 het huidige OAB worden herzien.

Basisvaardigheden

In Nederland heeft 20%van de bevolking tussen de 16 en 75 jaar lage basisvaardigheden. In de gemeente Gulpen-Wittem is dit percentage onder de inwoners 13%. In de landelijke aanpak is nu een regierol weggelegd voor gemeenten om de aanpak van laaggeletterdheid zelf in te vullen met hun eigen beleid en budgetverantwoordelijkheid. In aansluiting op het regionale plan lage basisvaardigheden 2025-2030 is de gemeente Gulpen-Wittem eind 2026 gestart met de gezinsaanpak geletterdheid. De gezinsaanpak is een aanvulling op de lokale uitvoeringsplan laaggeletterdheid 2022 e.v.. Hiermee gaan we door op de ingeslagen weg om ons te richten op inclusie met heldere taal, aandacht voor vroege taalverwerving, preventie van taalachterstand bij kinderen, en het opsporen en verhelpen van laaggeletterdheid en beperkte basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden).

Onderwijshuisvesting

Met ingang van 1 januari 2027 wordt de wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting ingevoerd. Vanwege deze wet moet de verordening onderwijshuisvesting worden aangepast. Daarnaast bevat deze wet eisen voor het Integrale Huisvestingsplan (IHP). Naar verwachting zal hierdoor het in 2020 door de gemeenteraad vastgestelde Integrale Huisvestingsplan 2020-2035 herzien moeten worden.

Beleidskader

Kader
· Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid 2022 - 2026
· Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gulpen-Wittem 2022
· Regionaal plan Onderwijsvoorzieningen 2021 - 2026
· Integraal Huisvestingsplan 2020 – 2035
· Verordening bekostiging leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland 2025

Wat willen we bereiken?

Kwalitatief goede onderwijshuisvesting

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan het integraal huisvestingsplan
Realiseren van een toekomstbestendige en duurzame locatie voor basisschool Klavertje Vier Eys.

Wat willen we bereiken?

Verminderen van onderwijsachterstanden bij kinderen en (jong)volwassenen

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

Het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid GOAB wordt herzien. In dit beleid wordt ingezet op het bestrijden van onderwijsachterstanden, het bevorderen van gelijke (onderwijs)kansen en een doorgaande lijn tussen kinderopvang/voorscholen en scholen.

Basisscholen en peuter-/kinderopvang ondersteunen bij het project taalbevordering
Vergroten van kennis op het gebied van spraak-taalontwikkeling en taalstimulering ter voorkoming van onderwijsachterstanden.

Opstellen van een gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid
In het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs van regio Zuid-Limburg is de regionale plan van aanpak basisvaardigheden en volwassenenonderwijs vastgesteld. In dit plan is het thema basisvaardigheden en gezin opgenomen. De gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid is een onderdeel van dit thema.

De gezinsaanpak is erop gericht ouders te leren om hun kinderen te ondersteunen en stimuleren in de taalontwikkeling. Daarnaast kunnen ouders binnen de gezinsaanpak ook werken aan hun eigen basisvaardigheden. Het opstellen van het gezinsaanpak geletterdheid gebeurt in samenwerking met ketenpartners (zoals CJG, basisscholen, bibliotheek, Stichting Lezen & Schrijven) en de beleidsmedewerker onderwijs. Het plan gezinsaanpak geletterdheid wordt een onderdeel van het lokale plan basisvaardigheden.

vernieuwing van het lokale plan voor lage basisvaardigheden
In 2025 is het regioplan basisvaardigheden vastgesteld. Om de lokale plan hierop aan te sluiten is vernieuwing van het lokale plan noodzakelijk. Het vernieuwde plan zal aansluiten bij de focus thema's uit het regioplan basisvaardigheden , namelijk: thema basisvaardigheden en werk en het thema basisvaardigheden en gezin.

Wat willen we bereiken?

Goede samenhang tussen onderwijs, zorg en gemeente

Wat gaan we daarvoor doen?

(Door)ontwikkeling van de (voor)schoolmaatschappelijk werk
Intensiveren van de samenwerking met voorschoolse ketenpartners en het versterken van de ondersteuning aan jonge gezinnen.

Wat mag het kosten?

Baten en Lasten Programma 4

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Totaal Baten	385.137	239.305	269.946	270.616	271.306	272.016

Baten en Lasten Programma 4

Lasten						
- Personele lasten	85.712	91.292	92.374	92.374	92.374	92.374
- Materiële lasten	2.112.454	1.178.484	1.231.810	1.231.810	1.231.810	1.231.810
- Kapitaallasten	270.428	709.363	731.612	795.277	785.323	762.033
Totaal Lasten	2.468.594	1.979.139	2.055.796	2.119.461	2.109.507	2.086.216
Saldo Bestaand beleid	**-2.083.457**	**-1.739.834**	**-1.785.850**	**-1.848.844**	**-1.838.201**	**-1.814.200**
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Stortingen in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo Totaal	**-2.083.457**	**-1.739.834**	**-1.785.850**	**-1.848.844**	**-1.838.201**	**-1.814.200**

Bestaand Beleid	
Baten	
Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid	€ 192.830
Bijdragen huisvesting basisonderwijs	€ 54.000
Verhuur gymzalen en basisonderwijs	€ 23.116
Lasten	
Personele lasten	
Salarissen eigen medewerkers	€ 92.374
Materiële lasten	

Baten en Lasten Programma 4

Overdrachten onderwijshuisvesting en -beleid*1	€ 323.500
Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid	€ 297.830
Jaarlijkse bijdrage LVO	€ 194.218
Belastingen huisvesting onderwijs	€ 133.298
Onderhoud gymzalen	€ 82.484
Subsidie weerbaarheid	€ 60.000
Groot onderhoud Kindercirkel	€ 55.000
Onderhoud en vervanging sportmaterialen	€ 53.040
Logopedie	€ 22.000
Overige materiële lasten*2	€ 10.440
Kapitaallasten	
Rente en afschrijving investeringen	€ 731.612

Opmerkingen:

1 Leerlingenvervoer en leerplichtzaken

2 o.a. Werkbudgetten

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Het programma Sport, Cultuur en Recreatie omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Musea
- Cultureel Erfgoed
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Programma samenvatting

In dit programma staat het initiëren en in stand houden van voorzieningen op de gebieden van kunst, cultuur, cultureel erfgoed, sport, bibliotheekwerk, speelvoorzieningen en het onderhoud van het openbaar groen, het landschap en de natuur centraal. In samenhang met andere programma's levert dit programma een grote bijdrage aan de leefbaarheid en attractiviteit in en van onze gemeente.

In Gulpen-Wittem werken we samen met diverse partners om dromen en ambities te realiseren, kansen te benutten en uitdagingen aan te gaan. We zetten ons in voor concrete activiteiten die zoveel mogelijk inwoners stimuleren om te sporten en te bewegen, nu en in de toekomst. Sport en beweging spelen een belangrijke rol in het bevorderen van ontspanning, sociale contacten, een gezonde levensstijl, deelname en plezier.

Waar mogelijk ondersteunen en faciliteren wij vrijwilligers en sportverenigingen, zodat zij zich kunnen blijven ontwikkelen en toekomstbestendig blijven. Verenigingen zijn immers het hart van onze gemeenschap. Wanneer verenigingen besluiten samen te werken of te fuseren, bieden wij ondersteuning bij het fusieproces.

Onze gemeente heeft een enorm aanbod aan kunst en cultuur. Evenementen, stichtingen, verenigingen en particuliere initiatieven op dit gebied geven het dagelijks leven kleur. We streven ernaar dit aanbod beter zichtbaar te maken en verbindingen te leggen waar te veel versnippering optreedt. Door in stand te houden wat er is en ruimte te creëren voor vernieuwing draagt kunst en cultuur bij aan leefbaarheid en levensgeluk. Het is dan ook vanzelfsprekend dat kunst en cultuur steeds meer worden ingezet voor andere beleidsdoelen zoals bijvoorbeeld het terugdringen van eenzaamheid en bevorderen van inclusiviteit.

Gulpen-Wittem is een parel op het gebied van cultureel erfgoed. Het in stand houden van dit erfgoed is van groot belang voor de (eigen) identiteit van de gemeente en draagt bij aan het aantrekken van de door ons gewenste toerist. Jaarlijks worden er steeds meer (geldelijke) aanvragen gedaan om bij te dragen aan het onderhoud voor religieus erfgoed, begraafplaatsen, historische kunstwerken, typische landschapselementen e.d. Ook is er steeds meer vraag naar informatie(voorziening) over ons gevarieerde erfgoed.

We streven naar het behoud van archeologie en instandhouding van klein niet-beschermd erfgoed, dat tevens past bij ons gebiedsgericht cultuurhistorisch kwaliteitsbeheer. Bovendien versterken we de kwaliteit in de leefomgeving door het behouden en promoten van ons cultureel erfgoed.

Bibliotheekwerk

De herziene vernieuwde Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (Wsob) treedt naar verwachting op 1 juli 2027 in werking. De voornaamste wijzing is dat elke gemeente verplicht is om te zorgen voor een volwaardige lokale bibliotheekvoorziening. . Een ander verplicht onderdeel van de nieuwe wet is het opstellen van een meerjarenbeleidsplan. In 2027 zal in samenwerking met de bibliotheek Gulpen Wittem gestart worden met het opstellen van het meerjarenplan.

Beleidskader

Kader
· Beleidskader Kunst en Cultuur Gulpen-Wittem 2025-2028
· Regionaal sportakkoord, Heuvelland in beweging 2023
· Archeologiebeleid 2016
· Erfgoedbeleid 2023-2029
· Subsidieverordening 2021
· Lokaal sportakkoord 2023
· Groenbeleidsplan 2023

Wat willen we bereiken?

Betere kansen voor onze jeugd om veilig, gezond en kansrijk op te groeien

Wat gaan we daarvoor doen?

Het uitvoeren van de JOGG-aanpak (Jongeren op Gezond Gewicht) op de school en schoolomgeving waar de jeugd zich bevindt

Uitvoering van de JOGG-aanpak op en rondom scholen gebeurt onder andere middels de Gezonde School Aanpak. Deze aanpak richt zich op de thema's voeding, sport en beweging, welbevinden, mediawijsheid en verantwoord middelengebruik. In overleg met de scholen en kinderopvanglocaties wordt bepaald waar aandacht aan besteed wordt. Hierbij ondersteunt de JOGG-regisseur de scholen. Daarnaast worden door het jaar heen verschilkende activiteiten

georganiseerd door JOGG. Hierbij worden scholen, peuterspeelzalen en kinderopvanglocaties betrokken.

Het organiseren van gezamenlijke evenementen, zowel in de gemeente als in de regio
JOGG organiseert zowel op lokaal als regionaal verschillende evenementen in het kader van preventie en gezondheid. Denk hierbij aan de peuter- en kleuter4daagse. De uitvoering wordt gedaan door JOGG. Als Heuvelland gemeenten stellen wij hier budget beschikbaar voor en hebben we op gemeentelijk niveau maandelijks overleg. In 2027 zal deze werkwijze voortgezet worden.

Inzetten op meer rookvrije speelplekken
In 2026 is het voorplein van het gemeentehuis en de speeltuinen in de gemeente rookvrij geworden. In 2027 zal dit uitgebreid worden naar andere locaties. Specifiek in de buurt van kwetsbare locaties (zoals scholen). Denk aan de bibliotheek en sportverenigingen.

Inzetten op meer gezonde sportverenigingen (voeding, roken en alcohol)
In 2026 heeft wederom een nalevingsonderzoek plaatsgevonden. De resultaten hiervan zullen in september 2026 bekend worden gemaakt. Naar aanleiding van de resultaten van dit nalevingsonderzoek wordt een strategie opgesteld op het inzetten van een gezonde sportvereniging in 2027. Hierbij zal worden samengewerkt met JOGG, Mondriaan, de Verenigingsondersteuner en team Veiligheid. Daarnaast zal hierbij de koppeling gelegd worden met het beleids- en uitvoeringsplan preventie en handhaving jeugd & middelen.

Wat willen we bereiken?

Zoveel mogelijk inwoners laten sporten en bewegen

Wat gaan we daarvoor doen?

Het uitvoeren van het lokaal en regionaal sportakkoord
Uitvoer gegeven aan hetgeen dat is opgenomen in het lokaal en regionaal sportakkoord.

Beweeggroepen stimuleren en faciliteren om inwoners te laten bewegen en voldoende sport- en beweegaanbod te realiseren
Voor jeugdigen wordt in samenwerking met Bureau Negen en de basisscholen de MQ Scan afgenomen. Op basis van de resultaten kunnen leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben deelnemen aan aanvullende beweegactiviteiten die aansluiten bij hun behoeften en mogelijkheden.

Voor ouderen organiseert de gemeente het programma Meer Bewegen voor Ouderen (MBvO). Met een gevarieerd aanbod aan beweegactiviteiten, zoals yoga en zowel staande als zittende beweeglessen, wordt gestimuleerd dat zoveel mogelijk inwoners actief blijven en op een passende manier kunnen bewegen. Voor inactieve ouderen is daarnaast het programma *Samen Bewegen* beschikbaar. Binnen dit programma ontvangen deelnemers een persoonlijk beweegprogramma en individuele begeleiding. Het doel is om het vertrouwen in het eigen lichaam te vergroten, zodat zij weer met plezier en vertrouwen kunnen bewegen. Na afloop wordt samen met de deelnemer gekeken welk regulier of voorliggend beweegaanbod het beste aansluit, zodat de deelnemer het bewegen duurzaam kan voortzetten.

Daarnaast zetten vitaliteitsmakelaars zich in om inwoners te stimuleren meer te bewegen. Zij ondersteunen inwoners bij het vinden van een passend beweegaanbod dat aansluit bij hun persoonlijke situatie, wensen en mogelijkheden.

De ketenaanpak van Valpreventie binnen de gemeente Gulpen-Wittem verder te ontwikkelen, organiseren en uitvoeren

Het uitvoeren van de ketenaanpak valpreventie, waarbij verschillende organisaties en zorgprofessionals samenwerken om valrisico's bij ouderen vroegtijdig te signaleren, te beoordelen en aan te pakken. De ketenaanpak bestaat uit het opsporen van ouderen met een verhoogd valrisico, het uitvoeren van een valrisicobeoordeling, het doorverwijzen naar passende erkende valpreventieve interventies en het bieden van passende nazorg en monitoring.

Binnen deze keten wordt nauw samengewerkt met lokale zorg- en welzijnspartners. Gezamenlijk worden erkende valpreventieve interventies uitgevoerd en wordt gezorgd voor een goede afstemming, zodat ouderen de juiste ondersteuning ontvangen om het risico op vallen te verminderen en zo lang mogelijk veilig en zelfstandig thuis te kunnen wonen.

Onderzoeken van vernieuwend sport- en beweegaanbod

Samen met de tennisverenigingen in Gulpen en Wijlre wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor de realisatie van padelbanen.

Faciliteren en ondersteunen van lokale verenigingen door middel van het vraaggericht aanbieden van verschillende services en verenigingsondersteuning

Verenigingen kunnen voor vragen, advies en ondersteuning terecht bij het Verenigingsloket van Bureau Negen. Het loket biedt ondersteuning op uiteenlopende onderwerpen die spelen binnen verenigingen. Contact opnemen kan via verenigingen@negen.nl.

Het twee keer per jaar organiseren van een sportcafé waar verenigingen kunnen aansluiten

Bureau Negen organiseert minimaal twee keer per jaar een (digitaal) sportcafe.

Opstellen van nieuw beleid spelen en bewegen in de openbare ruimte/speeltuinenbeleid

Een inventariserende Quickscan is uitgevoerd in 2026, e.e.a. conform de Begroting. De vertaling van deze inventarisatie naar concreet nieuw beleid vindt plaats binnen het daarvoor geldende beleidsveld Spelen & Bewegen.

Renoveren van sportvelden afhankelijk van raadsbesluit omtrent nieuw accommodatiebeleid

Het renoveren van sportvelden is mede afhankelijk van het nog vast te stellen accomodatiebeleid inclusief de hierbij behorende sportvelden.

Onderhouden nieuw aan te planten bomen conform toezegging en begroting 2024-2027

Het verzorgen en duurzaam in stand houden van nieuwe aangeplante bomen.

Starten met de samenwerking met Iedereen Kan Sporten

Sinds 1 januari 2026 is Gulpen-Wittem aangesloten bij Iedereen Kan Sporten. In dit eerste jaar is veel aandacht besteed aan het creëren van naamsbekendheid binnen de gemeente. Zowel bij organisaties als inwoners. In 2027 zal verder uitvoering worden gegeven aan Iedereen Kan Sporten.

Wat willen we bereiken?

Het in stand houden van ons ruimtelijk (materieel) erfgoed

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan het door de gemeenteraad vastgestelde Erfgoedbeleid

Uitvoering geven aan het door de raad vastgestelde Erfgoedbeleid:

1. (H) Erkennen van erfgoed
2. Uitdragen en beleefbaar maken van erfgoed
3. Verbeteren van de kwaliteit en duurzaamheid van erfgoed

Wat willen we bereiken?

Doeltreffend groenbeheer met een goede instandhouding van het openbaar groen en eenduidige communicatie richting inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeren van het landschappelijk groenonderhoud in het buitengebied zoals: blokhagen, struweelhagen wandelpaden, graften, holle wegen, bos, en bermen

Uitvoeren van het landschappelijk groenonderhoud in het buitengebied vindt plaats o.b.v. werkzaamheden aan blokhagen, struweelhagen langs wandelpaden, graften, holle wegen, bos en bermen.

Uitvoeren van het reguliere groendonderhoud binnen de kernen zoals: blokhagen, gazons, perken, boomspiegels en struweel

Uitvoeren van het reguliere groendonderhoud binnen de kernen vindt plaats o.b.v. werkzaamheden aan blokhagen, gazons, perken, boomspiegels en struweel.

Uitvoeren van onderhoud aan gemeentelijke bomen zoals: boomveiligheidscontrole, onderzoek en snoeiwerkzaamheden

Uitvoeren van onderhoud aan gemeentelijke bomen vindt plaats overeenkomstig een boomveiligheidscontrole en onderzoek en snoeiwerkzaamheden gericht op de risicobomen uit het boomveiligheidsrapport.

Herplanten van bomen verspreid door de gemeente ter vergroening van de leefomgeving en vervanging van gevelde bomen

Herplanten van bomen verspreidt door de gemeente ter vergroening van de leefomgeving én als een vervanging van gevelde bomen.

Vergroenen en onderhouden van kernen en landschap tijdens civiele projecten en reconstructies

Vergroenen en onderhouden van kernen en landschap tijdens civiele projecten en reconstructies.

Inventariseren van kleine landschapselementen en historische waardevol groen

Inventariseren van kleine landschapselementen en historisch waardevol groen.

Uitvoeren van KleurKeur-beheer in verschillende bermen

Uitvoeren van ecologisch beheer in verschillende bermen.

Verkennen van opties voor 10% uitbreiding van gemeentelijke bos

Verkennen van opties voor 10% uitbreiding van gemeentelijke bos.

Verkennen van opties voor 10% uitbreiding van aantal gemeentelijke bomen

Verkennen van opties voor 10% uitbreiding van aantal gemeentelijke bomen.

Verkennen van opties voor het herstel van groenstructuren langs wegen in het buitengebied

Verkennen van opties voor het herstel van groenstructuren langs wegen in het buitengebied.

Wat willen we bereiken?

Kunst en cultuur integraal inbedden in beleid

Wat gaan we daarvoor doen?

Organiseren van cultuurcafés waar onderwerpen worden behandeld die door verenigingen en andere cultuurmakers worden aangedragen

In 2025 en 2026 zijn diverse cultuurcafés georganiseerd. Na een zeer succesvolle start met gemiddeld meer dan 30 deelnemers loopt de interesse terug. Deze trend is ook te zien bij bijvoorbeeld de evenementencafés. We zijn op zoek naar een nieuwe formule en hopen hier in 2027 een vervolg aan te kunnen geven. Wel blijft de vraag naar individuele ondersteuning (van verenigingen en cultuurmakers) groot.

Initiëren en stimuleren van activiteiten op het snijvlak van cultuur en samenleving

In 2026 is hier al succesvol aan gewerkt, in 2027 zal dit worden voortgezet. Daarnaast zal ook aanbod op dit vlak worden ontwikkeld. denk hierbij aan projecten waarbij kunst en cultuur worden ingezet om bijvoorbeeld eenzaamheidsproblematiek te doorbreken.

Ondersteunen van verenigingen, stichtingen en andere cultuurmakers door middel van vraaggericht aanbieden van diverse vormen van ondersteuning

Onze cultuurcoach is hier in 2026 al volop mee aan de slag gegaan. De vraag blijkt groot. In 2027 zullen we dit zeker voortzetten.

Wat willen we bereiken?

Toegang tot een openbare bibliotheek voor inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

Opstellen van een meerjarenplan bibliotheekbeleid

In navolging van de vernieuwde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening (Wsob) die naar verwachting in 2027 in werking treedt, wordt in samenwerking met de bibliotheek een meerjarenplan opgesteld.

De Bieb op School (dBos) op alle basisscholen

Duurzame verankering van de Bibliotheek op school (dBos) op alle basisscholen ter behoeve van leesbevordering.

Wat mag het kosten?

Baten en Lasten Programma 5

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Totaal Baten	277.017	121.111	229.379	127.742	131.203	134.764
Lasten						
- Personele lasten	438.221	715.553	886.775	890.243	891.387	892.555
- Materiële lasten	4.155.229	3.092.786	3.047.393	2.913.393	2.908.393	2.908.393
- Kapitaallasten	330.101	355.720	453.721	447.580	441.442	435.304
Totaal Lasten	4.923.552	4.164.059	4.387.889	4.251.215	4.241.222	4.236.251
Saldo Bestaand beleid	**-4.646.535**	**-4.042.948**	**-4.158.510**	**-4.123.474**	**-4.110.019**	**-4.101.487**
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-

Baten en Lasten Programma 5

Saldo Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-
Stortingen in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	91.500	-	-	-	-	-
Saldo Totaal	**-4.555.035**	**-4.042.948**	**-4.158.510**	**-4.123.474**	**-4.110.019**	**-4.101.487**

Bestaand Beleid	
Baten	
Verhuur sportaccommodaties	€ 115.979
Uitkering bibliotheken	€ 105.000
Overige baten*1	€ 8.400
Lasten	
Personele lasten	
Salarissen eigen medewerkers	€ 494.069
Ingeleend personeel (openbaar groen)	€ 392.706
Materiële lasten	
Groenonderhoud (openbaar groen, natuurbescherming)	€ 1.364.339
Subsidies (o.a. verenigingen, evenementen, bibliotheek)	€ 652.580
Onderhoud sportaccommodaties	€ 239.720
Exploitatie Sporthal Gulpen	€ 216.436
Historisch archief	€ 177.000
Monumentenzorg	€ 123.809
Kosten algemene plannen bibliotheek	€ 105.000
Bijdrage Optisport	€ 100.000
Uitbestede werkzaamheden Natuurbescherming	€ 51.005
Overige materiële lasten*2	€ 17.504
Kapitaallasten	

Baten en Lasten Programma 5

Rente en afschrijving investeringen	€ 453.721

Opmerkingen:

1 o.a. Bijdrage Provincie Natuurbescherming

2 Kermissen, belastingen sportaccommodaties en toeristische bewegwijzering

Programma 6: Sociaal Domein

Het programma Sociaal Domein omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Samenkracht en burgerparticipatie / Gulpen-Wittem helpt
- Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen
- WSW en beschut werk
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Jeugdhulp crisis / LTA / GGZ-verblijf
- Gesloten plaatsing
- Geëscaleerde zorg 18+
- Geëscaleerde zorg 18-
- Volksgezondheid

Programma samenvatting

Het sociaal domein is een breed programma en bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- Jeugdhulp
- WMO
- Participatiewet (Werk en Inkomen)
- Armoede en schuldhulpverlening
- Volksgezondheid

Vanuit de programma's sociaal domein, volksgezondheid, onderwijs en veiligheid wordt samen gewerkt om een samenleving te creëren waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen en zich te ontwikkelen. De gemeente biedt vrij toegankelijke voorzieningen en individuele ondersteuning aan, gericht op maatwerk voor de inwoners. We handelen proactief en leveren de benodigde ondersteuning waar en wanneer nodig. Door in te zetten op preventie, samenwerking, verbinding en maatwerk bouwen we aan een veerkrachtige en inclusieve gemeenschap die klaar is voor de toekomst.

In 2027 zal er een visie op het sociaal domein worden opgesteld. In deze visie zal de samenwerking met het domein veiligheid op het gebied van beleid verder worden uitgewerkt.

Beleidskader

Kader

Algemeen

- Beleidsplan Sociaal Domein 'Iedereen doet mee' 2022 – 2024

Jeugd

- Regiovisie Jeugdhulpregio Zuid- Limburg
- Beleidskader Jeugd Zuid- Limburg
- Verordening Jeugd versie 2025 gemeente Gulpen- Wittem
- Centrumregeling jeugdhulp Zuid- Limburg
- Overeenkomst Gesloten en Intensief Klinische Jeugdhulp (GIKJ)
- Samenwerkingsafspraken Veilig Thuis 'samenwerken aan veiligheid en herstel'

WMO

- Beleidsplan Zicht op Thuis 2021 - 2024
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Gulpen-Wittem 2020
- Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Gulpen-Wittem 2023
- Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning Maastricht-Heuvelland 2023-2026
- Gemeenschappelijke (GR) Omnibuzz
- Lokaal Uitvoeringsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Gulpen-Wittem 2024-2026
- Centrumregeling verwerving WMO ondersteuning Maastricht-Heuvelland

Participatiewet en re-integratie

- Beleidsplan Armoede 2021 - 2025
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2022 - 2025
- Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Gulpen-Wittem 2021 e.v.
- Beleidsregels Schuldhulpverlening gemeente Gulpen-Wittem 2022 e.v.
- Uitvoeringsplan 'Welkom in Maastricht-Heuvelland'
- Verordening re-integratie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2023
- Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2025 e.v.
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
- Beleidsregel Social return Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg 2020
- Beleidsregels terug- en invordering bedrijfskapitaal TOZO 2023
- Beleidsregels Scholing Maastricht-Heuvelland 2023
- Beleidsregels vrijlating giften Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2023
- Uitvoeringsbesluit aanvullende bijzondere bijstand levensonderhoud 18 t/m 20 jaar Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2019 e.v.
- Beleidsregels beschut werk Maastricht-Heuvelland 2024
- Uitvoeringsbesluit Hoogwaardig handhaven en debiteuren Participatiewet, IOAW, IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
- Uitvoeringsbesluit krediethypotheek Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.

Kader

- Uitvoeringsbesluit vermogensvaststelling Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
- Uitvoeringsbesluit inkomstenvrijlating parttime werkzaamheden Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
- Uitvoeringsbesluit individuele inkomenstoeslag Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
- Centrumregeling Sociale Zaken Maastricht Heuvelland (SZMH)
- Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid Limburg (WOZL)
- Beleidsregels persoonsgebonden re-integratiebudget Maastricht-Heuvelland 2023
- Beleidsregels gesubsidieerde arbeid Maastricht Heuvelland 2023

Volksgezondheid

- Regiovisie Zuid-Limburg 2024-2031, "Samen sterk, iedereen veilig"
- Lokale Inclusie Agenda 2024-2028
- Preventie- en handhavingsplan jeugd & middelengebruik 2025-2028
- Beleidsregels scholing Maastricht-Heuvelland 2023
- Regionaal Gezondheidsbeleid 'Gezondheid nu, voor later!' 2025-2030

Wat willen we bereiken?

Intensiveren samenwerking tussen sociaal domein en domein veiligheid
Sociaal Domein

Wat gaan we daarvoor doen?

De eigen hulpverlening en schoolmaatschappelijk werk van team jeugd versterken en preventief inzetten. Hierdoor worden hulpvragen tijdig begeleid en wordt erger voorkomen

Professionalisering jeugdconsulenten middels bijscholing, coaching van een gedragswetenschapper en deze ondersteuningsvormen actief onder de aandacht brengen bij partners.

Wat willen we bereiken?

Een goed dekkend preventief aanbod voor jeugdhulp, zowel op lokaal als (sub)regionaal vlak
Jeugd

Wat gaan we daarvoor doen?

De samenwerking met welzijnsorganisaties intensiveren waarbij de sociale basis wordt versterkt

Netwerkbijeenkomsten organiseren en actieve afstemming overleggen met welzijnsorganisaties om kansen te ontdekken en op in te zetten.

Online hulpvormen preventief inzetten

Aanbod is bekend. De komende periode mogen de online hulpvormen meer plaats krijgen in de werkprocessen.

Collectieve en preventieve hulpvormen voor jeugd, in samenwerking met Maastricht-Heuvellang gemeenten, optimaliseren

Afstemming met de Maastricht-Heuvelland gemeenten om het collectieve en preventieve aanbod zorgvuldig af te stemmen, op de actuele uitdagingen waar jeugdigen mee kampen.

Wat willen we bereiken?

Normaliseren van jeugdhulp waarbij het verhogen van de eigen kracht en zelfredzaamheid van zowel ouders als jeugdigen centraal staat
Jeugd

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeren van het lokale uitvoeringsplan Jeugd

Verschillende doorontwikkeling uitwerken en uitvoeren, zoals online aanbod inzetten en versterken, activiteiten/samenkomsten voor jeugdigen ontwikkelen en actief informeren en actief samenwerken met de beweegmakelaar om jeugdigen deel te laten nemen aan sport/hobby clubjes.

Voorliggend veld en bijbehorende voorzieningen/activiteiten onder de aandacht brengen bij ouders en jeugdigen

Actief bekendmaking creëren voor de leerzame en leuke voorzieningen en activiteiten voor jeugdigen en ouders. Samen zijn en van elkaar leren, bevordert de ontwikkeling en het welzijn.

Wat willen we bereiken?

Een goed aansluitende hulpverlening tussen onderwijs en jeugd door het leggen van de juiste verbindingen
Jeugd

Wat gaan we daarvoor doen?

(door)Ontwikkeling van de (voorschoolse/ kansrijke start) knooppunten

Stimuleren en optimaliseren samenwerking en afstemming van ketenpartners

Wat willen we bereiken?

Een brede vraagverheldering uitvoeren en in de aanpak domein overstijgend (samen)werken
Jeugd

Wat gaan we daarvoor doen?

Het toevoegen van partner(s) uit verschillende domeinen om de hulpvraag te exploreren en samenwerking tussen de verschillende domeinen te versterken

Aan de voorkant bij een melding inzetten op de deskundigheid van partners uit verschillende domeinen, indien nodig. Daarnaast wordt er in het sociaal team integraal gewerkt tussen de verschillende domeinen heen.

Wat willen we bereiken?

Onze inwoners mogelijkheden bieden om zo lang mogelijk zelfstandig en in hun eigen vertrouwde omgeving te kunnen blijven wonen en te participeren in de samenleving
WMO

Wat gaan we daarvoor doen?

Bewustwording bij inwoners omtrent langer thuis blijven wonen structureel onder de aandacht brengen

Op diverse manieren wordt het thema 'zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen' onder de aandacht gebracht bij burgers. Gelet op het (rijksoverheids)beleid, is dit geen eenmalige actie, maar een structureel aandachtspunt.

Uitvoering geven aan het lokale uitvoeringsplan WMO

De verwachting is dat actiepunten uit het uitvoeringsplan Wmo zullen doorlopen in 2027.

Voorliggend veld en bijbehorende voorzieningen/activiteiten meer onder de aandacht brengen bij burgers, zodat meer burgers deze activiteiten beter weten te vinden en er gebruik van maken

De activiteiten en voorzieningen in het voorliggend veld dienen beter vindbaar te zijn. Dit vergt doorlopend aandacht en wordt in 2027 verder vormgegeven.

Verbeteren van de overgang van Wmo naar Wlz

Burgers ervaren de overgang van Wmo naar Wlz als lastig en onduidelijk. Dit thema wordt op verschillende manieren onder de aandacht gebracht bij burgers.

Opstellen beleidsplan WMO

In 2027 wordt een nieuw beleidsplan Wmo opgesteld.

Wat willen we bereiken?

Een bredere aanpak in het voorkomen van armoede
Participatiewet

Wat gaan we daarvoor doen?

Gebruik van verwijzers om inwoners in armoede in beeld te krijgen. Zowel interne verwijzers als externe verwijzers

Investeren in een sterk netwerk van verwijzers signaleren problemen eerder, waardoor schulden en armoede minder snel escaleren. Denk hierbij aan SZMH consulenten, wmo- en jeugdconsulenten signaleren regelmatig financiële problemen en kunnen inwoners (warm) doorverwijzen. Daarnaast hebben huisartsen, scholen, maatschappelijk werk etc. inwoners in verborgen armoede in beeld die niet bij de gemeente bekend zijn.

Meer bekendheid geven aan minimaregelingen voor inwoners, maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties

Veel inwoners die in aanmerking komen voor de minimaregelingen maken hier geen gebruik van. Dat kan verschillende oorzaken hebben, zoals onbekendheid met de regelingen, ingewikkelde aanvraagprocedures of schaamte. Meer bekendheid van minimaregelingen zorgt ervoor dat mensen die ondersteuning nodig hebben deze ook ontvangen. SZMH gemeenten, waaronder Gulpen-Wittem zijn bezig om de BerekenJeRecht-Applicatie in richten. De applicatie helpt inwoners om eenvoudig te ontdekken voor welke regelingen, toeslagen en voorzieningen zij in aanmerking komen. Daarnaast kan de applicatie mensen ondersteunen bij het aanvragen van deze regelingen of hen doorverwijzen naar passende hulp. Hierdoor wordt de drempel om gebruik te maken van minimaregelingen lager.

Daarnaast continueren wij de structurele communicatie over de minimaregelingen via de gemeentelijke communicatiekanalen, zodat inwoners blijvend worden geïnformeerd over de beschikbare ondersteuning.

Onderzoeken naar mogelijkheden om de bereikbaarheid van de minimaregelingen te vergroten

We willen graag onderzoeken waarom inwoners regelingen niet kennen, niet aanvragen of niet gebruiken. Daarbij willen we graag meer inzicht krijgen in niet-gebruik, achterhalen welke belemmeringen bestaan, en het versterken van het netwerk rondom minimaregelingen. Kennen de verwijzers en partners de regelingen voldoende, en verwijzen zij de inwoners (warm) door.

Wat willen we bereiken?

Verbeteren van de preventie en vroeg signalering binnen de schuldhulpverlening
Participatiewet

Wat gaan we daarvoor doen?

Vroeg signalering op basis van ervaringen en ervaringscijfers nog verder verbeteren en doorontwikkelen

We willen graag o.b.v. de ervaringen van de consulent vroegsignalering , ketenpartners en vaste lasten partners de aanpak beter aansluit bij de praktijk. Door structureel de resultaten te monitoren en ervaringen te evalueren, ontstaat inzicht in wat goed werkt en waar verbeteringen mogelijk zijn. Hierdoor kunnen wij de werkwijze beter afstemmen en inwoners eerder en beter bereiken om problematische schulden zoveel mogelijk te voorkomen.

Begrijpelijke en structurele communicatie over het ondersteuningsaanbod binnen de schuldhulp

Aandacht vragen voor het thema schulden, waarbij het doel is om de drempel om hulp te zoeken te verlagen. Duidelijke en eenvoudige communicatie over het ondersteuningsaanbod van Kredietbank Limburg, Stichting Trajekt (klapperproject), gemeente (consulent vroegsignalering) en de Financial Coach van SZMH.. (Wie zijn ze, wat doen ze en hoe zijn ze te bereiken?)

Inzetten op preventie, bewustwording en financiële zelfredzaamheid bij jongeren

Voor jongeren ligt de grootste winst vaak in het voorkomen van schulden. We willen ons meer inzetten op een combinatie van preventie, bewustwording en financiële vaardigheden. Dit gebeurt in samenwerking met het Sophianum, jongerenwerk en maatschappelijke partners.

Een laagdrempelige en toegankelijke schuldhulpverlening
Om de drempel voor inwoners te verlagen om ondersteuning te zoeken, willen wij i.s.m. o.a. netwerkpartners onderzoeken wat passend is voor onze inwoners. Daarbij is een toegankelijke locatie ook van belang. Dit kan een vaste locatie zijn, of een reizend spreekuur, afwisselend in verschillende kernen. Het gaat hierom het uitbreiden van de inloopspreekuren (buiten het gemeentehuis).

Wat willen we bereiken?

Stimuleren van (begeleide) arbeidsparticipatie of arbeidsmatige dagbesteding
Participatiewet

Wat gaan we daarvoor doen?

Het stimuleren van (arbeids)participatie bij de doelgroep met een lage werkfitheid
Binnen de Participatiewet in Balans ligt de nadruk om een meer mensgerichte en evenwichtige benadering, waarbij arbeidsparticipatie het uitgangspunt blijft. Voor inwoners met een lage werkfitheid is directe toeleiding naar een betaalde baan vaak nog niet haalbaar. Daarom wordt er in samenwerking met SZMH onderzocht hoe de maatschappelijke participatie ingezet kan worden als onderdeel van een stapsgewijze aanpak richting arbeid. Ook gaan we onderzoeken om laagdrempelige ontwikkel- en werkervaringsplekken lokaal aan te bieden. Dit kan worden ingezet als een passende tussenstap om vaardigheden, zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving te versterken.

Inzetten op het vergroten van de arbeidsparticipatie van gevestigde statushouders
Het inzetten van arbeidsparticipatie van gevestigde statushouders is een voortdurend proces. Ook in 2027 zal er ingezet worden op arbeidsparticipatie van gevestigde statushouders via diverse bestaande trajecten, buurtteam etc. Mocht arbeidsparticipatie nog niet mogelijk zijn dan zal begonnen worden met vrijwilligerswerk.

Wat willen we bereiken?

Een optimale aanpak om statushouders te laten inburgeren
Participatiewet

Wat gaan we daarvoor doen?

Het aanbieden van duale trajecten aan inburgeraars. Dit zijn trajecten waarbij inburgering (taallessen) gecombineerd wordt met een traject naar werk of vrijwilligerswerk

De duale trajecten aan inburgeraars (taal en werk, taal en vrijwilligerswerk) worden al toegepast door Sociale Zaken Maastricht Heuvelland (SZMH), maar nog niet voldoende. Vandaar dat we SZMH daar steeds op moeten blijven wijzen.

Wat willen we bereiken?

In 2030 de achterstand van Zuid-Limburg op het gebied van Volksgezondheid t.o.v. de rest van Nederland met 25% te hebben ingelopen, zodat kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien
Volksgezondheid

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan het regionaal gezondheidsbeleid 2025 - 2030
Aan de hand van de vier pijlers (gezond opgroeien, gezond blijven, gezonde geest en gezonde leefomgeving) in het regionale gezondheidsbeleid wordt uitvoering gegeven aan dit beleid. Dit gebeurt op lokaal en regionaal niveau. Dit regionaal gezondheidsbeleid is de paraplu waar alle activiteiten in het kader van preventie en gezondheid onder vallen.

Uitvoering geven aan de lokale en regionale opgaven uit het Gezond en Actief Leven Akkoord en Integraal Zorg Akkoord
In 2027 worden het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorg Akkoord vervangen door het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA). Dit AZWA is een akkoord tussen de overheid en organisaties uit de zorg- en welzijnssector om de zorg ook in de toekomst toegankelijk, betaalbaar en uitvoerbaar te houden.

Op regionaal wordt nog een werkagenda opgesteld. Deze zal worden vastgesteld in november 2026. Aan de hand van deze agenda zullen er regionale- en lokale middelen richting de gemeenten komen. Deze middelen gaan dan ingezet worden om de zorgvraag aan de achterkant te verkleinen.

Uitvoering geven aan het preventie- en handhavingsplan jeugd & middelengebruik 2025-2028
Het uitvoeringsplan dat is opgesteld en vastgesteld bepaalt de richting in de uitvoering. Hiervoor wordt ook gebruik gemaakt van de resultaten van het nalevingsonderzoek 2026. De uitvoering wordt samen opgepakt met JOGG, Mondriaan en team Veiligheid.

Uitvoering geven aan het programma Kansrijke Start
Stimuleren en en optimaliseren inzet knooppunt Kansrijke Start. Bestendigen coalitie en samenwerking op het gebied van Kansrijke Start.

Wat willen we bereiken?

Het voorkomen, tijdig signaleren en duurzaam stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties
Volksgezondheid

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan regiovisie Zuid-Limburg 2024-2031 "Samen sterk, iedereen veilig", met aandacht voor vergroten van bewustwording, deskundigheidsbevordering en verbeteren van de samenwerking

Acties uitvoeren uit de regiovisie Samen sterk, iedereen veilig.

Wat willen we bereiken?

De samenleving zo inclusief mogelijk maken waarin iedereen naar vermogen mee kan doen
Volksgezondheid

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering gegeven aan de Lokale Inclusie Agenda 2024-2028

Ieder kwartaal wordt samengezeten met de Kerngroep Lokale Inclusie. Daarin wordt besproken wat speelt en waar behoefte aan is. Leidraad is de Lokale Inclusie Agenda, maar actualiteiten kunnen altijd naar voren komen. In overleg wordt dan besloten waar aandacht aan besteed wordt en welke acties uitgezet worden. Een jaarlijks terugkerend punt is de week van de toegankelijkheid in oktober.

Wat mag het kosten?

Baten en Lasten

Programma 6

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Totaal Baten	5.147.309	4.986.395	3.458.897	3.624.365	3.739.913	3.556.872
Lasten						
- Personele lasten	1.167.675	1.449.161	1.355.059	1.384.119	1.409.941	1.435.768
- Materiële lasten	16.163.399	16.518.885	15.625.395	15.662.548	15.579.297	15.186.090
- Kapitaallasten	182.775	185.094	314.602	396.048	390.953	385.857
Totaal Lasten	17.513.848	18.153.140	17.295.056	17.442.715	17.380.190	17.007.715
Saldo Bestaand beleid	**-12.366.539**	**-13.166.744**	**-13.836.159**	**-13.818.351**	**-13.640.277**	**-13.450.843**
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-

Baten en Lasten

Programma 6

Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Stortingen in reserves	61.373	81.973	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	166.773	76.773	15.400	15.400	15.400	15.400
Saldo Totaal	**-12.261.139**	**-13.171.944**	**-13.820.759**	**-13.802.951**	**-13.624.877**	**-13.435.443**

Bestaand Beleid	
Baten	
Gebundelde doeluitkering BUIG	€ 2.926.784
SPUK AZWA	€ 192.751
Eigen bijdrage sociale uitkeringen	€ 178.805
Debiteurenontvangsten SZMH	€ 75.000
Huuropbrengsten gemeenschapshuizen	€ 43.012
Impulsgelden	€ 20.394
Eigen bijdrage 'Meer bewegen voor ouderen'	€ 20.000
Gehandicaptenparkeerkaarten	€ 2.151
Lasten	
Personele lasten	
Salarissen eigen medewerkers	€ 1.350.059

Baten en Lasten

Programma 6

Ingeleend personeel (kernenbeleid, schuldhulpverlening, vrijwilligerswerk)		€ 5.000
Materiële lasten		
PGB en uitkeringen in natura WMO		€ 3.381.000
Jeugd		€ 3.139.171
PGB en uitkeringen in natura Jeugd	*€ 2.466.282*	
Uitvoeringskosten Jeugd	*€ 344.613*	
Jeugdbescherming / Jeugdreclassering	*€ 180.000*	
Jeugdhulp Crisis	*€ 68.269*	
Leerlingenvervoer: Jeugdwet	*€ 57.000*	
Centrum voor jeugd en gezin	*€ 23.007*	
Sociale uitkeringen Algemene en Bijzondere Bijstand		€ 3.055.500
Bijdrage WOZL (Sociale werkvoorziening)		€ 1.705.189
Bijdrage inkomensregelingen (SZMH)		€ 1.181.272
Bijdrage Omnibuzz (WMO)		€ 501.586
Bijdrage Trajekt (Maatschappelijk Werk)		€ 467.789
Bijdrage Arbeidsparticipatie		€ 301.475
Bijdrage GIA (Geweld in Afhankelijkheidsrelaties)		€ 231.739
Bijdrage schuldhulpverlening (o.a. Kredietbank Limburg)		€ 227.825
Bijdrage clientondersteuning (MEE Zuid-Limburg)		€ 202.760
SPUK AZWA		€ 192.751
Bijdrage Samen Doen		€ 160.000
Subsidies		€ 130.000
Bijdrage Mantelzorg		€ 101.717
Overige bijdragen en materiële lasten*1		€ 645.621
Kapitaallasten		

Baten en Lasten

Programma 6

Rente en afschrijving investeringen	€ 314.602

Opmerkingen:

1 o.a. kinderopvang, gemeenschapsvoorzieningen, huren, uitvoeringskosten, belastingen, werkbudgetten, AED voorziening

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Het programma Volksgezondheid en Milieu omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Programma samenvatting

In dit programma staat de algehele gezondheid van onze inwoners, milieubeheer en duurzaamheid centraal. Voor de gemeente Gulpen-Wittem zijn relevante thema's en aandachtspunten binnen dit programma:

Afval

In de komende jaren zal de gemeente, vanuit de circulaire economie gedachte, richting geven aan het beheer van grondstoffen. Hierbij verandert de dienstverlening van afvalinzameling en afvalverwerking naar grondstoffenbeheer. Uitgangspunten hierbij is het behouden en verbeteren van de kwaliteit en service richting onze inwoners.

Omgevingsdienst Zuid-Limburg

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg geeft uitvoering aan de landelijke afspraken die zijn gemaakt over de (kwaliteit van de) uitvoering van vergunningverlening en toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving. Het gaat hier in eerste instantie om bedrijfsactiviteiten die een aanzienlijke milieubelasting (kunnen) hebben op de omgeving en externe veiligheid aspecten kennen (de zogenaamde basistaken). Door een bundeling van kennis en expertise wordt de kwaliteit verhoogd en is kennis voor gemeenten beschikbaar die er voorheen niet was of extern ingehuurd werd.

Omgevingswet

De Omgevingswet is een nieuwe wet die op 1 januari 2024 in werking is getreden. . Hoewel steeds duidelijker wordt welke consequenties deze nieuwe wet heeft voor onze organisatie, is ook nog veel onduidelijk. Dit omdat de effecten en impact van deze nieuwe wet pas duidelijk zullen worden als de transitietermijn, die loopt tot 2032, volledig is doorlopen.

Zo is duidelijk dat de bodemtaken van de provincie naar de gemeente komen. Alle gemeenten worden onder het regiem van de Omgevingswet bevoegd gezag voor bodem. Gemeenten zijn dan primair beheerder van de bodemkwaliteit voor hun grondgebied. Door deze bevoegdheidswijziging komen alle taken en de daarmee gepaard gaande kosten voor de bodem(sanering) bij de gemeenten te liggen.

Ook dienen ten gevolge van de Omgevingswet alle inrichtingen (bedrijven) omgezet te worden naar milieubelastende activiteiten (mba) op een locatie. Daar waar voorheen werd gesproken van een inrichting waarin het gehele bedrijfsproces via een vergunning of melding werd gereguleerd, wordt een bedrijfslocatie nu opgeknipt in verschillende mba's. Voor deze omzetting is ook extra inzet nodig de komende jaren.

Energietransitie/duurzaamheid

De gemeente zet met partners stevig in op de verduurzaming van de regio. Een integrale aanpak in de wijken staat daarbij centraal: opgaven en uitdagingen worden gekoppeld, waardoor de verduurzaming van de gebouwde omgeving en de energie- en warmtetransitie dichter bij elkaar komen. Het doel is om in 2050 te beschikken over een betaalbaar, decentraal en robuust duurzaam energiesysteem met een lokaal herkenbare stempel, dat aansluit bij de kracht van de regio.

Binnen de energie- en warmtetransitie krijgen de doelen uit het RES-Zuid-Limburg bod 1.0, onder begeleiding van de RES-ZL, steeds concreter vorm. Dit omvat onder andere de uitwerking van de mogelijkheden voor zonnecarports op (semi)openbare parkeerterreinen. De Transitievisie Warmte (TVW) 1.0 wordt doorontwikkeld tot een regionaal warmteprogramma, waarin alle alternatieve warmtebronnen en individuele oplossingen worden verkend. Het best passende scenario voor Gulpen-Wittem wordt uitgewerkt in wijkuitvoeringsplannen.

Voor inwoners en ondernemers komt er een centraal gelegen, fysiek energieloket met meerdere partners als eerste aanspreekpunt voor verduurzamingsvragen. Gulpen-Wittem vertaalt daarnaast de landelijke aanpak isolatie naar de lokale aanpak via het programma "Gulpen-Wittem IsolatieKLAAR". De samenwerking met Energiecoöperatie Geuldal wordt verder verdiept. Ook de vergroening van wijken krijgt nadrukkelijk aandacht, om zowel de leefomgeving te verbeteren als klimaatadaptatie te stimuleren.

Samen met interne en externe partners werken we aan een transitie naar een circulaire landbouw, met behoud van natuur, landbouw en landschap. Vanuit duurzaamheid worden de mogelijkheden rondom Agro-Energy verkend, binnen de wettelijke kaders van Rijk en Provincie, zoals zonnepanelen op stallen en een lokale biomestvergister die kan bijdragen aan energiegemeenschappen. Met de ontwikkeling van biobased bouwmaterialen versterken landbouw en bouw elkaar.

Water

Binnen dit thema willen we het milieu en de volksgezondheid beschermen door te zorgen voor adequate afvalwaterinzameling en transport naar de rioolwaterzuiveringsinstallaties. Verbetering van de oppervlakte waterkwaliteit is daarbij één van onze doelstellingen naast het voorkomen van wateroverlast bij (hevige) regenbuien. We realiseren ons daarbij dat waterbeheer geen lokale aangelegenheid is en onze gemeentegrenzen en zelfs landsgrenzen overschrijdt. En dat het hoge maatschappelijke kosten veroorzaakt. De wateroverlast in juli 2021 heeft duidelijk gemaakt, dat er maatregelen nodig zijn om Gulpen-Wittem te beschermen tegen wateroverlast. Het provincie breed Programma Waterveiligheid en Ruimte is gestart. De Provincie Limburg werkt hierin samen met het Rijk, het Waterschap Limburg en alle Limburgse gemeenten om het watersysteem meer robuust te maken, water en bodem sturend te maken bij ruimtelijke ontwikkelingen en meer klimaatbewustzijn en zelfredzaamheid te creëren bij inwoners.

In de uitvoering heeft dit thema een relatie met programma 2, vooral daar waar het gaat om de vernieuwing en het onderhoud aan ons rioolstelsel. Daarnaast zijn er relaties met datzelfde programma, daar waar het gaat om een veilige leefomgeving. En met programma 8, daar waar het gaat om veiligheid en milieutechnische aspecten van bedrijfseigendommen en particulier eigendom.

Samen Groen

Met het programma Samen Groen blijven we werken aan een duurzame toekomst. Het platform bereikt inwoners, bedrijven en andere stakeholders via laagdrempelige initiatieven en geeft participatieve initiatieven een impuls. Momenteel werken we aan een communicatie- en participatiestrategie, waarbinnen Samen Groen een plek krijgt.

Stikstof

Op 29 september 2025 heeft de provincie Limburg het Limburgs Offensief Stikstof (LOS) vastgesteld. De provincie geeft hierdoor richting aan de aanpak van de stikstofproblematiek. De aanpak is gebaseerd op het eerder opgestelde Limburgs Programma Landelijk Gebied. Gedeputeerde Staten heeft met het LOS de ambitie om concrete resultaten te bereiken voor reductie van de stikstofdeposities, natuurherstel en perspectief op vergunningverlening voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen. In het LOS worden doelen gesteld voor niet alleen de lange termijn maar ook voor op kort termijn. De uitwerking van het LOS vindt plaats via gebiedsprocessen, met speciale aandacht voor vier focusgebieden: De Peel, Sarsven en de Banen, Maasduinen en het Geuldal/Mergelland. In deze gebieden worden maatwerkmaatregelen getroffen om natuurherstel en economische ontwikkeling slim te combineren. De Mechelderbeek is binnen LOS als een focusgebied aangemerkt en zal door de provincie vanaf 2026 opgepakt gaan worden. Als gemeente blijven we aangehaakt bij het proces en combineren we de verschillende opgaves zoals klimaat, landbouw en natuurherstel, die in het gebied spelen. De gemeente heeft regulier overleg met het projectteam van de provincie en zal bij initiatieven in het buitengebied onderzoeken of er in kader van LOS koppelkansen gemaakt kunnen worden. In kader van de stikstof-opgave zal de rol aansluiten op de landelijke en provinciale opgaven en werken we binnen de regio en op lokale schaal samen. Projecten zoals het onderzoek naar de landschapselementen en het behoud van grasland dragen bij aan de opgaves voor natuurherstel en klimaat.

Beleidskader

Kader
· Grondstoffenplan 2022 – 2026
· Regionale energiestrategie 2.0
· Transitievisie Warmte 2021 - 2030
· Laadpalenbeleid 2022 - 2030
· Nationaal klimaatakkoord 2019
· Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg
· Omgevingswet
· Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
· Klimaatadaptatiestrategie Gulpen-Wittem 2023 -2027
· Omgevingsprogramma Water Gulpen-Wittem 2023 - 2027

Wat willen we bereiken?

Inzameling van schone grondstoffen waarbij het voorkomen van afval nadrukkelijk aandacht krijgt

Wat gaan we daarvoor doen?

SUP-vergoeding

- De beschikbare SUP-middelen inzetten voor activiteiten gericht op het voorkomen en verminderen van zwerfafval en het bevorderen van afvalscheiding.
- Projecten uitvoeren die bijdragen aan gedragsverandering, bewustwording en afvalpreventie.
- De besteding en verantwoording van de SUP-vergoeding monitoren conform de landelijke voorwaarden.

Introductie BEST-tas

- De mogelijkheden voor de introductie van de BEST-tas in Gulpen-Wittem verkennen, in samenwerking met Rd4.
- Inwoners stimuleren om herbruikbare goederen gescheiden aan te bieden voor hergebruik.
- De BEST-tas positioneren als aanvullende voorziening naast kringloopwinkels en het grondstoffenpark in Margraten.
- Inzetten op bewustwording over afvalpreventie, hergebruik en circulariteit.
- Inwoners informeren over de mogelijkheden en voordelen van de BEST-tas.

Invulling geven aan projecten ter bevordering van kwalitatieve afvalscheiding, in samenwerking met Rd4 en de overige deelnemende gemeenten, conform het Grondstoffenplan Rd4

- Samen met Rd4 en de deelnemende gemeenten uitvoering geven aan het Grondstoffenplan Rd4.
- De ontwikkelingen rondom het Circulair Materialenplan (CMP) en producentenverantwoordelijkheid volgen en vertalen naar gemeentelijk beleid.
- De ingebruikname en doorontwikkeling van het grondstoffenpark Margraten ondersteunen.
- In samenwerking met Rd4 inzetten op afvalpreventie, afvalscheiding en circulaire initiatieven.
- Verkennen en uitvoeren van projecten gericht op zwerfafvalreductie, gedragsverandering, en het bevorderen van afvalscheiding waaronder de pilot *Prullenbakken met Pensioen*.

Aanpassing van de inzamelfrequentie van GFT-afval (mini-containers) in de wintermaanden (december, januari, februari) vanaf 2026

- De aangepaste inzamelfrequentie voor GFT-afval in de wintermaanden continueren.
- Samen met Rd4 de effecten op service, kosten, inzamelresultaten en CO2-reductie monitoren.
- Inwoners informeren over de aangepaste inzamelfrequentie via de gebruikelijke communicatiekanalen.

Toddy's Plasklas, initiatief gericht op vermindering van restafval (luiers) door kinderen eerder zindelijk te maken. Opgestart in kwartaal 2 2025

- Deelnemen aan het regionale project Toddy's Plasklas in samenwerking met GGD Zuid-Limburg, ASL en Rd4.
- Inwoners via GGD, kinderopvanglocaties en bibliotheken informeren over de beschikbare materialen.
- De resultaten van de evaluatie volgen en bijdragen aan de besluitvorming over de structurele borging van het project.

Deelname aan het project Preventie en Gedragsverandering onder de koepel van Afval Samenwerking Limburg (ASL)

- Deelnemen aan het regionale project Preventie en Gedragsverandering onder de koepel van ASL.
- Aansluiten bij regionale campagnes gericht op afvalpreventie, gedragsverandering en bewustwording.
- Nieuwe regionale initiatieven ondersteunen zodra hiervoor voldoende capaciteit beschikbaar is.

Wat willen we bereiken?

Bewustwording (creëren) bij onze inwoners over de mogelijkheden voor afvalscheiding en grondstoffenbeheer

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeren educatieprogramma voor voortgezet onderwijs

- In samenwerking met het Sophianum en De Bries een educatieprogramma uitvoeren gericht op zwerfafval, afvalpreventie en circulariteit.
- De themadag omvat gastlessen, praktijkopdrachten en opruimactiviteiten, met aandacht voor toerisme en zwerfafval in Gulpen-Wittem.
- Leerlingen actief betrekken bij bewustwording en gedragsverandering rondom afval en grondstoffen.
- De concrete invulling van het programma wordt in het najaar van 2026 uitgewerkt. De uitvoering staat gepland voor het voorjaar van 2027.
- De activiteiten worden gefinancierd uit de beschikbare SUP-vergoeding.

Pilot 'Adopteer je Buurt' (Adoptielocaties Schone Leefomgeving)

- Inwoners, scholen en verenigingen stimuleren om een locatie te adopteren en schoon te houden.
- Bewustwording creëren over zwerfafval, afvalpreventie en afvalscheiding.
- Samenwerken met verenigingen en scholen.
- De pilot evalueren en bij succes uitbreiden naar andere locaties binnen de gemeente.

Uitvoeren van een educatieprogramma voor de basisschoolleerlingen

- Samen met Rd4 en De Bries educatieprogramma's voor basisschoolleerlingen uitvoeren.
- Gastlessen en opruimactiviteiten organiseren rondom afvalpreventie, grondstoffen en circulariteit.
- Scholen ondersteunen bij lokale opschoonacties en stimuleren om deel te nemen aan de pilot *Adoptielocaties Schone Leefomgeving*, met als doel bewustwording te vergroten over zwerfafval, afvalpreventie en afvalscheiding.
- Kinderen actief betrekken bij het verminderen van zwerfafval en het bevorderen van afvalscheiding.

Inzetten van communicatiemiddelen en het stimuleren van burgerparticipatie

Omdat burgerparticipatie altijd maatwerk geven wij advies aan de inhoudelijke projectleider. Aan de hand van de gekozen participatieaanpak van het project bepalen we op welke manier we de verschillende stakeholders, via de beschikbare gemeentelijke middelenmix, inhoudelijk en procesmatig geïnformeerd en betrokken over het te doorlopen burgerparticipatietraject.

Wat willen we bereiken?

Een duurzame woningvoorraad, waarbij het gebruik van fossiele brandstoffen steeds verder wordt teruggedrongen

Wat gaan we daarvoor doen?

In samenwerking met de Heuvelland gemeentes uitgevoerd onderzoek naar alternatieve warmtebronnen & -alternatieven doorvertalen naar een regionaal warmteprogramma

Dit warmteprogramma vormt op den duur de basis voor de wijkuitvoeringsplannen, waarin per wijk wordt aangegeven hoe we van het gas af gaan.

Het isoleren van koopwoningen stimuleren en subsidiëren middels de campagne "Gulpen-Wittem IsolatieKLAAR"

In 2027 blijven de huidige isolatie-tranches voortbestaan. Daarnaast gaan we op zoek naar mogelijkheden om ook monument- & VvE eigenaren te ondersteunen bij hun verduurzamingsopgave.

Samen met de overige Heuvelland gemeentes een regionaal energieloket optuigen welke onze inwoners voorziet van advies op het gebied van verduurzaming

Het energieloket is per Q1 2026 actief. Gedurende 2027 zullen we bekijken of het mogelijk zal zijn een permanente fysieke locatie in de gemeente in te richten waar de gemeenschap terecht kan voor vragen over en ondersteuning bij de verduurzamingsopgave.

Wat willen we bereiken?

Beschikbaarheid over voldoende hernieuwbare energie en capaciteit binnen de regio

Wat gaan we daarvoor doen?

De samenwerking met de lokale energiecoöperatie verder formaliseren en professionaliseren om zodoende een gedegen partner in de energietransitie te kunnen creëren

EC Geuldal heeft de afgelopen jaren een flinke professionaliseringsslag gemaakt. In 2027 blijven we de samenwerking verder uitbreiden en ondersteunen en gaan we actief op zoek naar projecten waarin we samen kunnen optrekken en de energietransitie lokaal kunnen verankeren.

Stimuleren van de kleinere doelgroepen zoals monumenten, ouderen met particuliere woningen, en VVE's en deze van informatie voorzien

Voor zover als mogelijk worden deze doelgroepen door de Beleidsmedewerker Wonen van (relevante) informatie voorzien. Als hun vraag te complex is, dan wordt dit intern besproken/afgestemd zodat zij de juiste informatie krijgen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan hulp bij het aanvragen van bepaalde zaken.

In RES-ZL verband samen onderzoek doen naar & vorm geven aan de regionale energietransitie

We blijven aangehaakt bij regionale overleggen en zoeken daar waar mogelijk de samenwerking op om gezamenlijk invulling te geven aan de lokale energie- & warmtetransitie.

De mogelijkheid rondom energieopwekking middels Solar-Carports onderzoeken en, met ondersteuning van de RES-ZL, invulling geven aan een pilot-project binnen onze gemeente

We blijven aangehaakt bij het Zuid-Limburg brede onderzoek, dat wordt uitgevoerd en begeleid door de RES-ZL. Bij een haalbare businesscase volgt de uitwerking van een Plan van Aanpak, waarin alle facetten zoals financiering & participatie, aan bod komen.

De mogelijkheid rondom het betrekken van agrarische ondernemers bij de energietransitie verder onderzoeken en uitwerken, in samenwerking met Enter Next Level & RES-ZL

In 2027 zullen we het betrekken van de agrariër bij de energietransitie voortzetten. We blijven aangehaakt bij regionale & provinciale onderzoeken en samenwerkingen en verkennen de opwek- & opslagpotentie bij de agrariër op het erf.

Onderzoek naar de inrichting van een energie-hub in de kern Gulpen onderzoeken en verder vorm geven

De energy-hub in de kern Gulpen hangt nauw samen met de verduurzaming van het gemeentehuis & de potentiële realisatie van de solar-carport aan de Witteweg. Na realisatie kan de solarcarport verder worden uitgebreid naar een energy-hub. We zoeken de samenwerking op met RES-ZL om dit te kunnen bewerkstelligen.

Wat willen we bereiken?

Duurzame mobiliteit voor onze inwoners en bezoekers

Wat gaan we daarvoor doen?

Zorgen voor een dekkend laadpalennetwerk, waarbij de uitrol plaatsvindt op basis van laadbehoefte

De consessieovereenkomst met Vattenfall zal voort blijven bestaan. In nauw overleg zal bekeken worden hoe de pro-actieve uitrol tot uitvoering kan blijven worden gebracht.

Intern stimuleren van het inzetten van duurzame mobiliteit voor zowel woon-werkverkeer als dienstreizen

In 2027 zullen wij adviserend en faciliterend aan de slag gaan om duurzame mobiliteit verder te implementeren.

Wat willen we bereiken?

Beschikbaarheid over duurzame accommodaties

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor alle accommodaties inzichtelijk maken welke stappen noodzakelijk zijn om te komen tot een duurzame accommodatie

Deze worden in een stappenplan en meerjarenonderhoudsprogramma opgenomen.

Wat willen we bereiken?

Samen met de omgevingsdienst Omgevingsdienst Zuid-Limburg werken aan een veilige en gezonde leefomgeving

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan de nieuwe wettelijke taken die op ons afkomen

De komende jaren zullen we alert moeten zijn op nieuwe wet- en regelgeving die op ons afkomt en wat dit procesmatig en organisatorisch voor ons betekent. Zo zal bouwregelgeving aangepast worden in het kader van de versnelling van woningbouw, zullen digitalisering (o.a. het Omgevingsplan en de (Omgevings-) programma's) en AI (het digitaal toetsen van vergunningen) een belangrijke rol gaan spelen in ons werk, maar ook actieve openbare bekendmaking en wetten en regels rondom privacy/anonimiseren gaan impact hebben op ons werk.

Verbeteren samenwerking met de Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Deze kan er ook uit. De tekst suggereert dat de samenwerking niet goed is en dat dit verbeterd dient te worden. De Omgevingsdienst heeft zich de afgelopen jaren in het kader van het inter bestuurlijk programma VTH ontwikkeld van een uitvoeringsorganisatie naar een omgevingsdienst die ook adviseert en ondersteunt. De samenwerking verloopt al de nodige jaren positief en op eenzelfde niveau.

Wat willen we bereiken?

Een veilige en klimaatrobuuste leefomgeving

Wat gaan we daarvoor doen?

Vergroten van de fysieke robuustheid van het watersysteem

Op de voormalige voetbalvelden te Nijswiller willen wij in 2027 een Hoogwatergeul realiseren. De (voorbereidende) werkzaamheden zijn vertraagd in verband met de doorlooptijd i.h.k.v. de benodigde onderzoeken voor het verkrijgen van een natuurvergunning.

De raad periodiek informeren over de voortgang van het provincie brede Programma Waterveiligheid en Ruimte

Op 9 en 13 april 2026 waren er voor de acht betrokken gemeenten, het algemeen bestuur van het Waterschap Limburg en de Provinciale Staten gezamenlijke informatiebijeenkomsten georganiseerd. Daarnaast wordt periodiek een nieuwsbrief verstuurd door het Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg. U kunt zich hiervoor aanmelden bij de website: wachtnietopwater.nl

In overleg met het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg opstellen van een stroomgebiedsplan voor de Geul en haar zijbeken

Momenteel wordt gewerkt aan de PlanMER (MilieuEffectRapportage), deze PlanMER gaat de effecten van diverse maatregelen op de omgeving in kaart brengen zodat uiteindelijk de bestuurders een weloverwogen keuze kunnen maken tussen de diverse maatregelpakketten.

Uiteindelijk wil het Programma WRL in 3 stappen komen tot een voorkeursvariant. Deze voorkeursvariant wordt vervolgens door alle overheden gezamenlijk vastgesteld in het zogenaamde Stroomgebiedsplan. Dit Stroomgebiedsplan is een programma onder de Omgevingswet.

Inwoners informeren hoe men zich beter kan voorbereiden en beschermen tegen extreme wateroverlast

Het informeren van inwoners hoe men zich (beter) kan beschermen tegen wateroverlast blijft een aandachtspunt. Bij alle watergerelateerde projecten en bijeenkomsten verstrekken wij folders van WRL en promoten wij de website: wachtnietopwater.nl

Op deze website staat weergegeven hoe men zich (beter) kan voorbereiden op de gevolgen van extreme wateroverlast.

Water en bodem sturend maken bij ruimtelijke ontwikkelingen en verkeer

Ieder ruimtelijk plan wordt getoetst op de eventueel aanwezige (negatieve) effecten op de waterhuishouding. In overleg met het Waterschap Limburg worden zo nodig/mogelijk aanpassingen doorgevoerd. Ook zullen bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen in inundatiegebieden niet meer mogelijk zijn.

Wat willen we bereiken?

Een duurzame en gezonde ecologische toestand van onze beken

Wat gaan we daarvoor doen?

Afkoppelen, bufferen en infiltreren van schoon regenwater in de grond en vertraagd afvoeren naar de beken

Voor 2027 staat het afkoppelen en vertraagd afvoeren van regenwater van de Industrieweg in Wijlre op de planning.

Bufferen en vertraagd afvoeren van afvalwater naar de rioolwaterzuivering

In 2027 stellen wij in het werkgebied Maas & Mergelland een nieuw Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW) op. In dit SSW wordt de riolering per rioolwaterzuiveringsgebied opnieuw hydraulisch doorgerekend. Uit deze berekening volgt of wij meer afvalwater moeten bergen of juist meer afvalwater mogen afvoeren naar de rioolwaterzuivering.

Integraal uitvoeren van projecten in samenwerking met andere programma's zoals wegen en verkeer

Voor 2027 staat het integrale werk "Reconstructie Industrieweg" te Wijlre op de planning.

Wat willen we bereiken?

Een duurzame gemeente (middels het programma Samen Groen)

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen Groen zal het communicatieplatform gaan vormen om inwoners van de gemeente actief te informeren over de werkzaamheden en doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. Hiermee wordt de inwoner handelingsperspectief geboden

Hiervoor wordt de samenwerking met het Regionale Energieloket Heuvelland opgezocht.

Samen Groen gaat bekijken hoe er, samen met de gemeenschap, op laagdrempelige wijze invulling kan worden gegeven aan lokale klimaats- & duurzaamheidsopgaven

In 2027 zal de ontsteen-je-tuin actie opnieuw leven worden ingeblazen en zullen we op een laagdrempelige wijze bekijken hoe we de gemeenshap kunnen informeren en betrekken bij de verduurzamingsopgave.

Wat mag het kosten?

Baten en Lasten Programma 7

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Totaal Baten	5.381.726	5.498.149	5.894.336	5.678.077	6.064.097	6.476.644
Lasten						
- Personele lasten	995.691	940.018	803.576	806.905	809.841	820.416
- Materiële lasten	3.352.754	4.180.101	4.487.331	4.138.098	4.466.540	4.770.878
- Kapitaallasten	964.703	1.099.926	1.281.289	1.531.579	1.509.817	1.512.742
Totaal Lasten	5.313.147	6.220.045	6.572.196	6.476.583	6.786.198	7.104.035
Saldo Bestaand beleid	**68.579**	**-721.895**	**-677.860**	**-798.506**	**-722.101**	**-627.391**
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Stortingen in reserves	7.000	-	155.391	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	336.000	7.000	-	-	-	-
Saldo Totaal	**397.579**	**-714.895**	**-833.251**	**-798.506**	**-722.101**	**-627.391**

Bestaand Beleid	
Baten	
Rioolheffing	€ 2.869.166
Afvalstoffenheffing	€ 2.425.705
CDOKE ontvangsten	€ 566.391
Leges (Lijkbezorgingsrechten)	€ 22.000
Mutatie voorzieningen riolering en afval	€ 11.074
Lasten	
Personele lasten	
Salarissen eigen medewerkers	€ 799.102
Ingeleend personeel (milieubeleidsplan)	€ 4.474
Materiële lasten	
Bijdrage Rd4 (inzameling huisvuil)	€ 1.981.357
Bijdrage GGD	€ 842.337
Duurzaamheid	€ 675.595
Bijdrage Omgevingsdienst Zuid-Limburg	€ 380.685
Werkbudgetten riolering	€ 343.237
Overige bijdrages en materiële lasten*1	€ 264.120
Kapitaallasten	
Rente en afschrijving investeringen	€ 1.281.289
Opmerkingen:	
1 o.a. werkbudgetten, energieproprojecten milieubeheer, watersysteemheffing, verduurzaming, energieloket, afdracht riooolrecht en afvalstoffenheffing BsGW	

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Ruimtelijke ordening
- Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Programma samenvatting

In dit programma staat het voorzien in de woningbehoefte van burgers en de inrichting van het grondgebied in onze gemeente centraal. Daarbij sturen wij op een aantrekkelijk, veilig, gezond, bruikbaar en energiezuinig woon- en leefklimaat van een goede ruimtelijke kwaliteit én kwalitatieve huisvesting voor onze burgers. Daar waar in programma 2 (wegen) en programma 5 (groen) de kwalitatieve inrichting van de gemeentelijke eigendommen (ofwel kapitaalgoederen) centraal staat, gaat het in dit programma veel meer om de beïnvloeding van de ruimtelijke kwaliteit van eigendommen van onze burgers en bedrijven. De Omgevingswet biedt het wettelijk kader voor dit taakveld. Hoewel de Omgevingswet meerdere programma's raakt, is het begrotingstechnisch onder het programma 8 ondergebracht.

Daar waar we in de voornoemde programma's dan ook de rol van beheerder van de openbare ruimte hebben, zijn we in dit programma (nog) vooral kaderstellend / handhavend als vergunningverlener of als handhaver, waarbij bestemmings-/omgevingsplannen en (omgevings)visie op ruimtelijke kwaliteit en wettelijke kaders onze belangrijkste hulpmiddelen zijn. Deze rolinvulling gaat fundamenteel wijzigen. Met de komst van de omgevingswet worden wij meer en meer facilitator. De facilitator die zijn informatievoorziening naar de burgers op orde moet hebben, zodat de burgers hun rol in de toekomst kunnen pakken.

Ruimtelijke Ordening

Met de inwerkintreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is er veel verandert in de wijze waarop we vergunningsaanvragen en meldingen moeten afhandelen. Er is een nieuw landelijk loket (DSO) voor het indienen van aanvragen, processen verlopen anders, we worden bevoegd gezag voor nieuwe taken, we gaan van 26 wetten naar 1 wet, lokale systemen zijn veranderd etc. Kortom: we zijn anders moeten gaan werken dan voorheen. Onze werkwijze ten aanzien van vergunningverlening is hierop aangepast Zo werken we momenteel met een casemanager voor complexe aanvragen en gaan we naar integraal en samenhangend werken. Hiervoor zijn n op de werkvloer een aantal nieuwe overleggen en samenwerkingsvormen geïntroduceerd (intaketafel/omgevingstafel). Ook moeten we meer en meer gaan samenwerken met onze ketenpartners en andere gemeentelijke disciplines om tot weloverwogen besluiten te komen. Tevens wordt het zaakgericht en digitaal werken versterkt. Al met al een behoorlijke verandering die op ons af is gekomen. De grootste verandering van de Omgevingswet zit hem naast de cultuurverandering vooral in de digitalisering. De Omgevingswet is daarom bovenal een digitaliseringswet. Naast de verandering in de vergunningverleningsprocessen gaat de Omgevingswet ook een verandering te weeg brengen rondom de ruimtelijke planvormen. Het omgevingsplan zal straks alle regels omvatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving en vervangt de huidige bestemmingsplannen en de lokale verordeningen die regels bevatten over de fysieke leefomgeving. Gelijktijdig met de nieuwe Omgevingswet is de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen ingevoerd. Deze wet heeft als doel de kwaliteit van de bouw te verbeteren en de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit beter te beleggen. Met de introductie van deze nieuwe wetgeving wordt er een knip gemaakt in de huidige omgevingsvergunning voor het bouwen. Dit wordt opgesplitst in een technische vergunning en een ruimtelijke vergunning. Voor een deel van de technische vergunning is een bouwmelding in de plaats gekomen. Een deel van de technische toetsing die voorheen door de gemeente gebeurde, komt nu bij een externe kwaliteitsborger te liggen. Met het gedeeltelijk wegvallen van deze taken bij de gemeente zullen de legesopbrengsten ook teruglopen. Echter komen er door de Omgevingswet ook weer nieuwe taken op de gemeente af. Omdat dit meldingen betreffen, mogen we hiervoor geen leges meer in rekening brengen

Naast de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging zijn er binnen dit taakveld nog andere maatschappelijke opgaves die in het ruimtelijk domein een plek vinden. In dat kader zijn o.a. de regionale samenwerking rondom het plan van aanpak NOVI-ZL, NOVEX-ZL, Panorama Zuid-Limburg, RES en de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg te noemen.

<u>Volkshuisvesting</u>

Gemeente Gulpen-Wittem staat voor een omvangrijke opdracht op het gebied van Volkshuisvesting (VHV) in de periode 2023-2030.

Voor 2027 zal verder invulling gegeven gaan worden aan:

1. Het Volkshuisvestingsprogramma
2. Huisvestingsverordening dit zal in 2027 opgepakt worden.

De nieuwe Wet versterking regie volkshuisvesting (in werking sinds 1 juli 2026) dwingt tot scherpe keuzes. De wet brengt stevige volkshuisvestelijke uitdagingen en prestatieafspraken met zich mee waar we als gemeente mee aan de slag moeten.

In het verlengde hiervan geldt dat naar verwachting vanuit migratie (Oekraïners, statushouders en asielzoekers) alsmede de opbouw van onze bevolkingssamenstelling, o.a. steeds ouder wordende en zelfstandig wonende ouderen, samengestelde gezinnen, meer 1-persoonshuishoudens etc., de taken en opgaven op het gebied van volkshuisvesting alleen maar zullen toenemen.

Anderzijds heeft de gemeente onafhankelijk van de val van het kabinet reeds een VHV-opdracht via de Woondeal Limburg en Prestatieafspraken. Ook zal de gemeente in 2026 het Volkshuisvestingsprogramma gereed hebben.

Gulpen-Wittem is een sterk vergrijzende gemeente. Wij willen echter ook voor de jeugd een aantrekkelijke gemeente zijn waar zij met plezier willen (blijven) wonen. Dat is ook goed voor de leefbaarheid en het instandhouding van voorzieningen. Wij zetten dus niet alleen in op woningen voor senioren maar zeker ook voor starters.

Geografie

Ook de geografie valt onder dit programma: het vertalen van de buitenruimte op de (basis) kaart Tot slot vallen (onder andere) de wettelijk verplichte basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), grootschalige topografie (BGT) en ondergrond (BRO) onder dit programma.

Beleidskader

Kader
· Omgevingswet
· Omgevingsplan
· Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)
· Wet kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb)
· Welstandnota
· De Lokale Woonvisie 2018 - 2025
· Grondbeleid 2024 tot en met 2027
· Prestatieafspraken 2024 - 2027
· Bestemmings(omgevings)plannen
· Intergemeentelijke structuurvisie
· Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg
· Structuurvisie ruimtelijke economie Zuid-Limburg
· Klimaat- en energievisie
· Plan van aanpak NOVI-ZL
· Agenda Zuid-Limburg
· Beleid VTH
· Informatievisie Gulpen-Wittem 2022
· GEO-visie 2022 – 2024
· Omgevingsvisie Lijn50
· Verordening Fysieke Leefomgeving
· Woondeal Limburg

Wat willen we bereiken?

Bijdragen aan een veilige, gezonde, bruikbare en energiezuinige fysieke leefomgeving van een goede ruimtelijke kwaliteit door het verlenen van vergunningen en het houden van toezicht hierop

Wat gaan we daarvoor doen?

Afhandelen van ingediende aanvragen omgevingsvergunning en meldingen binnen de wettelijke kaders

Het afhandelen van aanvragen, meldingen en informatieplichten is een wettelijke taak en wij zijn hierin dienstverlenend aan onze inwoners en bedrijven. Dit is een continu proces waarbij wij onderscheid maken tussen eenvoudige en complexe aanvragen. Bij de eenvoudige aanvragen streven wij een snelle afhandeling na, zodat de verzoeker snel duidelijkheid krijgt en verder kan met zijn initiatief. Bij complexe aanvragen streven wij naar en kwalitatief goede vergunning/afhandeling die juridisch stand houdt. Een goede samenwerking met interne adviseurs als ook onze ketenpartners is hierbij cruciaal. Het is dan ook van belang om continu op deze processen te sturen, te evalueren en bij te sturen waar nodig.

Toetsen van initiatieven en aanvragen inclusief de advisering van de gemeentelijke adviescommissie

Naast de formele aanvragen komen ook initiatieven en verzoeken via het DSO binnen die wij toetsen op haalbaarheid. Dit is een continu proces waarbij wij het initiatief beoordelen en de initiatiefnemer zo goed en volledig mogelijk adviseren over het te doorlopen proces en welke stappen genomen dienen te worden om een zo volledig mogelijke vergunningsaanvraag in te dienen. Op basis van onze ervaringen evalueren wij onze adviezen en verbeteren deze continu. Hierbij werken wij ook samen met de Gemeentelijke Adviescommissie Mergelland die ons adviseert over monumenten, redelijke eisen van welstand en landschappelijke inpassing. Samen met onze buurgemeenten evalueren wij jaarlijks de werking van deze commissie en houden wij korte lijnen met het secretariaat voor een kwalitatief goede en duidelijke advisering binnen de gestelde termijnen.

Toezicht houden op de verleende omgevingsvergunningen

Wat willen we bereiken?

Voldoen aan de wettelijke taken die binnen 'Bouwen en Wonen' op ons afkomen

Wat gaan we daarvoor doen?

Afhandelen en beoordelen meldingen in het kader van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb)

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking getreden. In eerste instantie is de wet slechts op een klein deel van de aanvragen van

toepassing, namelijk Gevolgklasse 1 exclusief verbouw, dit om ervaringen op te doen met het nieuwe stelsel en te evalueren. In de toekomst zullen er meer Gevolgklassen en ook verbouw onder het regime van deze wet moeten worden afgehandeld. Inmiddels hebben we de eerste meldingen in het kader van deze wet ontvangen en kunnen we ervaringen opdoen met deze wet en hierop onze processen en werkwijzen bijstellen waar nodig.

Wat willen we bereiken?

Verbeterde beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen

Wat gaan we daarvoor doen?

Een proactief woonbeleid voeren door te stimuleren, te bemiddelen en waar nodig te reguleren

Vanaf 2027 gaan wij uitvoering geven aan het dan vastgestelde Volkshuisvestingsprogramma. Ook in 2027 geven wij starters de mogelijkheid om gebruik te maken van een Starterslening.

Uitvoering geven aan reguliere grondzaken

Initiatieven van buitenaf alsook gemeentelijke projecten waarbij al dan niet gemeentelijke aankopen nodig zijn, worden doorlopend getoetst op haalbaarheid en (financiële) risico's. Door de toegenomen druk op de fysieke ruimte vanuit diverse opgaven worden in gebruikgeving/verkoop van gemeentelijk eigendom zorgvuldig afgewogen en terughoudend toegepast. Het grondbeleid wordt in 2027 geëvalueerd en in Q4 2027 voor een nieuwe periode ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Handelen als private partij bij reguliere grondtransacties

Naast uitvoering geven aan reguliere grondtransacties worden locaties/objecten vanuit strategische aankopen, doorlopend onderzocht/beoordeeld op ontwikkelmogelijkheid waarbij ruimtelijke en (financiële) risico's worden afgewogen.

Wat willen we bereiken?

Versterkte leefbaarheid en veiligheid van onze inwoners en bijdragen aan duurzaamheid

Wat gaan we daarvoor doen?

De Prestatieafspraken 2024-2027 jaarlijks evalueren en waar nodig bijsturen aan de hand van de opgestelde jaarschijf

De Prestatieafspraken worden per kwartaal met de woningcorporaties gemonitord en bestuurlijk vindt 3 keer per jaar overleg plaats. Medio 2027 gaan wij nieuwe meerjarige prestatieafspraken maken.

Wat willen we bereiken?

Voldoen aan de wettelijke taken en verplichtingen die de Omgevingswet met zich meebrengt

Wat gaan we daarvoor doen?

Opstellen Volkshuisvestingsprogramma

Het Volkshuisvestingsprogramma wordt -volgens planning- in 2026 vastgesteld. In 2027 pakken wij de Uitvoeringsagenda op en bepalen wij welke thema's als eerste gepland zijn.

Optimaliseren/aanpassen van bedrijfsprocessen op basis van praktijkervaringen Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben we de belangrijkste processen en werkwijzen ingeregeld. De komende jaren staan met name in het teken van het omzetten van beleid en bestemmingsplannen naar het digitale Omgevingsplan. Ook komt er steeds meer jurisprudentie beschikbaar en wordt steeds meer duidelijk rondom de werking van de wet en het digitale stelsel. Hierop zullen we onze processen en werkwijzen evalueren en bijsturen waar dat nodig is. Dit is een continu proces.

Opstellen en beheren van toepasbare regels ter verbetering van de dienstverlening

We voegen bij wijzigingen van het omgevingsplan nieuwe activiteiten toe aan de toepasbare regels. Daarnaast blijven we de regels verbeteren en aanpassen aan wijzigingen vanuit het Rijk en signalen uit de praktijk.

Praktijkervaringen opdoen onder de Omgevingswet gedurende de transitieperiode

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben we de belangrijkste processen en werkwijzen ingeregeld. De komende jaren staan met name in het teken van het omzetten van beleid en bestemmingsplannen naar het digitale Omgevingsplan. Ook komt er steeds meer jurisprudentie beschikbaar en wordt steeds meer duidelijk rondom de werking van de wet en het digitale stelsel. Hierop zullen we onze processen en werkwijzen evalueren en bijsturen waar dat nodig is. Dit is een continu proces.

Implementeren nieuwe functionaliteiten en ontwikkelingen van omgevingswet softwarepakketten RX mission en Tercera (zowel technisch als functioneel)

Met de introductie van de Omgevingswet is overgegaan op een nieuwe VTH-applicatie, te weten Rx.Mission. Dit was een geheel nieuw ontwikkeld softwarepakket. Nu de werking van de Omgevingswet steeds duidelijker wordt, past de leverancier zijn pakket op deze ontwikkelingen en de gebruikerservaringen aan. Nieuwe updates zullen moeten worden getest en geïmplementeerd op de werkvloer. Dit is een continu proces en vraagt om voortdurend in meer of mindere mate aandacht. Voor wat betreft de plansoftware is gebleken dat de huidige software niet of niet voldoende meebeweegt met de functionaliteiten die benodigd zijn voor de werking met het Omgevingsplan. Wij gaan dan ook op zoek naar een software pakket dat beter aansluit op de eisen en wensen voor het opstellen en wijzigen van het Omgevingsplan.

Verzorgen van opleidingen en cursussen rondom de Omgevingswet

Deze kan er wat mij betreft eruit voor 2027. De Omgevingswet is inmiddels ons reguliere werk. Daarbij horen cursussen en opleidingen, maar niet meer specifiek omdat de wet nieuw is, maar

meer in het kader van (door-) ontwikkeling van individuele personen of waar een gezamenlijke behoefte is organiseren we dit voor een grotere groep.

Verzorgen van externe Ondersteuning t.b.v. uitvoering Omgevingswet (o.a. communicatie over de Omgevingswet, extra werkdruk, piekbelasting, ondersteuning DSO)

Wat willen we bereiken?

Versterking van de aanpakken voor verduurzaming van de industrie en economie, stedelijke transformatie en het landschap met optimale benutting van grensoverschrijdende kansen binnen de NOVI Zuid-Limburg

Wat gaan we daarvoor doen?

Inhoudelijke bijdrage leveren aan de regionale samenwerking rondom NOVI-ZL

Wij particperen, binnen de fomatieve mogelijkheden, binnen de regionale samenwerkingen rondom de NOVI-ZL en leveren via het strategennetwerk een bijdrage in de uitvoering van de regionale samenwerking op proces en inhoud wat betreft de maatschappelijke vraagstukken die worden aangestuurd vanuit NOVI-ZL/Agenda Zuid-Limburg.

Opstellen landschapsfonds

In 2025 is gestart met het inventariseren en waarderen van de bestaande landschapselementen. In 2027 willen wij de mogelijkheden onderzoeken om juist de aanleg en het beheer van landschapselementen te stimuleren met bijvoorbeeld een gemeentelijk Landschapsfonds. Hiervoor is samen met de overige Heuvellandgemeenten een aanvraag ingediend binnen de Regiodeal Tranche 6.

Bijdrage leveren aan de regiodeal Zuid-Limburg

Wij participeren in de Stichting Samenwerking Zuid-Limburg en geven op die wijze mede invulling /uitvoering aan de Regiodeal Zuid-Limburg. Binnen de 3 programmalijnen van de Regiodeal 6e tranche sluiten we waar mogelijk aan met (regionale) uitvoeringsprojecten.

Wat willen we bereiken?

Versterking van de regionale samenwerking rondom het thema 'Wonen' binnen de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg

Wat gaan we daarvoor doen?

Inhoudelijke bijdrage leveren aan de regionale samenwerking rondom het thema 'Wonen'

Via het ROVH Maastricht-Heuvelland (Regionaal Overleg Volkshuisvesting Maastricht-Heuvelland), dat maandelijks plaatsvindt, worden belangrijke regionale thema's besproken en afgestemd. Uiteindelijk worden de bestuurders hiermee op de hoogte gehouden en daarmee in de gelegenheid gesteld om besluiten te nemen via het Bestuurlijk Overleg Wonen (BO Wonen).

Actualisering structuurvisie wonen Zuid-Limburg

Het actualiseren van de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg zal via "De subsidie Versnelling woningbouw en regionale samenwerking – Plan van Aanpak Maastricht-Heuvelland" bekostigd worden. Die subsidie is onlangs door de Provincie Limburg toegekend.

Nadere uitwerking en uitvoering van de regionale woondeal

Het aantrekken van een onafhankelijke partij die de subregio Maastricht-Heuvelland helpt bij de uitvoering van de afspraken uit de Woondeal waarmee woningbouw versneld wordt.

Verkenning uitbreiding dorpsranden (straatje erbij)

Wat willen we bereiken?

Meer woningen voor senioren en starters

Wat gaan we daarvoor doen?

Ondersteunen van aanvragen van particuliere initiatieven

Wij ontvangen doorlopend verzoeken van initiatiefnemers om te mogen bouwen/verbouwen of andere ruimtelijk gerelateerde plannen. Wij ondersteunen en adviseren initiatiefnemers over de geldende regelgeving en vergunningplichten. Dit doen wij telefonisch, op afspraak, maar ook schriftelijk. Wij stimuleren initiatieven en helpen initiatiefnemers op weg in de regelgeving en procedures.

Het oppakken c.q. afronden van woningbouwprojecten in een aantal kernen

Nieuwe en lopende private initiatieven worden conform de daarvoor geschikte procedures (omgevingsvergunning, bopa of wijziging omgevingsplan) behandeld. Het initiëren en/of verder ontwikkelen van publieke woningbouwprojecten is mede afhankelijk van de daarvoor beschikbare personele capaciteit.

De gebiedsontwikkeling in Eys wordt eind 2026 ter besluitvorming (lees: start haalbaarheidsfase inclusief voorbereidingskrediet) aan de raad voorgelegd. In 2027 dient de ruimtelijke procedure, behorende bij deze ontwikkeling, opgestart en doorlopen te worden. Hieraan voorafgaand dient eveneens een uitgebreid participatietraject doorlopen te worden.

Verder worden enkele potentiële ontwikkellocaties, waaronder de voormalige voetbalvelden Slenaken, het tenniscomplex te Gulpen, nader beschouwd en in 2027 enkele mogelijke varianten uitgewerkt. Let wel, binnen publieke/gemeentelijke woningbouwontwikkelingen wordt, waar mogelijk, gebouwd naar behoefte o.b.v. het geldende Woonbehoefteonderzoek uit december 2025.

Onderzoek naar de mogelijkheden van functiewijziging van vrijkomende c.q. leegstaande gebouwen

Dit onderwerp hoort bij verschillende vakdisciplines en geldt afdelingsbreed. Zodra vastgoed vrijkomt of leegstaat, dan wordt het eventueel daarbij behorende initiatief door alle vakdisciplines binnen de Afdeling Omgeving beoordeeld.

Opstellen woon- en woonzorg visie (Volkshuisvestingsprogramma)

Wat willen we bereiken?

Een kwalitatief goed, beschikbaar en toekomstbestendig informatielandschap
Waarbij er voldaan wordt aan de formele en wettelijke verantwoordelijkheden o.a. op het gebied van de GEO basisadministraties.

Wat gaan we daarvoor doen?

Realiseren van een integrale basiskaart, die een weerspiegeling is van de fysieke werkelijkheid 'buiten' en die door eenieder gebruikt kan worden

Wat mag het kosten?

Baten en Lasten Programma 8

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Totaal Baten	667.400	578.153	552.169	552.169	552.169	552.169
Lasten						
- Personele lasten	1.152.172	1.715.990	1.708.051	1.564.273	1.570.494	1.574.132
- Materiële lasten	463.493	551.015	436.509	442.956	456.531	476.411
- Kapitaallasten	11.355	11.355	13.247	89.759	89.512	89.265
Totaal Lasten	1.627.019	2.278.360	2.157.807	2.096.988	2.116.537	2.139.808
Saldo Bestaand beleid	**-959.619**	**-1.700.207**	**-1.605.638**	**-1.544.819**	**-1.564.368**	**-1.587.639**
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Stortingen in reserves	107.153	107.153	-	-	-	-

Baten en Lasten Programma 8

Onttrekkingen aan reserves	310.153	207.153	55.000	-	-	-
Saldo Totaal	**-756.619**	**-1.600.207**	**-1.550.638**	**-1.544.819**	**-1.564.368**	**-1.587.639**

Bestaand Beleid	
Baten	
Leges (voornamelijk Bouwleges)	€ 552.169
Lasten	
Personele lasten	
Salarissen eigen medewerkers	€ 1.483.051
Ingeleend personeel (o.a. grondbeleid)	€ 225.000
Materiële lasten	
Deelname GR Gegevenshuis	€ 195.354
Omgevingswet	€ 100.000
Kadastrale informatie	€ 59.655
Bijdrage aan 'Grenzeloos Bocagelandschap'	€ 20.000
Omgevingsvergunningen	€ 17.000
Overige materiële lasten*1	€ 44.500
Kapitaallasten	
Rente en afschrijving investeringen	€ 13.247
Opmerkingen:	
1 Werkbudgetten Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	

Totale baten en lasten

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de totale baten en lasten van het programmaplan en een nadere verbijzondering hiervan. Deze verbijzondering bestaat uit een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de kosten van overhead, het bedrag aan vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien. Deze onderdelen dienen in het kader van het BBV verplicht in het programmaplan opgenomen te worden.

Totalen baten en lasten per programma

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten per programma. Deze gegevens komen overeen met de grafieken per programma.

Programma		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0	Bestuur en Ondersteuning	40.526.103	39.053.027	40.183.981	39.968.163	40.163.430	41.641.228
1	Veiligheid	490.553	427.255	501.113	426.441	70.229	72.069
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	475.080	155.387	76.362	76.522	76.686	76.855
3	Economie	2.555.997	2.974.161	2.971.598	2.974.106	2.976.687	2.979.342
4	Onderwijs	385.137	239.305	269.946	270.616	271.306	272.016
5	Sport, Cultuur en Recreatie	277.017	121.111	229.379	127.742	131.203	134.764
6	Sociaal domein	5.147.309	4.986.395	3.458.897	3.624.365	3.739.913	3.556.872
7	Volksgezondheid en Milieu	5.381.726	5.498.149	5.894.336	5.678.077	6.064.097	6.476.644
8	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	667.400	578.153	552.169	552.169	552.169	552.169
Totaal van baten		**55.906.321**	**54.032.944**	**54.137.781**	**53.698.201**	**54.045.720**	**55.761.958**
0	Bestuur en Ondersteuning	14.831.293	15.487.031	14.373.387	13.355.152	13.308.389	13.383.985
1	Veiligheid	3.119.355	2.933.107	3.004.441	3.069.812	2.749.321	2.810.176
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.135.963	2.976.440	2.892.044	3.000.104	3.097.378	3.088.191
3	Economie	975.679	935.201	944.864	958.461	960.197	963.685
4	Onderwijs	2.468.594	1.979.139	2.055.796	2.119.461	2.109.507	2.086.216
5	Sport, Cultuur en Recreatie	4.923.552	4.164.059	4.387.889	4.251.215	4.241.222	4.236.251

Programma		Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
6	Sociaal domein	17.513.848	18.153.140	17.295.056	17.442.715	17.380.190	17.007.715
7	Volksgezondheid en Milieu	5.313.147	6.220.045	6.572.196	6.476.583	6.786.198	7.104.035
8	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	1.627.019	2.278.360	2.157.807	2.096.988	2.116.537	2.139.808
Totaal van lasten		**53.908.450**	**55.126.521**	**53.683.480**	**52.770.492**	**52.748.940**	**52.820.064**
Saldo van baten en lasten		**1.997.872**	**-1.093.577**	**454.301**	**927.709**	**1.296.780**	**2.941.894**
Stortingen in de reserve		-1.542.716	-189.126	-155.391	-	-	-
Onttrekkingen aan de reserve		2.291.616	1.195.019	296.628	70.430	26.492	26.492
Totaal resultaat		**2.746.772**	**-87.684**	**595.538**	**998.139**	**1.323.272**	**2.968.386**

Algemene dekkingsmiddelen

In dit overzicht lichten wij de algemene dekkingsmiddelen toe. Algemene dekkingsmiddelen zijn de inkomsten van een gemeente, waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden, in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen.

In 2027 hebben we meer middelen vrij ter beschikking dan in 2026. Het totale verschil is € 699.126. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere algemene uitkering in 2027 dan in 2026. Daarnaast zijn ook de belastingenopbrengsten gestegen. Voor de OZB volgt dit de vaste indexatie van 2.9% en de aanvullende verhoging van 5% die in de begroting van 2026 reeds is vastgesteld door de gemeenteraad. Voor forensenbelasting betreft dit een verhoging met de vaste indexatie van 2.9%.

Voor de dividenduitkeringen NV Enexis en NV BNG is aangesloten bij de eigen doorrekening en eerdere opgave vanuit de betreffende organisaties en de Provincie Limburg. Afhankelijk van het daadwerkelijke dividend wordt dit in het begrotingsjaar bijgesteld.

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
NV Enexis	320.154	257.325	257.325	257.325	257.325	257.325
NV BNG	73.797	38.100	38.100	38.100	38.100	38.100
OZB woningen	3.114.430	3.182.206	3.438.214	3.537.923	3.640.522	3.746.098
OZB niet woningen	1.432.682	1.460.744	1.578.261	1.624.030	1.671.127	1.719.590
Algemene uitkeringen gemeentefonds	30.523.515	31.068.267	31.391.430	31.957.391	32.085.604	33.539.573
Toeristenbelasting	2.446.904	2.870.421	2.870.421	2.870.421	2.870.421	2.870.421
Forensenbelasting	84.983	84.040	86.477	88.985	91.566	94.221
Totaal resultaat	**37.996.465**	**38.961.103**	**39.660.229**	**40.374.175**	**40.654.665**	**42.265.328**

Overhead

Overhead zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Al deze kosten zijn verantwoord onder het taakveld 0.4 ‘Overhead’. Het zijn de kosten voor personeel, gemeentelijke gebouwen en voertuigen, ICT en algemene kosten. In de onderstaande tabel is de uitsplitsing van dit taakveld weergegeven.

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personeel	7.013.031	7.869.591	7.524.363	7.607.934	7.616.020	7.629.150
Hardware en Software	1.899.328	2.396.322	1.521.273	1.520.024	1.488.805	1.481.207
Gemeentelijke gebouwen	726.475	733.659	679.520	670.917	614.392	603.529
Voertuigen	326.615	351.993	366.266	362.987	359.776	367.370
Werkbudget	500.107	422.944	305.944	305.944	305.944	305.944
Telefonie	143.130	149.648	148.714	72.681	72.681	72.681
Algemene kosten	59.687	60.482	60.482	60.482	60.482	60.482
Klein materieel buitendienst	26.967	30.660	30.185	30.635	45.635	45.635
Ondernemingsraad	30.982	27.736	44.654	44.654	44.654	44.654
Totaal resultaat	**10.726.321**	**12.043.035**	**10.681.401**	**10.676.258**	**10.608.390**	**10.610.652**

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van de invoering van de 'Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen' zijn gemeenten verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Deze wet is, mede onder druk van de Europese Commissie, ingevoerd om een gelijk speelveld te maken tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. De

vennootschapsbelasting is opgenomen onder taakveld 0.9 'Vennootschapsbelasting'. Voor de gemeente Gulpen-Wittem is de enige activiteit die Vpb-plichtig is exploitatie van grond.

Onvoorzien

Een post voor onvoorziene uitgaven is bedoeld voor het opvangen van onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdbare uitgaven, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien. Het BBV schrijft voor dat een bedrag voor onvoorzien in de begroting dient te worden opgenomen en dit apart inzichtelijk gemaakt dient te worden. Het bedrag wordt geraamd voor de begroting in zijn geheel.

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Onvoorzien	-	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal resultaat	**-**	**15.000**	**15.000**	**15.000**	**15.000**	**15.000**

1.2 Paragrafen

Paragraaf 1 - Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de door onze gemeente geheven belastingen, heffingen en leges. De paragraaf geeft inzicht in de tariefontwikkeling, de opbrengsten, de lokale lastendruk, de waardeontwikkeling van onroerende zaken en de kostendekking van heffingen.

Overzicht van de lokale heffingen

De gemeenteraad kan besluiten tot het invoeren, aanpassen of afschaffen van een gemeentelijke belasting. In Gulpen-Wittem zijn de volgende belastingen van kracht:

- onroerendezaakbelastingen;
- forensenbelasting;
- toeristenbelasting;

Voor het in gebruik geven van gemeentelijke eigendommen of voor de door de gemeente verleende diensten kan de gemeente een vergoeding vragen. Dat noemen we dan 'rechten'. In de gemeente worden de volgende rechten geheven:

- rioolheffing;
- reinigingsheffingen (te onderscheiden in de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht);
- lijkbezorgingrechten;
- marktgelden;
- leges (zijnde vergoedingen voor diensten die de gemeente verleent).

Het beleid lokale heffingen

De kaders voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen zijn vooral te vinden in de Gemeentewet, de Wet Waardering Onroerende Zaken, de Algemene Wet betreffende Rijksbelastingen, de Algemene Wet Bestuursrecht en de Invorderingswet 1990. De belastingverordeningen van de gemeente zijn hierop gebaseerd. Daarnaast is een aantal uitvoeringszaken geregeld in beleids- en uitvoeringsregels. De gemeentelijke kaders waren vastgesteld in de 'Nota Lokale Heffingen 2023-2026'. De geactualiseerde 'Nota Lokale heffingen 2023-2026' (G.23.00615) werd in de vergadering van 20 april 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Nota Lokale Heffingen

Op 20 april 2023 stelde de raad de Nota Lokale Heffingen 2023-2026 vast. Hiermee heeft de raad het beleidskader aangegeven.

Belastingopbrengsten

In deze begroting 2027 wordt, in overeenstemming met de 'Nota Lokale Heffingen 2023-2026' en in consistentie met het beleid van de afgelopen jaren gekozen voor een zo beperkt mogelijke stijging van de tarieven. Tegelijkertijd dienen ook extra inkomsten te worden genereerd om de begroting sluitend te maken. Dit heeft gevolgen voor de tarieven per 2027.

	2027*
OZB	8,00%
Rioolheffing	7,00%
Afvalstoffenheffing	7,00%

Tabel I. Procentuele stijging tarief / opbrengst per 2027

** De meicirculaire en de daarin opgenomen index betreft de basis.*

Gelet op de meicirculaire gemeentefonds die per 2026 is gepresenteerd dient rekening te worden gehouden met 2,9% (prijs bruto binnenlands product) echter, zoals vorenstaand staatje laat zien, stijgt de lastendruk voor 2027 met meer dan 2,9%. Voor de onroerende-zaakbelastingen geldt, dat het tarief stijgt met 5% en vervolgens nog extra met 2,9% omdat het noodzakelijk is om meer inkomsten te genereren. De extra 5% is in lijn met de eerdere besluitvorming tijdens de algemene beschouwingen in 2026, waarbij besloten is de OZB niet vanaf 2026, maar vanaf 2027 met 5% te verhogen. Hoewel voor de riool- alsook voor de afvalstoffenheffing geldt, dat hiervan alle (lees: 100 %) lasten mogen worden 'doorbelast in het tarief, beperkt onze gemeente de 'doorbelasting tot afgerond 99,62% respectievelijk 98,05%, waardoor verdere stijgingen van deze tarieven voor de burgers voorkomen kunnen worden.

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

Per 1 januari 2015 heeft de gemeente Gulpen-Wittem de heffing en inning van de lokale belastingen en de uitvoering van de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) ondergebracht in de GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). De heffing van de leges, de marktgelden en de lijkbezorgingsrechten zijn niet uitbesteed. De samenwerking tussen gemeenten en waterschappen biedt mogelijkheden tot een efficiëntere inrichting en uitvoering van de belastingheffing en -inning. Naast deze heffing en inning voert BsGW voor Gulpen-Wittem de kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing uit. De bevoegdheden van de gemeenteraad op het gebied van lokaal belastingbeleid en lokale belastingverordeningen zijn door de toetreding tot de

BsGW niet gewijzigd. De gemeenteraad blijft bevoegd tot het vaststellen van de verordeningen, de soorten belastingen, de grondslagen voor de belastingen en de tarieven.

1. Onroerendezaakbelastingen

De beleidsuitgangspunten die vastgesteld waren in de Nota Lokale Heffingen waren als volgt:

Nagestreefd wordt dat de ontwikkeling van de WOZ-waarde niet leidt tot extra opbrengst, bovenop de hierboven genoemde indexeringsgrondslag. Bij de jaarlijkse vaststelling van het tarief wordt de gewenste prijsindex (op basis van stijging van het bruto binnenlands product voor 2026) zijnde 2,9% gecorrigeerd met de ontwikkeling van de WOZ-waarde. Dit geldt gemeentebreed en niet voor individuele objecten. Los hiervan wordt voorgesteld om een extra verhoging van 5% qua inkomsten onroerendezaakbelastingen door te voeren om zodoende in algemene zin extra inkomsten te genereren. De onroerendezaakbelastingen (OZB) is een zogenaamd algemeen dekkingsmiddel: er is geen relatie tussen de belastingheffing en een bepaalde taak of verleende dienst van / door de gemeente. Over onroerende zaken heft de gemeente de volgende onroerende zaakbelastingen:

· Gebruikersbelasting, betalen alleen degenen die onroerende zaken gebruiken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen.

· Eigenarenbelasting legt de gemeente op aan degenen die eigenaar zijn van onroerende zaken (zowel woningen als niet-woningen). De hoogte van de belasting is afhankelijk van de waarde van de onroerende zaak (de WOZ- waarde). De WOZ-waarde van ieder object wordt jaarlijks vastgesteld. De uitvoering van de wet WOZ is opgedragen aan BsGW. De onroerende zaakbelastingen voor 2027 is verschuldigd over de WOZ-waarde met peildatum 1 januari 2026. De indicatieve marktontwikkeling, zoals door de Waarderingskamer is gecommuniceerd betreft 6,6% voor woningen en voor "niet-woningen" wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode gemiddeld geschat op 2,75%. Dit zijn echter gemiddelden voor héél Nederland. De waardeontwikkeling voor woningen en niet-woningen binnen de gemeente Gulpen-Wittem zijn ten tijde van het schrijven van deze begroting nog niet bekend. In onderstaande tabel wordt dan ook voor wat betreft het begrotingsjaar 2027 gerekend met 6,6% voor woningen en 2,75% voor niet-woningen. Omdat de daadwerkelijke waardeontwikkeling pas na de begrotingsbehandeling door de BsGW bekend wordt gemaakt, zal met een separaat raadsvoorstel wat zich richt op belastingen de definitieve tariefstelling voor de OZB aan u worden aangeboden.

	Rekening 2025	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Woningen	3.114	3.182	3.438
Niet-woningen gebruikers	562	580	640
Niet-woningen eigenaren	870	880	948
Totaal	**4.546**	**4.642**	**5.016**

Tabel II Opbrengst onroerendezaakbelastingen in € 1.000

Voor de heffing in het betreffende belastingjaar (2027) geldt de waarde peildatum 1 januari van het voorafgaande jaar (1 januari 2026). Het tarief van de onroerendezaakbelasting wordt berekend aan de hand van een percentage van de WOZ-waarden. Het tarief wordt voor 2027 gecorrigeerd met het percentage van de stijging of daling van de WOZ-waarde-ontwikkeling, zodat de netto stijging gemiddeld op +/- 2,9% uitkomt: een hogere stijging van de WOZ-waarden wordt gecompenseerd door een lager OZB-tarief (een eventuele daling van de WOZ-waarden betekent een extra stijging van het tarief). Daarnaast is voorgesteld om een extra verhoging door te voeren van 5%.

Deze geprognosticeerde ontwikkeling van de WOZ-waarden in combinatie met de vorige uitgangspunten, resulteert in de tarieven voor de OZB, zoals in de navolgende tabel gepresenteerd:

	Belastingjaar 2025	**Belastingjaar 2026**	**Belastingjaar 2027**
woningen:			
- eigenarenbelasting	0,12%	0,11%	0,11%
niet-woningen:			
- gebruikersbelasting	0,30%	0,30%	0,32%
- eigenarenbelasting	0,39%	0,38%	0,41%

Tabel III ontwikkeling tarief onroerendezaakbelastingen in % van de WOZ-waarde

De definitieve bepaling van de tarieven voor 2027 wordt gebaseerd op de meest actuele / beschikbare gegevens met betrekking tot de waardeontwikkeling, zoals BsGW deze medio november beschikbaar zal stellen: hierbij blijft het uitgangspunt een toename van + 2,9 % waarbij een grotere stijging van de (gemiddelde) WOZ-waarde wordt gecompenseerd door een lager tarief voor de OZB, een en ander zoals vorenstaand aangegeven met inbegrip van de 5% extra stijging van de inkomsten OZB.

2. Forensenbelasting

De gemeente heft forensenbelasting van personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er gedurende het jaar meer dan negentig malen nachtverblijf houden of er op meer dan negentig dagen van dat jaar voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.

	Rekening 2025	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Forensenbelasting	85	84	86

Tabel IV Opbrengst forensenbelastingen in € 1.000

Per 2025 is de belastingverordening voor de forensenbelasting verder aangepast. Gekozen is dan ook om meer een relatie te leggen tussen het gemis van de inkomsten qua gemeentefonds. Verder wordt nog steeds rekening gehouden met de stijging van het bruto binnenlands product en het

daarmee gepaarde stijgingspercentage van 2,9%. Nu de exacte doorwerking op het gebied van de WOZ waarde nog niet bekend is wordt voor nu rekening gehouden met de stijging van 2,9%. Ten tijde van het belastingvoorstel zal dit onderdeel meer op detail worden toegelicht.

3. Toeristenbelasting

Bij de voorbereiding van de begroting 2027 is door het college voorgesteld om de tarieven voor toeristenbelasting (extra) te verhogen om zodoende inkomsten te genereren in breedste zin. Het tarief voor toeristenbelasting 2027 ten opzichte van 2026 wordt niet verhoogd en blijft € 3,00 per overnachting voor de overige verblijven. Het tarief voor camping/kampeerboerderij wordt ook niet verhoogd en blijft € 2,65.

	Rekening 2025	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Toeristenbelasting	2.447	2.870	2.870

Tabel V Opbrengst toeristenbelasting in € 1.000

4. Rioolheffing

De beleidsuitgangspunten voor de rioolheffing zijn als volgt:

- De uitvoering van het Waterprogramma Gulpen-Wittem 2023 - 2027 wordt bekostigd vanuit de rioolheffing, waarbij voortdurend de aandacht gericht blijft op kostenbesparing om de verhoging van de tarieven te minimaliseren.
- Jaarlijks zal bij de aanbieding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.

Rioolheffing wordt geheven van eigenaren en gebruikers van een perceel van waaruit water (direct of indirect) op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd dan wel belang heeft bij de nakoming van de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater-, hemel- en grondwater. Onderstaande tabel VI geeft inzicht in de opbouw van de lasten en de baten uit de heffing voor de rioolheffing en het dekkingspercentage; dit is een mate waarin de baten bijdragen in de totale lasten, die de gemeente maakt in het kader van de rioolheffing; wettelijke voorschriften bepalen dat de gemeentelijke baten in beginsel structureel niet hoger mogen zijn dan de lasten.

Specificatie	Begroting 2026	Begroting 2027
Salariskosten + overhead	645	665
Afschrijvingskosten	644	741
Rentekosten	718	770
Uitbestede werkzaamheden	351	362
Extracomptabele bijtelling BTW	218	241
Energiekosten en ICT kosten	*42*	43
Betaalde belastingen-bijdrage GR	72	58
Kosten riolering (totaal)	**2.690**	**2.880**
Opbrengsten rioolheffing	**2.685**	**2.869**
Totaal	**99,80%**	**99,62%**

Tabel VI Dekking Rioolheffing in € 1.000

Alle rioolinvesteringen en onderhoud aan het riool zijn gebaseerd op het in 2022 door de Raad vastgestelde Waterprogramma Gulpen-Wittem 2023–2027. Op basis van een meerjarige doorrekening (waarbij salariskosten + overhead, rentelasten en energiekosten stijgen) wordt een dekkingsgraad tussen de 96% en 99% gehaald. De tekorten die hierdoor tussen de 1% en 4% liggen, kunnen gedekt worden uit de voorziening riolering. Voor een geprognotiseerd verloop van deze voorziening, zie hoofdstuk 2, paragraaf 2.5 van deze begroting.

	2025	2026	2027
woningen	314	330	353
niet-woningen	624	655	701
grootwaterverbruikers	1.790	1.880	2012

Tabel VII Tarief rioolheffing in € 1

5. Reinigingsheffingen

De beleidsuitgangspunten zijn als volgt:

1. Op begrotingsbasis wordt gestreefd naar 100% kostendekkende tarieven. Hierbij prevaleert kostenbeheersing boven tariefsverhogingen;
2. Overschotten en tekorten op rekeningbasis worden verrekend met de Voorziening Afvalverwijdering;
3. Jaarlijks zal bij de aanbieding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven;
4. Continueren van de vermindering van afvalstoffenheffing wegens medische indicatie.

Onze gemeente kent twee reinigingsheffingen: de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten.

De afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld. De inwoners betalen afvalstoffenheffing niet alleen voor het ophalen van huishoudelijk afval, maar ook voor het gebruik mogen maken van het milieupark. Deze betreft een gemeentelijke taak. Anders is het voor de reinigingsrechten: dit betreft géén wettelijke gemeentelijke taak en deze worden geheven van bedrijven waarvoor de gemeente op verzoek afvalstoffen inzamelt.

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Kosten inzameling en verwerking	1.945	2.291	2.454
Overhead	11	27	30
Kosten (totaal)	**1.956**	**2.318**	**2.474**
Opbrengsten	**2.027**	**2.317**	**2.425**
Dekkingspercentage	**103,66%**	**99,92%**	**98,05%**

Tabel VIII. Dekking reinigingsheffingen in € 1.000

In de vorenstaande tabel staan de baten en lasten en het dekkingspercentage met betrekking tot de reinigingsheffingen. De stijging van de kosten voor inzameling en verwerking, wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage aan de RD4. De stijging van kosten bij de RD4 zijn voornamelijk hogere salariskosten en verwerkingskosten. Bij een tariefstijging van 7,0% wordt een dekkingspercentage van 98,05% gehaald. De resterende 1,95% (ad. € 48.222) kunnen gefinancierd worden uit de voorziening afvalstoffenheffing. Voor een verloop van de voorziening afvalstoffenheffing, zie hoofdstuk 2, paragraaf 2.5 van deze begroting.

Invoering volume / frequentiesysteem

Per 1 januari 2018 is in de gemeente Gulpen-Wittem voor de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten het zogenaamde “Diftar” ingevoerd. Diftar staat voor gedifferentieerd afvaltarief. In Gulpen-Wittem bestaat de heffing uit een vast deel, gebaseerd op een vast bedrag (het vastrecht) en een variabel deel, gebaseerd op het aantal aanbiedingen van de restafvalcontainer. Binnen de gemeente wordt per huishouden het aantal aanbiedingen geregistreerd van de restafvalcontainer. Hoe meer aanbiedingen c.q. ledigingen van de restafvalcontainer, hoe hoger het variabele deel van de afvalstoffenheffing is. Omgekeerd levert een betere afvalscheiding en het aanbieden van minder restafval een lagere variabele afvalstoffenheffing op.

Afvalbeleid

Bij het volume / frequentiesysteem geldt voor de afrekening met de burger naast een vast tarief per aansluiting een tarief voor het aanbieden van restafval in minicontainers.

De gehanteerde beleidsuitgangspunten zijn als volgt:

1. Beleidsmatig is ervoor gekozen dat het variabele (ledigings-) tarief voor het aanbieden van gft-afval, € 0,00 bedraagt, dit ter stimulering van het gescheiden inzamelen van gft-afval;

2. Het vaste tarief bestaat uit een gedeelte ter dekking van de kosten die Rd4 maakt alsook voor de kosten die de gemeente maakt;

3. Met de inkomsten van de variabele tarieven worden de verwerkingskosten voor gft- en restafval afgedekt. Zijn de begrote inkomsten uit de variabele heffing hoger dan de kosten voor de verwerking van het ingezamelde gft-restafval, dan kan de gemeente dit bedrag in mindering brengen op de vaste kosten. Hierdoor daalt het vaste tarief;

4. Zowel het vaste- als het variabele tarief worden door de BsGW opgelegd en geïnd. Rd4 draagt zorg voor de registratie van de inzamelmiddelen en ledigingen op adresniveau.

	2026	2027
Vast tarief per perceel per belastingjaar:		
Eenpersoonshuishouden	218,1	233,4
Meerpersoonshuishouden	303,6	324,9
Recreatiewoning of 2e woning	303,6	324,9
Het vaste tarief wordt als volgt vermeerderd per lediging:		
Container restafval 140 liter	10,8	10,8
Container gft-afval 140 liter	0	0
Container gft-afval 240 liter	0	0
Voor huishoudens die zijn aangewezen op een verzamelcontainer wordt het vaste tarief vermeerderd per aanbieding van maximaal 60 liter huishoudelijke afvalstoffen.	3,3	3,3

Tabel IX Tarief reinigingsheffingen 2025 en 2026 in €

6. Lijkbezorgingrechten

De beleidsuitgangspunten werden in de nota 'Lokale Heffingen 2023-2026' opnieuw geformuleerd. Op basis van de Verordening Lijkbezorgingsrechten Gulpen-Wittem worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en over de door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de diensten gebruik maakt.

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten begraafplaats	34	37	38
Overhead en kapitaallasten	4	4	5
Baten lijkbezorgingsrechten	18	30	22
Dekkingspercentage	**47%**	**73%**	**51%**

Tabel X Dekking lijkbezorgingrechten in € 1.000

Zoals uit vorenstaande opstelling blijkt, wordt slechts deels dekking gevonden in de tarieven van de lijkbezorgingsrechten ter dekking van de jaarlijkse totale gemeentelijke lasten.

7. Marktgelden

De beleidsuitgangspunten zijn in de nota 'Lokale Heffingen 2023-2026' opnieuw geformuleerd. Onder de naam "marktgelden" wordt in de gemeente Gulpen-Wittem een recht geheven voor het innemen van een standplaats op het daartoe aangewezen marktterrein gedurende de voor de markt bestemde tijd. Het marktgeld wordt geheven van degene die de plaats op het marktterrein inneemt voor het plaatsen, uitstallen of verkopen van goederen en voorwerpen.

	Rekening 2025	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Lasten houden van markten	32	36	31
Overhead	23	43	44
Opbrengsten marktgelden	9	8	8
Dekkingspercentage	**16%**	**11%**	**11%**

Tabel XI Dekking marktgelden in € 1.000

De heffing gebeurt volgens de "Marktgeldenverordening Gulpen-Wittem". Hieronder zijn de nieuwe tarieven per 2027 weergegeven. Uitgegaan wordt van een stijging van de tarieven met 2,9%.

	Belastingjaar 2025	**Belastingjaar 2026**	**Belastingjaar 2027**
Weekmarkt Gulpen			
Vaste standplaats	€ 1,87 per marktdag	€ 1,91 per marktdag	€ 1,96 per marktdag
Dagplaats	€ 10,00 per marktdag	€ 10,26 per marktdag	€ 10,55 per marktdag
Per strekkende meter front	+ 1,25 per m	+ 1,28 per m	+ 1,28 per m
Weekmarkt Epen/Mechelen			
Vaste standplaats	€ 1,87 per marktdag	€ 1,91 per marktdag	€ 1,96 per marktdag
Dagplaats	€ 5,84 per marktdag	€ 5,99 per marktdag	€ 6,16 per marktdag
Per strekkende meter front	+ 0,73 per m	+ 0,74 per m	+ 0,76 per m

Tabel XII Tarief marktgelden in € 1

8. Leges

Onder de naam "leges" wordt een aantal verschillende rechten geheven voor, door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Hieronder zijn de belangrijkste leges vermeld, namelijk de opbrengsten voor hoofdstuk 1 (algemene dienstverlening), hoofdstuk 2 (dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet) en hoofdstuk 3 (dienstverlening vallen onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2). Per 2027 kan het geheel als volgt nader worden uitgesplitst:

		Recapitulatie kostendekkendheid leges 2027						
		Personeelslasten	Overhead	Lasten OD	Overige lasten	Totale lasten	Baten	Kostendekkendheid
Totaal		€ 821.496	€ 1.111.972	€ 11.033	€ 272.177	€ 2.216.677	€ 1.019.523	46%
Hoofdstuk 1	Algemene dienstverlening	€ 116.309	€ 171.325		€ 229.605	€ 517.238	€ 461.286	89%
Paragraaf 1.1	Burgerlijke stand	€ 8.600	€ 12.668		€ 17.310	€ 38.578	€ 28.770	75%
Paragraaf 1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 58.083	€ 85.528		€ 150.492	€ 294.083	€ 270.296	92%
Paragraaf 1.3	Rijbewijzen	€ 23.617	€ 34.788		€ 34.553	€ 92.958	€ 88.349	95%
Paragraaf 1.4	Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	€ 3.015	€ 4.441		€ 2.796	€ 10.252	€ 5.658	55%
Paragraaf 1.5	Gereserveerd: Bestuursstukken							
Paragraaf 1.6	Vastgoedinformatie							
Paragraaf 1.7	Overige publiekszaken	€ 6.052	€ 8.914		€ 16.520	€ 31.486	€ 18.525	59%
Paragraaf 1.8	Gemeentearchief							
Paragraaf 1.9	Bijzondere wetten	€ 16.962	€ 24.985		€ 7.933	€ 49.881	€ 49.688	100%
Paragraaf 1.10	Diversen							
Hoofdstuk 2	Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet	€ 699.111	€ 931.982	€ 11.033	€ 42.572	€ 1.684.698	€ 552.169	33%
Paragraaf 2.1	Algemene bepalingen							
Paragraaf 2.2	Voorfase	€ 87.432	€ 116.555	€ 944		€ 204.931	€ 32.540	16%
Paragraaf 2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 415.993	€ 554.558		€ 42.572	€ 1.013.122	€ 406.799	40%
Paragraaf 2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€ 7.478	€ 9.969			€ 17.446	€ 4.525	26%
Paragraaf 2.5	Milieubelastende activiteiten							
Paragraaf 2.6	Lozingsactiviteiten							
Paragraaf 2.7	Aanlegactiviteiten	€ 15.531	€ 20.704			€ 36.235	€ 13.890	38%
Paragraaf 2.8	Overige activiteiten	€ 52.344	€ 69.780			€ 122.124	€ 16.425	13%
Paragraaf 2.9	Maatwerkvoorschriften							
Paragraaf 2.10	Gelijkwaardigheid							
Paragraaf 2.11	Overige tarieven	€ 92.954	€ 123.917			€ 216.871	€ 33.492	15%
Paragraaf 2.12	Modaliteiten	€ 27.380	€ 36.500	€ 10.089		€ 73.969	€ 44.498	60%
Paragraaf 2.13	Gereserveerd: Vermindering							
Paragraaf 2.14	Teruggaaf							
Hoofdstuk 3	Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	€ 6.075	€ 8.665			€ 14.740	€ 6.069	41%
Paragraaf 3.1	Horeca	€ 4.839	€ 6.901			€ 11.740	€ 4.260	36%
Paragraaf 3.2	Seksbedrijven							
Paragraaf 3.3	Winkeltijdenwet							
Paragraaf 3.4	Gereserveerd: Organiseren evenement of markt							
Paragraaf 3.5	Standplaatsen	€ 484	€ 690			€ 1.174	€ 623	53%
Paragraaf 3.6	Gereserveerd: Huisvestigingswet 2014							
Paragraaf 3.7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	€ 753	€ 1.074			€ 1.826	€ 1.186	65%

Tabel XIII leges

De kostendekkendheid komt integraal uit op 46% en daarmee wordt voldaan aan de opbrengstlimiet (maximaal 100%).

9. Kwijtschelding en reductie afvalstoffenheffing

Met ingang van 1 januari 2018 is de "Regeling kwijtschelding afvalstoffenheffing" van toepassing. Op grond van deze regeling kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend voor de afvalstoffenheffing. Voor de overige heffingen in de gemeente Gulpen-Wittem zijn geen regelingen voor kwijtschelding. Op de regeling kwijtschelding afvalstoffenheffing zijn bij het beoordelen van aanvragen de normen en bepalingen, zoals vastgelegd in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, overeenkomstig van toepassing, met dien verstande dat voor de kosten van bestaan wordt gehanteerd 100% van de bijstandsuitkeringen voor de categorie waartoe de belastingplichtige hoort. De kwijtschelding van de afvalstoffenheffing is van toepassing op het vast en het variabel deel van de gemeentelijke belasting zoals genoemd in de tarieventabel behorende bij de "Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Gulpen-Wittem."

Voor het vaste deel kan kwijtschelding worden verkregen tot 100% van het tarief conform tarieventabel. Het variabel deel is de belasting van € 10,80 berekend per lediging van de container bestemd voor fijn huishoudelijk restafval. Hiervoor kan kwijtschelding worden verleend tot een maximum van € 75,60 per jaar. Dit komt neer op 7 ledigingen per jaar. De uitvoering van de heffing, invordering en de kwijtschelding afvalstoffenheffing is ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (GR BsGW). Voor 2027 en volgende jaren wordt een bedrag van € 55.000 aan kwijtschelding geraamd.

Vermindering van afvalstoffenheffing wegens medische indicatie

In de verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Gulpen-Wittem is nog steeds (evenals voorgaande jaren) een bepaling opgenomen voor vermindering van afvalstoffenheffing wegens medische indicatie. Op grond van deze verordening bestaat de mogelijkheid voor belastingplichtigen om vermindering aan te vragen voor het vaste of het variabele deel van de afvalstoffenheffing. Men komt voor vermindering in aanmerking indien een belastingplichtige of een huisgenoot vanwege een chronische ziekte of handicap extra medisch afval moet aanbieden aan de gemeentelijke inzameldienst. Voorgesteld wordt deze reductie te continueren in de verordening van 2027. De vermindering bedraagt 60% van de totaal verschuldigde belasting als gevolg van het aantal aangeboden ledigingen restafval, met een maximum van € 63,00 per belastingjaar 2027.

10. Geraamde inkomsten / meerjarenraming

Baten	Rekening	Begroting				
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
60.061/062 Onroerende-zaakbelasting	4.546	4.642	5.027	5.162	5.312	5.466
OZB woning eigenaar	3.114	3.182	3.438	3.538	3.641	3.746
OZB niet-woning eigenaar/gebruiker	1.432	1.460	1.588	1.624	1.671	1.720
OZB niet-woning gebruiker						
67.020 rioolheffing	2.552	2.685	2.874	3.074	3.289	3.289
Heffing huishoudens	2.200	2.318	2.481	2.654	2.840	2.840
Heffing producenten	352	367	393	420	449	449
67.030 afvalstoffen en reinigingsrecht	2.232	2.317	2.411	2.509	2.612	2.612
63.040 toeristenbelasting	2.447	2.870	2.870	2.870	2.870	2.870
6.37.00 leges	810	753	983	983	983	983
leges Publiekszaken	324	345	412	412	412	412
leges Omgevingswet	471	396	552	552	552	552
leges Parkeren / APV	15	12	19	19	19	19
63.030 marktgelden	8	8	8	8	8	8
63.040 forensenbelasting	85	84	86	89	92	94
67.050 lijkbezorgingsrechten	18	30	22	22	22	22
Totaal	**12.698**	**13.389**	**14.281**	**14.717**	**15.188**	**15.344**

De in grijs weergegeven rubrieken en bedragen zijn een specificatie van het betreffende taakveld

en worden als zodanig uiteraard niet meegenomen in de telling, aangezien zou leiden tot dubbeltellingen

*Tabel XIV Totaaloverzicht belastingbaten 2027 e.v. * € 1.000*

11. Lokale lastendruk

Om een beeld te krijgen van de ontwikkeling van de lokale lastendruk zijn de belastingen in ogenschouw genomen die elke inwoner in elk geval moet betalen. Het gaat om de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Verder is uitgegaan van een gezin van drie personen (meerpersoonshuishouden). Voor de afvalstoffenheffing is uitgegaan van 12 ledigingen per jaar. De bedragen zijn afgerond op één euro.

Tabel XV Lokale lastendruk huurders (% stijging/daling t.o.v. voorgaand jaar)

	2026	2027
Afval vast	304	325
Afval variabel	130	130
Totaal	**434**	**455**
Stijging/daling		**4,60%**

Tabel XVI Lokale lastendruk eigenaren (% stijging/daling t.o.v. voorgaand jaar)

	2026	2027
OZB	443	451
riool	330	353
afval	434	455
Totaal	**1.207**	**1.259**
Stijging/daling		**4,30%**

Voor de WOZ-waarde ontwikkeling in 2027 is uitgegaan van een verwachte waardestijging van 6,6% voor woningen en 2,75% voor niet-woningen. BsGW maakt de definitieve waardeontwikkeling medio november bekend.

12. Vergelijking lastendruk 2025 provinciaal gemiddelde en lijn-50 gemeenten

In de tabellen XVII en XVIII is de lokale belastingdruk 2026 opgenomen voor huurders en woning-eigenaren van de gemeente Gulpen-Wittem. Tevens zijn ter vergelijk de gegevens van de omliggende lijn-50 gemeenten en de gemiddelde lastendruk van de provincie Limburg opgenomen.

Bron: Provincie Limburg, Belastingoverzicht 2026 (maart 2026)

Tabel XVII Vergelijk lokale lastendruk 2026 huurders regio; gemiddelden in Limburg in € 1

	Provincie Limburg	Lijn 50	Lijn 50	Lijn 50
Huurders	**Gemiddeld**	**Gulpen-Wittem**	**Eijsden-Margraten**	**Vaals**
Totaal	**437**	**453**	**371**	**578**

Tabel XVIII Vergelijk lokale lastendruk 2026
woningeigenaren regio; gemiddelden in Limburg
in € 1

Bron:	**Provincie Limburg**	**Provincie Limburg**	**Provincie Limburg**	**Provincie Limburg**
Eigenaren	**Gemiddelde provincie**	**Lijn-50 Gulpen-Wittem**	**Lijn-50 Eijsden-Margraten**	**Lijn-50 Vaals**
OZB-tarief	*0,11%*	*0,11%*	*0,11%*	*0,12%*
WOZ-Waarde	*347.212*	*392.268*	*450.797*	*257.208*
OZB-aanslag	386	445	482	296
Riool	254	330	319	270
Afval	340	433	371	482
Totaal	**980**	**1.208**	**1.172**	**1.048**

Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing weerspiegelt halfjaarlijks in welke mate het vermogen van de gemeente Gulpen-Wittem toereikend is om in de toekomst mogelijke financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het gemeentelijk beleid daarvoor noodzakelijkerwijs aangepast moet worden. Door de financiële risico's te beheersen en het weerstandsvermogen hierop af te stemmen, wordt normaliter voorkomen dat de gemeente door elke nieuwe financiële tegenvaller gedwongen wordt tot het nemen van substantiële bezuinigingsmaatregelen. Om het weerstandsvermogen zorgvuldig te kunnen beoordelen, is het noodzakelijk om de aanwezige gemeentelijke weerstandscapaciteit volledig in samenhang te analyseren met zowel de omvang van de gemeentelijke risico's alsook de achtergrond van de gemeentelijke risico's.

Het kader voor een gemeentelijk beleid

Het kader voor een gemeentelijk beleid voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing wordt door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gevormd. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten in afzonderlijke paragrafen worden vastgelegd, waaronder het weerstandsvermogen (art. 9. en art. 26. BBV). Het Besluit Begroting en Verantwoording definieert het weerstandsvermogen als volgt:

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden, waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken;
- alle risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die voor de gemeente van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie (art 11 BBV).

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording bevat de paragraaf weerstandsvermogen minimaal:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Een praktische toelichting voor de toepassing van dit wettelijk kader door de gemeente Gulpen-Wittem heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) beschikbaar gesteld in de vorm van de Handreiking duale begroting. Deze handreiking laat zien hoe de gemeentelijke begroting en de daaropvolgende jaarrekening goed op de rolverdeling tussen raad en college in het duale tijdperk zouden moeten kunnen aansluiten. Dit geldt eveneens voor de kaderstelling en de uitvoering met betrekking tot het weerstandsvermogen in het duale tijdperk.

Door het aanwenden van de twee onderstaande methoden kan een gemeente invulling geven aan zowel de kaderstelling alsook de uitvoering van het weerstandsvermogen:

Methode 1. De paragraaf weerstandsvermogen bevat zowel de beleidsmatige kaderstelling alsook de uitvoering ervan.

Methode 2. Een aparte nota voor de beleidsmatige kaderstelling en in de paragraaf weerstandsvermogen de planning en verantwoording van de uitvoering, de voortgang en een beoordeling van de actualiteit van het beleidsmatige kader.

De gemeente Gulpen-Wittem maakt structureel gebruik van bovenstaand genoemde methode 2.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De (beschikbare) weerstandscapaciteit is de verzamelnaam voor de beschikbare bronnen waaruit de niet-voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden. Het gaat hierbij om de financiële buffers die vrijgemaakt kunnen worden in het eigen vermogen respectievelijk de gemeentelijke exploitatie om kosten, die zowel zonder enige financiële dekking alsook onverwacht én substantieel zijn, te dekken zonder dat dit gevolgen heeft voor zowel het bestaande beleid alsook de uitvoering van de huidige taken door de gemeente Gulpen-Wittem.

De functie van weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit kan op 2 manieren worden ingezet:

1. De weerstandscapaciteit wordt gebruikt om structurele tegenvallers met meerjarige effecten af te dekken.
2. De weerstandscapaciteit wordt gebruikt om incidentele tegenvallers met uitsluitend effecten voor het lopende jaar af te dekken.

Primair wordt de weerstandscapaciteit gerelateerd aan financiële risico’s die zich in het desbetreffend lopende jaar kunnen voordoen. De meerjarige effecten van structurele tegenvallers worden betrokken in de politieke besluitvorming bij de eerstvolgende behandeling van de gemeentelijke begroting.

Incidentele versus structurele weerstandscapaciteit

Ten behoeve van het inzicht in het duurzame karakter van het vermogen teneinde financiële tegenvallers te kunnen opvangen, wordt expliciet onderscheid gemaakt in incidentele weerstandscapaciteit en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de gemeentelijke taken. Kort samengevat zijn dit de direct beschikbare en zodoende onmiddellijk aan te wenden middelen voor financiële tegenvallers. De structurele weerstandscapaciteit betreft de financiële middelen die structureel ingezet kunnen worden om financiële tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen zonder dat dit bij de gemeente Gulpen-Wittem ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

De componenten van weerstandscapaciteit

De gemeente Gulpen-Wittem hanteert, zoals in gemeenteland alom gebruikelijk is, als onderdeel van de beschikbare structurele en incidentele weerstandscapaciteit de volgende componenten:

Structurele weerstandscapaciteit:

- onbenutte belastingcapaciteit;
- onvoorzien;
- resultaat na bestemming.

Incidentele weerstandscapaciteit:

- vrij aanwendbare deel van de algemene reserve;
- stille reserves.

Stille reserves behoren over het algemeen tot de weerstandscapaciteit, voornamelijk wanneer sprake is van verhandelbare activa. Bij een verkoop van activa (bijvoorbeeld gemeentelijke gebouwen) is doorgaans sprake van een verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde (de verkoopprijs), te weten een zogenaamde boekwinst of -verlies. De positieve nog niet gerealiseerde c.q. ongerealiseerde verschillen tussen de huidige boekwaarden en de actuele marktwaarden vormen de zogenaamde stille reserves die uiteindelijk bij een verkoop definitief tot uitdrukking gaan komen. Er zijn verschillende elementen bepalend voor de aanwezigheid respectievelijk de hoogte van stille reserves. De keuze van de toegepaste afschrijvingsperiode heeft grote invloed op de hoogte van de boekwaarde van vaste activa. Door activa in een korte periode af te schrijven, zal de boekwaarde van de activa sneller verminderen terwijl de economische waarde tegelijkertijd veel minder daalt. Daarnaast wordt de marktwaarde sterk beïnvloed door het wel of niet courant zijn van de activa en de specifieke onderhoudssituatie. Bij de gemeente Gulpen-Wittem wordt geen rekening gehouden met eventuele stille reserves. De post stille reserves wordt zodoende structureel op € 0 bepaald.

De **bestemmingsreserves** worden niet tot het weerstandsvermogen gerekend. Deze reserves kennen reeds een min of meer definitieve bestemming. Inzet van de gemeentelijke bestemmingsreserves zou een aanpassing van het beleid vereisen.

Beschikbare weerstandscapaciteit gemeente Gulpen-Wittem

De toepassing van bovenstaand genoemde uitgangspunten met betrekking tot de beschikbare weerstandscapaciteit maakt dat de weerstandscapaciteit van de gemeente Gulpen-Wittem er als volgt uit ziet:

Bedragen in € 1.000	**Begroting 2027**	**Begroting 2026**	**Begroting 2025**	**Rekening 2024**
Structurele weerstandscapaciteit:				
Onbenutte belastingcapaciteit	449	307	138	4
Onvoorzien	15	15	25	25
Resultaat na bestemming	596	158	47	997
Totaal structurele weerstandscapaciteit	1060	*480*	*210*	*1.026*
Incidentele weerstandscapaciteit:				
Vrij aanwendbare deel van de algemene reserves	9.315	7.918	6.433	6.433
Stille reserves	0	0	0	0
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	*9.315*	*7.918*	*6.433*	*6.433*
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**10.375**	**8.398**	**6.606**	**7.459**

Risico's en benodigde weerstandscapaciteit

Voor het begrip risico wordt de volgende definitie gehanteerd: *"Een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente Gulpen-Wittem".*

Het manifesteren van een risico kan ertoe leiden dat de nagestreefde realisatie van de doelstellingen van de gemeente Gulpen-Wittem (uitvoeren van de geplande programma's met bijbehorende producten en activiteiten) in mindere mate dan wel in het geheel niet haalbaar is. Het is derhalve van belang dat de doelstellingen van de programma's in de begroting eenduidig en goed meetbaar i.c. 'smart' zijn vastgelegd én in voldoende mate (intern) bekend zijn.

Risico's kunnen onderverdeeld worden in structurele en incidentele risico's en in externe en interne risico's.

Structurele risico's zijn risico's die zich uitstrekken over meerdere jaren.

Incidentele risico's zijn risico's die zich normaliter slechts een keer in een bepaald jaar voordoen. Over het algemeen betreft het hierbij voornamelijk risico's met financiële aspecten.

Externe risico's komen vooral voort uit de omgeving van de gemeente Gulpen-Wittem. Dit betreft bijvoorbeeld economische ontwikkelingen, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, wijzigingen in de wet- en regelgeving, maar ook natuurgeweld en beïnvloeding van / door belanghebbende.

Interne risico's moeten doorgaans gezocht worden op de volgende vlakken:

- organisatorisch (bijvoorbeeld: integriteit, procesmanagement, klachtenafhandeling);
- arbeid (bijvoorbeeld: arbeidsomstandigheden, bezetting, kwaliteit, competenties);
- financieel (bijvoorbeeld: debiteuren, treasury, garantstellingen, activabeleid);
- informatie (bijvoorbeeld: communicatie, juistheid, volledigheid en tijdigheid, post / archief);
- imago (bijvoorbeeld: gemeente, politiek / bestuurlijk);
- milieu (bijvoorbeeld: verontreiniging, vergunningen);
- product (bijvoorbeeld: tijdige realisatie, kostenoverschrijdingen);
- juridische aansprakelijkheid (bijvoorbeeld: onderhoudsplicht bij wegen, speelvoorzieningen e.d., planschade);
- proces (bijvoorbeeld: naleving procedures, inkoop en aanbesteding, projectmanagement);
- materieel (bijvoorbeeld: gebruik, onderhoud, beschikbaarheid, afschrijving).

Om te kunnen bepalen naar welke risico's binnen de gemeente de meeste aandacht dient uit te gaan, is aan elk risico een specifieke prioriteit meegegeven. Risico's die de grootste invloed op het realiseren van de doelstellingen hebben, krijgen vanzelfsprekend de hoogste prioriteit toebedeeld. Voor de prioriteitsbepaling is voor alle geïnventariseerde risico's een inschatting gemaakt van zowel wat de waarschijnlijkheid is dat een risico zich daadwerkelijk voordoet alsook een inschatting van wat de mogelijke schadeomvang hierbij kan zijn. Op basis daarvan is aan elk risico afzonderlijk een prioriteit gegeven. Voor het prioriteren van de risico's zijn de volgende stappen gezet:

1. Het omschrijven van de gevolgen in grote lijnen als het genoemde risico zich voordoet;

2. Het schatten van de kans (de waarschijnlijkheid) dat het risico zich voordoet;

De score is toegekend op basis van ervaringen. De subjectiviteit die aan deze inschatting gekoppeld is, is deels ondervangen door de inschatting door meerdere medewerkers tegelijkertijd, geheel onafhankelijk van elkaar, te laten maken en zodoende ook anderen dan uitsluitend de direct betrokkene(n) te betrekken bij het identificeren en actualiseren van risico-informatie. Hierbij wordt de onderstaande scoretabel gebruikt:

Kans	***Score***
Gering (minder als 1 x per 4 jaar)	1
Gemiddeld (ongeveer 1 x per 4 jaar)	3
Hoog (minimaal 1 x per jaar)	5

3. Het bepalen hoe ernstig de gevolgen zijn.

Hiervoor zijn de onderstaande scoringstabellen gebruikt:

Impact op politiek, product of doelstelling	***Score***
Gering	1
Beperkt	2
Groot	3

Financieel gevolg	***Score***
Gering (< 0,1% omzet = < € 30.000)	1
Beperkt (> 0,1% omzet < 0,5 % omzet = Tussen € 30.000 en € 150.000)	2
Groot (> 0,5 % omzet = > € 150.000)	3

4. Het berekenen van de risicoscores:

De risicoscore is per impactcategorie berekend door de kans-score te vermenigvuldigen met de gevolgscore. Hoe hoger de uitkomst, hoe groter het risico. Met deze methode wordt voorkomen dat risico's met lage financiële gevolgen worden verwaarloosd. Deze risico's kunnen door een mogelijk hogere kans dat de gebeurtenis zich voordoet alsnog een hogere score (en dus prioriteit) krijgen dan wanneer men zonder deze methode risico's prioriteert.

5. Het toepassen van een ranking:

Op volgende wijze zijn de risico's per impactcategorie voorzien van een ranking:

Ranking	**Gevolg**
Score 10 en hoger.	Hoog risico. Als het een financieel risico betreft, dient weerstandsvermogen aanwezig te zijn.
Score hoger dan 5, maar lager dan 10.	Beperkt risico. Als het een structureel financieel risico betreft, wordt dit voor 25% meegeteld voor het aanhouden van een weerstandsvermogen (spreiding over 4 jaar).
Score van 5 en lager	Gering risico. Voor zover het financiële gevolgen betreft, worden die binnen de reguliere bedrijfsvoering geacht gedragen te kunnen worden.

In de navolgende tabellen wordt het risicoprofiel van de gemeente Gulpen-Wittem, dat de basis voor zowel de beheersing van de essentiële risico's alsook het bepalen van de behoefte aan weerstandscapaciteit voor de financiële risico's vormt, aangevuld met de benodigde weerstandscapaciteit per afzonderlijk risico.

Risico's met een hoge kans van voordoen:

Incidenteel

RISICO	VEROORZAKENDE GEBEURTENIS	Risico-score (kans x impact)	Prognose bruto bedrag	benodigde weerstands-capaciteit in € (financiële risico's)	I / S	PROGRAMMA / paragraaf
		Financieel				
Beveiligingsincidenten i.h.k.v. gemeentelijke Informatieveiligheid	Vanaf 15 augustus 2026 is de Cyberbeveiligingswet en Baseline Informatiebeveiliging Overheid versie 2 van kracht. Kans op incidenten blijft te allen tijde reëel en het niet voldoen aan de Cyberbeveiligingswet kan boetes met zich meebrengen	15	100.000	100.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Doelstellingen op langere termijn niet behalen	Regelmatig ad-hoc werk	15	100.000	100.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Grote financiële nadelen; publicitaire/politieke gevolgen; calamiteit	Onvoldoende informatievoorziening naar college	15	100.000	100.000	I	Paragraaf Weerstandsvermogen
Stilstand / terugval; de aanwezige kennis verdwijnt	Door uitval van éénpitters, uitstroom door pensionering, krapte op de arbeidsmarkt, toename van taken en afname van middelen, werkdruk.	15	250.000	250.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Extra kosten of claims uit onderhandelingsproces privaatrechtelijke sfeer.	Onderhandelingsrisico's onvoldoende doordacht en ondervangen	10	50.000	50.000	I	Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
Mogelijke sancties vanuit Europa op basis van de Wet Hof	Door de Wet Hof zijn sancties mogelijk voor gemeenten indien zij gezamenlijk boven hun deel van de Europese norm van 3% uitkomen. Het Rijk kan besluiten (een gedeelte van) de boete	10	50.000	50.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering

Incidenteel

	door te belasten aan gemeenten.					
Onjuist genomen besluiten met mogelijke imagoschade en aansprakelijkheidsschade	Onvoldoende kennis(deling) m.b.t. afdelingsspecifieke bijzondere wet- en regelgeving	10	30.000	30.000	I	Algemeen bestuur
Planschade	Wijziging bestemmingsplan	10	50.000	50.000	I	Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
TOTAAL			**730.000**	**730.000**		

Structureel

RISICO	**VEROORZAKENDE GEBEURTENIS**	**Risico-score (kans x impact)**	**Prognose bruto bedrag**	**benodigde weerstands-capaciteit in € (financiële risico's)**	**I / S**	**PROGRAMMA / paragraaf**
		Financieel				
Wet Markt en Overheid (op 1 juli 2012 in werking getreden)	Om onwenselijke concurrentievervalsing te voorkomen, moeten alle overheden zich aan 4 wettelijke gedragsregels houden, te weten kostendoorberekening, bevoordelingsverbod, gegevensgebruik en functiescheiding	10	50.000	50.000	S	Paragraaf Weerstandsvermogen
TOTAAL			**50.000**	**50.000**		

Risico's met een gemiddelde kans van voordoen

Incidenteel

RISICO	**VEROORZAKENDE GEBEURTENIS**	**Risico-score (kans x impact)**	**Prognose bruto bedrag**	**Benodigde weerstands-capaciteit in € (financiële risico's)**	**I / S**	**PROGRAMMA / paragraaf**
		Financieel				
Maatschappelijke weerbaarheid n.a.v. geopolitieke ontwikkelingen	In verband met de geopolitieke ontwikkelingen hebben gemeenten en	9	500.000	125.000	I	Algemeen bestuur

	Veiligheidsregio's de taak gekregen om een beweging in gang te zetten waarbij de burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven worden voorbereid op uitval van voorzieningen en zich meer bewust worden van de mogelijkheden die zij hebben om zich daar zelf beter op voor te bereiden (i.c. de maatschappelijke weerbaarheid te vergroten). Er zijn hierbij 2 focuspunten: 1 De continuïteit van de eigen organisatie; 2 Het bewust maken van de inwoners en het vergroten van hun weerbaarheid.					
Boete in kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	Niet nakomen van de verplichtingen en/of overtreding van de beginselen van de AVG	9	250.000	62.500	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Financieel nadeelverzekeringsportefeuille	Te laag verzekerd bedrag dan wel het geheel ontbreken van een noodzakelijke (tijdelijke dan wel doorlopende) gemeentelijke verzekering in de verzekeringsportefeuille (o.a. door het ontbreken van een eigen gemeentelijk verzekeringsbeleid)	9	200.000	50.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Juridische aansprakelijkheid / Aanbestedingsprocedure en schadeclaims / Nieuwe Aanbestedingswet	Het overtreden van de regels voor Europese aanbesteding, onduidelijke afspraken, ongeschikte / onuitvoerbare gunning / selectiecriteria etc. Aanbestedingstrajecten moeten objectief, transparant en proportioneel zijn; voldoet de uitleg voor een keuze/partij niet aan het gelijkheidsbeginsel of	9	200.000	50.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering

Incidenteel

	proportionaliteitsprincipe, dan hebben marktpartijen grond voor een juridische procedure.					
Borgstelling WSW	Rijk en gemeenten staan beide voor 50% borg bij het niet aan de verplichtingen kunnen voldoen door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw	6	50.000	12.500	I	Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
Fraude / Integriteitschending	Uitblijven kwetsbaarheidsanaly-ses;onvoldoende integriteitspreventie of integriteitsbesef	6	90.000	22.500	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Onbevoegd genomen besluiten met mogelijke imago- en/of aansprakelijkheidsschade	Onvoldoende kennis m.b.t. toepassing gemeenterecht, delegatie en mandatering	6	30.000	7.500	I	Algemeen bestuur
Procedurefouten; gemeente krijgt niet wat ze hebben wil	Besluitvorming door politieke 'haast' kan invloed hebben op zorgvuldigheid en kwaliteit	6	90.000	22.500	I	Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
TOTAAL			**1.500.000**	**375.000**		

Structureel

RISICO	**VEROORZAKENDE GEBEURTENIS**	**Risicoscore (kans x impact) Financieel**	**Prognose bruto bedrag**	**Benodigde weerstands-capaciteit in € (financiële risico's)**	**I / S**	**PROGRAMMA / paragraaf**
Financieel nadeel open einde regelingen	Niet begrote ontwikkeling aantal cliënten / kosten voorzieningen	9	150.000	37.500	S	Sociale voorziening en maatschappelijke ontwikkelingen
Risicomanagement	Ontbreken structureel risicomanagement beheer	6	30.000	7.500	S	Paragraaf Weerstandsvermogen
Invoering vennootschapsbelasting voor gemeenten	De gemeenten moeten vennootschapsbelasting betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken	6	20.000	5.000	S	Paragraaf Bedrijfsvoering
TOTAAL			**200.000**	**50.000**		

Een confrontatie van de benodigde weerstandscapaciteit in de gemeente Gulpen-Wittem met de beschikbare weerstandscapaciteit geeft het volgende beeld:

Weerstandscapaciteit		Beschikbaar		Benodigd
Structureel	A	€ 1.059.957	B	€ 100.000
Incidenteel	C	€ 9.315.225	D	€ 1.105.000
Totaal	E	€ 10.375.182	F	€ 1.205.000

Weerstandsvermogen	Ratio
Structureel (A / B)	10,60
Incidenteel (C / D)	8,43
Totaal (E / F)	8,61

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de volgende ratio:

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

Gemeentelijk beleid weerstandsvermogen

Met de vaststelling van de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement heeft de gemeenteraad van Gulpen-Wittem het beleidskader betreffende het aanhouden van weerstandsvermogen benoemd. De toepassing van dit beleidskader is gericht op het borgen van de continuïteit van het bestaande beleid en dienstverlening in het geval van substantiële onvoorziene financiële tegenvallers, het borgen van het imago van de gemeente en het beheersen van overige risico's.

Wat betreft de waarde van de ratio weerstandsvermogen is er sprake van een momentopname, zowel ten aanzien van de beschikbare capaciteit als de benodigde capaciteit. De ratio wordt permanent beïnvloed door de wijziging van risico-informatie (nieuwe besluiten of wijziging van de feitelijke omstandigheden met inherente gevolgen voor de kans of de impact, beheersmaatregelen, de omvang van componenten van de weerstandscapaciteit).

Aan de ratio weerstandsvermogen wordt de volgende betekenis gegeven:

Ratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,5 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,5	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De gemeente Gulpen-Wittem streeft ernaar om het weerstandsvermogen binnen de bandbreedte van 'voldoende' – 'ruim voldoende' te houden.

In het geval de overallratio (structureel en incidenteel) van de streefwaarde afwijkt, zullen door het college aan de raad maatregelen voorgesteld worden om uiteindelijk weer op, bovenstaand reeds aangegeven, streefwaarde te komen. Voor de gemeente Gulpen-Wittem kan op basis van het **huidige risicoprofiel** worden geconcludeerd dat het weerstandsvermogen overall (structureel en incidenteel) met een waarde van 8,61 uitstekend is. Het vermogen om **incidentele nadelen** op te vangen is met een waarde van 8,43 uitstekend. Het vermogen om **structurele nadelen** op te vangen op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit kan met een waarde van 10,60 op dit moment als uitstekend bestempeld worden.

Zoals eerder verwoord, is de waarde van de ratio weerstandsvermogen een momentopname; zowel ten aanzien van de beschikbare weerstandscapaciteit alsook ten aanzien van de benodigde weerstandscapaciteit. Daarnaast geldt dat de manier van kwantificering van de risico's over het algemeen tamelijk ruwe inschattingen betreft. Inherent gevolg hiervan is dat de uitkomsten van de analyse een geschatte indicatie van mogelijke tegenvallers weergeven. Doordat de ratio bij voortduring beïnvloed wordt door de toevoeging en/of wijziging van risico-informatie (nieuwe besluiten of feitelijke omstandigheden met gevolgen voor de kans of de impact, beheersmaatregelen, de omvang van componenten van de weerstandscapaciteit) is in het kader van de gemeentelijke financiële weerbaarheid vooral een gedegen vertrouwen in het gemeentelijk meerjarig financieel perspectief bij alle betrokkenen onontbeerlijk.

BBV Indicatoren

In het kader van het BBV is een aantal indicatoren nader gedefinieerd en verplicht gesteld. Deze indicatoren schetsen voor onze gemeente het volgende beeld. Het gaat om de volgende:

Solvabiliteit: dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatie: De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.

Structurele exploitatieruimte: Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Schuldquote: dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen

Netto schuldquote: gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Belastingcapaciteit: De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente.

BBV Indicatoren	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Solvabiliteit	9%	9%	12%	13%	14%	18%
Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	2%	-1%	0%	2%	2%	5%
Schuldquote	170%	154%	137%	137%	130%	117%
Netto schuldquote	166%	149%	132%	132%	126%	112%
Belastingcapaciteit *	122%	115%	116%*	116%	116%	116%

** De belastingcapaciteit voor 2027 e.v. is afgezet tegen de woonlasten in NL over 2026.*

BBV Indicatoren Signaleringswaarden	Categorie A 'Minst risicovol'	Categorie B 'Neutraal'	Categorie C 'Meest risicovol'
Solvabiliteit	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Aansprakelijkstellingen

De landelijke tendens is dat het aantal schadeclaims toeneemt. Als oorzaken kunnen worden genoemd het Nieuwe Burgerlijk Wetboek (invoering risico aansprakelijkheid), de Algemene Wet Bestuursrecht (aanzienlijke versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid) en de toenemende mondigheid van de burgers.

De risico's op het gebied van aansprakelijkstelling kunnen aanzienlijk zijn, zodat het van groot belang is om schadepreventief te werken. Een goed en regelmatig onderhoud van wegen,

speeltoestellen etc. (de gemeente beschikt over beheers- c.q. onderhoudsprogramma's), een klachtenlijn, het nauwkeurig naleven van procedures, adequate behandeling van ingediende bezwaarschriften etc. behoren in het kader van preventief werken tot de aandachtspunten. De gemeente is voor de wettelijke aansprakelijkheid en de bestuurdersaansprakelijkheid verzekerd. Wij kunnen echter niet uitsluiten dat, buiten het al bestaande eigen risico, de gemeente met claims krijgt te maken die niet via de verzekering zijn afgedekt.

Paragraaf 3 - Onderhoud Kapitaalgoederen

De gemeente Gulpen-Wittem is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 7.300 ha.) en een groot deel hiervan is bij de gemeente als openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden er plaats zoals wonen, recreëren en werken. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, rioleringen, openbare verlichting, openbaar groen, gebouwen, civiele kunstwerken en buitensportaccommodaties. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de financiële lasten. Het beheer van de openbare ruimte is van oudsher een van de belangrijkste taken van de gemeente. Deze openbare ruimte bestaat uit een aantal kapitaalgoederen, dat als volgt gerubriceerd kan worden:

- wegen (programma 2);
- civieltechnische kunstwerken (programma 2);
- openbare verlichting (programma 2);
- riolen en gemalen (programma 7);
- openbaar groen (programma 5);
- accommodaties (programma 5);
- buitensport accommodaties (programma 5).

Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue budgettaire middelen vraagt. Deze paragraaf biedt inzicht in de stand van zaken met betrekking tot de kwaliteit en het onderhoud van de kapitaalgoederen. Aan de orde komen het beleidskader, de daaruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting.

De gemeente kiest ervoor om het onderhoud van de kapitaalgoederen planmatig aan te pakken. Dit heeft als voordeel dat onderhoud tijdig wordt uitgevoerd en storingen en uitval beperkt blijven. Door werkzaamheden tijdig te plannen besparen we ook kosten en is het organisatorisch beter beheersbaar. Naast het onderhouden van de bestaande kapitaalgoederen zullen van tijd tot tijd investeringen nodig zijn ter vervangingen van technisch afgeschreven zaken. Soms vragen ook nieuwe zaken om investeringen.

Wegen

Onder het wegbeheer valt het onderhoud van de wegen, straten, pleinen, parkeerterrein en veldwegen (halfverhardingen). Het gaat om het totale (half)verharde oppervlak dat de gemeente in onderhoud heeft. In totaal heeft de gemeente ongeveer 156 ha aan verharde wegen en pleinen in beheer.

Daarnaast hebben we 27 ha half verharde wegen. De verhardingen zijn te onderscheiden in:

Oppervlak in ha	**Oppervlak in ha**
Asfalt	106
Elementen (tegels, klinkers, etc.)	48
Beton	2
Halfverharding (veldwegen)	27
totaal	**183**

Er is een Omgevingsprogramma wegen 2023 - 2027 opgesteld. Dit is 20 oktober 2022 vastgesteld door de Raad.

Het programma bevat de uitvoeringskaders voor het wegbeheer en beschrijft de onderhoudsniveaus. Er is daarbij gekozen voor rationeel wegbeheer volgens de CROW-normering. Rationeel wegbeheer houdt in, dat de beheerder planmatig het onderhoud van wegen aanpakt. Dit gebeurt op basis van visuele inspecties, gedragsmodellen en de daaruit volgende prioriteiten volgorde.

De Raad heeft ervoor gekozen om de openbare verhardingen te beheren en onderhouden op een B/C kwaliteit (goed/voldoende). Bij dit kwaliteitsniveau wordt aan alle wettelijke eisen voldaan, waarbij de bereikbaarheid en leefbaarheid niet in het geding komt en waarbij de kans op ongevallen klein is.

Bedragen in € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Kapitaallasten lopende investeringen	233	347	459	461
Kapitaallasten gerealiseerde investeringen	913	901	889	875
Storting onderhoudsfonds	270	270	270	270
Personeelslasten	411	412	406	404
Overige kosten	177	177	177	177
Exploitatie	*2.004*	*2.107*	*2.201*	*2.187*

Civieltechnische kunstwerken (bruggen)

De gemeente Gulpen-Wittem beheert 144 civiele kunstwerken zoals bruggen en duikers. De totale vervangingswaarde van het areaal is circa € 25 miljoen. Voor deze kunstwerken is een beheerplan voor de periode 2026 – 2030 opgesteld. Bij het vaststellen van het beheerplan is er voor kwaliteitsniveau/beleidsprofiel R gekozen. Bij dit kwaliteitsniveau wordt aan alle wettelijke eisen voldaan, waarbij de bereikbaarheid en leefbaarheid niet in het geding komt en waarbij de kans op ongevallen klein is.

In 2025 hebben inspecties plaatsgevonden om de conditie van de civiele kunstwerken te bepalen. Uit deze toestandsinspecties is gebleken dat 94% van het areaal voldoet aan het gekozen kwaliteitsniveau. Op basis van deze resultaten is het "beheerplan civiele kunstwerken 2026 – 2030" tot stand gekomen. In dit beheerplan zijn de inspectieresultaten geprioriteerd en voorzien van een uitvoeringsjaar. Dit beheerplan dient als leidraad voor het uitvoeren van onderhoud.

Het afgelopen jaar zijn er onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan diverse civiele kunstwerken. Voor de aankomende jaren (2026-2030) staan er onderhoudswerkzaamheden gepland voor een aantal civiele kunstwerken. Door het uitvoeren van periodieke inspecties en nader technisch onderzoek wordt de toestand van de civiele kunstwerken gemonitord.

Bedragen in € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Storting onderhoudsfonds	63	63	63	63
Personeelslasten	114	111	107	104
Totaal exploitatie	*177*	*174*	*170*	*167*

Openbare verlichting

Ook het beheer van de openbare verlichting is een taak van de gemeente. Niet alleen heeft de openbare verlichting een functie uit het oogpunt van veiligheid maar ook de esthetische vormgeving krijgt steeds meer aandacht. In Gulpen-Wittem staan ongeveer 3.000 lichtmasten.

Bij de vervanging van de verlichting kiezen we voor duurzame energiezuinige Ledverlichting. Door planmatig onderhoud en vervanging wordt achterstallig onderhoud tegengegaan en kunnen de laatste ontwikkelingen voor energiezuinige verlichting meegenomen worden. In 2024 is het Programma Openbare Verlichting 2024 – 2027 vastgesteld door de raad. Hierin is het beleid en onderhoud van de openbare verlichting voor de periode 2024 – 2027 opgenomen en het volledig verleden van het areaal.

Bedragen in € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Kapitaallasten lopende investeringen	34	35	35	36
Kapitaallasten gerealiseerde investeringen	58	57	56	55
Onderhoud	81	81	81	81
Energie	60	60	60	60
Totaal exploitatie	*234*	*234*	*234*	*234*

In 2024 is het Programma Openbare Verlichting 2024 – 2027 vastgesteld door de raad. Hierin is het beleid en onderhoud van de openbare verlichting voor de periode 2024 – 2027 opgenomen.

Riolen en gemalen

Onder het rioolbeheer valt het onderhoud van de riolen, inspectieputten, rioolgemalen, overstorten en randvoorzieningen. De vervanging en de aanleg van nieuwe voorzieningen rekenen we ook

daartoe. In totaal heeft de gemeente ongeveer 172 km in beheer. De riolen zijn te onderscheiden in:

	Lengte in km
Hemelwaterriool	36,6
Droogweerriool (= vuilwaterriool)	18
Gemengd riool (= hemelwater + vuilwater)	98,5
Drainage	1,4
Persleidingen	13,7
Totaal	**168,2**

Daarnaast heeft de gemeente nog 55 gemalen, 22 individuele behandelingen afvalwater (IBA) en 5 bergbezink-voorzieningen. In oktober 2022 is het nieuwe Waterprogramma voor de periode 2023 – 2027 vastgesteld. Het plan bevat een investeringsplanning en er zijn bedragen geraamd voor het reguliere onderhoud.

Voor het plannen van onderhoudsmaatregelen is een nieuwe applicatie aangeschaft. Schades worden datagedreven, risico gestuurd en voorspellend beoordeeld. Hierdoor hoeft niet iedere schade (direct) hersteld te worden en besparen wij dus kosten.

Binnen de planperiode (2023- 2027) van het waterprogramma wordt 14,1 miljoen geïnvesteerd.

Deze investeringen dragen bij aan het beperken van wateroverlast, het realiseren van de Kader richtlijn water doelen, het integraal werken en/ of structurele vervangingen.

Inspecties worden uitgevoerd conform de NEN normen, wateroverlast locaties worden bepaald op basis van stresstesten, de maatregelen ten behoeve van de kader richtlijn water doelen worden bepaald op basis van een ecologische beoordeling in combinatie met het Basis Rioleringsplan (BRP).

Bedragen in € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Kapitaallasten lopende investeringen	147	271	313	339
Kapitaallasten gerealiseerde investeringen	1.125	1.108	1.046	1.025
Onderhoud	343	354	364	364
Energie	42	42	42	42
Bijdrage BsGw	18	18	19	21
Betaalde belastingen	55	56	58	58
Personeelslasten	332	333	333	333
Totaal exploitatie	*2.062*	*2.182*	*2.175*	*2.182*

De kosten van de riolering verhalen we op de gebruiker met de rioolheffingen. Voor deze heffing verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen.

Openbaar groen

De gemeente Gulpen-Wittem is met haar vijfsterren landschap, onderdeel van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Een belangrijk deel van de kwaliteit van dit landschap wordt gevormd door de aanwezigheid van unieke natuurwaarden en een karakteristieke groenstructuur. Vanuit haar positie als Cittaslow-gemeente stuurt Gulpen-Wittem, op het behouden en versterken van een duurzame leefomgeving in een kwalitatief hoogwaardig landschap. In verband met het huidige biodiversiteitsvraagstuk, de klimaatopgave, de energie- en landbouwtransitie, de woningbouwopgave en het mobiliteitsvraagstuk die allemaal aandacht vragen en allemaal in meer of mindere mate raken aan het groenbeleid van de gemeente.

Bedragen in € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Kapitaallasten lopende investeringen	0	0	0	0
Kapitaallasten gerealiseerde investeringen	32	32	31	31
Onderhoud	1.278	1.278	1.288	1.235
Brandstofkosten	16	16	16	16
Personeelslasten	599	599	599	599
Totaal exploitatie	*1.925*	*1.925*	*1.935*	*1.881*

Accommodaties

Als we het over de accommodaties hebben, dan gaat het over het onderhoud en beheer van de gemeentelijke gebouwen. Dit onderhoud wordt zowel planmatig als correctief opgepakt zodat storingen en uitval tot een minimum beperkt blijven. De daarmee samenhangende kosten en investeringen zijn, op basis van de huidige MJOP's 2023 – 2032 opgenomen in de navolgende tabel. Het gebouwenbeheer is inmiddels volledig geïntegreerd binnen de eigen organisatie.

Bedragen in € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Kapitaallasten lopende investeringen	141	242	239	236
Kapitaallasten gerealiseerde investeringen	409	397	307	271
Personeelslasten	186	188	188	188
Storting onderhoudsfonds	259	259	259	259
Belastingen	71	71	71	71
Correctief onderhoud	55	55	55	55
Totaal exploitatie	*1.121*	*1.212*	*1.119*	*1.080*

In december 2024 zullen de nieuw op te stellen Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen (DMJOP) en de daarmee samenhangende financiële vertaalslag aan de Raad worden voorgelegd.

Buitensportaccommodaties

Naast de gebouwen heeft de gemeente ook de zorg voor buitensportaccommodaties. We hebben 15 natuurgrasvelden, 2 kunstgrasvelden, 6 tennisblokken en 1 tennis oefenkooi. In Gulpen,

Mechelen en Wijlre hebben we een voetbalaccommodatie en een tennisaccommodatie en in Eys en Partij hebben we alleen voetbalaccommodaties. Voor de buitensportaccommodaties is in 2017 een Meerjarig onderhoudsplan vastgesteld. Dit meerjarig onderhoudsplan zal z.s.m. herzien moeten worden.

Bedragen in € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Kapitaallasten lopende investeringen	0	0	0	0
Kapitaallasten gerealiseerde investeringen	78	77	76	75
Onderhoud	178	178	178	178
Belastingen	16	16	16	16
Totaal exploitatie	*272*	*271*	*270*	*269*

Samenvatting

In de volgende tabel staan de totale exploitatiekosten van de kapitaalgoederen.

Bedragen in € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Wegen	2.004	2.107	2.201	2.187
Civiele kunstwerken	177	174	170	167
Openbare verlichting	234	234	234	234
Riolen en gemalen	2.062	2.182	2.175	2.182
Openbaar groen	1.925	1.925	1.935	1.881
Accommodaties	1.121	1.212	1.119	1.080
Buitensport accommodaties	272	271	270	269
Totaal	**7.795**	**8.105**	**8.104**	**8.000**

Paragraaf 4 - Financiering

In de begroting is het streven om de gemeentelijke baten en lasten met elkaar in evenwicht te hebben. Dit evenwicht wordt gemaakt per boekjaar. In werkelijkheid en gedurende het jaar vinden betalingen plaats: inkomsten en uitgaven. Ook al zijn de baten en lasten in het boekjaar gelijk, de inkomsten en uitgaven vinden vaak niet tegelijkertijd plaats. Om het tijdsverschil tussen inkomsten en uitgaven te overbruggen is er behoefte aan financiering. Bij financiering maken we een onderscheid tussen de korte (lees: tot één jaar), en de lange termijn (lees: één jaar of langer). Grofweg gezegd is de financiering op de korte termijn bedoeld om het tijdsverschil tussen de jaarlijkse betalingen en ontvangsten te overbruggen. De financiering op de lange termijn is bedoeld voor de structurele financieringsbehoefte, zoals voor het doen van investeringen. Investeringen zijn uitgaven die we nu doen en waarvan de (afschrijvings-)lasten over meerdere jaren gespreid worden. Periodiek wordt een financieringsbehoefte opgesteld, op basis waarvan de meerjarige rente wordt begroot.

Aangezien onze gemeente een netto-lenende gemeente is, is het streven om het vaste deel van de financieringsbehoefte middels langlopende leningen aan te trekken en het fluctuerende deel op te vangen met kortlopende kredieten. Ook is het streven om geen positieve saldi aan te houden.

Liquiditeitspositie

Schatkistbankieren

Met ingang van 2013 is het verplicht schatkistbankieren voor gemeenten ingevoerd. Dat houdt in dat gemeenten met ingang van 2014 overtollige middelen bij het Rijk (in 's Rijks schatkist) moeten stallen. Doordat de decentrale overheden hun tegoeden onderbrengen in de schatkist van het Rijk hoeft de Nederlandse Staat minder geld te lenen op de financiële markten, waardoor de overheidsschuld daalt. Zodra onze gemeente een substantieel positief saldo op de rekening courant heeft, wordt het saldo geparkeerd op onze rekening bij de schatkist. Aangezien onze gemeente een netto lenende is, wordt ernaar gestreefd om structureel géén tegoeden in 's Rijks schatkist te stallen.

Financiering op de korte termijn

Voor de financiering op de korte termijn wordt gebruik gemaakt van een rekening courant-faciliteit bij de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Op onze rekening courant mag tot een bedrag ad € 2 miljoen "rood" worden gestaan. Norm voor de structurele financiering op korte termijn is de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5 % van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Rekening houdend met de meerjarenraming bedraagt onze kasgeldlimiet (afgerond):

bedragen in € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
begrotingstotaal lasten	53.839	52.770	52.749	52.820
kasgeldlimiet 8,5 %	4.576	4.485	4.484	4.490

Dit wil zeggen dat we in 2027 maximaal € 4,576 miljoen aan schulden met een looptijd van maximaal één jaar mogen hebben. Indien we structureel (lees: het derde achtereenvolgende kwartaal) een groter tekort hebben, dient een deel hiervan omgezet (geconsolideerd) te worden in een lening met een lange(re) looptijd.

Kasgeldlimiet Stappen (1 - 4) *(Bedragen x € 1.000)*	-1 Vlottende schuld	-2 Vlottende midddelen	(3) Netto vlottende middelen (+) of netto schuld (-)	Kasgeld-limiet	Ruimte onder de kasgeldlimiet (6a)= (5>4)	Over-schrijding kasgeldlimiet (6a= (5<4)
	(1)	-/- (2)	= (3)			
3e kwartaal 2025	€ -2.969	€ 700	€ -2.269	€ 4.214	€ 1.945	n.v.t.
4e kwartaal 2025	€ -3.012	€ 4	€ -3.008	€ 4.214	€ 1.206	n.v.t.
1e kwartaal 2026	€ -6.247	€ 5	€ -6.242	€ 4.525	n.v.t.	€ 1.717
2e kwartaal 2026	€ -2.501	€ 316	€ -2.185	€ 4.525	€ 2.340	n.v.t.
Berekening kasgeldlimiet (5)						
(7)	Begrotingstotaal 2026		€ 53.233			
(8)	Percentage regeling		8,50%			
(5) = (7) x (8)	**Kasgeldlimiet**		**€ 4.525**			

Financiering op de lange termijn (opgenomen / aangetrokken gelden)

Financiering op de lange termijn wordt ook "vaste schuld" genoemd. Deze vaste schuld is bedoeld voor het financieren van investeringen. Door een investering verwerft de gemeente een goed dat we een actief (of activum) noemen. De vaste activa worden afgeschreven volgens de termijnen zoals opgenomen in de financiële verordening. In 2025 heeft de raad opnieuw de termijnen vastgesteld waarop de verschillende vaste activasoorten worden afgeschreven. De afschrijvingen worden als (kapitaal)last opgenomen in de begroting. Aangezien deze bedragen wél lasten zijn, maar géén uitgaven, worden deze idealiter gebruikt om de vaste schuld af te lossen. Bij nieuw aan te trekken leningen worden de looptijd en het aflossingsschema steeds zo gekozen, dat een grote(re) spreiding in jaarlijkse rente-en aflossingsverplichtingen zorgt voor minimale (herfinancierings-) risico's.

Niet alleen de omvang van de vaste schuld is van belang, ook het deel van de vaste schuld dat in enig jaar afgelost moet worden, dan wel aan renteherziening toe is, is van belang. Als in enig jaar de rente herzien wordt van een substantieel deel van de leningen, verandert de rentelast voor de gemeente in dat jaar (en volgende) overeenkomstig. Vooral in een periode met rentestijgingen kan de gemeente daardoor met hogere financiële (rente-)lasten worden geconfronteerd. Om dit te voorkomen is de renterisiconorm ingevoerd. In enig jaar mag het renterisico niet meer bedragen dan 20 % van de gemeentelijke begroting per jaar. In de volgende tabel staat daarvan de berekening.

Zoals uit onderstaande tabel blijkt, blijven we ruimschoots binnen de norm voor het renterisico. Langlopende gelden worden aangetrokken voor een lange rentevaste periode met een grote spreiding in het aflossingsschema. Hierdoor wordt het renterisico beperkt. Onze gemeente kent een ambitieus investeringsprogramma voor de komende jaren. Dit zal gepaard gaan met een aanzienlijke aanvullende financieringsbehoefte. Met het aantrekken van leningen, om in deze financieringsbehoefte te voorzien, wordt (krachtens de wet FiDo) gewacht totdat de realisatie van de investeringen aanstaande is.

RENTERISICONORM EN RENTERISICO'S VAN DE VASTE SCHULD				
(Bedragen x € 1.000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Renterisico op vaste schuld	**Begroting**	**Begroting**	**Begroting**	**Begroting**
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
1. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
2a. Aflossingen op opgenomen leningen o/g	-3.467	-3.469	-3.471	-3.473
2b. Aflossingen op verstrekte leningen u/g	66	66	68	70
2. Netto aflossingen (2a - 2b)	-3.401	-3.403	-3.403	-3.403
3. Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	-3.401	-3.403	-3.403	-3.403
Renterisiconorm				
4a. Begrotingstotaal	53.839	52.770	52.749	52.820
4b. Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm	10.768	10.554	10.550	10.564
Toets Renterisiconorm				
4. Renterisiconorm	10.768	10.554	10.550	10.564
3. Renterisico op vaste schuld	-3.401	-3.403	-3.403	-3.403
5. Ruimte(+) / Overschrijding(-) (4 - 3)	**7.367**	**7.151**	**7.147**	**7.161**

Rentelasten en renteresultaat

De gemeente heeft geldleningen opgenomen en betaalt daar rente over. Een deel van die rentelast wordt doorberekend. Wanneer meer rente wordt doorberekend dan er wordt betaald, ontstaat er een (boekhoudkundig) renteresultaat.

Bedragen in € 1.000	2027	2028	2029	2030
Externe rentelasten				
te betalen rente op lopende lange leningen	-1.405	-1.320	-1.235	-1.149
te betalen rente op nieuwe lange leningen	-96	-126	-156	-186
te betalen rente op kortlopende leningen	-56	-56	-56	-56
	-1.557	-1.502	-1.447	-1.391
Externe rentebaten				
te ontvangen rente op verstrekte leningen	33	31	28	26
	33	31	28	26
(1) saldo rentelasten en rentebaten	-1.524	-1.471	-1.419	-1.365
rente grondexploitaties	-53	0	0	0
(2) Doorberekende rente	-53	0	0	0
Rente over Eigen Vermogen	0	0	0	0
Rente over voorzieningen	0	0	0	0
(3) Rente Eigen Vermogen en Voorzieningen	0	0	0	0
(4) Aan taakvelden toe te rekenen rente (1) - (2) - (3)	-1.471	-1.471	-1.419	-1.365
Aan taakvelden toegerekende rente	1.399	1.527	1.515	1.470
renteresultaat	**-72**	**56**	**96**	**105**

Het is een wettelijke verplichting volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) om de rente toe te rekenen aan de taakvelden met behulp van een (rente)omslag. Het rente omslagpercentage dat we voor de begroting 2027 zullen gebruiken is 1,75 %.

Financiering op de lange termijn (verstrekte / uitgezette gelden)

Door de gemeente worden ook geldleningen verstrekt. Dit gebeurt alleen indien dat ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak noodzakelijk is. Bij de woningcorporaties hebben we nog enkele langlopende geldleningen uitstaan waarvan de hoofdsom op 1 januari 2027 € 500.539 bedraagt. De aflossing van deze leningen verloopt volgens schema. Het gaat hier om leningen die bij de BNG zijn opgenomen en één op één zijn door-verstrekt. In 2020 werd een 30-jarige lening ad € 1.258.166 verstrekt aan Enexis; deze lening kent géén jaarlijkse aflossingen, maar wordt per de einddatum ineens geheel afgelost. Tot slot loopt er een lening aan RKMVC waarvan de restantschuld op 1 januari 2027 € 2.500 bedraagt.

De financieringsbehoefte

Het belang van een adequate beheersing van de geldstromen wordt steeds groter, temeer daar de activiteiten van de gemeente complexer worden en de bedragen die hiermee gemoeid zijn groter. Op basis van de geldstromen vanuit de meerjarenbegroting wordt periodiek de meerjarige liquiditeitspositie en daarmee de financieringsbehoefte van onze gemeente opgesteld. Naast de rente- en aflossingsverplichtingen op de bestaande leningenportefeuille wordt hierbij rekening gehouden met de geldstromen uit hoofde van voorgenomen investeringen en de reguliere (geprognosticeerde) exploitatie.

Ten aanzien van de financieringsbehoefte is er een keuze tussen het aantrekken van (middel-) lange en / of kortlopende leningen, waarbij door de wetgever kaders worden gesteld door middel van de kasgeldlimiet respectievelijk de renterisiconorm.

Het EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, medeoverheden en sociale fondsen). In het Verdrag van Maastricht (1992) is afgesproken dat het EMU- tekort van een land maximaal 3% BBP (bruto Binnenlands product) mag bedragen. Hierbij is gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen wat het EMU-saldo en het EMU-tekort van de gehele overheid is: Rijk, Sociale Fondsen en overige publiekrechtelijke lichamen (lokale overheid). In de volgende tabel is de berekening gemaakt van het EMU-saldo van onze gemeente:

*Bedragen in € * 1.000*		**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
	exploitatiesaldo vóór toevoeging aan cq onttrekking uit reserves	€ 454	€ 928	€ 1.297	€ 2.942
+	afschrijvingen ten laste van exploitatie	€ 3.448	€ 3.767	€ 3.716	€ 3.698
+	dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 337	€ 342	€ 515	€ 704
-	onttrekkingen aan voorzieningen ten gunste van de exploitatie	€ 11	€ 0	€ 0	€ 0
-	bruto investeringsbedragen beleidplan 2025-2028	€ 2.578	€ 1.678	€ 565	€ 344
+	boekwinst desinvesteringen vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
-	uitgaven aankoop grond en uitgaven bouw- en woonrijp maken	€ 430	€ 0	€ 0	€ 0
+	opbrengst verkoop grond	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	berekend EMU-saldo	**€ 1.220**	**€ 3.359**	**€ 4.963**	**€ 7.000**
	referentiewaarde conform gemeentefonds septembercirculaire 2026	- € 2.635			

Het EMU-saldo is gedurende de begrotingsjaren 2027-2030 positief.

Er is geen sprake van een overschrijding van de referentiewaarde EMU-saldo.

Paragraaf 5 - Bedrijfsvoering

Inleiding

Onze bedrijfsvoering ondersteunt een effectieve, efficiënte, financieel gezonde en toekomstbestendige organisatie. In 2027 ligt de nadruk op een goede aansluiting tussen ambities, uitvoering en beschikbare middelen, aantrekkelijk werkgeverschap, organisatieontwikkeling, digitalisering, procesgericht werken, duurzame inzetbaarheid en verdere professionalisering.

Gulpen-Wittem als werkgever

Ook in 2027 blijft de arbeidsmarkt krap en is het voor gemeenten een uitdaging om gekwalificeerde medewerkers aan te trekken en te behouden. Positief is dat het personeelsverloop binnen Gulpen-Wittem in 2026 relatief laag is. Het investeren in kennis en ervaring en in aantrekkelijk werkgeverschap heeft duidelijk zijn vruchten afgeworpen en blijft daarom ook in de toekomst belangrijk aandachtspunt.

In 2027 richten we ons verder op het vinden, boeien, ontwikkelen, vitaal houden en binden van medewerkers. Daarbij zetten we onder andere in op talentontwikkeling, duurzame inzetbaarheid en een positieve medewerkersbeleving.

Organisatieontwikkeling, strategisch personeelsbeleid en AI

In lijn met 'de bedoeling' blijft onze organisatie zich ontwikkelen naar een open, transparante en lerende organisatie, waarin integraal samenwerken centraal staat. In 2026 zijn de taakbeschrijvingen van alle medewerkers geactualiseerd en waar nodig opnieuw gewaardeerd en ingedeeld volgens het functiewaarderingssysteem HR21. In 2027 bouwen we hierop voort door werkprocessen verder in kaart te brengen en te optimaliseren.

Ook blijven we investeren in een toekomstbestendig personeelsbestand. Waar vacatures op de arbeidsmarkt moeilijk vervulbaar zijn, bieden we medewerkers met de juiste motivatie en potentie de mogelijkheid zich binnen onze organisatie verder te ontwikkelen en op te leiden. Hiermee vergroten we onze mogelijkheden om specialistische functies zelf in te vullen en bieden we medewerkers perspectief op een duurzame loopbaan.

De krapte op de arbeidsmarkt maakt het voor gemeenten steeds moeilijker om specialistische kennis en capaciteit zelf beschikbaar te hebben en te houden. Daarom zoeken we waar nodig samenwerking met andere gemeenten of regionale samenwerkingsverbanden om specialistische kennis en capaciteit beschikbaar te houden en de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening te borgen. In 2026 zijn we in dit verband overgestapt naar **Solido IT**, een Gemeenschappelijke Regeling voor regionale samenwerking op het gebied van ICT en digitale dienstverlening.
Door deel te nemen aan de GR Solido kunnen we gebruikmaken van een bredere regionale pool van kennis en expertise en zijn we minder afhankelijk van de beschikbaarheid van specialistische capaciteit binnen onze eigen organisatie. Daarmee draagt deze overgang bij aan de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening. In 2027 ligt de nadruk op het verder stabiliseren van de samenwerking en het optimaliseren van de dienstverlening. Daarbij blijven continuïteit, informatiebeveiliging en een goede ondersteuning van medewerkers belangrijke aandachtspunten.

Een andere ontwikkeling is de toenemende impact van Artificiële Intelligentie (AI) op ons werk. In 2027 brengen we verder in beeld welke kansen AI biedt en wat dit betekent voor werkzaamheden, werkprocessen en de benodigde kennis en vaardigheden. Dit vraagt om gerichte keuzes over de inzet van AI en om aandacht voor de ontwikkeling van medewerkers. Trainingen en opleidingen op het gebied van digitale vaardigheden en verantwoord gebruik van AI maken hier onderdeel van uit.

Tenslotte zet het managementteam het Management Development-traject voort. De nadruk ligt op integraal samenwerken, meer sturen vanuit processen en samenhang, meer strategisch opereren, het versterken van onze invloed binnen de regio en het verder vormgeven van de gezamenlijke rol en verantwoordelijkheden van het MT.

Werkprocessen en implementatie nieuw zaaksysteem

Om als organisatie blijvend te voldoen aan wettelijke eisen en interne kwaliteitsnormen is het belangrijk dat onze werkprocessen actueel, eenduidig en toegankelijk zijn. In 2026 zijn enkele teams gestart met het in kaart brengen en beschrijven van hun werkprocessen. In 2027 wordt deze aanpak verder uitgerold.

De implementatie van het nieuwe zaaksysteem **Djuma**, waarvoor in 2026 een Europese aanbesteding is uitgevoerd, vormt hiervoor een verdere belangrijke aanleiding. Bij de inrichting van Djuma worden werkprocessen opnieuw bekeken, waar nodig vereenvoudigd en beter op elkaar afgestemd. De processen worden vervolgens eenduidig beschreven en ingericht in het nieuwe systeem. Hiermee verbinden we **procesgericht en zaakgericht werken** aan de digitalisering van onze dienstverlening. Daarnaast zetten we belangrijke stappen om te voldoen aan wettelijk eisen m.b.t. archivering en wordt de achterstand die we op dat vlak hadden voor een groot deel ingehaald.

De implementatie vraagt daarnaast om een goede begeleiding van medewerkers. In 2027 besteden we aandacht aan communicatie, training en ondersteuning bij het werken met het nieuwe systeem. Hiermee leggen we een stevige basis voor zaak- en procesgericht werken, vergroten we de transparantie en verminderen we de kwetsbaarheid van de organisatie bij personele wisselingen.

Hybride werken, Arbo en huisvesting

In het beleid voor hybride werken is vastgelegd hoe we in de toekomst willen samenwerken: flexibel, resultaatgericht en met oog voor verbinding. In 2027 zetten we verdere stappen om de hiervoor benodigde randvoorwaarden te realiseren. Daarbij gaat het onder andere om leiderschap, digitalisering, werkprocessen en arbo-conforme werkplekken, zowel op kantoor als thuis.

Een belangrijke ontwikkeling hierbij is de verduurzaming van het gemeentehuis. In 2026 zijn hiervoor concrete stappen gezet ter voorbereiding en aanbesteding. In 2027 wordt dit verder opgepakt en zal de uitvoering plaatsvinden. Met de verduurzaming worden tegelijkertijd de knelpunten rondom het binnenklimaat aangepakt. De verduurzaming biedt daarmee de mogelijkheid om zowel de duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren als de geconstateerde Arbo-knelpunten rondom het binnenklimaat op te lossen.

Eind 2027 evalueren we het hybride werken en de gerealiseerde randvoorwaarden. Daarbij betrekken we ook de ervaringen met de vernieuwde werkomgeving en het binnenklimaat.

Vitaliteit, ontwikkeling en werkgeluk

We willen een aantrekkelijke werkgever zijn waar medewerkers met plezier werken, zich gehoord en gewaardeerd voelen en ruimte ervaren om zich te ontwikkelen. In 2023 is een eerste medewerkers tevredenheids onderzoek (MTO) uitgevoerd. De belangrijkste aandachtspunten waren onder andere werkdruk en de aansluiting van de arbeidsvoorwaarden bij het takenpakket. In 2024 en 2025 zijn de uitkomsten binnen de teams besproken en zijn verschillende verbeteracties opgepakt.

In 2026 voeren we een nieuw MTO uit. In 2027 gaan we gericht met de uitkomsten hiervan aan de slag en vertalen we de belangrijkste aandachtspunten samen met het MT, OR en de teams naar concrete verbeteracties.

Ook in 2027 willen we weer investeren in talentontwikkeling en duurzame inzetbaarheid. Sinds de invoering van ‘Het Goede Gesprek’ eind 2022 wordt jaarlijks stilgestaan bij de ontwikkel- en opleidingsbehoefte van medewerkers. In 2026 is mede hierdoor het gebruik van individuele opleidingsmogelijkheden duidelijk toegenomen. Het beschikbare budget is hierdoor bij de Bestuursrapportage tussentijds verhoogd. Tegelijkertijd ligt het percentage van de loonkosten dat wij aan opleidingen besteden al meerdere jaren onder de benchmark. Om medewerkers voldoende ontwikkelmogelijkheden te bieden, is het daarom wenselijk het opleidingsbudget vanaf 2027 structureel te verhogen.

Daarnaast blijven we investeren in vitaliteit en preventie. Met onder andere goede gesprekken, zorggesprekken bij frequent verzuim, coaching, trainingen en opleidingen ondersteunen we medewerkers bij het gezond en duurzaam inzetbaar blijven.

Het verzuimpercentage bedraagt in 2026 circa 6 %. Het exacte cijfer van 2026 is nog niet bekend. De stijging ten opzichte van 2025 wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een beperkt aantal langdurige verzuimdossiers, waarbij de werkgever slechts beperkte invloed kan uitoefenen. De begeleiding en re-integratie worden waar mogelijk actief en zorgvuldig opgepakt.

In 2027 versterken we de bestaande verzuimaanpak verder, met nadruk op vroegsignalering, preventie en ondersteuning van leidinggevenden. Daarnaast analyseren we het verzuim structureler op duur, frequentie en achterliggende oorzaken, zodat we onze inzet gerichter kunnen richten op factoren waarop de organisatie daadwerkelijk invloed kan uitoefenen.

Externe inhuur

Externe inhuur blijft ook in 2027 nodig voor tijdelijke capaciteitsproblemen, ziekte, piekbelasting en specifieke expertise die niet structureel binnen de organisatie beschikbaar is. Tegelijkertijd streven we ernaar structurele werkzaamheden zoveel mogelijk met eigen medewerkers uit te voeren.

In 2026 heeft de Rekenkamer onderzoek gedaan naar de externe inhuur. Ten opzichte van het eerdere onderzoek in 2010 zijn volgens de onderzoekers belangrijke verbeteringen gerealiseerd, waaronder het beter vastleggen van de gerelateerde werkprocessen. Ook is de aanbesteding via de raamovereenkomst met de IGOM Inhuurdesk nu rechtmatig vormgegeven. De Rekenkamer adviseert dan ook om op de ingeslagen weg voort te gaan.

In 2027 blijven we kritisch kijken naar de noodzaak van externe inhuur en naar de afweging tussen zelf doen, opleiden, samenwerken of inhuren. Daarnaast gaan we de externe inhuurcijfers in de Planning & Control-cyclus, conform het advies van het rekenkamer onderzoek, nader toelichten. Door de cijfers en ontwikkelingen eenduidiger weer te geven en toe te lichten, krijgt de gemeenteraad beter inzicht in de omvang, aard en ontwikkeling van de inhuur en kunnen ontwikkelingen tussen verschillende jaren beter worden gevolgd en vergeleken.

Integriteit en weerbaar bestuur

In 2026 hebben alle medewerkers deelgenomen aan een training integriteit. Vervolgens zijn de afdelingshoofden met hun teams zelf aan de slag gegaan om integriteit beter bespreekbaar te maken. Eind 2026 wordt het traject geëvalueerd. In 2027 richten we ons op het verder borgen en levend houden van integriteit binnen de organisatie.

Voor politieke ambtsdragers is in 2026 een agressieprotocol opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Voor medewerkers was al een dergelijk protocol beschikbaar. In 2027 ligt de nadruk op het verder onder de aandacht brengen en borgen van het protocol en het versterken van de weerbaarheid van politieke ambtsdragers en medewerkers. Daarnaast stellen we jaarlijks in het eerste kwartaal een rapportage op over het voorafgaande kalenderjaar. Hierbij worden de beschikbare gegevens vanuit de organisatie, vertrouwenspersonen en ArboNed samengebracht. De eerste integrale rapportage over 2027 wordt in het eerste kwartaal van 2028 opgesteld.

Jaarlijks werd er overigens al een integriteitstraining georganiseerd voor de politieke ambtsdragers waarin onder andere aandacht wordt besteed aan weerbaar bestuur, agressie en intimidatie. Deze wordt ook in 2027 weer georganiseerd.

Wet loontransparantie en Wet toekomst pensioenen (WTP)

De Europese richtlijn loontransparantie wordt in Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Een belangrijk uitgangspunt is dat beloningsverschillen gebaseerd zijn op objectieve en genderneutrale criteria. Onze gemeente werkt met HR21 als systematiek voor functiewaardering en beschikt daarmee al over een belangrijke basis voor de implementatie.

Voor werkgevers met 150 tot 249 werknemers geldt volgens het huidige wetsvoorstel een rapportageplicht eenmaal per drie jaar. De eerste rapportage heeft betrekking op het kalenderjaar 2027 en moet uiterlijk 7 juni 2028 worden ingediend. In 2026 zijn we gestart met een interne nulmeting en analyse van de huidige beloningssystematiek. In 2027 richten we ons op het verder op orde brengen van de benodigde gegevens, processen en systemen en het oppakken van eventuele verbeterpunten.

Op 1 januari 2027 gaat ABP over naar het nieuwe pensioenstelsel. In het huidige stelsel wordt het pensioen grotendeels opgebouwd op basis van een vooraf bepaalde pensioenuitkering, terwijl in het nieuwe stelsel de pensioenopbouw meer direct wordt gekoppeld aan de ingelegde premie van de individuele medewerker en de ontwikkeling van zijn pensioenvermogen. Voor onze medewerkers verandert daarmee de wijze waarop het pensioen wordt opgebouwd. In 2026 hebben we medewerkers hierover al uitgebreid geïnformeerd en zijn er op onze locatie twee voorlichtingsbijeenkomsten van ABP georganiseerd. In 2027 blijven we medewerkers goed informeren tijdens de overgang en zorgen we voor een zorgvuldige administratieve verwerking.

Voor politieke ambtsdragers geldt een afzonderlijk traject. Hun pensioen is momenteel geregeld via de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers (Appa). Naar verwachting worden de pensioenen van politieke ambtsdragers per 1 januari 2028 ondergebracht bij ABP. Ook deze overgang vraagt de nodige voorbereiding. De financiële gevolgen van de overgang zijn al afzonderlijk in de jaarrekening van 2025 verwerkt en toegelicht.

Cyberbeveiligingswet

De Cyberbeveiligingswet (CBW) brengt voor gemeenten aanvullende wettelijke verplichtingen met zich mee op het gebied van digitale veiligheid. De gemeente krijgt een zorgplicht om cyberrisico's structureel in beeld te brengen en passende maatregelen te treffen om ICT-systemen en informatie te beschermen. Ook geldt een meldplicht voor ernstige cyberincidenten en moeten medewerkers en bestuurders voldoende worden toegerust en getraind. Informatiebeveiliging is daarmee niet langer uitsluitend een verantwoordelijkheid van de CISO en ICT, maar een verantwoordelijkheid van de gehele organisatie.

Ook de rol van het college wordt nadrukkelijker. Het college is bestuurlijk verantwoordelijk voor informatiebeveiliging en moet kunnen sturen op cyberrisico's, maatregelen en de mate waarin de organisatie in control is. Dit vraagt om structurele aandacht voor informatiebeveiliging, duidelijke verantwoordelijkheden, periodieke monitoring en verantwoording. De BIO 2.0, NIS2 en ENSIA vormen hierbij belangrijke kaders. Voor onze gemeente betekent dit dat de bestaande aanpak verder wordt versterkt en informatiebeveiliging structureel onderdeel wordt van de bedrijfsvoering en bestuurlijke verantwoording.

Informatievoorziening en automatisering

Het afstemmen van onze capaciteit op de gewenste activiteiten blijft ook de komende periode een continu aandachtspunt. Waarbij 2026 volledig in het teken stond van de succesvolle afronding en nazorg van de migratie naar onze nieuwe gemeentelijke ICT-omgeving, schakelen we in 2027 door naar optimalisatie. De komende periode ligt onze prioriteit nadrukkelijk bij het waarborgen van de kwaliteit, een sterkere interne ondersteuning op het gebied van functioneel beheer en het verder vergroten van de deskundigheid binnen het team.

Beschikbaarheid en toekomstbestendigheid informatielandschap

De vernieuwde ICT-omgeving biedt ons de fundering om de meest recente stand van de techniek toe te passen en de onderliggende werkprocessen structureel te optimaliseren. Inmiddels zetten we de eerste onderdelen in productie en bieden we de eerste nieuwe formulieren aan. Om de informatiehuishouding te moderniseren en meer structuur aan te brengen, nemen we bovendien een zaaksysteem in gebruik. Dit komt niet alleen de interne dienstverlening ten goede, maar vergroot ook de digitale mogelijkheden voor de burger. Daarnaast intensiveren we de samenwerking met regionale partners om gezamenlijk tot toekomstbestendige oplossingen te komen.

Digitale veiligheid

Als gemeente zijn we bronhouder en hoeder van belangrijke data van onze inwoners en ondernemers. We volgen in dit verband nauwgezet de richtlijnen uit de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). Deze zal in relatie met Europese wetgeving NIS2 binnenkort vernieuwd worden (BIO 2.0, beiden van toepassing vanaf 2026). Evenals afgelopen jaar zal in 2026 de focus liggen op “de basis op orde” en het daadwerkelijk vastleggen van beleid en (werk)processen. Er is in dit kader een nieuw element waaraan de gemeente vanuit compliance oogpunt zal moeten voldoen; naast “opzet” en “bestaan” zal in 2026 ook de “werking” van beleid moeten worden aangetoond.

Het veilig op orde brengen en houden van het gemeentelijke informatielandschap blijft ook in 2026 onverkort een speerpunt van beleid.

Voldoen aan wettelijke verplichtingen

Een belangrijk doel van diverse wetgeving is de komende jaren dat iedereen kan meedoen in de (digitale) samenleving, ofwel ‘digitale inclusie’. In een bredere context zien we dat digitale toegankelijkheid één van de wettelijke verplichtingen voor de gemeente is, die nauw samenhangt met de Wet open overheid (Woo), de Wet hergebruik overheidsinformatie (Who), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet elektronisch publiceren (Wep), de nieuwe Omgevingswet, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), de modernisering van de Archiefwet, de AVG en het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Deze wetten leiden allemaal tot een toename van digitale publicaties en/of digitale dienstverlening. Tevens moet deze publieke informatie goed vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en te archiveren zijn.

Digitale doorontwikkeling

De digitale doorontwikkeling van onze organisatie staat ook dit jaar nadrukkelijk op de agenda. We liften slim mee met de digitale innovaties van buurgemeenten, zodat we efficiënt stappen kunnen zetten. De prioriteit ligt daarbij nadrukkelijk op kwaliteit en het verder op orde krijgen van onze fundamentele basis. Zo bouwen we aan een stabiele, betrouwbare en toekomstbestendige digitale werkomgeving voor de hele organisatie.

Implementatie en kwaliteitsverbetering basisregistraties

De uitvoering en het beheer van de gemeentelijke GEO-basisregistraties zijn ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling Het Gegevenshuis. In 2027 ligt de nadruk op het borgen van de continu?eit, actualiteit en kwaliteit van de GEO-gegevens en op het verder optimaliseren van de dienstverlening. Samen met Het Gegevenshuis wordt ingezet op een goede aansluiting van de GEO-informatie op de gemeentelijke informatievoorziening en op ontwikkelingen binnen de basisregistraties. Hiermee wordt invulling gegeven aan een betrouwbare en toekomstbestendige GEO-informatievoorziening voor de gemeente Gulpen-Wittem.

Financiën

In navolging op de implementatie van de P&C applicatie Pepperflow in 2026, zal deze applicatie verder worden uitgerold in 2027 met de uitrol van andere P&C producten in de eerder genoemde applicatie.

Daarnaast is er continu aandacht voor een correct en efficiënt budgetbeheer. Waar nodig zal er op dit punt bijsturing plaatsvinden. Dat geldt tevens voor de financieel adviesfunctie als mede de overige disciplines die binnen Financiën zijn ondergebracht, te weten Treasury, Inkoop en Aanbesteding en Kwaliteit en Control.

Communicatie

Het jaar 2026 vroeg veel van communicatie en participatie. Het was een druk jaar waarin we als team communicatie & participatie veel geïnvesteerd hebben om eerder in de beleidscyclus en op actuele dossiers betrokken te zijn zodat we als organisatie pro-actiever kunnen zijn in het meenemen van inwoners in plannen van de gemeente. Dat geldt ook voor een andere doelgroep waarmee we inwoners bereiken: de pers.

Inwoners willen meer en meer gehoord worden én meedenken – en terecht, want het leidt vaak tot beleid dat succesvol is. Daar zet het team zich vol voor in. In 2027 zullen we nog actiever zijn om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden actief te betrekken bij het vormen van plannen en beleid. Daarvoor hebben we alle middelen in huis en kunnen we bouwen op jaren ervaring. Daarnaast denken we ook via het instrument zelfsturing proactief mee over hoe we burgerinitiatieven kunnen ondersteunen.

Onze kennis en ervaring over participatie blijft dus groeien. We nemen onze beleidscollega's graag mee in al deze ontwikkelingen. Zo geven we hen steeds meer middelen en inzichten om anderen – inwoners, ondernemers én collega's – mee te nemen in het beleidsproces en in het realiseren van burgerinitiatieven. Want alleen in samenwerking met onze collega's kunnen we werken aan succesvolle communicatie en participatie.

In 2027 zetten we deze lijn voort en willen we:

- de samenwerking tussen het team communicatie & participatie en de organisatie verder versterken;
- bewustwording creëren over het belang van duidelijke en te begrijpen communicatie en participatie;
- laten zien hoe duidelijke communicatie én participatie bijdraagt aan beter beleid en de implementatie ervan.

Juridische Zaken

Juridische Zaken is het juridisch geweten van de organisatie en daarmee de spil van veel verschillende processen. Het team levert in brede zin een bijdrage aan een goede kwaliteit van producten en diensten. Juridische Zaken is verantwoordelijk voor het voeren van juridische procedures (bezwaar, beroep, hoger beroep), het adviseren, meedenken, risicomanagement, het inzetten van bemiddeling/mediation, het zoeken van contact met burgers, proactief benaderen van collega's en bestuur en oplossingsgericht handelen. De nadruk ligt op het vroegtijdig betrekken c.q. betrokken raken van Juridische Zaken bij processen en vraagstukken. Meer projectmatig aanpakken van vragen is daarbij van belang. Een voorbeeld daarvan is de actualisatie van het kampeerbeleid. Juridische Zaken is daar tijdig bij betrokken, waardoor juridische vraagstukken tijdig zijn opgepakt.

Wij werken vanuit het principe 'praten in plaats van procederen'. Als een bezwaarschrift zich leent voor dit principe, dan gaan we eerst met de bezwaarmaker in gesprek. De ervaring leert dat (langslepende) bezwaar- en beroepsprocedures op deze manier kunnen worden voorkomen.

Naast het voeren van juridische procedures en juridische advisering houdt het team zich ook bezig met de Wet open overheid (Woo). Zo komen doorgaans veel en omvangrijke Woo-verzoeken binnen die afgehandeld moeten worden. Daarnaast moet de organisatie voorbereid worden op de verplichtingen van de actieve openbaarmaking vanuit de Woo.

Daarnaast is het team bezig met het opstellen van beleid(stukken) en biedt het team juridische ondersteuning aan collega's bij het maken van beleid(stukken). Bij het zelf opstellen van beleid(stukken) kan gedacht worden aan de actualisatie van de Algemene plaatselijke verordening en de Verordening fysieke leefomgeving met de bijbehorende uitvoeringsregels. Ook de procesmachtigingen behorende bij de Mandaatregeling zullen weer geactualiseerd worden. Daarnaast zijn er diverse gemeenschappelijke regelingen, waarbij wij als team een adviserende rol hebben.

Overhead

Onder de kosten van overhead (taakveld 0.4) hebben wij de kosten opgenomen, die conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) niet direct toe te rekenen zijn aan de taakvelden en activiteiten. Op dit punt zijn de wettelijke voorschriften dus leidend. Overhead bestaat volgens het BBV in elk geval uit:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O / HRM. Het betreft salarisadministratie;
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie; met uitzondering van klantcommunicatie (KCC);
- Juridische zaken;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT);
- Facilitaire zaken en Huisvesting;
- Documentaire Informatievoorziening (DIV);
- Managementondersteuning primair proces.

Cijfers over bedrijfsvoering thema's

De gemeentelijke bedrijfsvoering heeft een onmisbare en ondersteunende functie bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken. Op basis van enkele indicatoren willen we onze bedrijfsvoering ook objectief de maat nemen om op basis daarvan mogelijke verbetergebieden te verkennen. Deze indicatoren zijn:

- Externe inhuur
- Salarislasten personeel
- Wedde en vergoedingen bestuur (B&W), gemeenteraad en griffie

Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Externe inhuur	€ 916.300	€ 716.500	€ 717.700	€ 718.800

Voor de komende jaren is de volgende inhuur begroot:

Nr	Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1	WSP detachering buitendienst	€ 48.100	€ 48.100	€ 48.100	€ 48.100
2	Secretariele ondersteuning OR	€ 21.300	€ 21.300	€ 21.300	€ 21.300
3	Budget voor inzet tijdelijk personeel bij ziekte	€ 204.800	€ 204.800	€ 204.800	€ 204.800
4	Bij het invullen van vacatures door inhuur wordt dit budget gebruikt om het verschil te compenseren voor meerkosten van inhuur	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
5	Inhuur ICT	€ 50.900	€ 0	€ 0	€ 0
6	WSP detachering postkamer	€ 10.100	€ 10.100	€ 10.100	€ 10.100
7	Inhuur t.b.v. complee zaken voor de invoering van de omgevingswet	€ 150.000	€ 0	€ 0	€ 0
8	Kwartiermaker spredingswet	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
9	Cultuurcoach	€ 56.100	€ 57.200	€ 58.400	€ 59.500
	Totaal	**€ 916.300**	**€ 716.500**	**€ 717.700**	**€ 718.800**

Op peildatum zijn de volgende vacatures ingevuld door inhuur. De kosten van inhuur worden gedekt door de begrote salariskosten en de extra kosten (de marge van de detacheerder) worden gedekt door de bedragen genoemd in bovenstaande tabel onder nummer 4.

- Medewerker ondersteuning duurzaamheid
- Adviseur leefomgeving/casemanager 1 (functie is ingevuld per 1/1/2027)
- Medewerker leefomgeving/casemanager 2
- Projectleider Woningbouw
- Senior Communicatie en Participatie
- Privacy Officer (0,22 fte regionale samenwerking ingeleend van een collega gemeente)
- Functionaris Gegevens Bescherming (0,33 fte regionale samenwerking ingeleend via een collega gemeente)
- Strategisch Adviseur OOV (0,33 fte regionale samenwerking ingeleend via een collega gemeente)

Op de peildatum zijn de volgende medewerkers ingehuurd voor diverse **projecten**. De wijze van dekking staat erachter vermeldt.

- Projectleider woningbouw versnelling (subsidie vanuit de Provincie)
- Projectleider zaaksysteem (deze kosten zijn verwerkt in het project)
- Projectleider verduurzaming gemeentehuis (deze kosten zijn verwerkt in het project)
- Projectleider Solido (deze kosten zijn verwerkt in het project)

- Projectleider werkprocessen (deze kosten zijn verwerkt in het project)
- Projectleider Spreidingswet (deze kosten zijn verwerkt in het project)
- Projectleiders Duurzaamheid (2x) (CDOKE gelden)
- Projectleider bestuurlijke handhaving van het ACT! Interventieteam Maastricht Heuvelland. Wij zijn de beheersgemeente naast de projectleider betreft het nog 2 overige medewerkers (kosten worden betaald door het RIEC).

Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Salarislasten ex Raad,bestuur.griffie	€ 12.877.112	€ 12.924.374	€ 12.976.162	€ 13.027.392

Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Wedde en vergoedingen gemeenteraad, bestuur (B&W) en griffie	€ 1.107.867	€ 1.110.715	€ 1.113.547	€ 1.116.241

Doelmatigheidsonderzoek 213A

Dit betreft het 213A-onderzoeksplan conform artikel 213a Gemeentewet en de op 30 maart 2023 vastgestelde verordening.

Aanleiding

Artikel 213a van de Gemeentewet verplicht de gemeente tot periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college van burgemeester en wethouders gevoerde bestuur. Anders dan onderzoek door de rekenkamer gaat het hierbij om zelfonderzoek. Onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid is van groot belang voor de algemene oordeelsvorming over het gevoerde beleid. Met deze onderzoeken wordt beoogd de transparantie van gemeentelijk handelen te vergroten en daardoor niet alleen doelmatiger en doeltreffender te werken maar ook de publieke verantwoording daarover te versterken. Alle zaken die voor een doelmatig en doeltreffend bestuur van belang zijn, kunnen daarbij aan de orde komen.

Het college van burgemeester en wethouders is niet alleen verplicht de onderzoeken te verrichten, maar ook hiervan vervolgens verslag uit te brengen. De verordening die de raad op 30 maart 2023 vastgesteld heeft, conform artikel 213a van de Gemeentewet, bevat de kaders voor deze onderzoeken. De raad heeft hiermee de regels bepaald waaraan burgemeester en wethouders op hoofdlijnen moeten voldoen. De raad heeft daarbij ook vastgesteld hoe de raad zelf bij de onderzoeken betrokken wordt en daarover geïnformeerd wordt.

Het onderzoeksplan wordt jaarlijks bij de gemeentelijke begroting als onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering aangeboden aan de gemeenteraad.

Het onderzoeksplan van de gemeente Gulpen-Wittem bevat in ieder geval per onderzoek:

1. het onderzoeksobject;
2. de reikwijdte van het onderzoek;
3. de onderzoeksmethode;
4. de doorlooptijd van het onderzoek;
5. de wijze van uitvoering van het onderzoek;
6. het budget in de begroting voor het te verrichten onderzoek.

Paragraaf 6 - Verbonden Partijen

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, bestuurlijke en financiële betrokkenheid bij samenwerkingsverbanden, de zogenaamde verbonden partijen, waarin onze gemeente participeert. Verbonden partijen zijn instellingen waarin de gemeente bestuurlijk en / of financieel een belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we dat de gemeente zeggenschap heeft, bijvoorbeeld als een wethouder, een raadslid of een ambtenaar zitting heeft in het bestuur of namens de gemeente zijn stem uitbrengt. Met een financieel belang bedoelen we dat de gemeente aansprakelijk is bij het niet-nakomen van verplichtingen door de partij of als de gemeentemiddelen ter beschikking heeft gesteld die zij kwijt is bij faillissement van de partij. Verbonden partijen hebben verschillende rechtsvormen, deze rechtsvormen kunnen zijn NV, BV, gemeenschappelijke regeling, stichting of vereniging.

Naast het bestuurlijk én financieel belang is ook kenmerkend aan een verbonden partij dat zij een publiek belang behartigt. Daarnaast dient de gemeente bij een opheffing of een faillissement van een verbonden partij een nieuwe instelling te zoeken die dezelfde activiteiten en prestaties levert met dezelfde doelstelling.

In de raadsvergadering van 28 juni 2018 is de Nota verbonden partijen 2018 door de raad vastgesteld. In de Nota verbonden partijen staat het meerjarig kader voor het beleid aangaande participaties en de bestuurlijke vertegenwoordiging bij verbonden partijen. De gemeente kent de volgende verbonden partijen, waarvoor de GR'en in navolgend overzicht de bijdragen door de gemeente worden aangegeven:

Gemeenschappelijke regelingen:

1. Reinigingsdiensten RD4 (RD4)
2. Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)
3. Omnibuzz
4. Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)

5. Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)
6. Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL)
7. Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
8. Het Gegevenshuis
9. Historisch Centrum Limburg (HCL)
10. Solido IT

Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen				
Naam GR	**Bijdrage 2027**	**Bijdrage 2028**	**Bijdrage 2029**	**Bijdrage 2030**
RD4 *	€ 1.954.484	€ 2.088.518	€ 2.209.828	€ 2.372.173
GGD **	€ 929.100	€ 966.050	€ 1.004.450	€ 1.026.550
Omnibuzz	€ 501.586	€ 516.187	€ 529.399	€ 547.936
WOZL	€ 1.705.189	€ 1.600.208	€ 1.437.079	€ 1.265.232
VRZL	€ 1.632.199	€ 1.695.296	€ 1.757.021	€ 1.820.268
Omgevingsdienst Zuid-Limburg	€ 370.685	€ 385.700	€ 402.300	€ 419.600
BsGW	€ 334.610	€ 348.610	€ 362.364	€ 382.072
Het Gegevenshuis	€ 195.354	€ 201.801	€ 208.460	€ 215.340
HCL	€ 137.798	€ 140.554	€ 143.365	€ 146.232
Solido IT	€ 951.670	€ 998.293	€ 1.038.866	€ 1.069.396

Verbonden partij	**Bestuurlijke positie**	**Openbaar belang**
Gemeenschappelijke regelingen		
Reinigingsdiensten RD4	Lid Algemeen Bestuur (GR) / Aandeelhouder (NV)	Uitvoering van de wettelijke afvalzorgplicht.
Geneeskundige Gezondheidsdienst (GGD) Zuid-Limburg	Lid Algemeen Bestuur	Zorgdragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit Wmo, Veilig Thuis, ambulancezorg, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen, sociaal medische advisering.
Omnibuzz	Lid Algemeen Bestuur	Het aanbieden van een service op het gebied van vervoer in het algemeen en meer in het bijzonder voor aangepast vervoer.
Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)	Lid Algemeen Bestuur	Uitvoering van de wettelijke taak in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.
Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Lid Algemeen Bestuur	Organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing

Verbonden partij	Bestuurlijke positie	Openbaar belang
Omgevingsdienst Zuid-Limburg	Lid Algemeen Bestuur	Door een bundeling van kennis en expertise wordt de kwaliteit verhoogd en is kennis voor gemeenten beschikbaar die er voorheen niet was of extern ingehuurd werd. Op termijn is er een kostenbesparing mogelijk doordat efficiënter gewerkt kan worden. Ook is de afstemming met het OM makkelijker omdat dit (voor de basistaken) nu via 1 aanspreekpunt loopt i.p.v. 19 deelnemers. Tevens is het makkelijker om aan de kwaliteitscriteria te voldoen, omdat dit voor de taken die worden overgeheveld een zorg wordt van de uitvoerende partij: de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.
Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	Lid Algemeen Bestuur	De gemeenschappelijke regeling is getroffen in het belang van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van enige wettelijke bepaling of beleidsregel betreffende de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en waterschapsbelasting.
Het Gegevenshuis	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	Uitvoering van de wettelijke taak en de zorgplicht in het kader van de geo (Basis)-registraties.
Vennootschappen en coöperaties		
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Aandeelhouder	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. BNG is een betrouwbare eigentijdse bank en expert in het financieren van publieke voorzieningen. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen aan de burger.
NV Bodemzorg Limburg	Aandeelhouder	Voorkomen dat de generaties ná de onze belast worden met de negatieve gevolgen van bodemverontreiniging.
NV Waterleiding Maatschappij Limburg	Aandeelhouder	Burgers toegang verschaffen tot (drink-)water tegen acceptabele kosten.
Enexis Holding NV	Aandeelhouder	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.
CSV Amsterdam BV	Aandeelhouder	Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. ("CSV"). De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: a. namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; b. namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland); c. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Gegevens verbonden partijen						
Partij	**aandeel belang**	**Eigen vermogen 01-01-2025**	**Eigen vermogen 31-12-2025**	**Vreemd vermogen 01-01-2025**	**Vreemd vermogen 31-12-2025**	**Bijdrage Gulpen-Wittem 2025**
Gemeenschappelijke regeling						
Reinigingsdiensten RD4	5%	€ 3.719.273	€ 4.382.544	€ 42.787.957	€ 39.683.289	€ 1.652.804
Geneeskundige Gezondheidsdienst (GGD) Zuid-Limburg	n.v.t.	€ 2.586.457	€ 4.265.089	€ 27.269.495	€ 25.091.516	€ 866.441
Omnibuzz	n.v.t.	€ 1.422.744	€ 2.448.031	€ 7.608.110	€ 9.502.506	€ 444.854
Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg	n.v.t.	€ 2.797.000	€ -2.922.000	€ 8.273.000	€ 11.017.000	€ 1.915.582
Veiligheidsregio Zuid-Limburg	n.v.t.	€ 10.640.045	€ 16.045.013	€ 66.318.793	€ 58.589.667	€ 1.412.718
Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL)	n.v.t.	€ 3.079.647	€ 2.580.437	€ 3.070.751	€ 3.390.449	€ 202.965
Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	n.v.t.	€ 5.224.000	€ 6.528.000	€ 11.562.000	€ 8.175.000	€ 328.000
Het Gegevenshuis	n.v.t.	€ 296.812	€ 68.451	€ 1.682.531	€ 727.278	€ 178.734
Historisch Centrum Limburg	n.v.t.	€ 2.995.892	€ 3.913.958	€ 6.703.076	€ 6.976.820	n.v.t.
Solido IT	n.v.t.	€ 954.234	€ 580.422	€ 10.192.777	€ 19.475.612	n.v.t.
Vennootschappen en coöperaties						
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0,50%	€ 4.777.000	€ 4.863.000	€ 123.164.000	€ 110.701.000	€ -36.716,40
NV Bodemzorg Limburg	0,70%	€ 11.038.211	€ 11.701.257	€ 32.965.197	€ 32.428.174	n.v.t.
NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)	1%	€ 216.407.000	€ 236.571.000	€ 398.612.000	€ 434.632.000	n.v.t.
Enexis holding NV	0,25%	€ 5.538.000	€ 5.811.000	€ 5.949.000	€ 7.627.000	€ -252.355,50

Paragraaf 7 - Grondbeleid

Visie op het grondbeleid

Het vigerende grondbeleid (2024 t/m 2027) wordt in 2027 geëvalueerd en voor een nieuwe periode ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. Door de beperkte grondpositie van de gemeente zijn ruimtelijke ontwikkelingen mede afhankelijk van locaties en/of objecten van derden. Initiatieven van buitenaf alsook gemeentelijke projecten waarbij al dan niet gemeentelijke aankopen nodig zijn, worden doorlopend getoetst op haalbaarheid en (financiële) risico's. Door de

toegenomen druk op de fysieke ruimte vanuit diverse opgaven worden in gebruikgeving/verkoop van gemeentelijk eigendom zorgvuldig afgewogen en terughoudend toegepast.

Lopende grondexploitatie kern Partij, plan Partij-Oost

De omgevingsvergunning voor de bouw van 5 woningen is in kwartaal 2 van 2026 verleend en de bezwaarperiode is reeds voorbij. Dit betekent dat de ontwikkelaar Linde Project is gestart met de verkoop. De cijfers en de voortgang zijn opgesteld met de op het moment van vervaardigen van de paragraaf beschikbare kennis.

Kern Partij, plan Partij-Oost

Bedragen in € 1.000	**Realisatie t/m 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Plankosten	-104		
Grondverwerving	-210		
Bouwrijp maken	-13		
Openbare werken	-810		
Financiële kosten (rente)	-379	-6	-6
Risico	-42		
Gronduitgifte*1	1.630	PM	PM
Bijdrage gemeente*2	-348	PM	PM
	-275	**-281**	**-287**

1 Zie paragraaf Lopende grondexploitatie voor de reden waarom hier 'PM' posten opgenomen zijn.

2 Een negatief bedrag is een winstneming, een positief bedrag is een bijdrage in het verlies.

In 2008 is door de raad een grondexploitatie voor dit plan vastgesteld. De boekwaarde van deze grondexploitatie bedraagt per 31 december 2025 € 275.000 negatief.

De verkoop van de resterende kavels wordt in kwartaal 3 2026 verwacht.

Aankomende grondexploitatie, CPO Mechelen

Op 6 juni 2024 heeft de gemeenteraad, de gemeentelijke grondexploitatie voor CPO-Mechelen vastgesteld alsmede de grondprijs voor de CPO-leden. De grondexploitatie die behoort tot het raadsbesluit is budgetneutraal ingezet, wat inhoudt dat de gronden na gereedheid van de grondexploitatie, kostendekkend terug verkocht worden aan de CPO leden. Voordat overgegaan kan worden tot uitvoering van de grondexploitatie, dienen eerst de benodigde overeenkomsten gesloten te worden. Dit proces is afgerond op 8 april 2025.

In december 2025 heeft het ontwerp van het omgevingsplan ter inzage gelegen en in juni 2026 heeft de raad het omgevingsplan vastgesteld. Deze ligt momenteel open voor bezwaar. Bij geen bezwaar is het omgevingsplan onherroepelijk.

Paragraaf 8 - Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 trad de Wet Open Overheid (Woo) in werking. De Woo heeft als doel een transparante overheid te bewerkstelligen. De Woo gaat uit van twee soorten informatieverschaffing: passieve openbaarmaking door middel van Woo-verzoeken, en actieve openbaarmaking waarbij de gemeente uit eigen beweging bepaalde informatiecategorieën openbaar maakt.

Ten aanzien van de afhandeling van Woo-verzoeken heeft de gemeente Gulpen-Wittem vanaf 1 mei 2022 een centraal e-mailadres beschikbaar gesteld en haar website aangepast. Ook is een adviseur juridische zaken aangenomen die zich, voornamelijk, bezighoudt met de afhandeling van Woo-verzoeken en voorbereidingen op de verplichting tot actieve openbaarmaking van overheidsinformatie.

- Wij ontvangen elk jaar meer Woo-verzoeken. Het gaat steeds vaker om complexe en omvangrijke verzoeken, waardoor de afhandeling ervan veel tijd vergt.
- Eén van de verplichtingen uit de Woo is het actief openbaar maken van overheidsinformatie. De wetgever heeft 17 informatiecategorieën geformuleerd die openbaar gemaakt moeten worden. De verplichting tot openbaarmaking van deze documenten treedt gefaseerd in werking. De inwerkingtreding is onderverdeeld in verschillende tranches. De eerste tranche is in november 2024 in werking getreden. Hiermee werd het onder andere verplicht om bereikbaarheids- en organisatiegegevens beschikbaar te stellen.
- De tweede tranche, waarvoor geldt dat ze nog niet in werking is getreden, omvat bijvoorbeeld de categorieën vergaderstukken van de gemeenteraad en convenanten. In totaliteit zijn er vier tranches die op termijn actief openbaar moeten worden gemaakt. Gemeente Gulpen-Wittem houdt goed in de gaten wanneer de verplichting per categorie in werking treedt en inventariseert voortdurend aan welke verplichting zij (eventueel al voor inwerkingtreding) kan voldoen en hoe zij de organisatie het beste hierop kan voorbereiden.
- Voor het actief openbaar maken van documenten is door het Rijk gewerkt aan een verwijsindex en een zoekfunctie om openbaar te maken informatie te ontsluiten. Daarvoor is de Woo-index ontwikkeld. Deze index verwijst naar documenten die door bestuursorganen zijn gepubliceerd en een aanvullende zoekfunctionaliteit maakt de documenten in deze collecties centraal doorzoekbaar. De verplichtingen uit de eerste tranche zijn verwerkt en vindbaar in de Woo-index voor de gemeente Gulpen-Wittem.

- Vooralsnog worden de openbaar te maken documenten op grond van de verplichting van de eerste tranche geplaatst op de raadsinformatiesite via iBabs. Vervolgens wordt de vindplaats van deze documenten gekoppeld in de Woo-index. Voor de langere termijn wil gemeente Gulpen-Wittem komen tot een meer duurzame en geïntegreerde oplossing voor het publiceren van Woo-documenten. Dit wordt meegenomen in de implementatie van het nieuwe zaaksysteem. Bij de aanschaf hiervan is nadrukkelijk rekening gehouden met de mogelijkheid om documenten die op grond van de Woo openbaar moeten worden gemaakt, op een toegankelijke en duurzame wijze te publiceren.

De paragrafen zijn bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer van de gemeente. Dit doen we door onderwerpen, die versnipperd in de begroting staan, te bundelen in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting. Het BBV schrijft zeven paragrafen voor:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Openbaarheidsparagraaf

Hoofdstuk 2: Financiële begroting

Hoofdstuk 2 inleiding

De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Het kan als een recapitulatie gezien worden van de budgetten zoals deze zijn opgenomen in het programmaplan. Dit hoofdstuk omvat verschillende onderdelen die in de onderstaande alinea's worden toegelicht.

Overzicht baten en lasten per programma

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten per programma. Deze gegevens komen overeen met de grafieken per programma.

Zoals weergegeven is het boekjaar 2027 sluitend, net zoals alle jaren in de meerjarenraming (2027-2029) een positief resultaat zien. Als toelichting op de tabel nog de volgende opmerkingen:

- Bij de berekening van de algemene uitkering is uitgegaan van de cijfers volgens de septembercirculaire 2026.
- Decentralisatie uitkeringen die via de algemene uitkering ter beschikking worden gesteld en waar beleid aan ten grondslag ligt wordt geraamd conform het in het beleid overeengekomen budget.
- Bij gemeenschappelijke regelingen is voor de budgetten uitgegaan van de laatst bekende cijfers, van deze verbonden partijen.
- T.a.v. "de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume" vermelden wij hier, dat dit betrekking heeft op de kosten die samenhangen met individueel keuze budget (IKB). Rechten en plichten zijn, indien van toepassing, verwerkt in de exploitatie. Voor de pensioenverplichtingen van voormalige wethouders is een separate voorziening in gebruik (Voorziening pensioengelden).

Programma		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0	Bestuur en Ondersteuning	40.526.103	39.053.027	40.183.981	39.968.163	40.163.430	41.641.228
1	Veiligheid	490.553	427.255	501.113	426.441	70.229	72.069
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	475.080	155.387	76.362	76.522	76.686	76.855
3	Economie	2.555.997	2.974.161	2.971.598	2.974.106	2.976.687	2.979.342
4	Onderwijs	385.137	239.305	269.946	270.616	271.306	272.016
5	Sport, Cultuur en Recreatie	277.017	121.111	229.379	127.742	131.203	134.764
6	Sociaal domein	5.147.309	4.986.395	3.458.897	3.624.365	3.739.913	3.556.872
7	Volksgezondheid en Milieu	5.381.726	5.498.149	5.894.336	5.678.077	6.064.097	6.476.644

Programma		Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
8	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	667.400	578.153	552.169	552.169	552.169	552.169
Totaal van baten		**55.906.321**	**54.032.944**	**54.137.781**	**53.698.201**	**54.045.720**	**55.761.958**
0	Bestuur en Ondersteuning	14.831.293	15.487.031	14.373.387	13.355.152	13.308.389	13.383.985
1	Veiligheid	3.119.355	2.933.107	3.004.441	3.069.812	2.749.321	2.810.176
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.135.963	2.976.440	2.892.044	3.000.104	3.097.378	3.088.191
3	Economie	975.679	935.201	944.864	958.461	960.197	963.685
4	Onderwijs	2.468.594	1.979.139	2.055.796	2.119.461	2.109.507	2.086.216
5	Sport, Cultuur en Recreatie	4.923.552	4.164.059	4.387.889	4.251.215	4.241.222	4.236.251
6	Sociaal domein	17.513.848	18.153.140	17.295.056	17.442.715	17.380.190	17.007.715
7	Volksgezondheid en Milieu	5.313.147	6.220.045	6.572.196	6.476.583	6.786.198	7.104.035
8	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	1.627.019	2.278.360	2.157.807	2.096.988	2.116.537	2.139.808
Totaal van lasten		**53.908.450**	**55.126.521**	**53.683.480**	**52.770.492**	**52.748.940**	**52.820.064**
Saldo van baten en lasten		**1.997.872**	**-1.093.577**	**454.301**	**927.709**	**1.296.780**	**2.941.894**
Stortingen in de reserve		-1.542.716	-189.126	-155.391	-	-	-
Onttrekkingen aan de reserve		2.291.616	1.195.019	296.628	70.430	26.492	26.492
Totaal resultaat		**2.746.772**	**-87.684**	**595.538**	**998.139**	**1.323.272**	**2.968.386**

Baten en lasten per taakveld

Baten en Lasten per Taakveld

In de volgende tabel is per taakveld de raming van de baten en lasten en het saldo te zien voor het begrotingsjaar 2027. De indeling van de taakvelden is conform BBV opgezet.

Programma	Taakveld	Taakveld BBV	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0	60010	0.1	Bestuur	1.431.858	-	-1.431.858
0	60020	0.2	Burgerzaken	1.023.637	412.113	-611.525
0	60030	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	237.163	183.799	-53.364
0	60040	0.4	Overhead	10.843.501	162.100	-10.681.401
0	60050	0.5	Treasury	-52.299	328.518	380.817
0	60061	0.61	OZB woningen	139.201	3.438.214	3.299.013
0	60062	0.62	OZB niet-woningen	63.925	1.578.261	1.514.336
0	60064	0.64	Belastingen overig	17	-	-17
0	60070	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	671.391	34.080.954	33.409.563
0	60080	0.8	Overige baten en lasten	14.994	22	-14.972
0	60090	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-
0	60100	0.10	Mutaties reserves	155.391	296.628	141.237
0	60110	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1	61010	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.795.704	125.000	-1.670.704
1	61020	1.2	Openbare orde en veiligheid	1.208.738	376.113	-832.625
2	62010	2.1	Verkeer en vervoer	2.827.585	60.750	-2.766.835
2	62020	2.2	Parkeren	59.281	10.112	-49.169
2	62040	2.4	Economische havens en waterwegen	2.697	-	-2.697
2	62050	2.5	Openbaar vervoer	2.480	5.500	3.020
3	63010	3.1	Economische ontwikkeling	170.296	-	-170.296
3	63030	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	108.001	7.700	-100.301
3	63040	3.4	Economische promotie	666.567	2.963.898	2.297.331
4	64020	4.2	Onderwijshuisvesting	1.154.208	58.116	-1.096.092
4	64030	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	901.588	211.830	-689.758
5	65010	5.1	Sportbeleid en activering	101.021	-	-101.021
5	65020	5.2	Sportaccommodaties	966.141	117.979	-848.162
5	65030	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	337.100	-	-337.100
5	65040	5.4	Musea	183.464	-	-183.464
5	65050	5.5	Cultureel erfgoed	291.130	-	-291.130
5	65070	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.067.874	6.400	-2.061.474
5	65060	5.6	Media	441.158	105.000	-336.158
6	66010	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.597.410	63.012	-1.534.398
6	66011	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-
6	66020	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	-	-

Programma	Taakveld	Taakveld BBV	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
6	66020-1	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	-	-
6	66021	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	227.760	-	-227.760
6	66022	6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	562.170	-	-562.170
6	66023	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	475.240	192.751	-282.489
6	66030	6.3	Inkomensregelingen	4.669.597	3.001.784	-1.667.813
6	66040	6.4	WSW en beschut werk	1.738.583	20.394	-1.718.189
6	66050	6.5	Arbeidsparticipatie	310.263	-	-310.263
6	66060	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	794.186	60.956	-733.230
6	66071a	6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	-	-	-
6	66071b	6.71b	Begeleiding (WMO)	-	-	-
6	66072a	6.72a	Jeugdhulp begeleiding	-	-	-
6	66074b	6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	-
6	66074c	6.74c	Gesloten plaatsing	-	-	-
6	660752	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	2.537.216	-	-2.537.216
6	660762	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	68.269	-	-68.269
6	660763	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	27.437	-	-27.437
6	660791	6.791	PGB WMO	3.014.400	120.000	-2.894.400
6	660792	6.792	PGB Jeugd	711.662	-	-711.662
6	66082a	6.82a	Jeugdbescherming	-	-	-
6	660821	6.821	Jeugdbescherming	180.000	-	-180.000
6	66091	6.91	Coördinatie en beleid WMO	36.250	-	-36.250
6	66092	6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	344.613	-	-344.613
7	67010	7.1	Volksgezondheid	904.613	-	-904.613
7	67020	7.2	Riolering	2.049.148	2.880.240	831.092
7	67030	7.3	Afval	2.143.107	2.425.705	282.598
7	67040	7.4	Milieubeheer	1.447.361	566.391	-880.970
7	67050	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	27.968	22.000	-5.968
8	68010	8.1	Ruimte en leefomgeving	1.934.926	-	-1.934.926
8	68020	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	13.247	-	-13.247
8	68030	8.3	Wonen en bouwen	209.634	552.169	342.535
Totaal				**53.838.871**	**54.434.409**	**595.538**

Incidentele baten en lasten

Incidentele lasten en baten komen de volgende jaren niet terug. Naarmate er meer incidentele lasten en baten in de begroting zitten, verandert de begroting van jaar tot jaar. Als er meer incidentele lasten zijn dan baten dan heeft dat een positief effect in het volgende jaar. Het is dan ook ongunstig als er meer incidentele baten zijn dan lasten.

Voor de toetsing van de begroting gaan Gedeputeerde Staten uit van een duurzaam structureel en reëel evenwicht. Met het begrip "structureel evenwicht" wordt nadrukkelijker bedoeld dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. Het reëel evenwicht houdt in dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen.

Om zicht te krijgen of er sprake is van structureel evenwicht moet bij de raming incidentele baten en lasten en structurele baten en lasten afzonderlijk in beeld worden gebracht. In de tabel in Bijlage 3 is een meerjaren uitsplitsing van de incidentele baten en lasten per programma weergegeven.

De totale incidentele baten en lasten zien er voor de begroting 2027 en meerjarenraming 2028 – 2030 treft u in de onderstaande tabellen aan

In de navolgende tabellen zijn de incidentele baten en lasten nader gespecificeerd.

<u>Incidentele Baten:</u>

- Aanwending reserve Lokale Heffingen: Vanaf 2025 zijn de baten forensenbelasting naar beneden bijgesteld a.g.v. gewijzigde belastingverordening forensenbelasting. In de begroting 2027 – 2030 zijn deze baten meerjarig verlaagd. De dekking van deze lagere baten komt uit de reserve Lokale Heffingen die bij de jaarrekening 2023 is gevormd. Einde 2028 is deze reserve uitgeput.
- Detachering medewerker veiligheid: Inkomsten van een medewerker van de gemeente Gulpen-Wittem is gedetacheerd bij de Veiligheidsregio.
- Algemene Uitkering Bibliotheken: Ontvangsten vanuit het Rijk ten behoeve van de doorontwikkeling van de wettelijke taken van de bibliotheek.
- Inkomsten ACT: Ontvangsten van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum ter besteding aan het ACT! team.
- SPUK AZWA ontvangsten: opvolger van de SPUK GALA, ontvangsten vanuit het Rijk ter uitvoering van het aanvullend zorg- en welzijnsakkoord.
- Aanwending reserve Omgevingswet: In 2027 vindt aanwending van de reserve Omgevingswet plaats als dekking voor lasten in het kader van de Omgevingswet.

<u>Incidentele Lasten:</u>

- Uitgaven ACT: uitgaven ten behoeve van het ACT! team. Hierbij valt te denken aan kosten van de medewerkers die betrokken zijn bij het ACT! team.

- Terugkeer GGD Gulpen naar de Kindercirkel: In 2028 heeft de GGD de optie om teug te keren naar het gebouw van de Kindercirkel. De incidentele lasten zijn gebudgetteerd voor het terugbrengen van het pand in de originele staat indien GGD wenst terug te keren naar de Kindercirkel.
- SPUK AZWA uitgaven: opvolger van de SPUK GALA, kosten van de uitvoering van het aanvullend zorg- en welzijnsakkoord.

Incidentele baten en lasten
begroting 2027-2030

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totaal incidentele lasten	550.751	262.061	268.089	0
Totaal incidentele baten	1.065.887	275.999	268.089	0
Saldo incidentele lasten - baten	**515.136**	**13.938**	**0**	**0**

Baten

Programma	Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0	Aanwending reserve Lokale Heffing t.b.v. Forensenbelasting	215.136	43.938		
0	Detachering Medewerker Veiligheid	140.000			
0	Algemene uitkering bibliotheken	105.000			
1	Inkomsten ACT	358.000			
6	SPUK AZWA inkomsten	192.751	232.061	268.089	
8	Aanwending reserve Omgevingswet t.b.v. Omgevingswet	55.000			
Totaal		**1.065.887**	**275.999**	**268.089**	**0**

Lasten

Programma	Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1	Uitgaven ACT	358.000			
6	Terugkeer GGD Gulpen naar Kindercirkel		30.000		
6	SPUK AZWA uitgaven	192.751	232.061	268.089	
Totaal		**550.751**	**262.061**	**268.089**	**0**

Structureel begrotingssaldo

De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief. Met het opnemen van alleen een (verplicht) cijfermatig overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat nog niet automatisch het inzicht of er sprake is van een structureel begrotingssaldo. Door het betrekken van de totalen uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het begrotingssaldo met de totale lasten en baten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo.

Conclusie: uit de regel structureel begrotingssaldo blijkt dat in alle jaren van de begroting 2027-2030 sprake is van structureel evenwicht (de structurele lasten worden gedekt door structurele baten).

Structureel begrotingssaldo	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Saldo baten en lasten	454.301	927.709	1.296.780	2.941.894
Per saldo toevoeging aan reserves	-155.391	-	-	-
Per saldo onttrekking aan reserves	296.628	70.430	26.492	26.492
Begrotingssaldo na bestemming	**595.538**	**998.139**	**1.323.272**	**2.968.386**
Waarvan incidentele baten en lasten	515.136	13.938	-	-
Structureel begrotingssaldo	**80.402**	**984.201**	**1.323.272**	**2.968.386**

Stortingen en onttrekkingen Reserves

Reserves zijn middelen die de gemeente beschikbaar houdt om later te besteden.

Jaarlijks stort de gemeente voor dit doel gelden in de reserves. Ook worden jaarlijks gelden aan de reserves onttrokken. In de volgende tabel staan de stortingen en onttrekkingen die meerjarig zijn geraamd en daarmee een incidentele of structurele bijdrage leveren aan onze programmadoelstellingen. De incidentele stortingen en onttrekkingen hebben we in de voorgaande paragraaf al toegelicht.

Naam reserve	Begrotingsjaar 2027 Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Algemene reserve	€ 9.315.225			€ 9.315.225
Totaal Algemene reserve	**€ 9.315.225**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 9.315.225**
Bestemmingsreserves				
Fonds bovenwijkse voorzieningen	€ 24.990		€ 3.570	€ 21.420
Bestemmingsreserve kapitaallasten locatie buitendienst	€ 37.589		€ 7.522	€ 30.067
Reserve parkeren op de openbare weg	€ 65.423			€ 65.423

	Begrotingsjaar 2027			
Reserve duurzame ontwikkeling gemeentelijke gebouwen	€ 58.755			€ 58.755
Reserve personeel en bedrijfsvoering	€ 0			€ 0
Bestemmingsreserve nog uit te geven middelen	€ 0			
Bestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen	€ 292.600		€ 15.400	€ 277.200
Bestemmingsreserve OOT	€ 50.000			€ 50.000
Reserve energieproblematiek	€ 275.817			€ 275.817
Reserve lokale heffingen	€ 359.796		€ 215.136	€ 144.660
Reserve Omgevingswet	€ 55.000		€ 55.000	€ 0
Reserve gebiedsprogramma's	€ 26.000			€ 26.000
Reserve Landschap	€ 0			€ 0
Reserve Sociaal Ontwikkelbedrijf	€ 20.600			€ 20.600
Reserve Sociale Infrastructuur	€ 61.373			€ 61.373
Reserve Duurzaamheid	€ 0	€ 155.000		€ 155.000
Totaal bestemmingsreserves	**€ 1.327.943**	**€ 155.000**	**€ 296.628**	**€ 1.186.315**
Totaal reserves	**€ 10.643.168**	**€ 155.000**	**€ 296.628**	**€ 10.501.540**

Naam reserve	Begrotingsjaar 2028 Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Algemene reserve	€ 9.315.225			€ 9.315.225
Totaal Algemene reserve	**€ 9.315.225**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 9.315.225**
<u>Bestemmingsreserves</u>				
Fonds bovenwijkse voorzieningen	€ 21.420		€ 3.570	€ 17.850
Bestemmingsreserve kapitaallasten locatie buitendienst	€ 30.067		€ 7.522	€ 22.545
Reserve parkeren op de openbare weg	€ 65.423			€ 65.423
Reserve duurzame ontwikkeling gemeentelijke gebouwen	€ 58.755			€ 58.755
Reserve personeel en bedrijfsvoering	€ 0			€ 0
Bestemmingsreserve nog uit te geven middelen	€ 0			

	Begrotingsjaar 2027			
Bestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen	€ 277.200		€ 15.400	€ 261.800
Bestemmingsreserve OOT	€ 50.000			€ 50.000
Reserve energieproblematiek	€ 275.817			€ 275.817
Reserve lokale heffingen	€ 144.660		€ 43.938	€ 100.722
Reserve Omgevingswet	€ 0			€ 0
Reserve gebiedsprogramma's	€ 26.000			€ 26.000
Reserve Landschap	€ 0			€ 0
Reserve Sociaal Ontwikkelbedrijf	€ 20.600			€ 20.600
Reserve Sociale Infrastructuur	€ 61.373			€ 61.373
Reserve Duurzaamheid	€ 155.000			€ 155.000
Totaal bestemmingsreserves	**€ 1.186.315**	**€ 0**	**€ 70.430**	**€ 1.115.885**
Totaal reserves	**€ 10.501.540**	**€ 0**	**€ 70.430**	**€ 10.431.110**

Naam reserve	Begrotingsjaar 2029 Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Algemene reserve	€ 9.315.225			€ 9.315.225
Totaal Algemene reserve	**€ 9.315.225**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 9.315.225**
Bestemmingsreserves				
Fonds bovenwijkse voorzieningen	€ 17.850		€ 3.570	€ 14.280
Bestemmingsreserve kapitaallasten locatie buitendienst	€ 22.545		€ 7.522	€ 15.023
Reserve parkeren op de openbare weg	€ 65.423			€ 65.423
Reserve duurzame ontwikkeling gemeentelijke gebouwen	€ 58.755			€ 58.755
Reserve personeel en bedrijfsvoering	€ 0			€ 0
Bestemmingsreserve nog uit te geven middelen	€ 0			
Bestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen	€ 261.800		€ 15.400	€ 246.400
Bestemmingsreserve OOT	€ 50.000			€ 50.000
Reserve energieproblematiek	€ 275.817			€ 275.817
Reserve lokale heffingen	€ 100.722			€ 100.722
Reserve Omgevingswet	€ 0			€ 0

	Begrotingsjaar 2027			
Reserve gebiedsprogramma's	€ 26.000			€ 26.000
Reserve Landschap	€ 0			€ 0
Reserve Sociaal Ontwikkelbedrijf	€ 20.600			€ 20.600
Reserve Sociale Infrastructuur	€ 61.373			€ 61.373
Reserve Duurzaamheid	€ 155.000			€ 155.000
Totaal bestemmingsreserves	**€ 1.115.885**	**€ 0**	**€ 26.492**	**€ 1.089.393**
Totaal reserves	**€ 10.431.110**	**€ 0**	**€ 26.492**	**€ 10.404.618**

Naam reserve	Begrotingsjaar 2030 Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Algemene reserve	€ 9.315.225			€ 9.315.225
Totaal Algemene reserve	**€ 9.315.225**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 9.315.225**
Bestemmingsreserves				
Fonds bovenwijkse voorzieningen	€ 14.280		€ 3.570	€ 10.710
Bestemmingsreserve kapitaallasten locatie buitendienst	€ 15.023		€ 7.522	€ 7.501
Reserve parkeren op de openbare weg	€ 65.423			€ 65.423
Reserve duurzame ontwikkeling gemeentelijke gebouwen	€ 58.755			€ 58.755
Reserve personeel en bedrijfsvoering	€ 0			€ 0
Bestemmingsreserve nog uit te geven middelen	€ 0			
Bestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen	€ 246.400		€ 15.400	€ 231.000
Bestemmingsreserve OOT	€ 50.000			€ 50.000
Reserve energieproblematiek	€ 275.817			€ 275.817
Reserve lokale heffingen	€ 100.722			€ 100.722
Reserve Omgevingswet	€ 0			€ 0
Reserve gebiedsprogramma's	€ 26.000			€ 26.000
Reserve Landschap	€ 0			€ 0
Reserve Sociaal Ontwikkelbedrijf	€ 20.600			€ 20.600
Reserve Sociale Infrastructuur	€ 61.373			€ 61.373
Reserve Duurzaamheid	€ 155.000			€ 155.000

	Begrotingsjaar 2027			
Totaal bestemmingsreserves	**€ 1.089.393**	**€ 0**	**€ 26.492**	**€ 1.062.901**
Totaal reserves	**€ 10.404.618**	**€ 0**	**€ 26.492**	**€ 10.378.126**

De volgende reserves zijn bruteringsreserves (reserves dienen als dekking voor kapitaallasten van eerder gedane investeringen):

- Fonds bovenwijkse voorzieningen;
- Bestemmingsreserve kapitaallasten locaties buitendienst;
- Bestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen.

Stortingen en onttrekkingen Voorzieningen

We hebben diverse voorzieningen. Daar waar reserves vrij te besteden zijn (voor de Raad) hebben voorzieningen een verplichtend karakter. Onderstaand is het (verplichte) verloopoverzicht voorzieningen opgenomen.

	Begrotingsjaar 2027			
Naam voorziening	**Saldo begin jaar**	**Vermeerdering**	**Vermindering**	**Saldo einde begrotingsjaar**
Wegenfonds	€ 492.643	€ 270.335	€ 270.335	€ 492.643
Voorziening herstel nutsvoorzieningen	€ 500.436			€ 500.436
Voorziening nog uit te geven middelen	€ 8.104			€ 8.104
Voorziening pensioengelden	€ 982.796			€ 982.796
Voorziening verlofsparen	€ 114.386			€ 114.386
Voorziening kwijtschelding BsGW	€ 65.885			€ 65.885
Voorziening oninbaarheid BsGW	€ 126.658			€ 126.658
Onderhoudsfonds accommodaties	€ 467.440	€ 260.000	€ 260.000	€ 467.440
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	€ 68.147			€ 68.147
Voorziening fin.comp. kleine woningbouw	€ 31.535			€ 31.535
Voorziening afvalverwijdering	€ 375.502	€ 48.222		€ 423.724
Voorziening riolen	€ 1.035.202		€ 11.074	€ 1.024.128
Voorziening kwaliteitsfonds	€ 5.587			€ 5.587
Voorziening cofinanciering LEADER-progr.	€ 134.717	€ 15.000	€ 15.000	€ 134.717
Voorziening onderhoud kunstwerken	€ 259.573	€ 62.845	€ 62.845	€ 259.573
Onderhoudsvoorziening vervoermiddelen	€ 7.310	€ 50.500	€ 50.500	€ 7.310
Voorziening onderhoud veldwegen	€ 14.290	€ 137.840	€ 137.840	€ 14.290
Voorziening groot onderhoud Kindercirkel	€ 48.259	€ 55.000	€ 55.000	€ 48.259
Voorziening onderhoud sporthal Gulpdal	€ 0	€ 24.200	€ 24.200	€ 0

	Begrotingsjaar 2027			
Voorziening onderhoud sportmaterialen	€ 6.050	€ 6.050	€ 6.050	€ 6.050
Voorziening verkeersmaatregelen bij onderhoud kapitaalgoederen	€ 34.031	€ 54.361	€ 54.361	€ 34.031
Voorziening onderhoud risicobomen	€ 550.000			€ 550.000
Totaal voorzieningen	**€ 5.328.549**	**€ 984.353**	**€ 947.205**	**€ 5.365.697**

Naam voorziening	Begrotingsjaar 2028 Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Wegenfonds	€ 492.643	€ 270.335	€ 270.335	€ 492.643
Voorziening herstel nutsvoorzieningen	€ 500.436			€ 500.436
Voorziening nog uit te geven middelen	€ 8.104			€ 8.104
Voorziening pensioengelden	€ 982.796			€ 982.796
Voorziening verlofsparen	€ 114.386			€ 114.386
Voorziening kwijtschelding BsGW	€ 65.885			€ 65.885
Voorziening oninbaarheid BsGW	€ 126.658			€ 126.658
Onderhoudsfonds accommodaties	€ 467.440	€ 260.000	€ 260.000	€ 467.440
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	€ 68.147			€ 68.147
Voorziening fin.comp. kleine woningbouw	€ 31.535			€ 31.535
Voorziening afvalverwijdering	€ 423.724	€ 51.375		€ 475.099
Voorziening riolen	€ 1.024.128	€ 1.113		€ 1.025.241
Voorziening kwaliteitsfonds	€ 5.587			€ 5.587
Voorziening cofinanciering LEADER-progr.	€ 134.717	€ 15.000	€ 15.000	€ 134.717
Voorziening onderhoud kunstwerken	€ 259.573	€ 62.845	€ 62.845	€ 259.573
Onderhoudsvoorziening vervoermiddelen	€ 7.310	€ 50.500	€ 50.500	€ 7.310
Voorziening onderhoud veldwegen	€ 14.290	€ 137.840	€ 137.840	€ 14.290
Voorziening groot onderhoud Kindercirkel	€ 48.259	€ 55.000	€ 55.000	€ 48.259
Voorziening onderhoud sporthal Gulpdal	€ 0			€ 0
Voorziening onderhoud sportmaterialen	€ 6.050	€ 6.050	€ 6.050	€ 6.050
Voorziening verkeersmaatregelen bij onderhoud kapitaalgoederen	€ 34.031	€ 54.361	€ 54.361	€ 34.031
Voorziening onderhoud risicobomen	€ 550.000			€ 550.000
Totaal voorzieningen	**€ 5.365.697**	**€ 964.419**	**€ 911.931**	**€ 5.418.185**

	Begrotingsjaar 2029			

Naam voorziening	Begrotingsjaar 2027 Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Wegenfonds	€ 492.643	€ 270.335	€ 270.335	€ 492.643
Voorziening herstel nutsvoorzieningen	€ 500.436			€ 500.436
Voorziening nog uit te geven middelen	€ 8.104			€ 8.104
Voorziening pensioengelden	€ 982.796			€ 982.796
Voorziening verlofsparen	€ 114.386			€ 114.386
Voorziening kwijtschelding BsGW	€ 65.885			€ 65.885
Voorziening oninbaarheid BsGW	€ 126.658			€ 126.658
Onderhoudsfonds accommodaties	€ 467.440	€ 260.000	€ 260.000	€ 467.440
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	€ 68.147			€ 68.147
Voorziening fin.comp. kleine woningbouw	€ 31.535			€ 31.535
Voorziening afvalverwijdering	€ 475.099	€ 28.788		€ 503.887
Voorziening riolen	€ 1.025.241	€ 197.175		€ 1.222.416
Voorziening kwaliteitsfonds	€ 5.587			€ 5.587
Voorziening cofinanciering LEADER-progr.	€ 134.717	€ 15.000	€ 15.000	€ 134.717
Voorziening onderhoud kunstwerken	€ 259.573	€ 62.845	€ 62.845	€ 259.573
Onderhoudsvoorziening vervoermiddelen	€ 7.310	€ 50.500	€ 50.500	€ 7.310
Voorziening onderhoud veldwegen	€ 14.290	€ 137.840	€ 137.840	€ 14.290
Voorziening groot onderhoud Kindercirkel	€ 48.259	€ 55.000	€ 55.000	€ 48.259
Voorziening onderhoud sporthal Gulpdal	€ 0			€ 0
Voorziening onderhoud sportmaterialen	€ 6.050	€ 6.050	€ 6.050	€ 6.050
Voorziening verkeersmaatregelen bij onderhoud kapitaalgoederen	€ 34.031	€ 54.361	€ 54.361	€ 34.031
Voorziening onderhoud risicobomen	€ 550.000			€ 550.000
Totaal voorzieningen	**€ 5.418.185**	**€ 1.137.894**	**€ 911.931**	**€ 5.644.148**

Naam voorziening	Begrotingsjaar 2030 Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Wegenfonds	€ 492.643	€ 270.335	€ 270.335	€ 492.643
Voorziening herstel nutsvoorzieningen	€ 500.436			€ 500.436
Voorziening nog uit te geven middelen	€ 8.104			€ 8.104
Voorziening pensioengelden	€ 982.796			€ 982.796
Voorziening verlofsparen	€ 114.386			€ 114.386
Voorziening kwijtschelding BsGW	€ 65.885			€ 65.885
Voorziening oninbaarheid BsGW	€ 126.658			€ 126.658
Onderhoudsfonds accommodaties	€ 467.440	€ 260.000	€ 260.000	€ 467.440

	Begrotingsjaar 2027			
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	€ 68.147			€ 68.147
Voorziening fin.comp. kleine woningbouw	€ 31.535			€ 31.535
Voorziening afvalverwijdering	€ 503.887	€ 41.693		€ 545.580
Voorziening riolen	€ 1.222.416	€ 372.787		€ 1.595.203
Voorziening kwaliteitsfonds	€ 5.587			€ 5.587
Voorziening cofinanciering LEADER-progr.	€ 134.717	€ 15.000	€ 15.000	€ 134.717
Voorziening onderhoud kunstwerken	€ 259.573	€ 62.845	€ 62.845	€ 259.573
Onderhoudsvoorziening vervoermiddelen	€ 7.310	€ 50.500	€ 50.500	€ 7.310
Voorziening onderhoud veldwegen	€ 14.290	€ 137.840	€ 137.840	€ 14.290
Voorziening onderhoud sporthal Gulpdal	€ 0			€ 0
Voorziening groot onderhoud Kindercirkel	€ 48.259	€ 55.000	€ 55.000	€ 48.259
Voorziening onderhoud sportmaterialen	€ 6.050	€ 6.050	€ 6.050	€ 6.050
Voorziening verkeersmaatregelen bij onderhoud kapitaalgoederen	€ 34.031	€ 54.361	€ 54.361	€ 34.031
Voorziening onderhoud risicobomen	€ 550.000			€ 550.000
Totaal voorzieningen	**€ 5.644.148**	**€ 1.326.411**	**€ 911.931**	**€ 6.058.628**

Investeringsplanning

In de volgende tabellen staan de investeringen die de gemeente de komende jaren voornemens is te gaan doen. In de tabellen is er onderscheid gemaakt tussen investeringen in economisch nut en investeringen in maatschappelijk nut. Conform het nieuwe BBV vanaf 1-1-2017 dienen alle investeringen geactiveerd te worden. Een uitzondering hierop zijn de investeringen van minder dan € 25.000. Conform onze Financiële Verordening worden deze niet geactiveerd.

Investeringsplanning

Investeringen met economisch nut

Programma		2027	2028	2029	2030
0	Voertuigen buitendienst		120.000		
0	onderdelen tractor strooier			70.000	
0	onderdelen vrachtwagen strooier			63.000	
2	Voertuigen en toebehoren gladheidsbestrijding		100.000		
7	Rioolvervanging langs Rijksweg N598		150.000		
7	Uitbreidingskrediet Wittemer Allee (riool)		684.000		
7	Cartils/Kapolder afkoppelen		78.000		
7	Vervangen gemalen en randvoorzieningen 2027	156.343			
7	Vervangen drukgemalen 2027	35.535			
7	Rioolrec. Industrieweg Wijlre (riool)	563.500			
7	Maatregelen Wateroverlast 2027	250.000			
7	Projectleiding rioleringen	173.367	178.568	178.568	178.568
7	KRW buffer vijver Gulpen		200.000		
Totaal		1.178.745	1.510.568	311.568	178.568

Investeringen met maatschappelijk nut

Programma		2027	2028	2029	2030
2	Projectleiding wegen	133.638	137.648	137.648	137.648
2	Burgerparticipatie civieltechnische werkzaamh	70.000			
2	Renovatie brug Grontervoetpad Mechelen			77.500	
2	Rehabilitatie wegenfonds	666.025			
2	Rioolrec. Industrieweg Wijlre (wegen)	385.000			
2	Rehab. Kern Trintelen	50.000			
2	onvoorzien wegen	42.720			
2	investeringsplan straatverl. (masten)	27.100	29.583	28.740	27.615
2	Gladheidsmeldsysteem Eperheide	25.000			
Totaal		1.399.483	167.231	243.888	165.263

Doorgeschoven kredieten

Investeringen doorgeschoven naar 2027, 2028 en 2029.

Naar 2027 doorgeschoven investeringen met economisch nut

Programma	Investering	Cumulatief gevoteerd t/m 2026	Doorschuiving naar 2027	Werkelijke uitgaven t/m september 2026
0	Verduurzamen gemeentehuis	€ 2.948.480	€ 2.532.894	€ 415.586
0	Investeringsplan accommodatiebeleid	€ 1.700.000	€ 1.319.894	€ 380.106
0	Uitbreiden kleedaccommodatie Mechelen	€ 150.000	€ 98.389	€ 51.611
2	Parkeerplaats Looiersplein	€ 50.000	€ 47.327	€ 2.672
4	Integraal huisvestingsplan dl2 (IHP)	€ 1.468.164	€ 1.468.163	€ 0
7	Herinrichting algemene begraafplaats	€ 429.550	€ 90.804	€ 338.746
7	Gemalen	€ 72.000	€ 45.621	€ 26.379
7	Vervangen gemalen en randvoorzieningen 2026	€ 156.343	€ 156.343	€ 0
7	Vervangen drukgemalen 2026	€ 35.535	€ 35.535	€ 0
7	Maatregelen wateroverl	€ 150.000	€ 50.473	€ 99.527
7	Relining 2024	€ 281.874	€ 81.792	€ 200.082
7	Upgrade IBA's systemen	€ 431.250	€ 120.032	€ 311.218
7	Muur Hoofdstraat Mechelen	€ 200.000	€ 200.000	€ 0
7	Maatregelen wateroverlast 2026	€ 61.000	€ 61.000	€ 0
7	Hoogwatergeul Nijswiller	€ 600.000	€ 571.391	€ 28.609
7	Maatregelen wateroverlast 2026 PM	€ 250.000	€ 66.777	€ 183.223
7	Relinen 2026	€ 250.000	€ 220.745	€ 29.255
7	Waterberging Brouwerijstraat	€ 149.500	€ 142.000	€ 7.500
Totaal		**€ 9.383.696**	**€ 7.309.181**	**€ 2.074.513**

Naar 2029 doorgeschoven investeringen met economisch nut

Programma	Investering	Cumulatief gevoteerd t/m 2026	Doorschuiving naar 2029	Werkelijke uitgaven t/m september 2026
7	Wittem afkoppelen verhard opp (icm rotonde)(Wittemerallee)	€ 690.000	€ 690.000	€ 0
Totaal		**€ 690.000**	**€ 690.000**	**€ 0**

Naar 2027 doorgeschoven investeringen met economisch nut

Naar 2027 doorgeschoven investeringen met maatschappelijke nut

Programma	Investering	Cumulatief gevoteerd t/m 2026	Doorschuiving naar 2027	Werkelijke uitgaven t/m september 2026
2	Revitalisering Wittemer Allee e.o. (wegen)	€ 1.215.350	€ 995.871	€ 219.479
2	Burgerparticipatie civieltechnische werkzaamh 2026	€ 70.000	€ 54.217	€ 15.783
2	Onvoorzien 2026 wegen	€ 140.000	€ 127.460	€ 12.540
Totaal		**€ 1.425.350**	**€ 1.177.548**	**€ 247.802**

Naar 2028 doorgeschoven investeringen met maatschappelijke nut

Programma	Investering	Cumulatief gevoteerd t/m 2026	Doorschuiving naar 2028	Werkelijke uitgaven t/m september 2026
2	Uitbreidingskrediet Wittemer Allee (wegen)	€ 1.328.000	€ 1.328.000	€ 0
Totaal		**€ 1.328.000**	**€ 1.328.000**	**€ 0**

Geprognosticeerde balans

In dit hoofdstuk is de geprognosticeerde balans opgenomen. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20; lid 1) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren opnemen.

Deze balans is extracomptabel tot stand gekomen. In de eerste kolom cijfers zijn de balansstanden opgenomen zoals die in de jaarrekening 2025 zijn opgenomen. Daarnaast zijn de geraamde balansstanden per einde boekjaar opgenomen.

Activa	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
VASTE ACTIVA						

Activa	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Immateriële vaste activa	**342.594**	**565.952**	**1.429.952**	**1.379.827**	**1.329.702**	**1.279.577**
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	311.376	952	864.952	828.952	792.952	756.952
Kosten onderzoek en ontwikkeling	31.218	565.000	565.000	550.875	536.750	522.625
Materiële vaste activa	**72.216.627**	**91.111.565**	**86.860.220**	**86.149.005**	**83.693.586**	**80.389.372**
Economisch nut	25.508.332	35.527.873	33.957.421	32.443.138	30.953.976	29.360.294
Economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven	28.982.836	33.210.331	32.048.193	32.520.616	32.564.227	31.948.848
Maatschappelijk nut	17.725.459	22.373.361	20.854.606	21.185.251	20.175.384	19.080.231
Financiële vaste activa	**2.503.560**	**2.482.035**	**2.483.338**	**2.472.461**	**2.459.397**	**2.444.073**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	483.088	483.340	483.340	483.340	483.340	483.340
Leningen aan deelnemingen	1.258.165	1.258.166	1.258.166	1.258.166	1.258.166	1.258.166
Leningen aan woningcorp.	562.248	500.539	436.779	370.902	302.838	232.514
Overige langl.leningen	200.059	239.990	305.053	360.053	415.053	470.053
Totaal vaste activa	**75.062.781**	**94.159.552**	**90.773.509**	**90.001.293**	**87.482.685**	**84.113.022**
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden	**472.068**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onderhanden werk en BIE	472.068	0	0	0	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**7.581.893**	**5.985.656**	**5.264.231**	**4.785.085**	**5.488.490**	**5.186.136**
Vorder. openbare lichamen	2.468.931	5.210.969	3.900.103	3.402.777	3.745.695	4.064.886
Overige vorderingen	5.035.667	740.768	1.354.068	1.372.248	1.732.735	1.111.190
Staat der Nederlanden	10.060	3.857	10.060	10.060	10.060	10.060
Rekening-courant SVn	67.235	30.062	0	0	0	0
Liquide middelen	**2.713**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Kas en banksaldi	2.713	0	0	0	0	0
Overlopende activa	**3.036.198**	**1.738.171**	**2.211.221**	**2.364.727**	**2.337.579**	**2.162.924**
Totaal vlottende activa	**11.092.872**	**7.723.827**	**7.475.452**	**7.149.812**	**7.826.069**	**7.349.060**

Activa	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Totaal activa	**86.155.653**	**101.883.379**	**98.248.961**	**97.151.105**	**95.308.754**	**91.462.082**

Passiva	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen	**12.198.661**	**9.396.265**	**11.097.078**	**11.429.249**	**11.727.890**	**13.346.512**
Algemene Reserve	7.368.053	7.918.053	9.315.225	9.315.225	9.315.225	9.315.225
Bestemmingsreserves	2.083.836	1.319.736	1.186.315	1.115.885	1.089.393	1.062.901
Rekeningresultaat	2.746.772	158.476	595.538	998.139	1.323.272	2.968.386
Voorzieningen	**5.182.157**	**2.960.686**	**5.105.008**	**5.157.496**	**5.383.459**	**5.797.939**
Verplichtingen/verliezen	1.277.125	647.930	1.277.125	1.277.125	1.277.125	1.277.125
Risico's						
Egalisatievoorzieningen	3.905.032	2.312.756	3.827.883	3.880.371	4.106.334	4.520.814
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**54.300.996**	**75.263.210**	**69.391.034**	**68.310.901**	**65.806.567**	**59.884.252**
Onderhandse leningen:						
overige binnenlandse sectoren	54.295.583	38.817.205	52.696.779	49.227.569	45.756.172	42.282.514
nieuw aan te trekken ll lening		36.446.005	16.694.255	19.083.332	20.050.395	17.601.738
waarborgsommen	5.413					
Totaal vaste passiva	**71.681.814**	**87.620.161**	**85.593.121**	**84.897.647**	**82.917.916**	**79.028.703**
VLOTTENDE PASSIVA						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korten dan één jaar	**8.380.807**	**9.682.524**	**7.025.779**	**6.818.863**	**7.175.722**	**7.006.788**
Kasgeldleningen	4.000.000	4.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Banksaldi	632.521	0	0	0	0	0
Overige schulden	3.748.286	5.682.524	5.025.779	4.818.863	5.175.722	5.006.788
Overlopende passiva	**6.093.033**	**4.580.693**	**5.630.061**	**5.434.596**	**5.215.117**	**5.426.591**

Activa	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Totaal vlottende passiva	**14.473.840**	**14.263.217**	**12.655.840**	**12.253.459**	**12.390.839**	**12.433.379**
Totaal passiva	**86.155.654**	**101.883.378**	**98.248.961**	**97.151.105**	**95.308.754**	**91.462.082**

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	**Eenheid**	**Bron**	**Gulpen-Wittem**	**< 25.000 inwoners**	**Nederland**
Bestuur en ondersteuning					
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	9,93	X	X
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	9,32	X	X
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 1.311	X	X
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	8,3	X	X
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	19,9	X	X
Veiligheid					
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	10 (2025)	90 (2025)	100 (2025)
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0 (2025)	0,9 (2025)	2,1 (2025)
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,5 (2025)	2,8 (2025)	4,6 (2025)
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,7 (2025)	1,1 (2025)	1,2 (2025)
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,2 (2025)	3,5 (2025)	5,7 (2025)
Economie					
Functiemenging	%	LISA	41,4 (2025)	50 (2025)	54,6 (2025)
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	22,8 (2025)	19,9 (2025)	19,6 (2025)
Onderwijs					
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	3,5 (2024)	12,2 (2025)	7,4 (2025)

Naam Indicator	Eenheid	Bron	Gulpen-Wittem	< 25.000 inwoners	Nederland
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	7 (2025)	20 (2025)	28 (2025)
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	2,1 (2025)	1,7 (2025)	2,3 (2025)
Sport, cultuur en recreatie					
Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	50,3 (2024)	44,1 (2024)	42,5 (2024)
Sociaal Domein					
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	618,5 (2025)	731,1 (2025)	858,8 (2025)
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1 (2023)	1 (2023)	1 (2023)
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	3 (2024)	3 (2024)	6 (2024)
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	67,8 (2025)	74 (2025)	73,2 (2025)
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2 (2024)	1 (2024)	2 (2024)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	128,3 (2025)	144,7 (2025)	281,2 (2025)
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	151,2 (2025)	165,5 (2025)	217,8 (2025)
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	12,1 (2025)	13,1 (2025)	13,7 (2025)
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1 (2025)	0,9 (2025)	1 (2025)
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	geen data	0,5 (2025)	0,4 (2025)
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	780 (2025)	675 (2025)	720 (2025)
Volksgezondheid en milieu					
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	87 (2024)	106 (2024)	148 (2024)
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	30,7 (2024)	geen data	42,8 (2024)

Naam Indicator	Eenheid	Bron	Gulpen-Wittem	< 25.000 inwoners	Nederland
Vhrosv					
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	398 (2026)	469 (2026)	439 (2026)
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	0,9 (2023)	8,6 (2024)	8,4 (2024)
Demografische druk	%	CBS	92 (2026)	82,9 (2026)	71,3 (2026
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	1134 (2026)	1039 (2026)	993 (2026)
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	1.279 (2026)	1.138 (2026)	1.089 (2026)

Bijlages

Bijlage 1: Samenstelling College van B&W

Mw. N. Ramaekers (Burgemeester)

Portefeuille:

Algemeen bestuur

Openbare Orde en Veiligheid

Regionale Samenwerking/ internationale Samenwerking (proces)

Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

Integriteit

Communicatie en voorlichting

Bevolking en Burgerlijke stand

Handhaving

Drank- en Horecawet

Personeel & Organisatie

Juridische Zaken

Informatievoorziening en Automatisering

In- en externe dienstverlening

Cittaslow

Luchthavens

Dhr. F. Derksen (Wethouder, 1e locoburgemeester)

Portefeuille:

Financiën, Belastingen en Verzekeringen

Participatiewet en Werkgelegenheid

Volksgezondheid

Vastgoed

Inkoop en Aanbesteding

Kunst en Cultuur

Subsidiebeleid

Evenementen en Markten

Limburgse Taal

Dhr. A. Hamaekers (Wethouder, 2e locoburgemeester)

Portefeuille:

Ruimtelijke Ontwikkeling en grondbeleid incl. Omgevingswet

Omgevingsvergunningen

Economische Zaken

Openbare ruimte / Openbare werken

Grondstoffenbeleid en Rd4

Milieu

Natuur en Landschap

Toerisme en Recreatie

Verkeer en (openbaar) vervoer

Sportbeleid

Beheer en Beleid (sport)accommodaties

Inclusie (Toegankelijkheid gebouwen)

Dhr. M. Hermans (Wethouder, 3e locoburgemeester)

Portefeuille:

Monumentenzorg/erfgoed

Wonen en herbestemming leegstand

Huisvesting arbeidsmigranten/vluchtelingen/statushouders

Watermanagement/Waterveiligheid, Riool

Duurzaamheid

Klimaatbeleid

Burgerparticipatie, zelfsturing/uitdaagrecht

Mw. M. van der Kleij (Wethouder, 4e locoburgemeester)

Portefeuille:

Jeugdwet

Wmo

Armoedebeleid

Welzijn (breed)

Inburgering statushouders

Sociaal en maatschappelijk begeleiding ontheemden (statushouders en Oekraïners)

Onderwijs(gebouwen, incl. nieuwbouw) en Bibliotheek

Bijlage 2: Afkortingenlijst

Afkorting	Omschrijving
AB	Algemeen Bestuur
ACM	Autoriteit Consument & Markt
AED	Automatische Externe Defibrilator
AEEA	Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur
AI	Artificiële Intelligentie
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASL	Afval Samenwerking Limburg
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AZWA	Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord
BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BAL	Besluit Activiteiten Leefomgeving
BBL	Besluit Bouwwerken Leefomgeving
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BDTO	Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid
BGT	Basisregistraties Grootschalige Topografie
BIO	Baseline Informatieveiligheid Overheid of Begroting in één Oogopslag
BMV	Brede Maatschappelijke Voorziening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRO	Basisregistraties Ondergrond
BRP	Basis Rioleringsplan
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschappen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, en BBZ 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie
BV	Besloten Vennootschap
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCT	Civiel en Cultuur Techniek
CDOKE	Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid
CEP	Centraal Economisch Plan
CMP	Circulair Materialenplan
CPB	Centraal Plan Bureau
CO2	Koolstofdioxide
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
dBOS	de Bieb Op School

Afkorting	Omschrijving
DIV	Documentaire Informatievoorziening
DMJOP	Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ESR	Europees Stelsel van Rekeningen
ESZL	Economische Samenwerking Zuid-Limburg
EU	Europese Unie
FTE	fulltime-equivalent
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GEO	Geografisch
GFT	Groente-, Fruit- en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GIA	Geweld in Afhankelijkheidsrelaties
GIKJ	Gesloten en Intensief Klinische Jeugdhulp
GOAB	Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijke Rioleringsplan
HCL	Historisch Centrum Limburg
HRM	Human Resource Management
IBA	Individuele behandelingen afvalwater
ICT	Informatie en Communicatietechnologie
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
IKB	Individueel Keuzebudget
IMOC	(prijs)Index Materiële Overheidsconsumptie
IOAW	Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IT	Informatie Technologie
IV3	Informatie voor derden
IVP	Integraal Veiligheidsplan
IZA	Integraal Zorgakkoord
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
KCC	Klantcommunicatie
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen

Afkorting	Omschrijving
LOS	Lokaal Offensief Stikstof
LTA	Landelijk Transitiearrangement
LVO	Limburgs Voortgezet Onderwijs
MECC	Maastrichts Expositie en Congres Centrum
MBA	Milieu Belastende Activiteiten
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplannen
MTO	Medewerkers Tevredenheidsonderzoek
NEN	Nederlandse Norm
NIS2	Network and Information Security
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NOVEX	Nationale Omgevingsvisie Extra
NV	Naamloze Vennootschap
NV VTC	NV Vrijetijdscentrum
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
ODZL	Omgevingsdienst Zuid-Limburg
OM	Openbaar Ministerie
OOT	Organisatie Ontwikkel Traject
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerende Zaakbelasting
P&O	Personeel en Organisatie
PGB	Persoonsgebonden Budget
PM	Pro Memorie
PMD	Plastic, Metaal en Drankkartons
POC	Percentage of Completion
POK	Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
Rd4	Reinigingsdiensten 4 (afvalverwerkingsbedrijf)
RES	Regionale Energie Strategie
RIEC	Regionale Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RKMVC	Rooms-Katholieke Mechelse Voetbal Club
RSC	Regionaal Sorteercentrum
SPUK	Specifieke Uitkering
SVREZL	Structuur Visie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
SZMH	Sociale Zaken Maastricht Heuvelland
TAM	Tijdelijke Alternatieve Maatregelen
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TPOD	Toepassingsprofielen Omgevingsdocumenten
TVW	Transitievisie Warmte

Afkorting	Omschrijving
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VFL	Verordening Fysieke Leefomgeving
VHV	Volkshuisvesting
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
VT	Veilig Thuis
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	Vereniging van Eigenaren
WEP	Wet Elektronische Publicaties
WHO	Wet Hergebruik Overheidsinformatie
WKB	Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
WKB	Wet Kwaliteitsborging
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMEBV	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WOZL	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid Limburg
WSOB	Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen
WSP	Werkgevers Service Punt
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening

Bijlage 3: Incidentele en structurele baten en lasten per programma

Proberen om deze met de koppeling te maken

I I I I

Recapitulatie begrotingsevenwicht	2027			2028			2029			2030		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten programma 0	-2.843.495		-2.843.495	-2.641.795		-2.641.795	-2.662.899	0	-2.662.899	-2.736.233	0	-2.736.233
Lasten programma 1	-3.004.441	-358.000	-2.646.441	-3.069.812		-3.069.812	-2.749.321	0	-2.749.321	-2.810.176	0	-2.810.176
Lasten programma 2	-2.892.044		-2.892.044	-3.000.104		-3.000.104	-3.097.378	0	-3.097.378	-3.088.191	0	-3.088.191
Lasten programma 3	-944.864		-944.864	-958.461		-958.461	-960.197	0	-960.197	-963.685	0	-963.685
Lasten programma 4	-2.055.796		-2.055.796	-2.119.461		-2.119.461	-2.109.507	0	-2.109.507	-2.086.216	0	-2.086.216
Lasten programma 5	-4.387.889		-4.387.889	-4.251.215		-4.251.215	-4.241.222	0	-4.241.222	-4.236.251	0	-4.236.251
Lasten programma 6	-17.295.056	-192.751	-17.102.305	-17.442.715	-262.061	-17.180.654	-17.380.190	-268.089	-17.112.101	-17.007.715	0	-17.007.715
Lasten programma 7	-6.572.196		-6.572.196	-6.476.583		-6.476.583	-6.786.198	0	-6.786.198	-7.104.035	0	-7.104.035
Lasten programma 8	-2.157.807		-2.157.807	-2.096.988		-2.096.988	-2.116.537	0	-2.116.537	-2.139.808	0	-2.139.808
Totaal lasten programma's	**-42.153.588**	**-550.751**	**-41.602.837**	**-42.057.134**	**-262.061**	**-41.795.073**	**-42.103.450**	**-268.089**	**-41.835.361**	**-42.172.312**	**0**	**-42.172.312**
Baten programma 0	3.318.550	245.000	3.073.550	2.531.294		2.531.294	2.448.652	0	2.448.652	2.318.442	0	2.318.442
Baten programma 1	501.113	358.000	143.113	426.441		426.441	70.229	0	70.229	72.069	0	72.069
Baten programma 2	76.362		76.362	76.522		76.522	76.686	0	76.686	76.855	0	76.855
Baten programma 3	14.700		14.700	14.700		14.700	14.700	0	14.700	14.700	0	14.700
Baten programma 4	269.946		269.946	270.616		270.616	271.306	0	271.306	272.016	0	272.016
Baten programma 5	229.379		229.379	127.742		127.742	131.203	0	131.203	134.764	0	134.764

Baten programma 6	3.458.897	192.751	3.266.146	3.624.365	232.061	3.392.304	3.739.913	268.089	3.471.824	3.556.872	0	3.556.872
Baten programma 7	5.894.336		5.894.336	5.678.077		5.678.077	6.064.097	0	6.064.097	6.476.644	0	6.476.644
Baten programma 8	552.169	0	552.169	552.169		552.169	552.169	0	552.169	552.169	0	552.169
Totaal baten programma's	**14.315.452**	**795.751**	**13.519.701**	**13.301.926**	**232.061**	**13.069.865**	**13.368.954**	**268.089**	**13.100.865**	**13.474.530**	**0**	**13.474.530**
Saldo van baten en lasten programma's	**-27.838.136**	**245.000**	**-28.083.136**	**-28.755.208**	**-30.000**	**-28.725.208**	**-28.734.496**	**0**	**-28.734.496**	**-28.697.782**	**0**	**-28.697.782**
Lasten algemeen dekkingsmiddel	-671.391	0	-671.391	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten overhead	-10.843.501	0	-10.843.501	-10.698.358	0	-10.698.358	-10.630.490	0	-10.630.490	-10.632.752	0	-10.632.752
Lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten onvoorzien	-15.000	0	-15.000	-15.000	0	-15.000	-15.000	0	-15.000	-15.000	0	-15.000
Totaal lasten diverse	**-11.529.892**	**0**	**-11.529.892**	**-10.713.358**	**0**	**-10.713.358**	**-10.645.490**	**0**	**-10.645.490**	**-10.647.752**	**0**	**-10.647.752**
Baten algemeen dekkingsmiddel	39.660.229	0	39.660.229	40.374.175	0	40.374.175	40.654.665	0	40.654.665	42.265.328	0	42.265.328
Baten overhead	162.100	0	162.100	22.100	0	22.100	22.100	0	22.100	22.100	0	22.100
Baten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	**39.822.329**	**0**	**39.822.329**	**40.396.275**	**0**	**40.396.275**	**40.676.765**	**0**	**40.676.765**	**42.287.428**	**0**	**42.287.428**

Saldo van diverse	**28.292.437**	**0**	**28.292.437**	**29.682.918**	**0**	**29.682.918**	**30.031.276**	**0**	**30.031.276**	**31.639.676**	**0**	**31.639.676**
Totale saldo van baten en lasten van de programma's en diverse	**454.301**	**245.000**	**209.301**	**927.709**	**-30.000**	**957.709**	**1.296.780**	**0**	**1.296.780**	**2.941.894**	**0**	**2.941.894**
Stortingen in reserves	-155.391	0	-155.391	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	296.628	270.136	26.492	70.430	43.938	26.492	26.492	0	26.492	26.492	0	26.492
Geraamd resultaat	**141.237**	**270.136**	**-128.899**	**70.430**	**43.938**	**26.492**	**26.492**	**0**	**26.492**	**26.492**	**0**	**26.492**
Totaal lasten	-53.838.871	-550.751	-53.288.120	-52.770.492	-262.061	-52.508.431	-52.748.940	-268.089	-52.480.851	-52.820.064	0	-52.820.064
Totaal baten	54.434.409	1.065.887	53.368.522	53.768.631	275.999	53.492.632	54.072.212	268.089	53.804.123	55.788.450	0	55.788.450
Baten - Lasten	**595.538**	**515.136**	**80.402**	**998.139**	**13.938**	**984.201**	**1.323.272**	**0**	**1.323.272**	**2.968.386**	**0**	**2.968.386**

Gemeente Gulpen-Wittem

Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

Via de Begrotingsapp van Pepperflow

Wat is er veranderd?

Dezelfde cijfers, via een ander format!

Vroeger	Nu
Papieren Boekwerk -30 exemplaren -3.000 geprinte pagina's -30-45 kg CO_2 uitstoot	Begrotingsapp via de Browser

NB: de bedragen, de onderdelen en de opzet van de begroting zijn niet veranderd. Alleen de manier waarop wij ze presenteren is anders.

De begroting is digitaal

gulpen-wittem.begrotingsapp.nl alle P&C documenten van onze gemeente op één plek

Reeds gereed

Programmabegroting

Wat willen we bereiken, wat gaan we doen de komende 4 jaren en wat kost dat?

Volgt vanaf 2027

Kadernota

De uitgangspunten van de begroting van het jaar erna

Tussentijdse Rapportages

- 1e Bijstelling
- Bestuursrapportage
- Slotwijziging

Jaarrekening

Wat willen we bereiken, wat hebben wij gedaan en wat heeft dat gekost

Jaren naast elkaar: ook eerdere begrotingen, rapportages en jaarrekeningen staan op het portaal. U kunt dus terugkijken en jaren vergelijken

Wat kunt u ermee?

Vier dingen die u zelf kunt doen

Zoeken
Typ een woord en u ziet meteen in welke onderdelen het voorkomt.

Doorklikken
Van het programma naar de uitleg van de eerste 2 W-vragen en de daaraan gekoppelde budgetten.

Cijfers bekijken
Achter elk programma staan de baten en lasten per jaar, inclusief uitleg over de grootste posten.

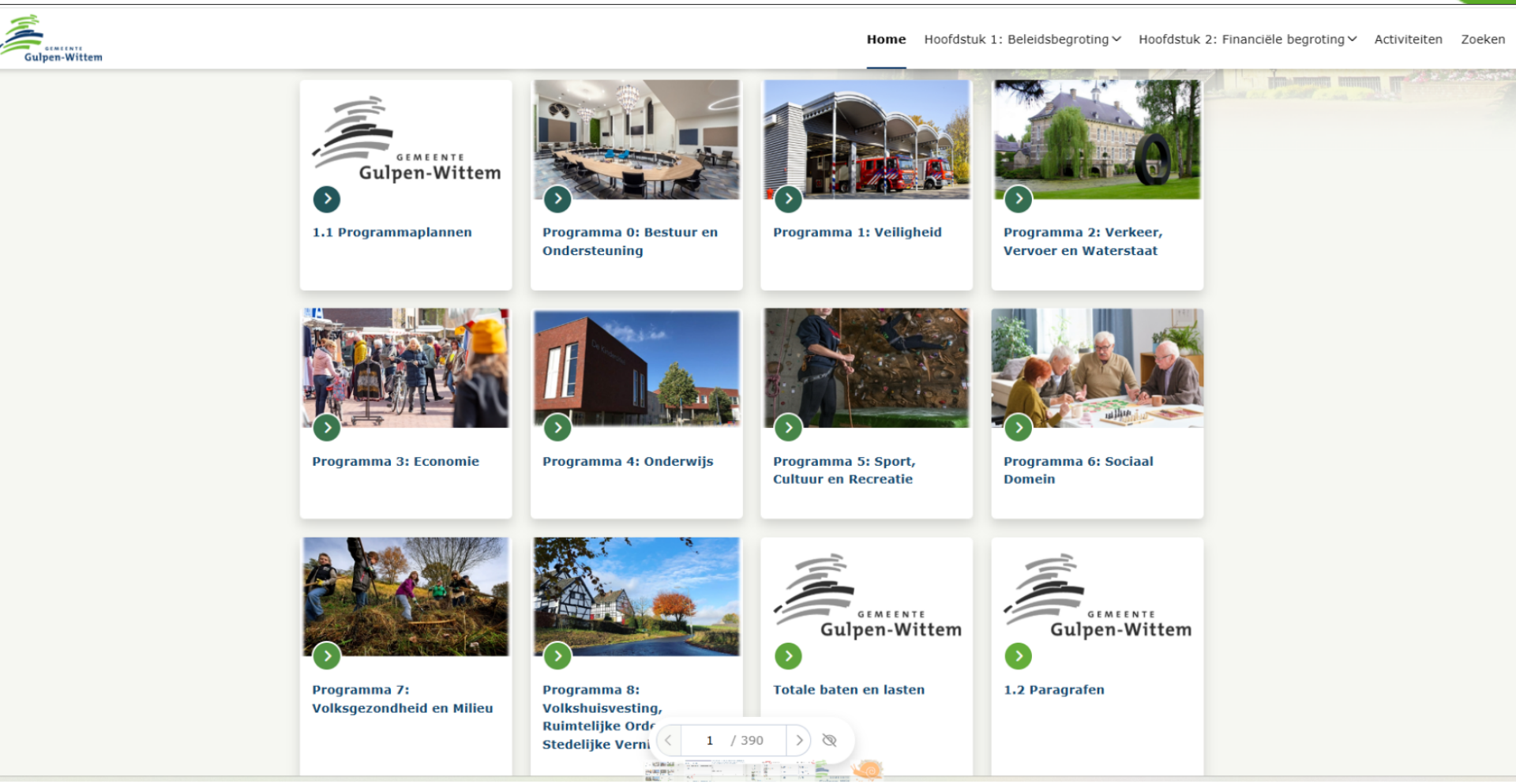
Zelf kiezen
Alleen het onderdeel lezen dat u nodig heeft, zonder het hele document door te bladeren.

Instructie

- Via uw Webbrowser gaat u naar de pagina gulpen-wittem.begrotingsapp.nl
- Op deze pagina selecteert u de gewenste publicatie: Begroting 2027

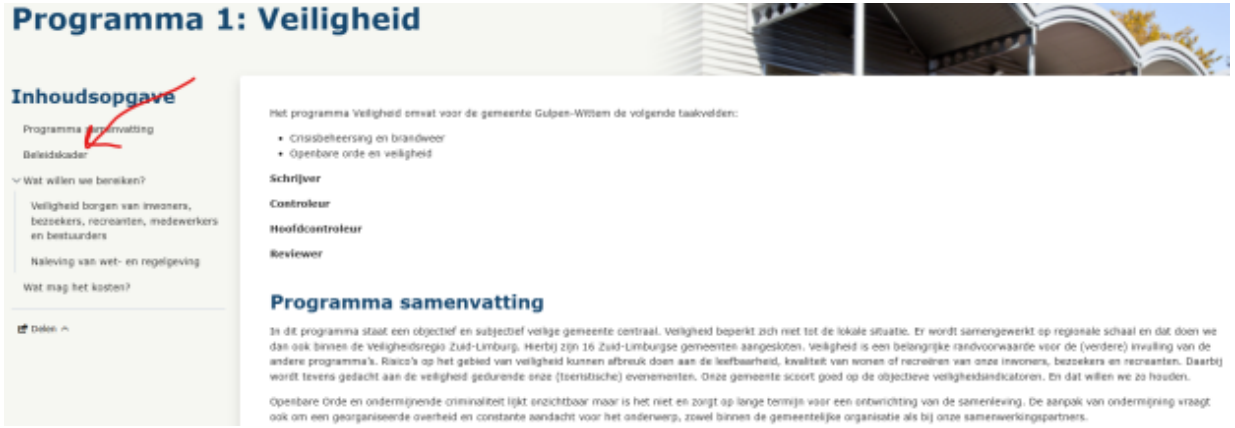
Instructie Begroting – Demo

Instructie Begroting – Demo

Programma 1: Veiligheid

Beleidskader

Kader
· Algemene Plaatselijke Verordening (APV) / Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL)
· Uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid (basistaken) Regio Zuid-Limburg
· Beleid voor het stoken van vuur in de open lucht 2020
· Damoclesbeleid lokalen en woningen 2024
· Brandbeveiligingsverordening 2010
· Procedure huisuitzettingen van de gemeente Gulpen-Wittem 2002
· Besluit inzake het in de gemeente Gulpen-Wittem te voeren coffeeshopbeleid 2001
· Beleidskader voor uitvoering van de VTH-taken in de fysieke leefomgeving
· Integraal Veiligheidsplan (IVP) Heuvelland
· Uitvoeringsplan Heuvelland
· Integraal Bestuurlijk Handhavingsteam (ACT!-team)
· Bibob-beleidslijn

Instructie Begroting – Demo

Programma 1: Veiligheid

Programma 1: Veiligheid

Inhoudsopgave

Programma samenvatting

Beleidskader

Wat willen we bereiken?

Veiligheid borgen van inwoners, bezoekers, recreanten, medewerkers en bestuurders

Naleving van wet- en regelgeving

Wat mag het kosten?

Delen

Het programma Veiligheid omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Schrijver

Controleur

Hoofdcontroleur

Reviewer

Programma samenvatting

In dit programma staat een objectief en subjectief veilige gemeente centraal. Veiligheid beperkt zich niet tot de lokale situatie. Er wordt samengewerkt op regionale schaal en dat doen we dan ook binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Hierbij zijn 16 Zuid-Limburgse gemeenten aangesloten. Veiligheid is een belangrijke randvoorwaarde voor de (verdere) invulling van de andere programma's. Risico's op het gebied van veiligheid kunnen afbreuk doen aan de leefbaarheid, kwaliteit van wonen of recreëren van onze inwoners, bezoekers en recreanten. Daarbij wordt tevens gedacht aan de veiligheid gedurende onze (toeristische) evenementen. Onze gemeente scoort goed op de objectieve veiligheidsindicatoren. En dat willen we zo houden.

Openbare Orde en ondermijnende criminaliteit lijkt onzichtbaar maar is het niet en zorgt op lange termijn voor een ontwrichting van de samenleving. De aanpak van ondermijning vraagt ook om een georganiseerde overheid en constante aandacht voor het onderwerp, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij onze samenwerkingspartners.

Wat willen we bereiken?

Veiligheid borgen van inwoners, bezoekers, recreanten, medewerkers en bestuurders

Schrijver

Controleur

Hoofdcontroleur

Reviewer

Wat gaan we daarvoor doen?

Faciliteren van de hulpdiensten waar nodig en wenselijk met hun huisvestingsvraagstukken

Faciliteren van de hulpdiensten waar nodig en wenselijk met hun huisvestingsvraagstukken

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is bezig met het realiseren van een nieuwe brandweerkazerne in Wijlre. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg zal de kosten voor haar rekening nemen. De gemeente Gulpen-Wittem zal de aanvraag voor de omgevingsvergunning en eventuele andere benodigde vergunningen in behandeling nemen en afhandelen.

Instructie Begroting – Demo

Programma 1: Veiligheid

Programma 1: Veiligheid

Inhoudsopgave

Programma samenvatting

Beleidskader

Wat willen we bereiken?

Veiligheid borgen van inwoners, bezoekers, recreanten, medewerkers en bestuurders

Naleving van wet- en regelgeving

Wat mag het kosten?

Delen

Het programma Veiligheid omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Schrijver

Controleur

Hoofdcontroleur

Reviewer

Programma samenvatting

In dit programma staat een objectief en subjectief veilige gemeente centraal. Veiligheid beperkt zich niet tot de lokale situatie. Er wordt samengewerkt op regionale schaal en dat doen we dan ook binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Hierbij zijn 16 Zuid-Limburgse gemeenten aangesloten. Veiligheid is een belangrijke randvoorwaarde voor de (verdere) invulling van de andere programma's. Risico's op het gebied van veiligheid kunnen afbreuk doen aan de leefbaarheid, kwaliteit van wonen of recreëren van onze inwoners, bezoekers en recreanten. Daarbij wordt tevens gedacht aan de veiligheid gedurende onze (toeristische) evenementen. Onze gemeente scoort goed op de objectieve veiligheidsindicatoren. En dat willen we zo houden.

Openbare Orde en ondermijnende criminaliteit lijkt onzichtbaar maar is het niet en zorgt op lange termijn voor een ontwrichting van de samenleving. De aanpak van ondermijning vraagt ook om een georganiseerde overheid en constante aandacht voor het onderwerp, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij onze samenwerkingspartners.

Baten en Lasten Programma 1

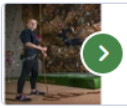
	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bestaand beleid						
Totaal Baten	490.553	427.355	501.113	426.441	70.329	72.069
Lasten						
- Personele lasten	940.556	680.065	700.925	704.731	711.378	717.983
- Materiële lasten	2.137.302	2.212.130	2.262.972	2.325.220	2.028.945	2.092.192
- Kapitaallasten	41.497	40.912	40.544	39.861	8.998	-
Totaal Lasten	3.119.355	2.933.107	3.004.441	3.069.812	2.749.321	2.810.176
Saldo Bestaand beleid	-2.628.802	-2.505.852	-2.503.328	-2.643.371	-2.679.092	-2.738.107
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- *Personele lasten*	-	-	-	-	-	-
- *Materiële lasten*	-	-	-	-	-	-
- *Kapitaallasten*	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-
Stortingen in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	592.755	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570
Saldo Totaal	-2.036.047	-2.502.282	-2.499.758	-2.639.801	-2.675.522	-2.734.537

Bestaand Beleid	
Baten	
ACT! Interventieteam, declaratie lasten (saldoneutraal, zie lasten)	€ 358.000
Huur brandweerkazernes	€ 136.319
Leges APV	€ 6.794
Lasten	
Personele lasten	
Salarissen eigen medewerkers	€ 700.925
Materiele lasten	
Bijdrage veiligheidsregio Zuid-Limburg	€ 1.638.548
Criminaliteitsbijdrage Halt en RIEC	€ 59.312
ACT! Interventieteam, declaratie lasten (saldoneutraal, zie baten)	€ 358.000
Brandkranen	€ 20.000
Overige materiële lasten*1	€ 187.112
Kapitaallasten	
Rente en afschrijving investeringen	€ 40.544
Opmerkingen:	
1 o.a. Werkbudgetten, inzet t.b.v. handhaving en verkeersregeling	

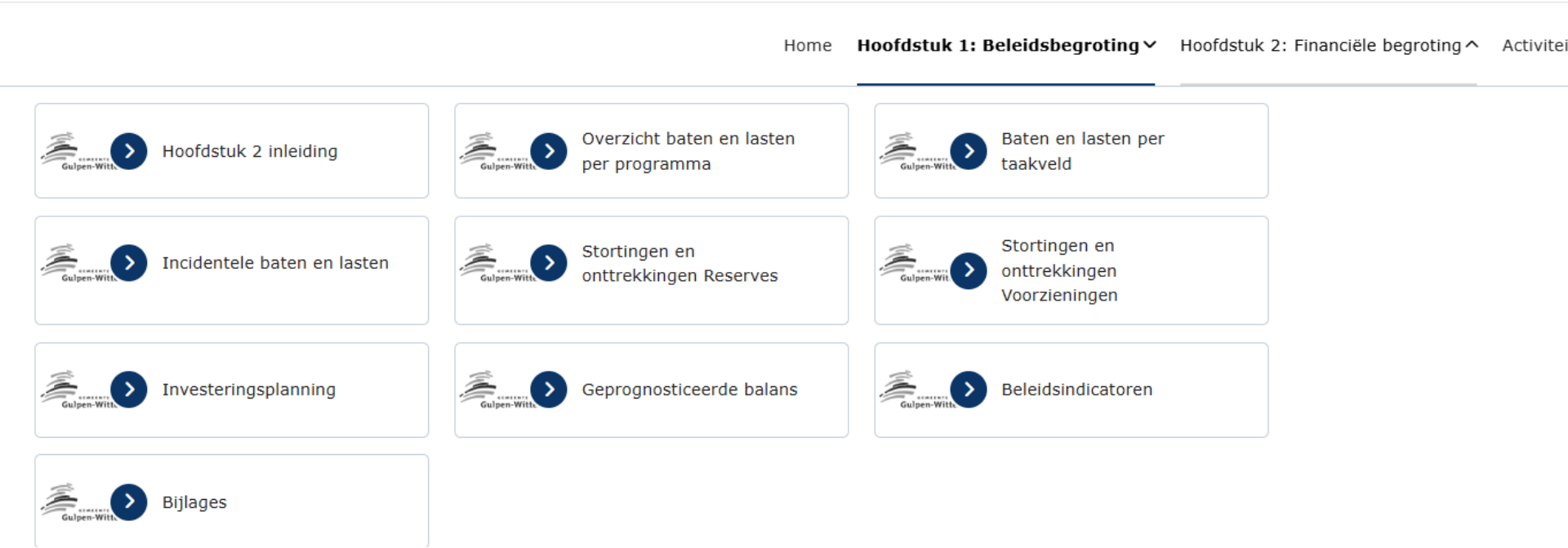
Instructie Begroting – Demo Hoofdstuk 1

Alle boo

Home | **Hoofdstuk 1: Beleidsbegroting** | Hoofdstuk 2: Financiële begroting | Activiteiten | Zoeken

- Voorwoord
- Leeswijzer
- Samenvatting
- Hoofdstuk 1 inleiding
- 1.1 Programmaplannen
- Programma 0: Bestuur en Ondersteuning
- Programma 1: Veiligheid
- Programma 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat
- Programma 3: Economie
- Programma 4: Onderwijs
- Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie
- Programma 6: Sociaal Domein
- Programma 7: Volksgezondheid en Milieu
- Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing
- Totale baten en lasten
- 1.2 Paragrafen

Instructie Begroting – Demo Hoofdstuk 2

Samengevat

Drie dingen om te onthouden

1. De begroting is beleidsarm

We trekken de lijn van 2026 door naar 2027 en voegen uitsluitend autonome ontwikkelingen toe. Het coalitieakkoord zal worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging.

2. Het geld staat in de programma's

Programma's 0 tot en met 8 volgen de landelijke indeling op basis van BBV taakvelden. Daardoor kunnen wij rapporteren en kunt u vergelijken.

3. Alles staat online

Op gulpen-wittem.begrotingsapp.nl vindt u de begroting en later alle andere P&C-documenten, met zoeken en doorklikken.

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Kenmerk: G.26.03117

Memo inlichtingen gemeenteraad

Aan	:	De gemeenteraad
Van	:	Het college van B&W
Afdeling	:	Bestuurs- en directieondersteuning
Raadsnummer	:	BD 019
Dossiercode	:	IB.26.0339
Onderwerp	:	Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030: toezegging presidium en uitvoering A2511
Datum	:	Dinsdag 20 oktober 2026

Naar aanleiding van schriftelijk ingediende vragen van de fractie VVD over het onderwerp 'BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030', volgt in deze memo de beantwoording op de vragen.

Geachte heer Theunissen,

Naar aanleiding van uw vragen over de financiële sessies, de terugkoppeling op de inbreng van de raad en de uitvoering van amendement A2511 geven wij u hierbij een nadere toelichting.

1. Opvolging van de toezegging tijdens het presidium van 15 juni 2026
Tijdens het presidium van 15 juni 2026 is gevraagd of er nog een terugkoppeling zou volgen op de inbreng tijdens de financiële sessies. De burgemeester heeft toegezegd deze vraag mee te nemen naar het college.

In de raadsinformatiebrief van 24 juni 2026 (kenmerk U.26.00839) heeft het college aangegeven dat de onderwerpen die tijdens de financiële sessies met (een deel van) de raad zijn besproken, worden verwerkt in de begroting 2027–2030. In het voorwoord van de Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028–2030 wordt naar deze raadsinformatiebrief verwezen.

De opbrengst van de drie financiële sessies was inhoudelijk beperkt. De tijdens de bijeenkomsten gedeelde informatie en de opbrengsten zijn wel gedeeld tussen de raad, het college en de ambtelijke organisatie.

De sessies waren bedoeld om richting te krijgen van de raad over de beleidsvelden waarop besparingen wenselijk werden geacht en de beleidsvelden waarop besparingen juist niet wenselijk waren. Op basis daarvan zou de ambtelijke organisatie gericht verder kunnen werken aan mogelijke besparingen. De sessies hebben echter onvoldoende concrete richting opgeleverd om tot een gerichte uitwerking van bezuinigingsvoorstellen te komen.

2. Uitvoering van amendement A2511 en de beleidsmatige context
Amendement A2511 draagt het college op een inventarisatie te maken van alle structurele uitgaven, met aandacht voor maatschappelijke kosten, mogelijke bezuinigingsopbrengsten en praktische beperkingen bij het realiseren van bezuinigingen. Het doel daarvan is de raad tijdig in staat te stellen keuzes te maken voor de begroting 2027 en verder.

Een afzonderlijke, integrale inventarisatie zoals in het amendement omschreven, is niet opgesteld.

Bij de gekozen werkwijze heeft meegewogen dat in het voorjaar van 2026 gemeenteraadsverkiezingen plaatsvonden. Het was van belang de beleidsruimte van de nieuwe raad en het nieuwe college niet op voorhand te beperken door ingrijpende beleidsmatige keuzes voor te bereiden voordat de nieuwe bestuurlijke prioriteiten waren bepaald. De financiële sessies waren daarom mede bedoeld om de raad richting te laten geven aan de beleidsvelden waarop besparingen wel of niet wenselijk werden geacht.

De nieuwe coalitie heeft vervolgens het akkoord Dichtbij, Duurzaam, Daadkrachtig voor de bestuursperiode 2026–2030 vastgesteld. Daarin staan onder meer voldoende en passende woningbouw, leefbare kernen, sterke voorzieningen, een krachtige sociale basis, een duurzame leefomgeving en een financieel gezonde gemeente centraal.

Deze ambities zijn relevant bij de beoordeling van mogelijke besparingen. Een financiële maatregel kan immers niet alleen worden beoordeeld op de directe opbrengst, maar ook op de gevolgen voor de beleidsdoelen, de voorzieningen voor inwoners en de uitvoerbaarheid. Het is daarom van belang dat de raad vanuit de nieuwe beleidsmatige prioriteiten kan beoordelen welke uitgaven in stand moeten blijven, welke anders kunnen worden ingericht en waar besparingen mogelijk zijn.

De beperkte opbrengst van de financiële sessies heeft er echter toe geleid dat geen integrale inventarisatie van alle structurele uitgaven is opgesteld. Daarmee is de in amendement A2511 gevraagde inventarisatie niet als afzonderlijk geheel tot stand gekomen.

3. Financiële uitgangspunten en verwerking in de begroting 2027
Het college is verantwoordelijk voor het opstellen en aanbieden van de begroting binnen de geldende wettelijke en financiële kaders. De gemeenteraad stelt de begroting vast en bepaalt daarmee de uiteindelijke beleidsmatige en financiële kaders.

Zoals toegelicht in het voorwoord van de Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028–2030 heeft de begroting een beleidsarm karakter. Het begrotingsproces was al gestart voordat het nieuwe college op 9 juli 2026 aantrad. Daardoor zijn de afspraken uit het coalitieakkoord nog niet integraal in de begroting verwerkt. Het college heeft aangekondigd deze ambities nader uit te werken en financieel te vertalen in een eerste begrotingswijziging.

De septembercirculaire 2026 heeft een financieel beeld opgeleverd waarbij direct ingrijpen met aanvullende bezuinigingsmaatregelen niet noodzakelijk werd geacht.

Daarnaast vloeit een groot deel van de gemeentelijke uitgaven voort uit eerder door de raad vastgesteld beleid. Structurele vermindering van dergelijke uitgaven vraagt doorgaans eerst om een beleidsmatige heroverweging. Daarbij moeten de mogelijke besparingen, maatschappelijke gevolgen en praktische beperkingen in samenhang worden beoordeeld.

Het voorwoord van de begroting benoemt verschillende maatschappelijke, ruimtelijke en financiële uitdagingen. De financiële gevolgen van een aantal strategisch belangrijke projecten zijn nog niet volledig in beeld en de omvangrijke leningenportefeuille blijft een aandachtspunt. Het college benadrukt daarom dat keuzes en prioriteiten noodzakelijk blijven, ook bij een sluitende begroting.

De begroting geeft inzicht in de financiële uitgangspositie en de opgaven voor de komende jaren, maar bevat niet de afzonderlijke, integrale inventarisatie van alle structurele uitgaven zoals bedoeld in amendement A2511.

4. Verwerking van de inbreng en het vervolg
Het college heeft vooraf aangekondigd dat de onderwerpen uit de financiële sessies in de begroting 2027–2030 zouden worden verwerkt. De beschikbare informatie is gedeeld tussen raad, college en ambtelijke organisatie en de begroting is opgesteld binnen de bestaande beleidsmatige en financiële kaders.

Omdat de sessies onvoldoende concrete richting hebben opgeleverd en de integrale inventarisatie niet is opgesteld, is er geen volledig overzicht beschikbaar waarin per structurele uitgave de maatschappelijke kosten, mogelijke besparingen en praktische beperkingen zijn samengebracht. Ook kan op basis van de beschikbare informatie niet voor ieder afzonderlijk voorstel worden aangegeven of het is overgenomen, aangepast of niet overgenomen, met een bijbehorende motivering en financiële doorvertaling.

Het coalitieakkoord biedt de nieuwe raad en het college een beleidsmatig kader om prioriteiten te stellen. Bij een eventuele verdere inventarisatie van structurele uitgaven ligt het daarom voor de hand de financiële mogelijkheden te beoordelen in samenhang met deze prioriteiten. Daarbij moet zichtbaar worden welke besparingen mogelijk zijn, welke gevolgen deze hebben voor inwoners en voorzieningen en welke beleidswijzigingen nodig zijn om ze te realiseren.

De gemeenteraad kan vervolgens op basis van deze informatie de gewenste beleidsmatige richting bepalen. Het college kan de financiële en uitvoeringsgevolgen van de daarbij gemaakte keuzes inzichtelijk maken en deze, waar nodig, verwerken in de begroting of een begrotingswijziging.

Wij onderschrijven het belang van een transparante afweging van financiële mogelijkheden en maatschappelijke gevolgen, zodat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol goed kan vervullen.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Memo beantwoording inlichtingenrecht gemeenteraad

Verzonden op : Dinsdag 3 november 2026
Commissievergadering : Donderdag 5 november 2026
Raadsvergadering : Donderdag 12 november 2026
Onderwerp : Beantwoording technische vragen begroting 2027-2030
Bijlage : Bijlage bij V3 – Brief Provincie n.a.v. begroting 2026

Van : Het college van B&W
Kenmerk : G.26.03243

Geachte raads- en commissieleden,

Naar aanleiding van de technische vragen inzake het raadsvoorstel ‘BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030’ treft u hierbij de beantwoording van de vragen aan.

Nr. vraag	Pagina nr.	Technische vraag	Reactie college
Beantwoording Technische vragen Begroting 2027			
Raadsvoorstel en Raadsbesluit			
D1		Algemene vraag: kan het college een overzicht verstrekken van alle programma's waar het principe van zerobased begroten is toegepast, alsmede een overzicht van de bedragen die dat per programma heeft opgeleverd.	Zero based begroten wordt in alle programma's toegepast. De resultaten van ZBB zijn terug te vinden in de financiële cijfers per programma.
D2		Betekent een beleidsarme begroting, die sluitend is, dat er in februari 2027- bij de eerste begrotingswijziging waarin de ambities uit het coalitieakkoord zijn verwerkt - kostenoverschrijdingen te verwachten zijn?	Dit is geen technische vraag m.b.t. de begroting 2027-2030.
Voorwoord Leeswijzer Samenvatting			
D3	13	Waar is € 184.266 Aanpassing salarissen op gebaseerd? Cao gaat uit van 1,6% verhoging per 1-1-27.	Het gaat hier niet om de verhoging op basis van de Cao. De verhoging is het gevolg van nieuwe invullingen in de formatie voor 2027. Dit heeft te maken met de structurele invulling van de functies die eerder werden ingevuld door inhuur.

D4	14	Waarom gaat u uit van “minder gevallen Jeugd”?	De aframing is gebaseerd op de jaren 2025 en 2026. Verschillende elementen dragen bij aan de aframing waaronder aantallen, zorgzwaarte en het maken van zorgvuldige keuzes in hulpvormen. De afgelopen jaren brengen geen garanties voor de komende jaren. Jeugdhulp is en blijft onvoorspelbaar.
D5	16	Op OZB en forensenbelasting wordt geïndexeerd. Waarom toeristenbelasting niet geïndexeerd?	Dat is niet het huidige beleid van de gemeente Gulpen-Wittem. In 2027 wordt gekeken naar het invoeren van een indexering op de toeristenbelasting waardoor het tijdig (voor het zomerreces) vaststellen van de tarieven van 2028 mogelijk wordt. Hierover gaan we eerst in gesprek met de ondernemers.
F1	5; raads voor stel 2	In het voorwoord worden onder meer de jongerenraad, sociale kaart, beweging Groen Gulpen-Wittem en het opknappen van speelvoorzieningen genoemd als activiteiten waaraan al wordt gewerkt. In het raadsvoorstel staat dat de plannen uit het coalitieakkoord nog niet financieel in de begroting zijn verwerkt. Welke bedragen zijn voor de genoemde activiteiten al opgenomen in de begroting 2027 en uit welke bestaande budgetten worden deze betaald?	Voor de in het voorwoord vermelde onderwerp zijn, nog géén bedragen opgenomen in de begroting 2027. U zult bij de 1e begrotingswijziging, indien nodig, (februari 2027) worden meegenomen in de bedragen c.q. de budgetten die hieraan zijn gekoppeld.
F2	14–15	Vanaf 2027 wordt voor jeugdhulp jaarlijks € 200.000 minder begroot, omdat minder jeugdhulp wordt verwacht. Van hoeveel jongeren of hulptrajecten en welke gemiddelde kosten is bij deze berekening uitgegaan? Hoe verhouden deze aantallen en kosten zich tot de meest recente cijfers en de verwachte uitgaven over heel 2026? Waarop is de verwachting gebaseerd dat ook in 2028, 2029 en 2030 jaarlijks € 200.000 minder nodig is?	De aframing is gebaseerd op de jaren 2025 en 2026. Verschillende elementen dragen bij aan de aframing waaronder aantallen, zorgzwaarte en het maken van zorgvuldige keuzes in hulpvormen. De afgelopen jaren brengen geen garanties voor de komende jaren. Jeugdhulp is en blijft onvoorspelbaar.

F3	14	Voor de storting voor wethouderspensioenen wordt in 2027 € 80.000 minder begroot. Tegelijkertijd staat in de toelichting dat nog niet bekend is hoeveel moet worden gestort. Is de verlaging gebaseerd op een berekening of actuele gegevens, of is het een voorlopige schatting? Graag de berekening of gegevens vermelden en aangeven welk bedrag voor 2027 overblijft. Als het een voorlopige schatting is: wanneer wordt duidelijk hoeveel moet worden gestort en hoe wordt een verschil met het begrote bedrag in de begroting verwerkt?	Dit komt tot uiting in de jaarrekening.
F4	11 en 152	Op pagina 11 staat dat de samenvatting inzicht geeft in de financiële exploitatie 2026 en de meerjarenraming 2027–2029, opgebouwd vanuit de begroting 2025 en de kaderbrief 2026. Op pagina 152 wordt eveneens verwezen naar de meerjarenraming 2027–2029, terwijl de begroting en de tabel daaronder betrekking hebben op 2027–2030. Gaat het uitsluitend om verouderde jaartallen in de toelichtingen, of zijn ook de onderliggende uitgangspunten en berekeningen niet volledig bijgewerkt voor de begroting 2027–2030? Kan het college bevestigen dat de beoordeling van het begrotingsevenwicht ook het jaar 2030 omvat en de teksten hiermee in overeenstemming brengen?	Terechte opmerking. Jaartallen 2025 en 2026 in de tekst zijn niet correct.
P1	15	Wat maakt dat meicirculaire (2026) voor 2029 negatief uitpakt.	Dit is geen technische vraag ten aanzien van de begroting.

P2	15	Kan een actueel overzicht gegeven worden van wanneer investeringen verwacht gereed te zijn waarmee dan de kapitaallasten 2027-2023 herrekend zijn.	Herrekening kapitaallasten voor de begroting 2027-2030 is gebaseerd op de gereed gemelde investeringen jaarrekening 2025. De gereed gemelde investeringen in 2026 worden meegenomen in de begroting 2028-2031 en Bestuursrapportage 2027. Het verstrekken van een actueel overzicht in relatie tot de begroting is niet mogelijk, wel bij de jaarrekening.
P3	15	In 2026 betaalden woning eigenaren **0.1134%** OZB over de WOZ waarde per 1.1.2025. Inmiddels zijn de WOZ waarden per 1.1.2026 ook bekend. Wat zou in uw begrotings-voorstel (5% extra OZB stijging) het OZB tarief zijn dat woning eigenaren gaan betalen in 2027? En wat zou dat tarief zijn als de extra 5% stijging niet doorgaat?	Het tarief voor 2027 is incl. (5% extra opbrengst) à 0,1144%. Het tarief voor 2027 is excl. (5% extra opbrengst) à 0,1091%.
P4	15	In uw begrotings-voorstel stijgt de OZB voor woning eigenaren gemiddeld met **8 euro** (451 tov 443 in de tabel op pagina 17). Vorig jaar bedroeg deze stijging **31 euro**. Hoeveel zouden woning eigenaren in 2027 gemiddeld gaan betalen als de extra 5% stijging niet doorgaat?	Het verschil betreft dan € 21,-
V1	16	Verklaar het verschil tussen het structurele saldo 2027 van € 80.402 positief (p. 16/159) en € 34.343 negatief (p. 186). Geef voor 2027-2030 één berekening volgens het GTK 2026, met incidentele posten en reservemutaties, vóór en na correcties. Verwerk alle onderbouwde correcties zonder dubbeltelling. Toon gevoeligheidsscenario's afzonderlijk.	Terechte opmerking wordt in het nieuwe boekwerk verwerkt.

V2	5	Welke incidentele en structurele ruimte resteert in 2027-2030 volgens V1, na bestaande verplichtingen? Welke investeringen en jaarlasten voor de maatregelen en projecten op p. 5-6 ontbreken nog, met welke raming of bandbreedte en dekking? Welke verplichtingen zijn vóór de begrotingswijziging van 25 februari 2027 voorzien of aangegaan en op basis van welke besluiten?	Dit betreft geen technische vraag m.b.t. begroting 2027.
V3	16	Welke eisen en afspraken gelden voor 2027-2030 uit de provinciale brieven 'Toezichtvorm begroting 2025' (10 december 2024) en 'Toezichtvorm begroting 2026' (16 december 2025), de Begrotingscirculaire 2027 en het GTK 2026? Benoem verwerking, herstelpunten, termijnen en afgesproken hersteljaar. Sluit het hersteljaar volgens V1 aan op de provinciale afspraak? Welke financiële kaders voor de nieuwe coalitie zijn vastgelegd en met de provincie besproken? Onderbouw eventuele stelposten voor Rijksbaten, jeugd en onderuitputting. Verstrek de laatste schriftelijke provinciale reactie met begrotingsversie.	Dit betreft geen technische vraag m.b.t. begroting 2027. Brief provincie is toegevoegd. ***Zie de bijlage bij vraag V3.***

V4	144	Welke loon-, prijs- en volumeaannames gelden in 2027-2030 voor personeel, onderhoud, jeugd, WMO en gemeenschappelijke regelingen, en sluiten die aan op de prijsbasis van de inkomsten? Verwijs voor WMO 2027 naar V20 en voor jeugd naar V22. Verklaar de vrijwel vlakke salaris- en onderhoudsramingen en kwantificeer ontbrekende indexatie, rekening houdend met indexatiestelposten. Benoem verschillen met vastgestelde GR-begrotingen.	CAO loopt af per maart 2027, rest van de vraag is ons niet duidelijk.
V5	5	Welke ombuigingen uit de drie P&C-sessies zijn verwerkt, met welke structurele jaaropbrengst? Geef voor de drie financieel grootste reeds onderzochte, nog niet verwerkte opties de netto jaaropbrengst, eenmalige kosten en uitvoeringsbelemmeringen. Zie RIB U.26.00839, p. 2.	Dit betreft geen technische vraag m.b.t. begroting 2027.
Hoofdstuk 1: Inleiding **1.1. Programmaplannen** **Programma 0: Bestuur en Ondersteuning**			
D6	27	Is onderzocht of er op personele lasten kan worden bezuinigd?	Zero based begroten is het uitgangspunt. Er wordt continu zorgvuldig onderzocht en beoordeeld of bezuinigingen op de personele lasten mogelijk zijn, mits deze in evenwicht blijven met de wettelijke uitvoering van taken, gezonde werkdruk en lopende projecten in samenhang met de ambities van de raad.
D7	27	Om hoeveel werknemers/fte gaat het bij het bedrag van € 8.944.236	113 werknemers/ 96,3 fte.

F5	22	In de begroting staat dat het inwonerspanel regelmatig wordt ingezet. Vorig jaar antwoordde het college dat dit panel twee jaar niet was gebruikt en dat de gemeente het platform doemee.gulpen-wittem gebruikte. Wat wordt in deze begroting bedoeld met ‘inwonerspanel’ en wordt dit panel inmiddels weer gebruikt? Hoe verhoudt dit zich tot de uitvoering van de aangenomen motie M2604 over burgerbetrokkenheid en participatie? Gaat het om verschillende vormen van betrokkenheid van inwoners, of wordt met ‘inwonerspanel’ inmiddels iets anders bedoeld en moet de tekst worden aangepast?	Dit is geen technische vraag over de begroting. Maar we begrijpen de verwarring, want we gebruiken inderdaad geen separaat inwonerspanel meer onder de naam 'Gulpen-Wittem Spreekt' omdat we inmiddels inderdaad beschikken over een participatieplatform (ook wel bekend als 'Doe Mee Gulpen-Wittem') waarmee de gemeente óók beschikt over dezelfde mogelijkheden als waar het vroegere inwonerspanel in voorzag.

F6	23, 27 en 135	In programma 0 staat dat de ICT-infrastructuur vanaf 1 januari 2027 bij Solido is ondergebracht. In de paragraaf Bedrijfsvoering staat dat de overstap in 2026 heeft plaatsgevonden. Op pagina 27 staat bovendien als activiteit dat de overeenkomst met de aanbieder van de ICT-infrastructuur eindigt op 1 januari 2026. Is deze passage nog actueel voor de begroting 2027 en welke werkzaamheden of verplichtingen worden hiermee voor 2027 bedoeld? Op welke datum treedt de gemeente toe tot Solido en wanneer worden de ICT-systemen daadwerkelijk overgezet? Welke eenmalige kosten brengt de overgang met zich mee? Zijn er ook perioden waarin zowel het oude als het nieuwe contract moet worden betaald? Zijn al deze kosten opgenomen in de begrotingen van 2026 en 2027? Graag de bedragen per jaar vermelden en aangeven of nog kosten worden verwacht waarvoor geen geld is begroot.	De tekst op pagina 27 waarin staat dat de overeenkomst eindigt op 1 januari 2026 is incorrect. 1-1-2026 was de oorspronkelijke einddatum van de overeenkomst met de huidige dienstverlener. Deze overeenkomst is (maandelijks opzegbaar) verlengd tot uiterlijk 1-1-2027. Dit is de datum dat Gulpen-Wittem formeel als deelnemer toetreedt tot de gemeenschappelijke regeling Solido. De technische migratie van de ict-systemen vindt plaats vanaf oktober 2026. Tot het moment van toetreding in januari 2027 is Gulpen-Wittem aspirant-deelnemer bij Solido. Zowel vanuit kosten- als dienstverleningsoogpunt wordt de gemeente in de tussenliggende periode als ‘reguliere’ deelnemer behandeld. De overeenkomst met de huidige dienstverlener loopt om operationele redenen volledig door tot 1 december 2026 en beperkt tot april 2027. Het grootste deel van de eenmalige kosten van de overgang naar Solido heeft betrekking op 2026 en is al in de huidige budgetten verwerkt. Incidentele lasten die bij het opstellen van de voorliggende begroting nog niet inzichtelijk waren, worden bij de slotwijziging aan uw raad voorgelegd. De meest recente prognose over de deelnemersbijdrage (structurele kosten) van de gemeente aan Solido is op basis van de ontwerpbegroting 2027 & meerjarenraming 2028-2030. Hierin wordt rekening gehouden met een bijdrage van 900.000 euro voor Gulpen-Wittem.
G1	13-14	WMO, nemen de kosten toe met € 393.791 maar bij jeugd gaat men in deze begroting uit van minder gevallen. A) Wat is het effect financieel indien het aantal jeugdclienten niet daalt maar gelijk blijft? B) Dat geld ook voor de risico open-eindregelingen. C) Komt de begroting niet onder druk te staan indien deze zaken tegenvallen?	A) Als het aantal jeugdigen met hulpvragen niet daalt en de zorgzwaarte vergelijkbaar blijft, dan zullen de kosten middels indexeringen stijgen. B) Het klopt dat er jeugdhulp wordt ingezet naar realisatie. Als er een toename ontstaat, heeft dit gevolgen. Een prognose van nu, biedt geen garantie voor de komende jaren. Er zijn verschillende variabelen die invloed hebben op de budgetten jeugd. C) Nee, wel de jaarrekening.

G2	15	Autonome ontwikkelingen; wat is de oorzaak dat in de begroting van 2029 de meicirculaire met 622.820 naar beneden wordt vastgesteld?	Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat naar verwachting in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Omdat gemeenten minder hoeven uit te geven, wordt er juist geld uit het gemeentefonds gehaald.
G3	15	De kapitaallasten nemen in 2028 met bijna 5 ton toe. Wat is hiervoor de verklaring?	De kapitaallasten nemen in 2028 af met 2 ton t.o.v. 2027 en in 2029 nemen deze met 5 ton toe t.o.v. 2028. Dit komt doordat investeringen uit 2026 zijn doorgeschoven naar latere jaren, de kapitaallasten volgen daarna.
G4	17	De lokale lastendruk stijgt met 4,3% per inwoner. Klopt dit of is dit per adres?	Dit betreft de gemiddelde lastenstijging per adres.
G5	25	Wat wordt bedoeld met zaakgericht werken?	Zaakgericht werken is een procesgeoriënteerde en digitale manier van werken waarbij ‘Archiveren by design’ toegepast wordt. (Archiveren by design = de digitaal duurzame toegankelijkheid van de informatie wordt vooraf ingeregeld zodat het beheer van de gegenereerde informatie bij de start en gedurende het gehele proces is geborgd.) Bij zaakgericht werken richt een organisatie haar werkprocessen in rond ‘zaken’: samenhangende werkpakketten met een duidelijke aanleiding, vaste stappen, een zaakdossier en een bewaakte doorlooptijd. Het is een procesgerichte, vaak digitale werkwijze waarbij alle informatie, documenten en verantwoordelijkheden per zaak worden gebundeld en transparant gevolgd kunnen worden. Naast de procesoriëntatie is zaakgericht werken altijd gericht op het realiseren en leveren van een resultaat. Dat resultaat wordt geleverd aan een klant of in termen van dienstoriëntatie een dienstafnemer. Dat kan een burger of bedrijf zijn, maar ook een andere overheidsorganisatie (extern) of een interne dienstafnemer zoals een medewerker of een afdeling.

G6	25	Wat is de applicatie Key2Control?	Key2Control is een zgn Information Security Management System – vanuit de Cyberbeveiligingswet (onderdeel Baseline Informatiebeveiliging Overheid artikel 5.35.01) is het verplicht een dergelijke applicatie te gebruiken. Ook vanuit de Archiefwet is een kwaliteitssysteem (waar Key2Control ook voor gebruikt kan worden) een verplichting. De applicatie wordt in ons geval integraal gebruikt om tot in detail voortgang te meten in het kader van voldoen aan wet- en regelgeving en om op diverse onderwerpen aandachtspunten te benoemen.
G7	27	Wat is I-visie?	Een i-visie is een strategisch document dat publieke organisaties helpt om richting te geven aan hun digitale toekomst. Het biedt een langetermijnvisie die ervoor zorgt dat digitalisering niet als een apart project wordt beheerd, maar als een integraal onderdeel van de organisatie. Het wordt gerelateerd aan de organisatievisie en fungeert als een kompas dat helpt bij het vertalen van technologische trends (zoals AI en datagedreven werken) en maatschappelijke ontwikkelingen (zoals Open overheid en digitale soevereiniteit) naar concrete acties.
G8	27	De materiële lasten vanaf 2026 laten een daling zien die voortduurt tot en met 2030? Kunt u dit nader verklaren?	De materiële lasten zijn het gevolg van kostenbesparing binnen de ICT, mede door de overgang naar Solido.
G9	28	Waar zit de stijging van de kapitaallasten in van ruim 3 ton extra in 2028?	Dit komt enerzijds doordat investeringen uit 2026 zijn doorgeschoven naar 2027, de kapitaallasten volgen daarna in 2028; anderzijds, betreft het een tegenboeking vanuit Treasury. Aangezien we hier met negatieve bedragen werken betref het een daling van de lasten. De daling van deze kapitaallasten bestaat uit een rentecomponent (Treasury) die betrekking heeft op investeringen in alle programma's en wordt afgerekend in programma 0. In de andere programma's staat hier dan een tegenboeking tegenover.
P5	29	Overige kosten gaat over een aanzienlijk bedrag, ruim 1,4 miljoen. Graag een nadere (meer gedetailleerde) specificatie van deze kosten en een toelichting waarom deze t.o.v. begroting 2026 met bijna 3 ton toenemen.	Dit betreft o.a. Belastingen (40K), duurzame goederen (86,5K), abonnementen en contributies (37K), bevolking en burgerlijke stand (45K), communicatie en participatie (87K), publieksdiensten (76K), algemene kosten (609K), gemeentelijke gebouwen (145,5K), accountant (69K), lidmaatschappen B&W (95K), verkiezingen (32K), klein materiaal buitendienst (11K)

V6	5	Welke kosten en ambtelijke uren vraagt de uitvoering van M2604 (evaluatie, werkgroep en praktijkproef) en M2605 (participatieplan opvang en huisvesting) in 2027? Vermeld per motie wat al is begroot en wat via de eerste begrotingswijziging moet worden gedekt.	Beide moties zijn aangenomen tijdens de raadsvergadering van 15 oktober jl. De nadere uitwerking van de moties vindt plaats bij de eerste begrotingsbijstelling van 2027. In de begroting 2027–2030 is reeds rekening gehouden met de inhuur van een projectleider voor de opvang van bijzondere doelgroepen.
V7	22	Hoe worden inwoners in 2027 bij grote projecten betrokken: invloed op de voorkeurskeuze, alleen op de uitvoering of uitsluitend informatievoorziening? Vermeld per project wanneer participatie en terugkoppeling plaatsvinden en welke keuzes bij de participatie nog openstaan.	Dit betreft geen technische begrotingsvraag. Op basis van het participatiebeleid en het bijbehorende afwegingskader wordt per beleid, project of plan een participatieplan opgesteld. Hierin worden in ieder geval de inhoud en het doel van het beleid, het proces en de planning van de burgerparticipatie en de ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming beschreven. De wijze waarop inwoners worden betrokken, de momenten van participatie en terugkoppeling en de ruimte voor invloed op de besluitvorming worden per participatieplan nader uitgewerkt.
V8	22	Wat zijn in 2027 de budgetten en verwachte aantallen deelnemers of initiatieven voor burgerinitiatieven, zelfsturing en jongerenraad? Benoem de spreiding over kernen, verschillen met realisatie 2025 en prognose 2026 en de startdatum van de jongerenraad.	Voor de subsidieregeling Zelfsturing is structureel een bedrag van € 70.000 begroot (link naar regeling). Hierbij geldt als voorwaarde dat het subsidiebedrag bij goede initiatieven, zonder tussenkomst van de gemeenteraad, kan worden verhoogd tot een maximumbedrag van € 150.000. De hoogte van de subsidieaanvragen, de spreiding van de initiatieven over de verschillende kernen en het aantal deelnemers aan burgerinitiatieven vanuit zelfsturing zijn afhankelijk van het aantal ingediende aanvragen en de mate waarin deze voldoen aan de voorwaarden van de subsidieregeling. Dit is afhankelijk van de initiatieven die inwoners zelf aandragen. Op dit moment zijn we bezig met de voorbereidingen van de uitrol van de jongerenraad. In voorgaande jaren is het beschikbare budget niet volledig benut. In 2025 resteerde een bedrag van € 45.000. Voor 2026 wordt eveneens verwacht dat circa € 45.000 van het beschikbare budget onbenut blijft. We hechten waarde aan een zorgvuldig proces.

V9	23	Wat zijn de eenmalige en structurele kosten van Solido en het nieuwe zaaksysteem in 2027? Welke effecten op kosten en afhandeltijden zijn vanaf welk jaar geraamd?	De meest recente prognose over de deelnemersbijdrage (structurele kosten) van GR Solido is op basis van de ontwerpbegroting 2027 & meerjarenraming 2028-2030. Hierin wordt rekening gehouden met een bijdrage van 900.000 voor Gulpen-Wittem. De incidentele kosten in 2027 zijn in sterke mate afhankelijk van de migratie in Q4 2026 en zijn op het moment van schrijven moeilijk met voldoende zekerheid in te schatten. Voor het zaaksysteem zijn de incidentele kosten totaal geraamd op 116.000 over 2027. De structurele kosten voor 2027 zijn 45.000.
Programma 1: Veiligheid			
D8	30	Wat gaat u doen aan ondermijnende criminaliteit in de zorgsector?	Samen met het RIEC –Limburg trekken we op als het gaat om de aanpak van ondermijnende criminaliteit in de zorgsector. Daarnaast zetten we het BIBOB-beleid in om malafide zorgverleners te weren om zich te vestigen in onze gemeente.
D9	30	Wat gaat u doen aan handhaving landelijk verbod consumentenvuurwerk?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Samen met onze BOA-collega's in de Heuvellandgemeenten, politie én straatcoaches zetten we – met name voorafgaand aan de Oud/Nieuw-nacht in op preventieve en repressieve controles.
V10	31	Hoeveel boa-uren zijn in 2027 inzetbaar, waarvan ’s avonds en in weekenden, vergeleken met 2026? Welke meldingen en risico’s bepalen de verdeling over kernen en tijdstippen?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. In 2027 zijn dezelfde aantal uren BOA-capaciteit beschikbaar als in 2026. De inzet in avonden en weekenden is structureel ingebed in de planning waarbij tevens wordt gekeken naar eventuele evenementen die in een periode plaatsvinden. Rondom evenementen is er nl. altijd extra BOA-inzet. Het aantal meldingen in FIXI is een belangrijk sturingsinstrument als het gaat om de inzet per kern c.q. op welk tijdstip.
Programma 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat			

D10	36	Veilige school- thuisroutes: wat gaat u doen aan de oversteek burg Teheuxweg?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Er wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn de oversteek te verbeteren rekening houdend met de ontwikkelingen rondom brandweerkazerne en gemeentewerf. Onderdeel van dit onderzoek is het inrichten van het gebied rondom Sophianum als fietsstraat.
D11	37	Baten zijn ten opzichte van 2025 met € 400.000 verlaagd. Graag uitleggen.	Dit is de vergoeding nutsbedrijven voor herstelwerkzaamheden in de bodem. Deze wordt in de slotwijziging aangepast op basis van het tot dan toe gerealiseerde bedrag. De hoogte van de vergoeding is sterk wisselend op jaarbasis.
G10	36	Wat is het basis verkeersmeetnetwerk?wat houdt dit in, en hoe willen we dit in stand houden?	Het basis meetnetwerk omvat de gegevens uit telling middels wegkantradar, dynamische snelheidsdisplays, het provinciaal verkeersmodel, en ongevallen en snelheidsregistratie in VIA en nationaal RDW bestand. We leveren financiële bijdragen om toegang te behouden tot deze systemen.
G11	36	Er staat optimalisatie gladheidsbestrijding: op welk manier willen we dit gaan optimaliseren?	Er is een nieuw route set gemaakt, van 7 routes naar 6 routes binnen de geldende CROW richtlijn. Er wordt overgestapt naar automatisch strooier (breedte instelling en aan/uit) en route begeleiding met een verwachting van 20-30% zoutbesparing.
G12	37	Hoe is de daling te verklaren in 2027 ev ten opzichte van 2026 mbt personele lasten? De kapitaallasten daarentegen stijgen ruim 3 ton? Graag verklaring?	Personele lasten: in 2026 werd personeel ingehuurd (R.A. Infra) in verband met toezicht op de aanleg van glasvezel in de gemeente. Kapitaallasten: Dit is het gevolg van doorgeschoven investeringen onderhoud wegen.
G13	37	In 2025 onttrekken we 345.245 aan de reserves, terwijl we 189.400 terugstorten in de reserves. Is dit het deel dat we overhevelen naar 2026, omdat dit niet gebruikt is? Of wat is hiervan de reden?	Ja, dit is de reserve nog te besteden middelen. Via deze reserve kunnen via de jaarlijkse slotwijziging budgetten worden overgeheveld van jaar X naar jaar X+1. Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting 2027-2030.

V11	36	Welke maatregelen voor veilige en toegankelijke school-thuisroutes en routes naar dorpsvoorzieningen zijn in 2027 gepland? Vermeld per route de uitvoeringsdatum en gemeentelijke kosten.	In het onderhoudsprogramma wegen worden diverse wegen onderhouden. Door het wegwerken van gaten wordt de veiligheid verbeterd. De projecten Wittemer Allee (N595) en de Hut-de Planck (N598), met vrijliggende fietspaden, zijn in voorbereiding.
Programma 3: Economie			
D12	41	Wordt de Vergunningaanvraag 4 Glampingplekken in Terziet ook beoordeeld door de intaketafel?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Ja, dat is gebeurd.
D13	41	Hoeveel bedragen de kosten voor de Citta Slow promotie in 2027. Neem daar ook in mee de kosten voor de promotiefilmpjes over ondernemers op social media	Voor Cittaslow is € 17.500 begroot, met inbegrip van de kosten voor de promotiefilmpjes van ondernemers.
D14	41	Zijn de kosten Citta Slow hoger dan in 2026? Zo ja, wat is de oorzaak?	Het begrootte bedrag is gelijk gebleven en daarmee taakstellend.
Onge Num merd		Kan de uitspraak van de lopende procedure bij de rvs van invloed zijn op de toekomstige baten van de forensenbelasting?	Nee, geen invloed op toekomstige forensenbelasting, aangezien het tarief is teruggebracht naar het niveau 2019.
G14	44	de 88.242, zijn dat de kosten van de BSGW voor het innen van die betreffende belastingen?	Dit betreft de inkomensoverdrachten naar de GR BsGW inzake toeristen- en forensenbelastingen.
G15		Wat is de dotatie Leader van 15.000?	Jaarlijkse cofinanciering aan projecten die vallen onder noemer van LEADER.
V12	44	Welk budget is in programma 3 beschikbaar voor ondersteuning, advies en begeleiding van ondernemingen in 2027, met welk verwacht bereik? Hoe is dit verdeeld over sectoren en kernen?	Voor ondersteuning, advies en begeleiding van ondernemingen wordt onder andere gebruik gemaakt van de expertise van het Starterscentrum Limburg en het Grensinformatiepunt. Hiervoor is ca. € 17.000 gebudgetteerd. Deze 2 organisaties hebben een breed bereik en zijn toegankelijk voor alle ondernemers in de gemeente Gulpen-Wittem ongeacht welke sector of welke kern.

V13	41	Welke aantallen, gemiddelde doorlooptijden en uitvoeringskosten zijn voor 2027 geraamd voor vergunningaanvragen van ondernemers en voor evenementen? Welke huidige knelpunten veroorzaken vertraging of extra behandeling?	Voor het aantal geraamde omgevingsvergunningen wordt verwezen naar het uitvoeringsprogramma 2026 VTH en RO wat aan de raad is toegezonden. En knelpunten of vertragingen bij aanvragen (algemeen) gaan vooral over tijdige indiening en compleetheid van aanvragen en de steeds complexer wordende regelgeving, zoals bijvoorbeeld stikstof, spuitzonering en provinciaal beleid. Betreffende evenementen worden er gemiddeld 140 vergunningen, 75 alcohol ontheffingen, 15 verklaringen geen bezwaar en 70 tijdelijke verkeersmaatregels opgesteld in een jaar. De doorlooptijd is minimaal 13 weken. Knelpunten kunnen voortkomen n.a.v. een onvolledige aanvraag of voorwaarden vanuit adviesdiensten die worden toegevoegd en daarom planvorming moet worden aangepast.
V14	42	Welke gemeentelijke inzet en kosten zijn voor de in de begroting genoemde landbouwtransitie in 2027 begroot? Hoeveel bedrijven worden begeleid en welke knelpunten spelen bij aanvragen en uitvoering?	Binnen de gemeente is 0,8 fte en 0,5 fte beschikbaar voor uitvoering NLL taken. De gemeente fungeert in deze opgave met name als informatieverstrekker en stemt af met andere organisaties zoals provincie, landschapspark Bocage of Natuurrijk Limburg. Momenteel zijn er 3 stoppers die gebruik hebben gemaakt van de LBV+ regeling en zijn er 2 reguliere stoppers. 2 bedrijven zijn op zoek naar andere verdienmodellen. Daarnaast hebben 2 bedrijven een transitie naar natuurinclusieve landbouw gehad. Binnen bocage zijn 6 agrariërs aangesloten bij het netwerk regeneratieve landbouw en is 1 agrariër aan het experimenteren met biobased bouwmaterialen. Met name dat laatste willen we komende jaren verder gaan uitbreiden. Hiervoor heeft de gemeente de intentie om aan te sluiten bij Stichting Houdzaam. Tevens werken we samen met Building Balance. We hebben jaarlijks een budget van € 10.000 beschikbaar voor deelname aan stichting Houdzaam en € 20.000 voor het landschapspark.
V15	40	Wat is in 2027 begroot voor spreiding van toerisme en vermindering van verkeers- en recreatiedruk? Welke meetbare verbetering en regionale of Europese bijdragen zijn geraamd?	De genoemde pagina heeft betrekking op de pilot Gast Vrij OV. De pilot Gast Vrij OV (2026) heeft o.a. als doel om toerisme te spreiden en verkeersdruk te verminderen. Uit de evaluatie zal blijken in hoeverre voortzetting van het project gewenst is. Afhankelijk daarvan zal er ook naar middelen gezocht worden.
Programma 4: Onderwijs			

V16	46	Welke stappen en resterende besluiten zijn in 2027 voorzien voor Klavertje Vier en de herziening van het IHP? Welke investeringen en jaarlasten zijn geraamd en welk deel is al begroot?	Klavertje Vier Begin 2027 wordt de raad voorgesteld de gebiedsontwikkeling in Eys (waaronder ook de nieuwbouw van de basisschool) verder uit te werken en de ruimtelijke procedure (incl. bijbehorend voorbereidingskrediet) te starten. IHP Naar verwachting verschijnt in kwartaal 2 van 2027 de aangepaste modelverordening onderwijshuisvesting van de VNG. Op basis van deze modelverordening wordt de huidige lokale verordening onderwijshuisvesting herzien. Deze zal naar verwachting in kwartaal 3 of 4 worden voorgelegd aan de gemeenteraad ter besluitvorming. Op basis van de modelverordening zal bekeken worden in hoeverre het huidige IHP (looptijd 2020-2035) toereikend is of dat er een herziening nodig is. Op het moment dat het huidige IHP wordt herzien zal het nieuwe IHP worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Op dit moment is er nog geen inschatting te geven wanneer dit zal zijn. Investeringen en jaarlasten In 2020 is in het IHP voor de Ver- / nieuwbouw Klavertje Vier Eys € 1.500.000 opgenomen, gebaseerd op het prijspijl van destijds.
Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie			

F7	57	In de beantwoording van de technische vragen bij het rekenkameronderzoek naar externe inhuur van 7 oktober 2026 (G.26.02931) staat dat de informatie over externe inhuur vanaf de begroting 2027 duidelijker en beter vergelijkbaar wordt gemaakt. Op pagina 57 staat € 392.706 voor 'ingeleend personeel openbaar groen'. Bij de technische vragen over de begroting 2026 antwoordde het college dat het bij openbaar groen om uitbesteed werk ging en niet om personeelsinhuur. Wat valt onder dit bedrag en waarom staat het nu als personeelsinhuur vermeld? Wordt dit bedrag meegeteld in het totale bedrag en het percentage voor externe inhuur?	Dit betreft geen inhuur, maar uitbestede werkzaamheden.
F8	54	Op pagina 54 staat dat het renoveren van sportvelden afhankelijk is van nog vast te stellen accommodatiebeleid. Welk beleidsdocument en welk nog te nemen raadsbesluit worden hiermee bedoeld? Hoe verhoudt dit zich tot het accommodatiebeleid 2024, waarnaar elders in de begroting wordt verwezen? Is deze passage nog actueel en welke gevolgen heeft dit voor de uitvoering en de begrote kosten van het renoveren van sportvelden?	Deze passage had geactualiseerd dienen te worden. In het uitvoeringsprogramma accommodatiebeleid zal in overleg met de afdeling Financiën onderzocht worden op welke wijze de financiering voor het MJOP sportvelden het beste vorm kan krijgen. Dit kan in de vorm van een jaarlijkse storting in een voorziening MJOP sportvelden. Anderzijds bestaat de optie om dit projectmatig in de begrotingscyclus mee te nemen middels een investeringskrediet. De definitieve uitwering staat voor 2027 gepland, waarbij ook de toekomstvisie voor onze sportcomplexen wordt geïntegreerd. De op te stellen visie dient als basis voor de benodigde investeringen in de toekomst. Vooruitlopend op deze visie zijn de MJOP's voor de sportvelden in 2026 geactualiseerd. Voor het jaar 2027 is enkel het reguliere onderhoud aan de sportvelden begroot.

G16	57	Waar bestaan de kosten uit mbt tot sporthal Gulpen thv 216.436?	Dit betreft de kosten voor o.a. energiekosten, beheerkosten (circa 50%), sportmaterialen, correctief-/contractonderhoud, reserveringssysteem en verzekeringen.
G17	57	Waar bestaan de kosten uit voor “uitbestede werkzaamheden natuurbescherming”?	De kosten voor natuurbescherming zijn onderverdeeld in de boomfeestdag, begrazing, werkzaamheden vanwege de bever, ecologisch advies en onvoorziene zaken.
V17	127	Wat zijn de bezettingsgraad en jaarlijkse nettolasten van gemeentelijke accommodaties? Welke kosten van leegstand of onderbenutting zijn in 2027 begroot en welk deel wordt aan verenigingen doorberekend?	De bezettingsgraad alsmede (netto)lasten van alle gemeentelijke accommodaties zijn verwerkt in het informatie fundament als bijlage bij het in december 2024 vastgestelde accommodatiebeleid. Een volgende uitvraag met betrekking tot de bezetting zal bij de evaluatie van het beleid (naar verwachting 2e helft 2027) uitgevraagd worden. In 2027 zijn geen kosten voor leegstand begroot, deze worden jaarlijks op basis van de werkelijke lasten bijgeraamd. Kosten leegstand momenteel voor vm. Voetbal Reijmerstok, vm. Voetbal Sp.Slenaken en het vm. Sophianum Nijswiller. Geen doorbelasting naar verenigingen.
V18	116	Wat zijn de resterende gemeentelijke lasten en financiële risico’s voor Mosaqua in 2027, inclusief externe advisering en juridische ondersteuning? Welke afspraken over openingstijden, tarieven en zwemlessen zijn afdwingbaar en wat kost eventuele opzegging?	De totale lasten van het zwembad zijn € 330.000 en de baat is € 1. Er zijn geen kosten begroot voor externe advisering en juridische ondersteuning. Optisport ontvangt jaarlijks een subsidie van € 100.000, aan deze subsidie zijn voorwaarden gesteld deze zijn verwerkt in de Uitvoeringsovereenkomst begrotingssubsidie Optisport-Mosaqua 2025 en verder Optisport-Gemeente Gulpen-Wittem. Jaarlijks zijn hier gesprekken over met Optisport. Opzegging eenzijdig door de gemeente is op basis van het raadsbesluit contractueel niet mogelijk.
Programma 6: Sociaal Domein			

D15	62	Wat betekent: “een brede vraagverheldering uitvoeren”?	Een brede vraagverheldering betekent zicht krijgen op meer leefgebieden dan enkel het jeugd gebied, denk aan school, ouders, thuissituatie en het netwerk. Uitdagingen in een (ander) leefgebied kunnen grote invloed hebben op de jeugdige. Hiervoor dient aandacht te zijn.
D16	63	U wilt bereiken: “Een bredere aanpak in het voorkomen van armoede”. Dat is geen resultaat maar een aanpak. Wat wilt u daarmee bereiken?	Armoede vroegtijdig signaleren door een integrale samenwerking met betrokken partners, gericht op het versterken van bestaanszekerheid en tijdig bieden van passende ondersteuning. Hierdoor worden schulden klein gehouden en wordt voorkomen dat deze escaleren tot problematische schulden of langdurige armoede.
D17	66	Waarom doet SZMH niet voldoende aan duale trajecten inburgeraars.	SZMH, team inburgering, heeft onvoldoende personele capaciteit.
D18	66	Wat zijn de gevolgen voor Gulpen-Wittem als Maastricht niet voldoende doet?	Als SZMH niet voldoende aan duale trajecten (met name inburgering combineren met werk) doet, dan blijven de inburgeraars afhankelijk van een bijstandsuitkering. Dan wordt ons bijstandsbestand hoger en daaraan zijn ook meer kosten verbonden. Ook de integratie in de maatschappij stagneert daarmee.
D19	67	Graag uitleggen: 1,5 mln minder baten t.o.v. begroting 2026	Dit betreft de inkomensoverdrachten vanuit het Rijk voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Vanaf 2027 wijzigt deze SPUK-regeling.
D20	67	Graag uitleggen: 1mln minder materiele lasten t.o.v. begroting 2026	Dit betreft de kosten die de gemeente draagt voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Vanaf 2027 wijzigt deze SPUK-regeling.
G18	67	Waar zit de daling ten opzichte van 2026 in mbt de totale baten?	Dit betreft de inkomensoverdrachten vanuit het Rijk voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Vanaf 2027 wijzigt deze SPUK-regeling.
G19		De materiele lasten dalen ruim 1 mln. Waar zit dat in?	Dit betreft de kosten die de gemeente draagt voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Vanaf 2027 wijzigt deze SPUK-regeling.

G20	67	Kunt u aangeven hoeveel inwoner gebruik maken van de algemene en bijzonder bijstand, dit in vergelijking tot voorgaande jaren?	Algemene bijstand 2024: 155 personen 2025: 161 personen 2026-10: 181 personen Bijzondere bijstand: 2024: 131 personen 2025: 130 personen 2026-07: 129 personen
G21		Kunt u aangeven hoeveel inwoners een beroep doen op een PGB	Voor jeugd zijn er in 2026 9 jeugdigen die gebruik maken van PGB hulpverening. Bij Wmo maken 28 cliënten gebruik van een pgb.
G22		Kunt u PGB gebruik vergelijken met de lijn 50 gemeentes?	Een vergelijking met andere gemeenten is niet eenvoudig te maken, omdat de gemeenten onderling behoorlijk verschillen. Een één op één vergelijking is daarom niet representatief. Er zijn verschillen tussen de gemeenten zoals aantallen cliënten, andere verordeningen en verschillende werkwijzen.
G23		Bijdrage Arbeidsparticipatie, GIA, MEE, Samen doen, Mantelzorg, welke raadsbesluiten liggen hieraan ten grondslag?	Er zijn geen aparte raadsbesluiten voor de uitvoering van beleid.
G24		De overige bijdragen en materiële lasten van 645k, waaruit bestaan deze?	Staat uitgelegd bij *1.
V19	63	Welke doelen uit het WMO-uitvoeringsplan 2024-2026 zijn niet gehaald en welke acties en kosten lopen door in 2027 (plan, p. 23)? Vergelijk uitgaven en bereik in 2026 en 2027 voor ouderenondersteuning, mantelzorg, ontmoeting en valpreventie; benoem verschillen tussen kernen.	De gemeenteraad wordt jaarlijks geïnformeerd over de uitvoering van het uitvoeringsplan door middel van een raadsinformatiebrief. De stand van zaken over het jaar 2025 is terug te vinden in de raadsinformatiebrief met het kenmerk U.25.04241. De stand van zaken over het jaar 2026 wordt gedeeld in de raadsinformatiebrief welke in Q1 van 2027 wordt verstuurd.

V20	13	Geef per WMO-hoofdvoorziening bruto lasten, baten uit eigen bijdragen, netto lasten, unieke cliënten en gemiddelde bruto lasten per cliënt: realisatie 2024-2025, actuele prognose 2026 en begroting 2027. Splits de bijstelling van € 393.791 in bedragen naar prijzen, cliëntenaantallen, zorgzwaarte en lagere eigen bijdragen; toon het netto budgeteffect. Vermeld vergelijkingsbasis en eventuele afbakeningswijzigingen.	Dit is geen technische vraag en heeft geen betrekking op de begroting 2027.

V21	62-63	Hoeveel inwoners wachten nu op WMO of jeugdhulp, wat is de gemiddelde wachttijd van aanmelding tot hulp en hoeveel overschrijden de wettelijke of afgesproken termijn? Welke oorzaken en voor 2027 begrote verbeteringen zijn bekend?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Wmo: Momenteel staan er 40 inwoners op de wachtlijst voor hulp bij het huishouden (hbh). De verwachting is dat bij circa 20 inwoners de hbh op korte termijn kan starten. Voor begeleiding is er momenteel geen wachtlijst. De wachttijd nadat een burger een melding heeft gedaan bij het wmo-loket voor hulp alvorens er een keukentafelgesprek kan plaatsvinden, bedraagt momenteel vijf weken; dit valt binnen de termijn van zes weken waarbinnen een onderzoek dient te worden afgerond. De wachtlijst voor de start van hbh bedraagt momenteel circa zes maanden. Oorzaken hangen samen met de beschikbare capaciteit; zowel bij de gemeente als bij de aanbieders. Jeugd: Er zijn gezinnen die wachten op jeugdhulp. De wachttijd verschilt per aanbieder. Voor behandeling zijn de wachttijden enkele maanden. Voor begeleiding zijn er meestal geen wachttijden of een wachttijd van enkele weken. In de tussentijdse periode kan de gemeente, waar nodig, in contact blijven met de gezinnen en ondersteunen. Oorzaken van de wachttijden staan in verbinding met de vraag voor jeugdhulp en uitdagingen bij zorgaanbieders zoals personeelskrapte. Verbeteringen worden onder andere gevonden in het bieden van ondersteuning door de gemeente zelf, zorgvuldige toetsing of jeugdhulp nodig is of hulp in een ander domein zoals volwassenzorg en financiën. Daarnaast werken gemeenten nauw samen met zorgaanbieders om een robuust zorglandschap te ontwikkelen.
V22	14	Welke cliëntenaantallen en gemiddelde kosten onderbouwen het jaarlijkse jeugdvoordeel van € 200.000 in 2027-2030? Hoe sluiten die aan op de realisatie en actuele prognose 2026?	De aframing is gebaseerd op de jaren 2025 en 2026. Verschillende elementen dragen bij aan de aframing waaronder aantallen, zorgzwaarte en het maken van zorgvuldige keuzes in hulpvormen. De afgelopen jaren brengen geen garanties voor de komende jaren. Jeugdhulp is en blijft onvoorspelbaar.

<table>
<tr>
<td>V23</td>
<td>69</td>
<td>Voor V23 t/m V26: antwoord per armoede- en minimaregeling, inclusief sport- en cultuurfondsen en kwijtschelding afvalstoffenheffing; schuldhulpverlening apart. Geef budget en realisatie 2024-2025, actueel budget en prognose 2026 en budget 2027, gesplitst in ondersteuning aan inwoners en uitvoering. Welke gebruikersaantallen en gemiddelde kosten onderbouwen 2027, inclusief groter bereik en dekking daarvan? Kwantificeer tekorten en beschikbare onderbesteding na verplichtingen en oormerken.</td>
<td>Eerste deel van de vraag heeft geen betrekking op de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

Actueel budget en prognose 2026
Het budget Bijzondere Bijstand 323.000 euro omvat de volgende minimaregelingen/inkomensondersteuningen:

<table>
<tr><th>Regeling</th><th>Prognose 2026</th></tr>
<tr><td>Bijzondere Bijstand</td><td>195.820</td></tr>
<tr><td>Individuele Inkomenstoeslag</td><td>39.783</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijke participatie</td><td>41.700</td></tr>
<tr><td>Schoolkostenregeling</td><td>3.000</td></tr>
<tr><td>Alleenverdieners Toeslag</td><td>4.424</td></tr>
<tr><td>Tegemoetkoming zorgverzekering</td><td>12.000</td></tr>
</table>

We zien in de praktijk dat wanneer het aantal uitkeringen toeneemt er ook een toename is in het aantal aanvragen bijzondere bijstand, daarnaast speelt ook de inflatie een rol bij de hogere prognose t.o.v. begroting. Het aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand is met 34% toegenomen ten opzichte van 2025.

Bij de minimaregelingen heeft SZMH de cijfers gebaseerd op de realisatie en ontwikkeling van de afgelopen jaren, dit hebben zij doorberekend op de ontwikkeling van de eerste maanden van 2026.

Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur
Budget 15.000 euro. De prognose laat zien dat het huidige budget ontoereikend is. Naar verwachting ontstaat er een tekort van 3.250 euro. Tot en met Q3 2026 zijn 37 aanvragen goedgekeurd. Het gaat om 34 unieke kinderen.</td>
</tr>
</table>

			Stichting Leergeld Maastricht-Heuvelland Budget 7.500 euro + 35 euro handelingskosten per uniek geholpen kind. In de periode jan-sept zijn 83 unieke kinderen geholpen. Voor Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld wordt voor 2027 hetzelfde budget gehanteerd als in 2026. Dit is gebaseerd op het aantal unieke gebruikers in 2026.
V24	13	Welk deel van de stijging van € 355.642 bij de Participatiewet betreft bijzondere bijstand en minimaregelingen? Verklaar de stijging per onderdeel vanuit prijzen, gebruikersaantallen en uitvoering.	We kunnen het genoemde bedrag niet herleiden waardoor we deze vraag niet kunnen beantwoorden.
V25	64	Hoeveel unieke huishoudens of personen gebruiken elke regeling in 2025 en 2026, en hoeveel zijn volgens de voorwaarden van die regeling rechthebbend? Geef bereik en niet-gebruik in aantallen en percentages, met bron, peildatum en ontbrekende gegevens. Onderscheid bij sport- en cultuurfondsen kinderen en volwassenen.	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.
V26	64	Wanneer is het onderzoek naar niet-gebruik gereed en wat is het budget? Welk bereik is voor 2027 geraamd voor BerekenJeRecht, communicatie en verwijzers?	Dit is geen vraag met betrekking tot de begroting. Het onderzoeken van het niet-gebruik van minimaregelingen wordt opgenomen als actiepunt in het uitvoeringsplan armoede en schulden. We verwachten in 2028 meer inzicht te hebben in de oorzaken van het niet-gebruik en in de aanpakken die wel en niet effectief zijn. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan het bereik van de BerekenJeRecht applicatie, de communicatie en de rol van verwijzers.

V27	64	Wat verklaart de rode beleidsmatige en groene financiële status van armoedeaanpak 5.1 in de Berap 2026 (p. 35): geld, capaciteit of uitvoering? Hoe staat het met de evaluatie vroegsignalering en welke bevindingen onderbouwen extra inzet en middelen in 2027? Welke financiële uitgangspunten van het nieuwe armoedeplan zijn verwerkt en wanneer besluit de raad?	Vragen over de Berap 2026 hadden gesteld kunnen worden ten tijde van de behandeling Berap 2026.
V28	65	Vergelijk voor re-integratie en inburgering afzonderlijk de oorspronkelijke begrotingen 2026 en 2027: deelnemersaantallen, uitstroom naar betaald werk, bruto lasten, baten (waarvan rijksbijdragen) en netto gemeentelijke lasten. Vermeld taakvelden en eventuele overboekingen met bedragen; statushouders afzonderlijk.	Dit is geen technische vraag en heeft geen betrekking op de begroting 2027.
V29	154	Vergelijk voor asiel- en Oekraïneopvang afzonderlijk de oorspronkelijke begrotingen 2026 en 2027: plaatsen, bruto lasten, baten (waarvan rijksbijdragen) en netto lasten. Vermeld taakvelden en onzekere vergoedingen. Verklaar cijfermatig de daling bij Samenkracht van € 1.100.305 lasten en € 1.733.133 baten; benoem beleidswijzigingen, aflopende financiering en overboekingen. Verwijs voor inburgering naar V28.	Dit is geen technische vraag en heeft geen betrekking op de begroting 2027. Vergelijk met asielopvang is onmogelijk, omdat we geen asielopvang hebben.

V30	67	Welke overige toegankelijkheidsknelpunten in openbare ruimte en gemeentelijke voorzieningen zijn bekend, naast de routes uit V11? Welke worden in 2027 aangepakt, tegen welk budget, en welke blijven bestaan?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting.
Programma 7: Volksgezondheid en Milieu			
D21	78	Zijn er al meer voorbeelden op dit moment van energieopwekking middels Solar-Carports	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. In de regio Zuid-Limburg zijn al diverse succesvolle voorbeelden van solar carports operationeel, al gaat het hierbij nadrukkelijk om private of semi-openbare projecten op eigen terrein en nog niet om gemeentelijke initiatieven op volledig openbare parkeergelegenheden. Zo beschikt IKEA in Heerlen over een grootschalige zonne-overkapping, Mondo Verde in Landgraaf, en heeft de grottenfietsorganisatie Valkenburg Adventure bij de Sibbergroeve een solar carport gerealiseerd. Hoewel er op dit moment in heel Nederland nog vrijwel geen échte openbare, gemeentelijke parkeerplaatsen zijn overdekt wegens complexe juridische en financiële constructies, staat de regio wel aan de vooravond van een kantelpunt. Zo onderzoekt de gemeente Gulpen-Wittem momenteel samen met de RES-ZL ook de technische mogelijkheden.

F9	80	Onderzoekt de gemeente samen met Waterschap Limburg welk deel van de watervervuiling afkomstig is van riooloverstorten, afspoeling en uitspoeling vanuit de landbouw en andere lozingen? Zo ja, welke onderzoeken of metingen zijn beschikbaar en wat laten die zien? Worden deze resultaten en de resultaten van controles van riooloverstorten gebruikt bij het nieuwe Systeemoverzicht Stedelijk Water voor Maas & Mergelland? Zo nee, hoe worden deze gegevens dan gebruikt bij het bepalen van maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Het Waterschap Limburg voert periodiek onderzoek uit naar de waterkwaliteit van onze beken. Op basis van de factscheets d.d. 25-9-2026 van het Waterschap Limburg is de verwachting dat de biologische toestand op basis van de Europese Kader Richtlijn Water (KRW) doelen als goed te beoordelen is, alleen voor de Eyserbeek is de Macrofauna nog onzeker en voor de Geul de waterflora. Echter voor de nutriënten uit mest, gewasbeschermingsmiddelen en chemische stoffen worden de KRW doelen voor 2027 waarschijnlijk niet gehaald. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij het Rijk. Uiteraard is er ook voor onze riooloverstorten nog altijd verbetering wenselijk. In het nieuwe waterprogramma zullen wij hier voorstellen voor doen aan de raad. Deze voorstellen worden gebaseerd op het nieuwe Systeemoverzicht stedelijk water en de onderliggende ecologische beoordelingen.
F10	80 en 125–126	Welke problemen met riooloverstorten en de gevolgen daarvan voor de waterkwaliteit zijn bij de gemeente bekend? Welke maatregelen zijn voor 2027 gepland om deze problemen aan te pakken? Graag per maatregel aangeven hoeveel geld in de begroting is opgenomen, wie de maatregel uitvoert en wanneer deze wordt uitgevoerd. Zijn er ook bekende problemen waarvoor nog geen geld is opgenomen?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Voor de huidige planperiode van het Waterprogramma 2023-2027 zijn alle maatregelen ten behoeve van het beperken van riooloverstorten uitgevoerd. Voor de volgende planperiode van het waterprogramma 2028-2032 zullen nieuwe investeringen worden voorgesteld aan de raad. Deze voorstellen worden gebaseerd op het nieuwe Systeemoverzicht stedelijk water en de onderliggende ecologische beoordelingen.

F11	79 en 88–89	Op pagina 79 staat bij het verbeteren van de samenwerking met de Omgevingsdienst Zuid-Limburg: “Deze kan er ook uit.” Op pagina 88–89 staat bij opleidingen en cursussen rondom de Omgevingswet: “Deze kan er wat mij betreft eruit voor 2027.” Betreft dit interne redactieopmerkingen die in de begroting zijn blijven staan? Worden deze activiteiten in 2027 wel of niet uitgevoerd en welke bedragen zijn daarvoor in de begroting opgenomen?	Dit betreft inderdaad interne redactieopmerkingen die per abuis zijn blijven staan. Hiervoor zijn in 2027 geen activiteiten of budgetten gepland.
G25		Wat zijn SUP middelen en SUP vergoeding?	SUP staat voor Single Use Plastics (kunststofproducten voor eenmalig gebruik). De SUP-vergoeding is een vergoeding die gemeenten ontvangen vanuit de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV). Producenten van bepaalde kunststofproducten dragen hiermee bij aan de kosten van het opruimen van zwerfafval. De middelen zijn bedoeld voor de gemeentelijke aanpak van zwerfafval, waaronder opruimactiviteiten, preventie, bewustwording en maatregelen om zwerfafval te verminderen. Hiermee worden de kosten van het gemeentelijke afval- en zwerfafvalbeleid mede gefinancierd. Meer info: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-18866.html
G26	81	De personele lasten dalen? Wat is hier de reden van? De materiële kosten stijgen ruim 3 ton. Wat is hier de oorzaak van?	Personele lasten: daling op ingeleend personeel. Materiële lasten: Indexatie deelname GR-en.
G27	82	Wat wordt bedoeld met “werkbudgetten riolering”?	Dit betreft de begrotingspost (exploitatie) riolering, uitbestede werkzaamheden. Hier worden kosten kolken reinigen, riool reinigen, onderhoudskosten et cetera mee bedoeld.

V31	79-80	Wanneer worden de hoogwatergeul Nijswiller en het afkoppelen van de Industrieweg uitgevoerd, met welke netto gemeentelijke kosten en extra bergings- of afvoercapaciteit? Welke onzekerheid over vergunningen resteert?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. De rioolreconstructie Industrieweg Wijlre is in voorbereiding en verwachte start is medio 2027. Voor de hoogwatergeul Nijswiller zijn wij in afwachting van de natuurvergunningen. Verwacht wordt dat wij in het najaar van 2027 zullen starten met de uitvoering. Voor de Hoogwatergeul Nijswiller ontvangen wij als gemeente 500.000,- euro subsidie van het programma WRL . De eigen gemeentelijke bijdrage is 100.000,- euro excl. BTW. Hiervoor zijn budgetten gereserveerd in het wegen- en waterprogramma. Inwonersbijeenkomsten hebben inmiddels plaatsgevonden.
V32	77	Hoeveel woningen worden in 2027 via IsolatieKLAAR verduurzaamd, waarvan bij huishoudens met lage inkomens? Wat zijn de gemeentelijke nettobijdrage en de verwachte jaarlijkse besparing per huishouden?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Het exacte aantal woningen dat in 2027 via IsolatieKLAAR wordt verduurzaamd is vooraf niet vast te stellen, aangezien dit volledig afhankelijk is van het uiteindelijke aantal deelnemers. De gemeente zet maximaal in op actieve communicatie en informatievoorziening om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. De nettobijdrage van de gemeente bedraagt hierbij € 0,- omdat het project volledig wordt gefinancierd vanuit landelijke SpUk-middelen (Specifieke Uitkering). Tot slot verschilt de verwachte jaarlijkse besparing per huishouden, omdat inwoners binnen de regeling zelf de vrijheid hebben om te kiezen welke specifieke isolatiemaatregelen zij aan hun woning laten uitvoeren, waardoor de uiteindelijke besparing op de energierekening maatwerk blijft.

V33	78	Wat is voor onderzoek en eventuele realisatie van de solarcarport en energiehub in 2027 begroot, na subsidies? Wat is de status van businesscase en netcapaciteit en welke voorwaarden gelden voor investeringsbesluiten?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Op dit moment zijn er voor 2027 nog geen concrete budgetten begroot na subsidies, en zijn de status van de businesscase, de netcapaciteit en de investeringsvoorwaarden nog niet in beeld. We toetsen momenteel eerst de technische haalbaarheid van het project. Indien het project technisch haalbaar blijkt, stellen we vervolgens een plan van aanpak op. In dat plan van aanpak zullen de benoemde elementen, zoals de financiële businesscase, de benodigde netcapaciteit en de voorwaarden voor investeringsbesluiten, worden onderzocht en uitgewerkt.
Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing			
D22	87	Uitvoering geven aan het vastgestelde VH programma. Wat zijn hierin de prioriteiten	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Door beperkte capaciteit en middelen moeten we keuzes maken. Tegelijk inzetten op alle acties is onmogelijk; om die reden zullen we prioriteren. Onderstaande vijf acties krijgen onze prioriteit. Met deze acties verwachten we op korte termijn het meeste resultaat te kunnen bereiken: - We maken afspraken met samenwerkingspartners en regiogemeenten om invulling te geven aan onze ambitie om 250 nieuwe woningen toe te voegen tot 2030. - We stimuleren particuliere woningeigenaren om de woning te verduurzamen. - We brengen de mogelijke locaties voor woningbouw in beeld, zowel voor inbreiding als uitbreiding. Daarnaast zetten wij ook in op onderzoeken bij bestaande bouw naar o.a. transitie en splitsing. - We stellen een huisvestingsverordening op de urgentieregeling voor aandachtsgroepen. - Bij ruimtelijke ontwikkelingen kijken we telkens naar de verbetering van de aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van de woonomgeving.

D23	87	Welke prestatieafspraken heeft u gemaakt met de woningcorporaties.	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. De meerjarige prestatieafspraken zijn geldig t/m 2027, die kunt u via Ibabs raadplegen. Elk jaar maken wij een nieuwe jaarschijf. Voor 2027 zijn wij nog bezig met het maken van de jaarschijf. Indien het door de bestuurders ondertekend is, dan kan het via een RIB aan de raad voorgelegd worden.
D24	90	Meer woningen voor senioren en starters: hoeveel woningen staan er op de planning?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. In de huidige planning zijn circa 100 woningen specifiek beoogd voor senioren en starters. Dit aantal is echter indicatief en kan gedurende het proces door veranderende omstandigheden nog wijzigen. Hierbij is het goed om te vermelden dat de levensloopbestendige woningen – die in eerste instantie voor senioren zijn bedoeld – ook door starters bewoond kunnen worden. Daarnaast omvat de planning voor starters ook reguliere eengezinswoningen.
D25	90	Graag een stand van zaken functiewijziging leegstaande gebouwen. Hoeveel zijn er, welke zijn geschikt voor functiewijziging	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Wij beschikken niet over een overzicht van leegstaande gebouwen. Voor dergelijke statistieken hebben wij geen basisregistratie. Vanuit de BAG (basisregistratie gebouwen) wordt enkel de gebruiksfunctie van panden bijgehouden, maar niet of het gebruik daadwerkelijk plaatsvindt of het gebouw leegstaat. Wel is het zo dat op basis van vigerend beleid en/of de regels in het omgevingsplan functiewijziging van gebouwen voor bijvoorbeeld wonen, onder voorwaarden, reeds is toegestaan. Het is aan de eigenaar van dergelijke panden om een verzoek tot functiewijziging aan te vragen en de geschiktheid van het pand voor woningbouw te onderzoeken. We willen als gemeente met eigenaren ook actief meedenken om ze op de diverse mogelijkheden te wijzen.
D26	92	Ingeleend personeel: € 225.000. Waar is dit bedrag op gebaseerd? Is dit voor 1 functionaris?	Zie pagina 143, kwartiermaker spreidingswet en inhuur voor complexe zaken door de invoering van de omgevingswet.

F12	90	Bij de projecten CPO Mechelen, het voormalig Sophianum Nijswiller en Wijlre-Oost staat: “Info m.b.t. verwachte ontwikkelingen 2027 […] via Johnny de Vries!” Betreft dit een interne redactie-instructie die in de begroting is blijven staan, of wordt van raadsleden verwacht dat zij deze informatie zelf bij de genoemde projectleider opvragen? Indien het een redactie-instructie betreft, kan het college de ontbrekende informatie alsnog aan de raad verstrekken?	Dit betreft een interne redactie-instructie. Hierbij alsnog de beantwoording; Het CPO-project in Mechelen is in een ver gevorderd stadium. Reeds is het Omgevingsplan vastgesteld en tevens de daarvoor benodigde omgevingsvergunningen verleend voor de bouw van de woningen. Momenteel wordt gewerkt aan de civieltechnische ontwerpen. Verwachting is dat eind Q4 2026/begin Q1 2027 de aanbesteding verricht kan worden voor het bouwrijp maken van het plangebied. Hierop volgend kan de CPO-vereniging starten met de bouw van de woningen. De ontwikkeling voor gebied ‘’voormalig Sophianum Nijswiller’’ wordt momenteel een onderzoek uitgevoerd naar ontwikkelscenario’s. De resultaten van dit onderzoek zullen voor besluitvorming in februari 2027 aan de raad worden voorgelegd. De gebiedsontwikkeling ‘’Wijlre Oost’’ aan het Van Wachtendonckplein bevindt zich in de vervolgfase waarbij de gekozen scenario’s verder worden uitgewerkt en een ruimtelijke procedure wordt voorbereid. Tevens loopt het proces voor het verkrijgen van de benodigde subsidie vanuit het Leefbaarheidsfonds van de Provincie Limburg. De resultaten en vervolgstappen worden voor besluitvorming ingebracht in de raadsvergadering van december 2026.

F13	88	Bij ‘Optimaliseren/aanpassen van bedrijfsprocessen op basis van praktijkervaringen Omgevingswet’ en ‘Praktijkervaringen opdoen onder de Omgevingswet gedurende de transitieperiode’ staat dezelfde toelichtende tekst. Gaat het om twee afzonderlijke activiteiten of om een dubbel opgenomen activiteit? Als het afzonderlijke activiteiten betreft, wat is dan het verschil in werkzaamheden en beoogde resultaten? Zijn de bijbehorende kosten eenmaal of onder beide activiteiten begroot?	Het gaat om dezelfde activiteiten en is abusievelijk twee keer vermeld. Kosten die hiermee verband houden zijn eenmalig begroot.
V34	87	Welke woningbouwprojecten starten of leveren op in 2027, met hoeveel woningen? Hoeveel zijn betaalbaar en hoeveel geschikt voor starters of senioren? Benoem vergunning status en afwijkingen van de eerdere planning met oorzaak. Welke benodigde gemeentelijke capaciteit is nog ongedekt, in fte en euro’s?	Dit is geen technische vraag en deze heeft ook geen betrekking op de begroting. Binnenkort verschijnt echter het Volkshuisvestingsprogramma als discussienota, en daarin kunt u zien waar wij mee bezig zijn.
V35	87	Welk aandeel van de in 2025 en 2026 opgeleverde woningen werd betrokken door bestaande inwoners, starters en senioren? Hoeveel startersleningen en welk budget zijn voor 2027 geraamd?	Het eerste deel heeft geen betrekking op de begroting. De Starterslening wordt verstrekt in samenwerking met de Provincie en de SVN en is een revolverend fonds.
Totale baten en lasten			

<table>
<tr><td>D27</td><td>101</td><td>U schrijft dat het college heeft voorgesteld de Toeristenbelasting in 2027 te verhogen. Vervolgens schrijft u dat de TB niet wordt verhoogd. Uitleggen!!!</td><td>Het voorstel om toeristenbelasting te verhogen is niet doorgezet aangezien dit niet in de beleidsarme begroting past. In 2027 wordt gekeken naar het invoeren van een indexering op de toeristenbelasting waardoor het tijdig (voor het zomerreces) vaststellen van de tarieven van 2028 mogelijk wordt. Hierover gaan we eerst in gesprek met de ondernemers.</td></tr>
<tr><td>G28</td><td>93</td><td>Programma 2 laat een opvallende daling zien ten opzichte van voorgaande jaren die wordt voortgezet in de komende jaren. Wat is hier de oorzaak van?</td><td>Deze vraag is onduidelijk.</td></tr>
<tr><td>G29</td><td>93</td><td>Programma 5 piekt met ruim 1 ton in 2027 ten opzichte van andere jaren? Waarom?</td><td>Dit betreft de toewijzing van de uitkering voor bibliotheken naar programma 5.</td></tr>
<tr><td>G30</td><td>93</td><td>Is het realistisch om prog. 6 sociaal domein in de begroting van 2027 met ca. 1,5 miljoen naar beneden aan te passen t.o.v. de begroting 2026?</td><td>Dit betreft de inkomensoverdrachten vanuit het Rijk voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Vanaf 2027 budgetteren wij dit bedrag niet meer.</td></tr>
<tr><td>G31</td><td>95</td><td>Het budget van de OR wordt plots verhoogd ten opzichte van voorgaande jaren. Wat is hiervoor de reden?</td><td>Het budget is met € 17.000,- verhoogd in aanpassing naar reële schatting van de kosten.</td></tr>
<tr><td colspan="4">1.2. Paragrafen
Paragraaf 1 - Lokale heffingen</td></tr>
<tr><td>G32</td><td>106</td><td>Onder paragraaf 2.3 staan bedragen genoemd die meer dan 1 miljoen bedragen. In totaliteit wordt hiervan maar ruim 4 ton gedekt oftewel 40%. Kunt u aangeven welke kosten dit betreft en waarom deze niet kostendekkend zijn?</td><td>
<table>
<tr><th>Onderdeel</th><th>Bedrag</th><th>Opmerking</th></tr>
<tr><td>Personeelslasten</td><td>€ 415.993</td><td>Vergunningverleners, RO en toezichthouders</td></tr>
<tr><td>Overhead</td><td>€ 554.558</td><td>Opslag overhead van 133% t.o.v. het uurtarief</td></tr>
<tr><td>Overige lasten</td><td>€ 42.572</td><td>Constructieberekeningen, deel veiligheidsregio en dorp meesterschap (CRK)</td></tr>
</table>

De keuze om kostendekkende tarieven te hanteren is voorbehouden aan het gemeentelijk bestuur en daarmee de gemeenteraad.</td></tr>
</table>

V36	108-109	Hoe veranderen de totale gemeentelijke woonlasten in 2027 voor alleenstaanden en gezinnen, als huurder en eigenaar, bij gelijk afvalaanbod? Geef euro's, percentages en WOZ-aanname. Verklaar de OZB-stijging voor een gemiddeld woning- en bedrijfsobject en het verschil tussen p. 98-99 en het woonlastenvoorbeeld op p. 109. Wat levert de extra 5% OZB-verhoging jaarlijks op in 2027-2030? Geef per jaar de opbrengstderving en het structurele saldo bij alleen indexatie en bij 5% lagere OZB-opbrengst dan begroot (V1).	Een verhoging van de OZB met 5% levert € 232.148,- (€ 159.110,- woning, € 73.037,- niet-woning) extra baten op in 2027 e.v.

V37	102-103	Welke besparingen bij riolering en afvalinzameling, inclusief de lagere GFT-inzamelfrequentie, zijn in 2027 verwerkt? Wat is per heffing het totaal en de demping van de tariefstijging in euro's per huishouden?	**Antwoord – onderdeel afvalinzameling:** Besparing door lagere GFT-inzamelfrequentie De inzamelfrequentie van GFT is in de winterperiode verlaagd van eenmaal per twee weken naar eenmaal per vier weken. Deze maatregel is in 2026 ingevoerd in alle tien Rd4-gemeenten. Uit de evaluatie over januari en februari 2026 (twee van de drie wintermaanden) blijkt voor het gehele Rd4-gebied een besparing van circa € 87.000 bruto en € 57.000 netto. Bij de netto besparing is rekening gehouden met hogere kosten voor onder meer verwerking en indexering. Deze bedragen hebben betrekking op het gehele Rd4-gebied en uitsluitend op de twee wintermaanden. Om de volledige besparing op jaarbasis te kunnen beoordelen, moeten ook de resultaten over december 2026 worden afgewacht. In de begroting 2027 is rekening gehouden met een geraamde jaarlijkse besparing van € 85.000 voor het gehele Rd4-gebied. Het aandeel van Gulpen-Wittem is indicatief ingeschat op 4,5% van het totaal, op basis van het inwoneraantal. Dit komt neer op een jaarlijkse besparing van circa € 3.825 voor Gulpen-Wittem. Tariefontwikkeling en demping van de tariefstijging: Voor 2027 wordt uitgegaan van een verhoging van het vaste tarief van de afvalstoffenheffing met 7%. De variabele tarieven blijven ongewijzigd. Op basis van de tarieven van 2026 betekent dit indicatief een jaarlijkse stijging van € 15,27 voor een eenpersoonshuishouden en € 21,25 voor een meerpersoonshuishouden. De voorgestelde verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door: Een stijging van de bijdrage aan Rd4 met circa 6,4%; Hogere kosten voor uitbestede werkzaamheden, waaronder afvalverwerking en transport; Een verwachte verschuiving van meerpersoons- naar eenpersoonshuishoudens, waardoor de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing afnemen. Om de lastenstijging te beperken, worden de variabele tarieven niet verhoogd en wordt uitgegaan van een kostendekkendheid van circa 98%. De beschikbare voorziening biedt

			ruimte om een beperkte onderdekking op te vangen. De besparing door de lagere GFT-inzamelfrequentie draagt bij aan het beperken van de kostenstijging binnen Rd4. De exacte demping van de afvalstoffenheffing in euro's per huishouden is nog niet afzonderlijk vastgesteld. **Antwoord onderdeel rioolheffing** Voor 2027 wordt voor de rioolheffing uitgegaan van een verhoging van 7%. Voor een regulier huishouding betekent dit een jaarlijkse verhoging van 23,10 euro. Ook in 2027 zullen wij subsidiemogelijkheden voor projecten onderzoeken. Deze worden echter niet op voorhand verwerkt.
V38	101	Onderbouw de toeristenbelastingraming van € 2.870.421 met belaste overnachtingen en tarieven per verblijfscategorie, vergeleken met realisatie 2025 en prognose 2026. Waar is eventuele meeropbrengst tegenover die prognose verwerkt en op basis van welk besluit? Wat doet 5% minder overnachtingen bij gelijke tarieven en verblijfsmix met opbrengst en structureel saldo (V1)?	Raming toeristenbelasting is gelijk aan 2026: Campingtarief: € 2,65 x 300.000 Hoteltarief: € 3 x 660.000 Forfait maart-okt: € 369.35 x 25 Forfait jan-dec: € 492.50 x 175 Overige vragen zijn geen technische vragen en hebben geen betrekking op de begroting 2027-2030.
Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen en Risicobeheersing			
D28	122	Leg uit waarom de schuldquote sinds de Rekening 2025 (170%) naar 137% is gedaald in 2027	Aangezien we een beleidsarme begroting presenteren, nemen de schulden niet toe. Het resultaat uit de jaarrekening 2025 is positief en wordt toegevoegd aan de algemene reserve, welke dus stijgt. Bij gelijkblijvende schuld en toenemend Algemene Reserve (AR), zal de schuldquote dalen.

F14	113–119	In de risicoanalyse worden droogte, hitte en wateroverlast niet afzonderlijk genoemd. Zijn de mogelijke financiële gevolgen hiervan voor de gemeente onderzocht? Zo ja, welke risico's en bedragen zijn daarbij vastgesteld en waarom zijn deze niet herkenbaar opgenomen in het risicooverzicht? Welke kosten zijn al afgedekt door bestaande budgetten of verzekeringen en welke mogelijke kosten blijven voor rekening van de gemeente? Is voor die laatste kosten rekening gehouden met een financiële buffer?	In deze begroting wordt dit risico ondervangen onder een algemene risicocategorie. Naar de toekomst zullen wij voor de risicoanalyse het risico i.v.m. droogte, hitte en wateroverlast apart benoemen.
F15	113–119; bestuursrapportage 2026: pagina nog controleren	In de bestuursrapportage 2026 worden extra kosten voor het bewateren van sportvelden genoemd. Is onderzocht hoe groot de kans is dat deze kosten door droogte opnieuw ontstaan en hoeveel geld daarvoor nodig kan zijn? Is hiermee rekening gehouden in de onderhoudsbudgetten voor 2027–2030 of in de financiële buffer voor tegenvallers? Zijn ook de mogelijke extra kosten van hitte en wateroverlast voor de gemeente onderzocht? Zo ja, waar zijn de uitkomsten en de daarvoor benodigde bedragen in de begroting terug te vinden?	Er is nog geen nader onderzoek uitgevoerd. In december start de nieuwe beleidsmedewerker Groen. In het nog op te stellen plan van aanpak Beheer Sportvelden voor 2027 zal dit onderwerp worden meegenomen.
V39	120	Verklaar het verschil tussen de opgetelde benodigde weerstandscapaciteit van € 3.360.000 op p. 116-119 en € 1.205.000 op p. 120. Wat zijn de juiste weerstandsratio en resterende capaciteit na risicodekking?	Zie in het nog aan te leveren boekwerk.

V40	122	Hoe sluiten schuldquotes en solvabiliteit op p. 122 aan op de jaarstukken 2025 (p. 107) en de correcties uit V54? Geef zo nodig juiste cijfers voor 2027-2030, met eigen vermogen en balanstotaal. Welke reserveonttrekkingen voldoen aan de GTK-voorwaarden voor structurele dekking? Toets bij structurele inzet van het surplus van de algemene reserve of de solvabiliteit per inzetjaar vóór en na inzet minimaal 20% is.	Dit is geen technische vraag.
Paragraaf 3 - Onderhoud Kapitaalgoederen			
F16	127	Bij het onderhoud van gemeentelijke gebouwen staat dat nieuwe Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen en de bijbehorende kosten ‘in december 2024’ aan de raad worden voorgelegd. Is 2024 een typefout en wordt december 2026 bedoeld, of is een verouderde tekst blijven staan? Wat is de huidige stand van zaken en zijn de kosten van deze plannen opgenomen in de begroting 2027–2030?	Tekst onder de tabel had verwijderd dienen te worden. De MJOP's zijn vastgesteld middels raadsbesluit Duurzame Meerjaren Onderhouds Planningen (DMJOP's) in april 2025. De kosten hiervoor zijn meerjarig in de begroting opgenomen.

F17	128	Voor de buitensportaccommodaties wordt verwezen naar een meerjarig onderhoudsplan uit 2017 dat 'zo spoedig mogelijk' moet worden vernieuwd. Klopt deze tekst nog en wanneer wordt het plan vernieuwd? Is het jaarlijkse onderhoudsbudget van € 178.000 voor 2027–2030 gebaseerd op het plan uit 2017 of op recente inspecties en berekeningen van de onderhoudskosten? Als recentere gegevens beschikbaar zijn, zijn de kosten die daaruit volgen dan volledig in deze begroting opgenomen?	Het hernieuwde MJOP Sportvelden zal voor eind 2026 opgeleverd worden. De onderhoudskosten als begroot zijn op basis van de overeenkomst met de gecontracteerde onderhoudspartij en bevindingen van het adviesbureau dat de velden periodiek inspecteert.
F18	125–126	Hoeveel gemeentelijke riooloverstorten heeft Gulpen-Wittem en wanneer zijn deze voor het laatst ter plaatse gecontroleerd? Wordt daarbij ook gecontroleerd of ze goed werken? Is er een vast programma voor deze controles en het onderhoud? Graag aangeven hoe vaak de controles plaatsvinden en hoe gevonden gebreken worden verholpen.	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Gulpen-Wittem heeft in totaal ongeveer 175 km riolering. Onze gemeente heeft 49 riooloverstorten van een gemengd rioolstelsel. Bij al deze overstorten is in 2023 een ecologische toets uitgevoerd. Alle riooloverstorten op beken worden continu met sensoren gemonitord en zijn op afstand uitleesbaar. Bij iedere overstort ontvangen wij automatisch hier een bericht van.
Paragraaf 4 – Financiering			
V41	132	Welke extra rentelasten ontstaan jaarlijks in 2027-2030 bij één procentpunt hogere rente op nieuwe en te herfinancieren leningen, en welk structureel saldo resteert volgens V1? Welk deel van de rente staat per jaar al vast?	Dit is geen technische vraag.
Paragraaf 5 - Bedrijfsvoering			

D29	141	Hoeveel bezwaarschriften zijn er in 2026 afgewend door middel van ‘praten in plaats van procederen’?	Binnen de kamer VROM zijn 3 van de 12 bezwaarschriften ingetrokken. Binnen de kamer AZ zijn 5 van de 15 bezwaarschriften ingetrokken. In deze gevallen is er dus geen bestuursrechtelijke rechtsbeschermingsprocedure gestart. Bij enkele van deze zaken is ook het principe ‘praten in plaats van procederen’ toegepast. Het betreft een inventarisatie over de periode van 1 januari tot en met 27 oktober 2026.
D30	143	Sinds wanneer wordt de projectleider Verduurzaming gemeentehuis ingehuurd?	Juni 2022.
D31	143	Wat heeft deze inhuur concreet opgeleverd?	Geen technische vraag
D32	143	Wat zijn de totale kosten van deze projectleider tot heden?	Geen technische vraag. In 2026 € 41.000.
D33	144	U bent verplicht jaarlijks bij de begroting het onderzoeksplan art 213A onderzoek aan te bieden. Wij treffen die niet aan en zouden dit graag alsnog ontvangen.	Dit is een terechte opmerking. Wij stellen voor het onderwerp te bepalen bij de eerste bijstelling en zodoende aansluiting te vinden bij de uitwerking van het coalitieakkoord.
F19	143–144	Is de op pagina 144 genoemde projectleider Spreidingswet dezelfde als de kwartiermaker waarvoor op pagina 143 jaarlijks € 75.000 is begroot? Zo ja, waarom worden hiervoor verschillende termen gebruikt? Zo nee, hoeveel kost deze aanvullende personele inzet en waar zijn die kosten in de begroting opgenomen?	Dat is inderdaad juist, projectleider spreidingswet en de kwartiermaker is dezelfde persoon. Deze verwarring is ontstaan omdat de opdracht in eerste instantie is uitgezet als kwartiermaker en bij het nieuwe college is de opdracht weggezet als projectleider spreidingswet. Met dien verstande dat ook deze naam niet de hele lading dekt, aangezien de projectleider bezig is met opvang bijzondere doelgroepen (zowel asielzoekers als statushouders)

F20	139	Onder ‘Digitale veiligheid’ wordt meerdere keren beschreven welke werkzaamheden in 2026 zullen plaatsvinden. Gaat het om werkzaamheden die inmiddels zijn uitgevoerd, om werkzaamheden die doorlopen in 2027, of om een verouderde tekst? Welke concrete werkzaamheden worden op dit gebied voor 2027 voorzien en zijn de daarvoor benodigde kosten volledig in de begroting opgenomen?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. De Cyberbeveiligingswet (verder Cbw) is de Nederlandse uitwerking van de NIS2 Europese wetgeving. De Nederlandse vertaling – Cbw – is gedurende lange tijd een 'heet hangijzer' geweest en uiteindelijk pas sinds medio augustus 2026 definitief en ter implementatie vrijgekomen. Implementatie was oorspronkelijk voor 2026 gepland, maar is dan ook om die reden aanzienlijk vertraagd. Hierdoor staat implementatie van deze wetgeving op de agenda voor 2027-2028.
G33	136	U beschrijft dat er in 2026 een MTO wordt uitgevoerd. Is dit ondertussen uitgevoerd en zo ja, wat zijn de belangrijkste uitkomsten hiervan? U spreekt over een “beperkt aantal langdurige verzuimdossiers”. Graag het aantal benoemen.	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Het MTO wordt momenteel uitgevoerd. In 2027 gaan we gericht met de uitkomsten hiervan aan de slag en vertalen we de belangrijkste aandachtspunten samen met het MT, OR en de teams naar concrete verbeteracties. Het aantal langdurige verzuimdossiers vormt een klein percentage van het totale verzuim, om de privacy van medewerkers te waarborgen en te voldoen aan de AVG omtrent herleidbaarheid worden hierover geen specifieke details verstrekt.
G34	137	In 2027 versterkt u de bestaande verzuimaanpak. Is dit een interne aangelegenheid of is dit (deels) uitbesteed?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting. Dit is een interne aangelegenheid.

G35	143	Hier wordt inhuur nader verklaard. Toch staat er onder punt 4 een extra budget genoemd van 3 ton. Hoe is deze prognose tot stand gekomen ten opzichte van de totale loonsom van €12.877.112? Dit ten aanzien van de vacatures die op peildatum werden ingevuld door inhuur. Effectief ongeveer 6 FTE daar de kosten voor projectleiders verwerkt worden in het desbetreffende project?	Elk jaar wordt dit budget bepaald op 3% van de totale loonsom (aanbevolen percentage door de VNG). Echter in de afgelopen jaren blijkt dit te hoog te zijn en hebben we dit budget naar beneden bijgesteld, te weten 2,3% van de totale loonsom.
G36	144	Het onderwerp betreffende het doelmatigheidsonderzoek behoort bij de begroting aangeboden te worden. Dit is echter niet aanwezig?	Dit is een terechte opmerking. Wij stellen voor het onderwerp te bepalen bij de eerste bijstelling en zodoende aansluiting te vinden bij de uitwerking van het coalitieakkoord.
P6	57	Waarvoor zijn de kosten algemene plannen bibliotheek bedoeld?	Deze kosten hebben betrekking op de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).
V42	142	Geef inhuurkosten en fte voor 2026 (prognose) en 2027 (begroting), naar vervanging, extra capaciteit en projecten, inclusief salaris-, project- en subsidiebudgetten. Verklaar zonder dubbeltelling de aansluiting met € 916.300 (p. 142) en de teller en noemer van 8,3% (p. 172). Welk deel van € 89.800 minder inhuur is netto besparing na vervangende personeels-, uitbestedings- en advieskosten? Vermeld voor beide jaren de kostenverschuivingen, met bedragen en begrotingsposten. Betrek G.26.01718, VVD21, p. 25.	Prognose 2026 heeft geen betrekking op de begroting 2027-2030. Wat wordt in deze vraag bedoelt met extra capaciteit. Op pagina 143 en pagina 144 wordt de inhuur benoemd op functie naam. Het genoemde bedrag € 89.800 in relatie met G.26.01718, beantwoording VVD Vraag 21, is voor ons onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt.

V43	143	Welke structurele werkzaamheden worden nog ingehuurd, sinds wanneer en tot wanneer? Hoe past dit bij de gemelde structurele invulling (G.26.02931, antwoord 4)? Welke vastgelegde afweging van kosten en beschikbaarheid tegenover eigen personeel, opleiding of regionale samenwerking ligt hieraan ten grondslag?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting.
V44	143-144	Wat zijn bij de drie grootste externe advies- of projectopdrachten die in 2027 doorlopen de opdrachtwaarde, bestede en resterende bedragen? Welke resultaten zijn geaccepteerd, welke verlengingen zijn voorzien en welke kennisoverdracht is afgesproken?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting.
V45	137	Wat is de uitvoeringsstand van de op 15 oktober vastgestelde aanbevelingen over inhuur (A311; G.26.02688), inclusief regionale verkenning, afwegingsnotitie en P&C-rapportage? Welke onderdelen zijn in de begroting verwerkt en wie levert de resterende onderdelen wanneer op, inclusief evaluatie?	Dit is geen technische vraag en heeft ook geen betrekking op de begroting 2027-2030.
V46	144	Welke maatregelen uit het ICT-contractonderzoek en de aanbestedingsbevindingen 2025 zijn uitgevoerd en op werking getoetst (jaarstukken 2025, p. 126; addendum, p. 6)? Welke in 2027 doorlopende externe opdrachten vergen nog herstel of heraanbesteding, met welke financiële gevolgen?	Het eerste deel van de vraag heeft geen betrekking op de begroting 2027-2030. De ICT-inhuur, vergt een nieuwe aanbesteding, maar zal intern worden ingevuld. De uitgaven worden afgebouwd tot € 0 in 2028.

Paragraaf 6 - Verbonden Partijen			
Paragraaf 7 – Grondbeleid			
P7	81	Waar komt de forse stijging van de materiele lasten vandaan. Zeker in vergelijking tot de initiële begroting van 2026	De stijging betreft indexatie van GR-en die verantwoorden aan programma 7.
Paragraaf 8 - Openbaarheidsparagraaf			
F21	151	Op pagina 151 wordt verwezen naar de paragrafen 2.2.1 tot en met 2.2.8, terwijl deze volgens de inhoudsopgave onder onderdeel 1.2 vallen. Ook worden onder de vermelding van zeven voorgeschreven paragrafen acht onderdelen opgesomd. Welke verwijzingen zijn juist en welke van deze paragrafen zijn wettelijk verplicht? Kan de tekst hiermee in overeenstemming worden gebracht?	Wordt gecorrigeerd in het boekwerk, alle paragrafen zijn wettelijk verplicht.
Hoofdstuk 2: Financiële begroting **Inleiding** **Overzicht baten en lasten per programma**			
D34	152	Begroting is sluitend. Hoe denkt u een sluitende begroting te presenteren na verwerking coalitieakkoord bij de eerste Begrotingswijziging in 2027?	Vraag en dus ook het antwoord is gelijk aan D2: Dit is geen technische vraag m.b.t. de begroting 2027-2030.
Baten en lasten per taakveld			

Incidentele baten en laten			
F22	159	De toelichting boven de tabel verwijst naar de begroting 2026–2029 en vermeldt dat in 2027 de jaarlijks terugkerende inkomsten niet voldoende zijn om de jaarlijks terugkerende uitgaven te betalen. De tabel daaronder laat voor 2027 juist een positief structureel begrotingssaldo van € 80.402 zien. Is de toelichting verouderd, of moet de berekening worden aangepast? Welk structureel begrotingssaldo voor 2027 is juist?	Dit wordt gecorrigeerd in het boekwerk.
F23	156 en 160–162	Volgens de toelichting is de reserve Lokale Heffingen eind 2028 leeg door het gebruik ervan om lagere inkomsten uit de forensenbelasting op te vangen. In het reserveoverzicht staat vanaf eind 2028 echter nog € 100.722. Klopt de toelichting niet, of is dit bedrag voor iets anders bestemd? Waarvoor kan dit resterende geld worden gebruikt? Hoe worden de lagere inkomsten uit de forensenbelasting vanaf 2029 opgevangen in de begroting?	Deze reserve is vastgesteld ter opvang van kosten die voortvloeien uit bezwaren en mogelijke risico's/onzekerheden op lokale heffingen en belastingen. Bij het herzien van de nota reserves en voorzieningen stellen wij voor deze reserve vrij te laten vallen.
F24	156	Op pagina 156 staat: "In de navolgende tabellen zijn de incidentele baten en baten nader gespecificeerd." Wordt hier 'incidentele baten en lasten' bedoeld en kan deze formulering worden gecorrigeerd?	Klopt, dit betreft incidentele baten en lasten.

Stortingen en onttrekkingen Reserves			
G37	160	Wat is het doel van de reserve “parkeren op de openbare weg”?	Zie de nota reserves en voorzieningen.
G38		Wat is het doel van de reserve “energieproblematiek”? Wat is het doel van de reserve “Sociale infrastructuur”?	Het bieden van een helpende hand bij problemen veroorzaakt door de stijgende energieprijzen. Het doel van de reserve sociale infrastructuur is om in dekking te voorzien voor kosten laagdrempelige ontwikkel- en werkervaringsplekken aan te bieden aan inwoners die moeite hebben om werk te vinden en nog niet direct kunnen doorstromen naar regulier werk.
V47	160	Hoeveel is per reserve begin 2027 en aan het einde van elk jaar 2027-2030 vrij inzetbaar na verplichtingen, bestaande dekkingen en risicodekking (V39)? Sluit aan op V54, voorkom dubbeltelling en benoem beperkingen voor herbestemming.	Voor alle reserves (algemene reserve en bestemmingsreserves) geldt beschikkingsbevoegdheid raad. Reserves kunnen worden aangewend/ingezet onder voorwaarde van een raadsbesluit tot aanwending/inzet. Reserves kunnen worden ingezet als dekking voor incidentele lasten. Uitzondering zijn 3 reserves waarvoor geldt inzet als dekking voor kapitaallasten. Gaat om fonds bovenwijkse voorzieningen, bestemmingsreserve kapitaallasten locatie buitendienstbestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen.
V48	161	Is de reserve lokale heffingen eind 2028 uitgeput, zoals de toelichting stelt, of resteert € 100.722? Welke structurele dekking is vanaf 2029 begroot voor de blijvend lagere opbrengst van de forensenbelasting?	De reserve is bedoeld ter financiering van bezwaren en beroepen die spelen rondom forensenbelasting.
Stortingen en onttrekkingen Voorzieningen			

V49	164	Hoe verhoudt de verwachte uitputting van de wegenvoorziening in 2028 (accountantsverslag 2025, p. 14) zich tot € 492.643 in de begroting 2027-2030? Geef voor wegen, accommodaties, kunstwerken en risicobomen de begrote en benodigde jaarlijkse storting en het laagste geraamde voorzieningensaldo met jaar, over de volledige beheerplanlooptijd. Vermeld per plan vaststellingsdatum, gemotiveerde afwijkingen van de vijfjaarsrichttermijn, ongedekt achterstallig onderhoud en dekking van tekorten.	In 2027 wordt een nieuw omgevingsprogramma wegen 2028-2032 aan de Raad voorgelegd. Als voorbereiding hierop worden de wegen momenteel geïnspecteerd en daaruit zal blijken welke kwaliteit de wegen hebben (A-B-C-D) volgens de CROW normering. Naar aanleiding van het Raadsbesluit waarbij de gewenste kwaliteit met bijbehorende budgetten wordt vastgelegd, wordt een uitvoeringsplanning opgesteld. Kwaliteit D wordt daarbij gezien als achterstallig onderhoud en zal als eerste aangepakt worden. Het achterstallig onderhoud (kwaliteit D) bedroeg in de periode 2023-2027 6,3% . Omdat de budgetten in de periode 2023 t/m 2027 NIET zijn geïndexeerd, is de verwachting dat het achterstallig onderhoud (kwaliteit D) iets zal zijn toegenomen. Voor de stortingen ten gunste van de genoemde voorzieningen wordt verwezen naar hoofdstuk 2 stortingen en onttrekkingen voorzieningen.
V50	163	Is de ongewijzigde pensioenvoorziening van € 982.796 toereikend bij de € 80.000 lagere storting in 2027 en de veronderstelde ABP-overgang in 2028? Onderbouw dit met de actuele berekening en benoem eventuele ongedekte lasten.	Voorzieningen worden afgerekend bij de jaarrekening.
V51	163	Is € 48.222 een toevoeging aan of een onttrekking uit de afvalvoorziening, gezien de tegenstrijdige vermeldingen? Wat betekent de correctie voor het voorzieningensaldo, het begrotingssaldo en de tarieven in 2027-2030?	Dit is een toevoeging aan de voorziening. Aangezien het een gesloten compartiment betreft, heeft deze toevoeging geen impact op het begrotingssaldo en heeft geen impact op de tarieven.
Investeringsplanning			

D35	168	In de begroting 2026 stond bij 'Investeringen doorgeschoven naar 2026' een bedrag van € 565.000 Ontwerp en contractfase Sophianum Nijswiller. In de begroting 2027 is dit bedrag verdwenen. Graag uitleggen.	De betreffende investering is al een aantal jaren doorgeschoven, er staat op dit moment een bedrag van 514 K ter beschikking in 2027, met kapitaallasten vanaf 2028.
G39	167	Graag nadere uitleg betreffende "rehabilitatie Wegenfonds"?	In het wegenonderhoud praten we over klein onderhoud en groot onderhoud. Klein onderhoud betreft het veiligstellen van (veld)wegen (herstellen van gaten en conserveren). Groot onderhoud is onder te verdelen in rehabilitatie klein en rehabilitatie groot en reconstructie. Rehabilitatie klein betreft het vervangen van de asfalttoplaag, rehabilitatie groot betreft een nieuwe asfaltconstructie en reconstructie betreft een nieuwe asfaltconstructie met nieuwe fundering (meestal in combinatie met rioolvervanging). Rehabilitatie en reconstructie zijn levensduur verlengend en worden derhalve als investering geboekt en afgeschreven.
V52	167-169	Geef voor het volledige investeringsprogramma de jaarlijkse netto betalingen in 2027-2030 na subsidies en bijdragen, inclusief de € 11.064.957 aan nieuwe en doorgeschoven kredieten voor 2027. Specificeer de drie projecten met de grootste kasuitgaven, met bedragen en momenten van betalingen en subsidieontvangsten; overige projecten als totaal. Wanneer zijn de volledige jaarlijkse rente- en afschrijvingslasten verwerkt? Welk deel van € 335.204 lagere kapitaallasten in 2027 is blijvend en welk deel keert door uitstel in 2028-2030 terug? Hoe is het voor 2029 genoemde voordeel van € 450.000 door het vervallen van de gemeentehuisvernieuwing verwerkt (provinciebrief 16 december 2025)?	Dit is geen technische vraag. Daarnaast werkt de gemeente met het stelsel van baten en lasten, wat anders is dan het kasstelsel.

V53	168	Welke drie financieel grootste investeringen voor 2027 zijn nog niet volledig verplicht? Vermeld per project het nog niet verplichte bedrag, de jaarlijkse kapitaallasten en de wettelijke of contractuele voorwaarden en kosten bij uitstel of beëindiging.	Dit is geen technische vraag.
Geprognosticeerde balans			
F25	164 en 171	In het overzicht van de voorzieningen staat voor eind 2027 een totaal van € 5.365.697. Op de balans staat voor hetzelfde jaar € 5.105.008. Hoe ontstaat dit verschil van € 260.689? Graag aangeven om welke posten en bedragen het gaat. Kloppen beide overzichten, of moet een bedrag worden aangepast? Als een aanpassing nodig is, heeft dit dan gevolgen voor het begrotingssaldo of de cijfers over de financiële positie van de gemeente? Zo ja, welke gevolgen en om welke bedragen gaat het?	Het verschil zit in de volgende voorzieningen: • € 65.885 Voorziening kwijtschelding BsGW • € 126.658 Voorziening oninbaarheid BsGW • € 68.147 Voorziening dubieuze debiteuren algemeen Conform voorschriften BBV worden deze voorzieningen in de balans niet onder voorzieningen weergegeven maar als vermindering onder vlottende activa, uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.

V54	171	Verklaar de verschillen tussen de Berap-prognose 2026 (€ 539.360 negatief, p. 9) en het balansresultaat (€ 158.476 positief), tussen reserves eind 2026 en begin 2027 (€ 1.405.379) en tussen voorzieningenstaat en begrotingsbalans eind 2027 (€ 260.689). Geef de actuele prognose 2026 met peildatum, gecorrigeerde standen en een cijfermatige aansluiting van exploitatie, reserves, voorzieningen en balans voor 2027-2030. Toon de gevolgen voor de kaspositie eind 2026 en verwerk incidentele en structurele saldo-effecten éénmaal in V1.	Dit is geen technische vraag over de begroting 2027.

V55	171	Onderbouw vanuit V52 en V54 voor 2025-2030 de financieringsbehoefte, begin- en eindschuld, opnamen en aflossingen, inclusief kortlopende leningen en bankkrediet. Geef realisatie 2025, actuele stand met peildatum en eindprognose 2026. Verklaar de grootste schuldmutaties en ramingsverschillen in 2025-2026, met bedragen; toon omzetting van kort naar lang afzonderlijk. Vermeld per nieuwe of te herfinancieren lening bedrag, opnamemoment, looptijd en rente. Onderbouw de totale externe rentelasten per jaar in 2027-2030 en de volledige jaarlasten, inclusief € 96.000 voor nieuwe leningen in 2027. Vermeld eventuele onderuitputting in bedrag en percentage. Onderscheid bij reservegebruik kasuitgaven en dekking van afschrijvingslasten en geef voor 2027 per kwartaal de liquiditeitsbehoefte en ruimte onder de kasgeldlimiet.	Dit is geen technische vraag over de begroting 2027.
Beleidsindicatoren			
Bijlages **Bijlage 1: Samenstelling College van B&W** **Bijlage 2: Afkortingenlijst** **Bijlage 3: Incidentele en structurele baten en lasten per programma**			

Overige vragen			
F26	Begroting 2027 – noodopvang asielzoekers	Aangezien de spoed om noodopvang aan asielzoekers te bieden zo hoog is dat er volgens het college geen tijd meer is voor burgerparticipatie, ligt het voor de hand dat de plannen voldoende zijn uitgewerkt om een kostenraming te kunnen maken. Welke kostenramingen zijn beschikbaar en waar zijn de verwachte kosten en bijbehorende vergoedingen in de begroting 2027 opgenomen? Als deze niet zijn verwerkt, waarom is dan geen voorlopige raming opgenomen en welk financieel risico loopt de gemeente hierdoor?	Binnen de beleidsarme begroting is geen rekening gehouden met mogelijke kosten noodopvang asielzoekers. De verwachting is dat de noodopvang niet tot extra kosten voor de gemeente leidt.

provincie limburg

De Raad van de gemeente Gulpen-Wittem
Postbus 56
6270 AB GULPEN

Cluster	FIN	**Behandeld**	[redacted]
Uw kenmerk		**Telefoon**	
Ons kenmerk	DOC-00827613	**Maastricht**	16 december 2025
Bijlage(n)	0	**Verzonden**	18 DEC. 2025

Onderwerp
Toezichtvorm begroting 2026

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. Wij hebben de door u vastgestelde begroting 2026 beoordeeld. In deze brief leest u onder welke vorm van toezicht uw gemeente in 2026 valt en wat dit inhoudt.

Toetsing en beoordeling
U heeft de vastgestelde begroting 2026 en jaarrekening 2024 van uw gemeente tijdig aan ons toegestuurd. Wij hebben beoordeeld of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat wij onderzoeken of de structurele baten de structurele lasten dekken en of de ramingen realistisch zijn. Wanneer de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand zal worden gebracht. Naar aanleiding van ons onderzoek komen wij tot de volgende beoordeling.

Toezichtvorm 2026: Repressief toezicht

Uw begroting voldoet aan de wettelijke bepalingen om voor repressief toezicht in aanmerking te komen. U kunt uw begroting direct uitvoeren. Onze goedkeuring is niet nodig. Wij willen wel benadrukken dat wij ons zorgen maken om de financiële positie van uw gemeente. Er hebben op ambtelijk en bestuurlijk niveau gesprekken plaatsgevonden en er zijn afspraken gemaakt om te streven naar een structureel sluitende begroting 2027.

Het is wel van belang dat u ons onderstaande stukken ter kennisname toestuurt, zodat wij de financiële ontwikkelingen van uw gemeente kunnen volgen:
- de begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling;
- de documenten uit de Planning- en Controlcyclus, zoals de Kadernota of Perspectiefnota en de tussentijdse Bestuursrapportage binnen twee weken na vaststelling.

Toetsingscriteria
Ons oordeel baseren wij op de kaders en criteria genoemd in:
1. De Gemeentewet (artikel 203).
2. De Algemene Wet Bestuursrecht (titel 10.2).
3. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
4. Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader GTK 2020 Gemeenten.
5. De begrotingscirculaire 2026 (Kenmerk DOC-00763378).

Bevindingen en aandachtspunten
Niet structureel sluitende begroting 2026
De begroting sluit, inclusief amendement, met een nadelig structureel resultaat van - € 0,6 miljoen in 2026 en - € 0,2 miljoen in 2027. Omdat de begroting 2028 en 2029 structureel en reëel in evenwicht zijn, heeft dit geen gevolgen voor de toezichtvorm 2026. Wel maken wij ons ernstige zorgen om de financiële positie van uw gemeente. Mede omdat dit het derde opeenvolgende jaar is dat een begroting wordt vastgesteld met een niet structureel sluitend begrotingsjaar. Dit is immers in 2024 en 2025 ook het geval geweest.

Realiteit ramingen
Naast het structureel evenwicht dienen wij ook een oordeel te geven over de realiteit van de begroting. Het is opvallend dat het structureel en reëel evenwicht in 2029 € 1,2 miljoen positief bedraagt, en daarmee fors hoger is ten opzichte van de eerdere jaren. Ambtelijk heeft uw gemeente hier 3 redenen voor genoemd:
- verlaging kapitaallasten als gevolg van het schrappen van de plannen om het gemeentehuis te vernieuwen (effect € 450.000);
- positieve bijstelling van de septembercirculaire voor het jaar 2029 t.o.v. eerdere jaren (effect € 1 miljoen);
- niet opnemen van incidentele baten en lasten in 2029.

Zorgpunten
Op basis van ons onderzoek hebben wij de volgende zorgpunten bij de vastgestelde begroting 2026:
- **indexeren van lasten**: In het kader van reëel ramen moet een gemeente die de algemene uitkering op basis van lopende prijzen heeft geraamd, aan de lastenkant tevens rekening houden met een indexering van de lasten. In een ambtelijk gesprek is aangegeven dat de lasten in de meerjarenraming niet geïndexeerd zijn;
- **investeringen**: Door uw omvangrijke investeringsplannen zult u meer leningen moeten aantrekken waardoor uw schuldpositie zal toenemen. Dit legt voor een lange tijd druk op uw structurele lasten. Wij adviseren u daarom om kritisch te kijken naar uw investeringsbeleid, met specifieke aandacht voor de invloed op uw schuldpositie en structurele lasten;
- **rentelasten investeringen**: In de begroting is te lezen dat voor de geplande investeringen rekening gehouden is met een onderuitputting van de financiering. Ambtelijk is toegelicht dat slechts 30% aan financieringslasten is opgenomen, ervan uitgaande dat niet alle begrootte investeringen gerealiseerd zullen worden. De kapitaallasten voor deze investeringen zijn wel volledig opgenomen in de begroting. De rentelasten zijn dus te laag begroot. Voor de toezichthouder moet in redelijkheid vaststaan dat de gemeente in staat is om de volle jaarlasten binnen een structureel sluitende begroting te kunnen opvangen. Dat is nu niet het geval;
- **kengetallen**: voor de kengetallen worden geen normen opgelegd waaraan een gemeente moet voldoen. Als toezichthouder hanteren we signaleringswaarden om een completer inzicht in de financiële situatie en risicopositie te krijgen. De kernwaarden van de gemeente Gulpen-Wittem vallen allemaal in de categorie: meest risicovol, behalve het kengetal grondexploitatie;

- **opschuivend sluitend meerjarenperspectief:** Zoals hierboven is gepresenteerd is uw begroting 2026 niet structureel in evenwicht. In de begroting 2024 en 2025 was het begrotingsjaar eveneens niet structureel sluitend. Maar door een structureel sluitende begroting in het laatste jaar van de meerjarenraming kwam uw gemeente toch in aanmerking voor repressief toezicht. Het is niet de bedoeling dat dit ieder jaar gebeurt, aangezien het herstel dan ieder jaar naar achteren doorschuift. Houd hier rekening mee bij de voorbereidingen op de begroting 2027, en probeer om het begrotingsjaar 2027 structureel sluitend te presenteren.

Actualisatie beheerplannen
De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Wij adviseren u het plan voor civiele kunstwerken te actualiseren en de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen in de begroting en meerjarenraming op te nemen. Ambtelijk is aangegeven dat een geactualiseerd plan begin 2026 in de raad zal worden vastgesteld.

Overige bevindingen
Naast bovengenoemde zorgpunten hebben we bij de beoordeling van de toezichtvorm ook rekening gehouden met overige bevindingen. We hebben onder andere rekening gehouden met het feit dat uw gemeente geen taakstellingen, bezuinigingen, ombuigingen en stelposten heeft opgenomen in de begroting 2026. Daarnaast is in de begroting rekening gehouden met de septembercirculaire 2025. Deze circulaire geeft in zijn algemeenheid een negatieve bijstelling van de uitkering van het gemeentefonds. Het feit dat de jaarrekening 2024 een positief structureel saldo van € 1,6 miljoen laat zien, is ook meegenomen in onze beoordeling.

Uw raad heeft bij de behandeling van de begroting in de raadsvergadering een motie aangenomen over de financiële sturing door de raad. Voor de toezichthouder laat dit zien dat ook uw raad zich zorgen maakt over de financiële positie van de gemeente. Als toezichthouder willen wij op de hoogte gehouden worden van de voorgang van deze motie.

Afspraken
In een bestuurlijk overleg tussen uw wethouder de heer J. Last en gedeputeerde mevrouw E. Demollin-Schneiders zijn de volgende afspraken gemaakt:

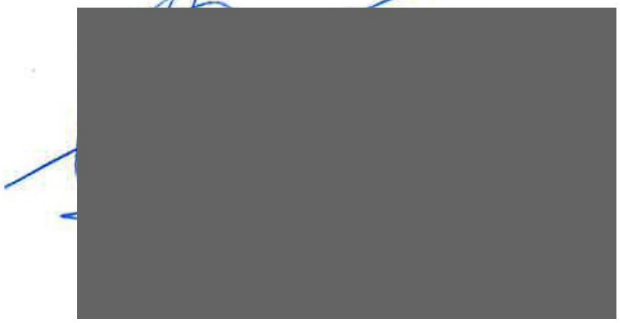
1. Bovengenoemde zorgpunten dienen te worden meegenomen in aanloop naar de begroting 2027.
2. De gemeente zal in het eerste kwartaal van 2027 starten met de voorbereidingen voor de begroting 2027. Er zullen daarbij ook duidelijke financiële kaders worden opgesteld voor de nieuwe coalitie, zodat voor hen vanaf het begin duidelijk is wat de financiële positie van uw gemeente is, en binnen welke kaders zij kunnen handelen.
3. Het ambtelijk contact met de provincie zal worden geïntensiveerd. De toezichthouder zal geïnformeerd worden over het traject met de raad om tot een sluitende begroting te komen. Voor de kaderbrief zal afstemming met de toezichthouder plaatsvinden om te beoordelen of de maatregelen voldoende zijn.
4. Indexeer ook de baten en lasten in de meerjarenraming, om een reëel beeld te krijgen van de toekomstige saldi.
5. Beoordeel de haalbaarheid van de opgenomen investeringen, en maak keuzes. Zorg dat de kapitaallasten en rentelasten volledig gedekt zijn binnen een structureel sluitende begroting.

Financiële verdiepingsonderzoeken
Op 2 juli 2024 heeft Gedeputeerde Staten van Limburg besloten om de financiële verdiepingsonderzoeken, zoals deze jaarlijks per regio werden uitgevoerd, niet langer in deze vorm tot uitvoering te brengen. Vanaf 2026 zullen wij gaan deelnemen aan de landelijke themaonderzoeken op het gebied van financieel toezicht. Daarnaast zullen we in 2026 verder verkennen op welke wijze themaonderzoeken op het gebied van gemeentefinanciën kunnen worden uitgevoerd. Het doel is om inzicht te krijgen in actuele en relevante thema's die bijdragen aan een transparantere en effectievere inzet van publieke middelen. De precieze onderzoeksonderwerpen en betrokken partijen worden in de loop van 2026 nader bepaald.

Tot slot
Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd. Wanneer u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de ambtelijke contactpersoon van uw gemeente.

Een kopie van deze brief versturen wij aan uw college van burgemeester en wethouders.

Gedeputeerde Staten van Limburg

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Kenmerk: G.26.03309

Memo inlichtingen gemeenteraad

Aan	:	De gemeenteraad
Van	:	Het college van B&W
Afdeling	:	Advies en Beleid (Samenleving)
Raadsnummer	:	
Dossiercode	:	.
Onderwerp	:	Beantwoording van vragen over jeugd (begroting 2027)
Datum	:	Maandag 9 november 2026

Naar aanleiding van schriftelijk ingediende vragen van de fractie Fractie Franssen over het onderwerp begroting 2027 – Beantwoording vragen over jeugd', volgt in deze memo de beantwoording op de vragen.

Aanleiding:

Met een totale kostenpost van ruim € 4.400.000 betalen inwoners van Gulpen-Wittem € 316 per inwoner aan "Jeugd" dit is meer dan het landelijke gemiddelde van € 315 per inwoner.

Echter heeft Gulpen-Wittem een andere demografie waarin het aandeel ouderen fors groter is, en het aandeel jongeren tot 18 jaar fors kleiner is dan gemiddeld. Even ter vergelijking het aandeel jongeren In Gu-Wi ligt onder de 14% en nationaal is dit 18% dat is omgerekend een klein dorpje van meer dan 500 jongeren minder dan nationaal Gemiddeld.

Reactie college:

Het college heeft onderzoek verricht naar uw bevindingen over de kostenpost jeugd. U geeft aan dat het landelijk gemiddelde 315 euro per inwoner betreft. Dit is correct, echter gericht op jeugdhulpverlening. De kosten van ruim 4,4 miljoen euro voor Gulpen-Witten bedragen niet enkel jeugdhulp maar onder andere salariskosten voor team jeugd, beleid en kwaliteit. Deze kosten zijn niet verwerkt in het landelijke gemiddelde van 315 euro per inwoner. In dit gemiddelde wordt geschreven over enkel jeugdhulp zoals begeleiding, behandeling en

pleegzorg. Hierdoor kan deze vergelijking niet gemaakt worden. Dit betekent ook dat de vergelijking tussen het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van Gulpen-Wittem, op basis van jeugdhulp, niet boven maar ruim onder het gemiddelde uitkomt.

Vragen en beantwoording:

1. Bent u het met onze fractie eens dat een bijna exact 'landelijk gemiddelde' aan jeugdzorg **kosten per inwoner relatief gezien juist erg fors is voor een vergrijzende gemeente met een krimpend aantal jongeren?**

Nee, met bovenstaande beantwoording.

2. In welke trend zit de oorzaak voorzitter? Zijn dit de zeer zware dure casussen met verblijf “of” juist de frequentie in lichtere en ambulante zorg? Kortom **wat verklaart deze hoge jeugdzorg kosten?**

Het komt voor dat er zeer zware casussen met verblijf zijn. Deze casussen hebben grote impact op het budget van de gemeente. De focus ligt voornamelijk op de ambulante zorg waardoor erger voorkomen kan worden zoals het inzetten van zeer specialistische verblijfsvormen. Echter kan zeer specialistische zorg in specifieke situaties hard nodig zijn.

3. **Is het College bereid om te sturen op scherpere inkoop of het kritisch heroverwegen van het zorgaanbod** voor jeugdzorg, om zodoende een gerichte besparing te doen? **Politieke vraag**.

De inkoop is regionaal ingericht met de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Inkoop en contractmanagement stuurt op scherpe inkoop en keuzes rondom het zorgaanbod.

4. Voorzitter: ook hier maakt een gerichte besparing van 2% een groot verschil. Door deze eveneens toe te wenden aan een vermindering van de lokale lasten zoals OZB.

GEMEENTE Gulpen-Wittem

Kenmerk: G.26.03348

Memo inlichtingen gemeenteraad

Aan	:	De gemeenteraad
Van	:	Wethouder Derksen
Afdeling	:	Bestuurs- en directieondersteuning
Raadsnummer	:	BD 019
Dossiercode	:	IB.26.0339
Onderwerp	:	Beantwoording technische vragen VVD inzake Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030
Datum	:	Dinsdag 10 november 2026

Naar aanleiding van schriftelijk ingediende vragen van de fractie VVD n.a.v. de commissievergadering van 5 november jl. over het onderwerp ‘BD 019 - Technische vragen inzake Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030’, volgt in deze memo de beantwoording op de vragen.

Vraag 1. Keuzeruimte bij investeringen

Welke drie financieel grootste investeringen voor 2027 zijn nog niet volledig verplicht, en welke ruimte heeft de raad om die uit te stellen of te beëindigen?

Antwoord:
Onderstaand staan de grootste investeringen voor 2027:
1. Strategische grondaankopen (A2009)
2. Verduurzamen gemeentehuis
3. Integraal huisvestingsplan deel 2 (IHP)
4. Investeringsplan accommodatiebeleid

Er zijn voor alle 4 deze investeringen financiële verplichtingen aangegaan. Er zijn dus kosten gemaakt. Dit betekent dat bij uitstellen of beëindigen deze kosten ten laste komen van de exploitatie.
Ook wordt er dan mogelijk niet voldaan aan wettelijke verplichtingen.

Vraag 2. Werkelijk beschikbare begrotingsruimte
Welke financiële ruimte heeft de raad in 2027 nog werkelijk, als we rekening houden met bestaande verplichtingen en de aangekondigde 3. Schuld, rente en betaalbaarheid

Antwoord:
Hiervoor verwijzen wij naar het Structurele en Reële evenwicht. Het SRE toont de financiële ruimte die de raad heeft.

Vraag 3. Schuld, rente en betaalbaarheid

Hoe onderbouwt het college dat de investeringen in 2027 financierbaar zijn, de rentelasten volledig zijn geraamd en de gemeente gedurende het jaar haar rekeningen op tijd kan betalen?

Antwoord:
Voor de onderbouwing verwijzen wij naar de paragraaf financiering.

GEMEENTE
Gulpen-Wittem

Kenmerk: G.26.03298

Memo inlichtingen gemeenteraad

Aan	:	De gemeenteraad
Van	:	Het college van B&W
Afdeling	:	Advies en Beleid (Samenleving)
Raadsnummer	:	
Dossiercode	:	
Onderwerp	:	Beantwoording van de vragen commissievergadering 05-11-2026
Datum	:	Donderdag 12 november 2026

Naar aanleiding van schriftelijk ingediende vragen van de fractie Fractie Franssen over de begrotingscijfers van de Participatiewet en de WSW, volgt in deze memo de beantwoording op de vragen.

Vraag 1
Uit de begrotingscijfers blijkt dat de gemeente Gulpen-Wittem ruim 4.5 miljoen euro wil besteden aan inkomensregelingen ofwel uitkeringen. De Rijksbijdrage via de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) bedraagt echter € 2.926.000. Dit laat een lokaal gefinancierd verschil zien van ruim € 1.5 miljoen euro, dat deels via de algemene middelen en deels via lokale belastingen moet worden bijgelegd.
Deelt het College de mening dat het forse verschil tussen de BUIG-bijdrage en de totale uitgaven aan uitkeringen erop kan wijzen dat inkomensregelingen te ruimhartig worden verstrekt, of onvoldoende efficiënt zijn ingericht?

Antwoord
De BUIG middelen is het budget van waaruit de Algemene Uitkering (PW, IOAW IOAZ, BBZ) en loonkostensubsidies kunnen worden betaald. Voor 2027 ontvangen wij hiervoor €2.926.000,- euro. Dit bedrag is gebaseerd op de gerealiseerde uitkeringslasten in T-2. De loonkostensubsidie is gebaseerd op de realisatie van de voorgaande jaar.

Het budget van 4.5 miljoen euro bestaat naast de uitgaven aan de Algemene Uitkeringen, loonkostensubsidie en inkomensregelingen, ook uit kosten die worden gemaakt voor de re-integratietrajecten van inwoners.
Hieronder vindt u een overzicht van de kosten die samen het totale budget vormen. Van het totale budget is €352.500 daadwerkelijk bestemd voor de inkomensregelingen.

Algemene Uitkering + Bijzondere Bijstand	€2.700.000 Algemene Uitkering, IOAW, IOAZ €352.500 Bijzondere Bijstand incl. Individuele Inkomenstoeslag €3.000 BBZ
Bijdrage inkomensregelingen (SZMH)	€350.000 loonkostensubsidie €831.272 Uitvoeringskosten SZMH
Bijdrage arbeidsparticipatie	€62.932 re-integratie voorzieningen SZMH €208.873 diagnose/ontwikkeling en plaatsing (re-integratie) Annex en Podium24 €29.670 uitvoering Social Return

De uitgaven van de inkomensregelingen zijn gebaseerd op de realisatie en ontwikkeling van de afgelopen jaren. Hierdoor is het budget zo realistisch mogelijk geraamd.

Vraag 2
Kunt u de inwoners van Gulpen-Wittem praktijkgerichte voorbeelden geven waaraan dit forse overschot wordt besteed.

Antwoord
Er is geen sprake van een fors overschot aan inkomensregelingen. Zie antwoord op vraag 1 voor verdere toelichting. Om in aanmerking te komen voor de Bijzondere Bijstand en/of de Individuele Inkomenstoeslag moeten inwoners voldoen aan de geldende voorwaarden.

Vraag 3
Kan het college bevestigen dat huishoudens in deze inkomensregelingen eveneens aanspraak maken op kwijtschelding van vrijwel alle lokale lasten (zoals de oplopende lokale lasten van de BSGW). Voorzitter nog niet gesproken over verdere landelijke regelingen en toeslagen die op betreffende adressen binnenkomen.

Antwoord
Huishoudens kunnen, afhankelijk van hun persoonlijke en financiële situatie, aanspraak maken op diverse landelijke en lokale regelingen en kwijtscheldingen. Er gelden per regeling specifieke voorwaarden, zoals vermogen, huishoudsamenstelling, en overige aanvullende voorwaarden.

Vraag 4
Wil dit college ook bezuinigen in plaats van belasting heffen en uitdelen? Is het college daarom bereid om 2 procent van dit oplopend budget te minderen. Alleen al 2% van 4.5 miljoen is een behoorlijk bedrag. Zodoende kunt u de lokale lasten van inwoners minder hard laten stijgen en alsnog meer doen voor hulpbehoevende in 2027.

Antwoord
Het budget is zo realistisch mogelijk geraamd en wordt jaarlijks herijkt binnen de P&C-cyclus.

Vraag 5
De lasten van op de Wet sociale Werkvoorziening (Wsw) en de trajecten voor Beschut Werk bedragen € 1.738.583, tegenover een opbrengst (baat) van nog maar € 20.000. In het verleden leverde deze doelgroep actieve participatie in onder andere het groenonderhoud en in de schoonmaak (dit bij instanties als de MTB). Op die manier vloeide er een maatschappelijke en financiële tegenprestatie uit voort. Hoe verklaart het college dat aan de miljoenenlast op de Wsw en Beschut maar slechts € 20.000 aan baten blijven staan.

Antwoord
Gemeente Gulpen-Wittem ontvangt de integratie-uitkering voor de uitvoering van de WSW en voor de uitvoering van Nieuw Beschut Werk. De middelen voor de uitvoering van de WSW wordt doorgestort naar de GR WOZL. Nieuw Beschut Werk is sinds 2024 door gemeente Gulpen-Wittem ondergebracht bij Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland. GR WOZL/GR WSP Parkstad voert dit niet voor gemeente Gulpen-Wittem uit.
De €20.000 euro waar u naar refereert is het impulsbudget sociaal ontwikkelbedrijven. Dit wordt via een decentralisatie uitkering uitgekeerd aan gemeenten. Dit budget dient een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen en implementeren van het sociaal ontwikkelbedrijf. Op 18 december 2025 heeft de gemeenteraad de Koersnota ‘toekomstige sociaal ontwikkelbedrijf Maastricht-Heuvelland’ vastgesteld. Sindsdien werken de drie uitvoeringsorganisaties (Annex, Podium24, MTB) en gemeenten aan de implementatie hiervan.

Vraag 6
Is de uitvoering van de sociale werkvoorziening dermate duur geworden dat de baten nagenoeg zijn verdampt, of is er sprake van een structureel gebrek aan geschikte externe werkzaamheden voor deze doelgroep?

Antwoord
De GR WOZL is een sterfhuisconstructie. Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 stromen geen nieuwe mensen meer.

Vraag 7
Of is de samenstelling van de doelgroep de afgelopen jaren zodanig verzwaard dat actieve inzet in de buitenruimte of schoonmaak in kantoorruimten niet langer haalbaar is?

Antwoord
Zie antwoord vraag 6.

Amendement over verhoging van de bijdrage aan het Jeugdfonds Sport & cultuur in 2027

Amendementnummer	:	**A2609**
Kenmerk	:	G.26.03272
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Amendement Schoeren over verhoging van de bijdrage aan het Jeugdfonds Sport & cultuur in 2027

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- het college voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur Limburg over heel 2026 een tekort van € 3.250 verwacht op de gemeentelijke bijdrage van € 15.000 (G.26.03243, antwoord op VVD-vraag 23, p. 24),
- voor 2027 opnieuw € 15.000 is geraamd, ondanks het verwachte tekort over 2026.

Overwegende dat:

- de raad bij de begroting voor 2027 rekening wil houden met het verwachte tekort in 2026, zodat kinderen uit gezinnen met een laag inkomen kunnen blijven sporten of naar muziekles kunnen gaan.

Besluit:

1. Beslispunt 1 van het ontwerpraadsbesluit (BD 019) aan te vullen met de volgende tekst:

   “Met dien verstande dat:
   a. de gemeentelijke bijdrage aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur Limburg (programma 6 Sociaal domein) voor het begrotingsjaar 2027 wordt verhoogd van € 15.000,- naar € 18.250,-;
   b. de incidentele verhoging van de bijdrage aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur Limburg, ter hoogte van € 3.250,- over 2027 ten laste wordt gebracht van de algemene reserve;
   c. het college wordt opgedragen om bij de eerstvolgende financiële bijstelling een voorstel op te nemen voor de structurele dekking van de verhoogde bijdrage aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur Limburg, voor de daaropvolgende jaren.”.

mw. C.H. Schoeren-Langenkamp (VVD)

Status Amendement

Het amendement A2609 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. Het amendement is ingetrokken door de initiatiefnemer(s) op donderdag 12 november 2026.

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Fractie Franssen

Amendement over een toekomstbestendige Hubertusmarkt

Amendementnummer	:	**A2610**
Kenmerk	:	G.26.03318
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Amendement Ramakers over een toekomstbestendige Hubertusmarkt

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- De Hubertusmarkt een waardevolle historische traditie is voor Gulpen-Wittem;
- De raad het college al in 2024 via amendement A2406 heeft opgedragen alternatieve inkomstenbronnen voor de Hubertusmarkt te onderzoeken;
- De raad bij het unaniem aangenomen amendement A2601 van 5 februari 2026 heeft vastgesteld dat deze mogelijkheden onvoldoende waren onderzocht en het college heeft opgedragen uiterlijk in december 2026 een raadsvoorstel ter besluitvorming aan te bieden over een eerlijke verdeling van baten en lasten, inclusief alternatieve financiering voor de edities 2027 en verder;
- Wethouder Derksen heeft meegedeeld dat dit raadsvoorstel voor maart 2027 gepland staat en dat de wegwerkzaamheden volgens het college de representativiteit van de resultaten van de lopende pilot kunnen beïnvloeden;
- Het verhoogde organisatiebudget voor 2026 € 60.000 bedraagt en de opgegeven ambtelijke kosten € 55.357 bedragen;
- Tegenover deze totale gemeentelijke inzet van € 115.357 een bedrag van € 12.000 aan begrote inkomsten staat, waardoor de netto gemeentelijke lasten op deze grondslag € 103.357 bedragen;

Overwegende dat:

- Het college naar het oordeel van de raad sinds 2024 onvoldoende voortvarend uitvoering geeft aan de wens om tot een eerlijkere verdeling van baten en lasten van de Hubertusmarkt te komen;
- De gemeente geen evenementenbureau is en niet blijvend zelf verantwoordelijk behoort te zijn voor de organisatie van de Hubertusmarkt;
- Het behoud van de Hubertusmarkt voor Gulpen-Wittem centraal moet staan, zonder dat de huidige omvang, vorm en gemeentelijke organisatie daarbij ongewijzigd hoeven te blijven;
- Een tijdelijk en begrensd overgangsproject ruimte biedt om een zelfstandige organisatie en een houdbare financiering te realiseren;
- Vertegenwoordigers van inwoners, ondernemers en horeca, met ambtelijke ondersteuning en eventuele bijdragen van stagiairs, gezamenlijk aan deze overgang moeten kunnen bijdragen;

- Het wenselijk is dat de Hubertusmarkt na overdracht, net als andere evenementen en tradities in de gemeente, wordt ondersteund op basis van transparante en gelijkwaardige uitgangspunten;
- De gemeente voor de opgave staat haar structurele lasten en inkomsten in evenwicht te brengen;
- Beschikbare incidentele middelen bij voorkeur worden ingezet voor veranderingen die leiden tot blijvend lagere gemeentelijke lasten;
- De raad de beoogde opbrengst van de extra OZB-verhoging voor 2027 met € 48.000 wil verminderen en de financiële dekking daarvan uiterlijk gelijktijdig met het voorstel voor de OZB-tarieven 2027 moet worden uitgewerkt;

Besluit:

1. Beslispunt 1 van het ontwerpraadsbesluit (BD 019) aan te vullen met de volgende tekst:

"… met dien verstande dat:

a. Het reguliere budget voor de organisatie van de Hubertusmarkt met ingang van 1 januari 2027 te verminderen met de netto organisatiekosten van € 48.000 per jaar, exclusief de kosten van ambtelijke inzet binnen de bestaande formatie. Deze personeelskosten worden niet als begrotingsbesparing ingeboekt zolang de bijbehorende lasten niet daadwerkelijk dalen.

b. De beoogde opbrengst van de voor 2027 voorgestelde extra OZB-verhoging van 5% boven op de indexatie met € 48.000 te verminderen, waardoor de extra verhoging wordt teruggebracht tot circa 3,97% bovenop de indexatie.

c. Deze vermindering verwerkt wordt in het voorstel voor de OZB-tarieven 2027, waarbij de vermindering van de geraamde opbrengst met € 48.000 leidend is en de indexatie ongewijzigd blijft;

d. Het college wordt opgedragen met ingang van 1 januari 2027 het overgangsproject 'Een toekomstbestendige Hubertusmarkt' in te stellen, met een looptijd tot en met uiterlijk 31 december 2030 en daarbij de uitgangspunten te volgen zoals opgenomen in bijlage 1 van dit amendement;

e. De kosten voor het overgangsproject te maximeren op € 413.428,-, hiervoor een bestemmingsreserve in te stellen á € 413.428,-, die gevuld wordt door middel van een greep uit de algemene reserve ".

Dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)

Bijlage 1 – Uitgangspunten project ‘Een toekomstbestendige Hubertusmarkt’

Looptijd project

- Het project ‘Een toekomstbestendige Hubertusmarkt’ heeft een looptijd van 1 januari 2027 tot en met uiterlijk 31 december 2030.
- Het project wordt eerder afgerond zodra de zelfstandige voortzetting van de Hubertusmarkt voldoende is geborgd.

Eindresultaat project

Het eindresultaat van het project wordt als volgt gedefinieerd:

1) Het behoud van de Hubertusmarkt voor Gulpen-Wittem in een organisatorisch en financieel houdbare vorm.
2) De gemeentelijke organisatierol zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk met ingang van de editie 2031, te beëindigen.
3) De organisatie over te dragen aan een zelfstandige partij of samenwerkingsverband, met duidelijke afspraken over verantwoordelijkheden, financiering en risico’s.
4) Indien voortzetting in de huidige vorm niet haalbaar blijkt, een aangepaste of kleinschaliger vorm voor te bereiden waarmee het voortbestaan van de Hubertusmarkt wordt geborgd.

Instellen werkgroep

1. Het college stelt een werkgroep in die belast wordt met:
   a) Het opstellen van een projectplan op basis van de uitgangspunten, met afspraken over de aanpak, taakverdeling, verantwoordelijkheden en omgang met risico’s;
   b) Het uitwerken van een zelfstandige organisatievorm en een houdbaar financieringsmodel;
   c) Het betrekken van mogelijke toekomstige organisatoren en andere partners;
   d) Het voorbereiden van concrete stappen voor overdracht van de organisatie;
   e) Het uitwerken van een afbouwpad voor de gemeentelijke personele en financiële inzet.
2. De werkgroep bestaat uit in ieder geval (vertegenwoordigers van) inwoners, ondernemers en horeca, aangevuld met ambtelijke ondersteuning. De BIZ-Gulpen wordt in ieder geval gevraagd plaats te nemen in de werkgroep.
3. De werkgroep rapporteert periodiek en in ieder geval 2 keer per jaar aan het college en aan de gemeenteraad over de voortgang van het overgangsproject. Deze rapportages bevatten in ieder geval de bereikte resultaten, vervolgstappen, knelpunten en risico’s, alsmede een overzicht van de uitgaven, inkomsten, ambtelijke uren en bijbehorende kosten, het resterende projectbudget en de voortgang van de overdracht;

Rol en verantwoordelijkheid

De werkgroep bereidt de overgang voor en wordt niet automatisch zelf de toekomstige organisator. Het college blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van het raadsbesluit, de financiële verantwoording en wettelijke taken.

Inhoudelijke uitgangspunten

Het college volgt bij de uitvoering van het project de volgende inhoudelijke uitgangspunten:

1) Jaarlijks wordt voorzien in een Hubertusmarkt, waarbij omvang en vorm worden afgestemd op de beschikbare middelen en uitvoeringsmogelijkheden;

2) De gemeentelijke inzet van geld en personeel wordt afzonderlijk inzichtelijk gemaakt en gericht afgebouwd;
3) Zoveel eerder als verantwoord mogelijk: een eerdere verantwoorde overdracht wordt niet uitgesteld tot het einde van de projectperiode;
4) Reguliere gemeentelijke taken, waaronder vergunningverlening, openbare orde en toezicht, onderscheiden blijven van de rol als organisator;
5) Zolang de gemeente de Hubertusmarkt geheel of gedeeltelijk organiseert, alle rechtstreeks aan de organisatie toe te rekenen kosten, inclusief de kosten van ambtelijke inzet en eventuele externe inhuur, aan het project worden toegerekend en binnen het vastgestelde projectplafond worden verantwoord. De ambtelijke inzet wordt onderbouwd met een inzichtelijke registratie van bestede uren en de gehanteerde uurtarieven. De bijbehorende overhead wordt afzonderlijk inzichtelijk gemaakt, met inachtneming van de geldende begrotings- en verantwoordingsregels. Dubbeltelling met reguliere gemeentelijke budgetten wordt voorkomen.

Financiële uitgangspunten
Het college volgt bij de uitvoering van het project de volgende financiële uitgangspunten:
1) Voor de bekostiging van het overgangsproject is een financieel kader beschikbaar op basis van viermaal de geraamde netto gemeentelijke organisatiekosten voor 2026, inclusief de waarde van de ambtelijke inzet. Dit komt neer op vier keer € 103.357 = € 413.428,-. Dit kader blijft gehandhaafd met het oog op de overgang naar een organisatie buiten de gemeente.
2) Binnen dit plafond worden zowel de jaarlijkse organisatie en uitvoering tijdens de overgang als de ontwikkeling en overdracht van de organisatie bekostigd, ook zolang de gemeente de Hubertusmarkt nog volledig en in ongewijzigde vorm organiseert. Eventuele indexatie en ontwikkelkosten moeten binnen dit plafond worden opgevangen. Binnen het projectbudget verschuift de inzet gedurende de overgang van gemeentelijke organisatie en ambtelijke inzet naar organisatie door een zelfstandige partij. De verhouding tussen deze kosten ontwikkelt zich met de voortgang van de overdracht. Het projectbudget is een maximaal beschikbaar bedrag en geen bestedingsverplichting.
3) Na overdracht van de organisatie aan de zelfstandige organisator, kan de organisator in aanmerking komen voor subsidie volgens de dan geldende reguliere subsidieregels en subsidieplafonds.
4) Er geldt geen automatische aanspraak op afzonderlijke gemeentelijke tekortdekking of voortzetting van het projectbudget na 31 december 2030.
5) Na afloop van de vierjarige projectperiode, of bij eerdere afronding van het project, valt het resterende saldo van de bestemmingsreserve ‘Een toekomstbestendige Hubertusmarkt’, na afwikkeling van de aangegane projectverplichtingen, terug aan de algemene reserve.
6) De bestaande ambtelijke formatie wordt niet op voorhand als begrotingsbesparing ingeboekt. Capaciteit die door afbouw of overdracht van de organisatie vrijkomt, wordt ingezet voor verbetering van de gemeentelijke dienstverlening of benut voor een daadwerkelijke vermindering van de personeelslasten. Het college maakt de inzet van deze capaciteit en eventueel gerealiseerde besparingen inzichtelijk in de voortgangsrapportages. Alleen een daadwerkelijke daling van de personeelslasten wordt als begrotingsbesparing aangemerkt.

Status Amendement

Het amendement A2610 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. Dit is een aangepaste conceptversie. De gemeenteraad heeft hierover nog geen besluit genomen. Behandeling staat gepland op donderdag 12 november 2026.ingetrokken door de initiatiefnemer(s) op

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Fractie Franssen

Amendement over Cittaslow

1e gewijzigde versie

Amendementnummer	:	**A2611**
Kenmerk	:	G.26.03334
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Amendement Ramakers over eigen waarden, eigen gezicht - Cittaslow

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Gelezen het raadsvoorstel ‘BD 019 – Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028–2030’**;**

Constaterende dat:

- Gulpen-Wittem is aangesloten bij het internationale Cittaslow-netwerk;
- voor Cittaslow in 2027 €17.500 is begroot, inclusief promotiefilmpjes;
- nog geen volledig overzicht beschikbaar is van de overige kosten en ambtelijke inzet die met Cittaslow samenhangen;

Overwegende dat:

- de financiële situatie van de gemeente vraagt om scherpe keuzes;
- beëindiging van het lidmaatschap ook tot een daadwerkelijke besparing moet leiden;
- het niet wenselijk is om Cittaslow te vervangen door een nieuw gemeentelijk profileringstraject;
- bij de beëindiging rekening moet worden gehouden met opzegvoorwaarden en al aangegane verplichtingen;

Besluit:

1. Beslispunt 1 van het ontwerpraadsbesluit (BD 019) aan te vullen met de volgende tekst:

   “*met dien verstande dat:*

   a. *In programma 3 Economie, op pagina 41, het beleidsdoel ‘Uitdragen en versterken van het Cittaslow gedachtengoed’ en de daarbij behorende activiteit ‘Inzetten op een sterke positionering van Cittaslow’, met de bijbehorende toelichting worden vervangen door:*

> *“**Wat willen we bereiken?***
> *Beëindiging van de gemeentelijke deelname aan Cittaslow en besparing op de daarmee samenhangende uitgaven.*
>
> ***Wat gaan we daarvoor doen?***

De gemeente zegt het lidmaatschap van het Cittaslow-netwerk op tegen de eerst mogelijke datum, met inachtneming van de geldende opzegvoorwaarden.

Er worden geen nieuwe verplichtingen voor Cittaslow aangegaan, behalve voor zover deze aantoonbaar noodzakelijk zijn om bestaande verplichtingen af te wikkelen. Er komt geen vervangend gemeentelijk keurmerk, naam, logo of profileringstraject.

Het gebruik van de Cittaslow-naam en het logo wordt beëindigd volgens de geldende voorwaarden. Noodzakelijke aanpassingen aan communicatie en materialen worden zo sober mogelijk uitgevoerd.".

2. Beslispunt 1 van het ontwerpraadsbesluit (BD 019) tevens aan te vullen met de volgende tekst:

"*met dien verstande dat:*

b. Het voor 2027 begrote bedrag van €17.500 uitsluitend beschikbaar blijft voor aantoonbaar onvermijdbare verplichtingen en noodzakelijke kosten van beëindiging. Dit bedrag is een uitgavenplafond, geen bestedingsopdracht. Het deel dat niet nodig is, valt bij de eerstvolgende financiële bijstelling vrij ten gunste van het begrotingssaldo.

c. Het specifieke Cittaslow-budget vanaf 2028 uit de begroting en de meerjarenraming wordt geschrapt. De structurele vrijval komt ten gunste van het begrotingssaldo. Activiteiten en kosten van Cittaslow worden niet onder een andere naam voortgezet of naar andere budgetten verschoven.

d. Het college bij de eerste financiële bijstelling van de begroting 2027 aan de raad inzicht geeft in:

- *de datum waarop het lidmaatschap eindigt;*
- *de resterende verplichtingen en noodzakelijke beëindigingskosten; • de directe kosten en de toerekenbare indirecte kosten van Cittaslow, waaronder ambtelijke inzet;*
- *de kosten per afzonderlijk Cittaslow-project, met vermelding van de bijbehorende begrotingsposten en eventuele indirecte inzet, ook wanneer deze niet apart zichtbaar zijn;*
- *de daadwerkelijk vrijvallende bedragen in 2027 en vanaf 2028 en de verwerking daarvan in de begroting*

Projectkosten en indirecte kosten worden zo uitgesplitst dat dezelfde kosten niet dubbel worden meegeteld. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen lagere uitgaven en vrijgekomen ambtelijke capaciteit. Eventuele onvermijdbare verplichtingen die na 2027 doorlopen, worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd, met de financiële gevolgen.".

dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)

Toelichting

We vragen inwoners om meer bij te dragen en moeten tegelijkertijd kritisch kijken naar onze eigen uitgaven. Daar hoort ook de deelname aan Cittaslow bij.

Dit amendement beëindigt het lidmaatschap. We willen het beschikbare geld niet gebruiken om vervolgens een andere naam, een nieuw logo of een vergelijkbaar traject op te zetten. Het doel is te besparen.

Een zorgvuldige beëindiging kan kosten met zich meebrengen. Daarom blijft in 2027 alleen ruimte voor verplichtingen die niet meer kunnen worden voorkomen en voor noodzakelijke afwikkeling. Wat niet nodig is, blijft niet beschikbaar voor andere promotieactiviteiten.

Ook de overige kosten, ambtelijke inzet en kosten van afzonderlijke Cittaslow-projecten moeten zichtbaar worden, juist waar deze nu niet afzonderlijk herkenbaar zijn in de begroting. We boeken die niet vooraf als besparing in: eerst moet duidelijk zijn welke uitgaven werkelijk vervallen.

Status Amendement

Het amendement A2611 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. Het amendement is een ontwerpversie. De gemeenteraad heeft hierover nog geen besluit genomen. Behandeling staat gepland op donderdag 12 november 2026.

Stemmen voor	:	…	Raadsleden van de fracties …
Stemmen tegen	:	…	Raadsleden van de fracties …

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Amendement over het schrappen van 5 procent extra OZB

Amendementnummer	:	**A2612**
Kenmerk	:	G.26.03380
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Amendement Theunissen over het schrappen van 5 procent extra OZB

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- de begroting 2027 opnieuw uitgaat van de 5% extra OZB die de raad voor 2026 met A2511 schrapte, boven op de inflatiecorrectie van 2,9% (blz. 95 en 98);
- de extra 5% volgens het college € 232.148 oplevert (antwoord V36). Na indexering komt het verschil in de raming voor 2027 op € 238.879 (blz. 95);
- voor de meerkosten van externe inhuur bij vacatures in elk van de jaren 2027 tot en met 2030 € 300.000 in de begroting staat (blz. 143).

Overwegende dat:

- inwoners en ondernemers mogen verwachten dat de gemeente eerst op haar eigen organisatie bespaart voordat zij opnieuw bij hen aanklopt.

Spreekt uit dat:

- de gemeente eerst dient te besparen op de meerkosten van externe inhuur bij vacatures en het restant dekt uit de overige bedrijfsvoering. Bij de belastingverordeningen 2027 van het college verwacht wordt dat het college per post laat zien wat dit na aftrek van kosten structureel extra bespaart. Daarbij dienen de noodzakelijke dienstverlening en scholing op peil te blijven.

Besluit:

1. Beslispunt 1 van het ontwerpraadsbesluit (BD 019) aan te vullen met de volgende tekst:

   “Met dien verstande dat:
   a. *de extra OZB-verhoging van 5% vanaf 2027 vervalt. Bij gelijkblijvend areaal stijgt de OZB-opbrengst in 2027 alleen met de inflatiecorrectie van 2,9%, tot € 4.777.596;*
   b. *de geraamde OZB-baten en de lasten van de eigen organisatie in programma 0 (Bestuur en Ondersteuning) beide worden verlaagd met € 238.879 in 2027, € 245.807 in 2028, € 252.935 in 2029 en € 260.271 in 2030;”.*

dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)

Status Amendement

Het amendement A2612 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. Het amendement is een ontwerpversie. De gemeenteraad heeft hierover nog geen besluit genomen. Behandeling staat gepland op donderdag 12 november 2026.

Stemmen voor	:	…	Raadsleden van de fracties …
Stemmen tegen	:	…	Raadsleden van de fracties …

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Fractie Franssen

Amendement over de versterking van een evenwichtige verdeling van inkomstenregelingen en verlaging van de OZB

Amendementnummer	:	**A2613**
Kenmerk	:	G.26.03345
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Amendement Ramakers over de versterking van een evenwichtige verdeling van inkomstenregelingen en verlaging van de OZB

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- De gemeente Gulpen-Wittem € 4.669.597 uitgeeft aan inkomensregelingen;
- De door het Rijk verstrekte BUIG-uitkering (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) € 2.926.000 bedraagt;
- De gemeentelijke uitgaven daarmee € 1.743.597 hoger liggen dan de ontvangen BUIG-uitkering;
- De totale uitgaven aan inkomensregelingen neerkomen op circa € 335 per inwoner;
- De gemeente Eijsden-Margraten volgens de beschikbare vergelijkingscijfers circa € 190 per inwoner uitgeeft aan inkomensregelingen.

Overwegende dat:

- De BUIG-uitkering van het Rijk bedoeld is om gemeenten financieel in staat te stellen bijstandsuitkeringen te verstrekken;
- De gemeente Gulpen-Wittem naast de ontvangen BUIG-middelen een aanzienlijke aanvullende bijdrage uit eigen gemeentelijke middelen beschikbaar stelt;
- Deze aanvullende uitgaven ten laste komen van de algemene middelen en daarmee de financiële ruimte voor andere gemeentelijke voorzieningen beperken;
- De gemeente Gulpen-Wittem de komende jaren voor een aanzienlijke bezuinigingsopgave staat;
- Een doelmatige en evenwichtige besteding van de beschikbare gemeentelijke middelen noodzakelijk is;
- Een beperking van de aanvullende gemeentelijke bijdrage niet ten koste mag gaan van inwoners die daadwerkelijk afhankelijk zijn van inkomensondersteuning.
- Een bezuiniging van 5 euro per inwoner past in relatieve vergelijking met omliggende gemeenten en sociale problematiek.
- Deze bezuiniging gelijk staat aan een bedrag van 69.720,00 op basis van 13.944 inwoners.

Besluit:

1. Beslispunt 1 van het ontwerpraadsbesluit (BD 019) aan te vullen met de volgende tekst:

   "*met dien verstande dat:*
   a. *Programma 6, post bijdrage inkomensregelingen SZMH wordt verlaagd met € 30.000.*
   b. *Programma 6, post Sociale uitkeringen Algemene en bijzondere bijstand, wordt verlaagd met € 39.720.*
   c. *Het vrijgekomen bedrag als gevolg van de verlaging op de post inkomensregelingen en Algemene en bijzondere bijstand, in mindering wordt gebracht op de geraamde OZB-opbrengsten in programma 0, zodat dit leidt tot een verlaging van de onroerendzaakbelasting (OZB) voor inwoners.".*

dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)

Status Amendement

Het amendement A2613 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. Het amendement is ingetrokken door de initiatiefnemer(s) op donderdag 12 november 2026.

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Fractie Franssen

Amendement over de herwaardering en beheersing van de jeugdzorglasten

Motienummer	:	**M2614**
Kenmerk	:	G.26.03325
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Amendement Ramakers over herwaardering en beheersing van de jeugdzorglasten

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- Gulpen-Wittem een relatief vergrijsde bevolkingssamenstelling kent, waarbij circa 14% van de inwoners jonger is dan 18 jaar, tegenover circa 18% landelijk;
- De direct aan Jeugdzorg toe te rekenen lasten volgens de begrotingsspecificatie € 3.236.883 bedragen;
- Dit bij een inwonertal van 13.944 neerkomt op circa € 232 per inwoner;
- De gemeentelijke uitgaven aan jeugdzorg relatief hoog zijn in verhouding tot de bevolkingssamenstelling van Gulpen-Wittem;
- Iedere jeugdige die noodzakelijke hulp nodig heeft, recht moet hebben op passende en kwalitatief goede ondersteuning;
- Bij de inkoop en uitvoering van jeugdhulp nadrukkelijk gekeken moet worden naar doelmatigheid, passende zorg, de intensiteit, frequentie en duur van ondersteuning;
- De Jeugdwet een open-eindekarakter kent, waardoor de uiteindelijke uitgaven hoger kunnen uitvallen dan begroot;

Overwegende dat:

- De gemeente verantwoordelijk is voor een financieel gezonde en toekomstbestendige begroting;
- De ontwikkeling van de jeugdzorglasten kritisch moet worden gevolgd en afgezet tegen de bevolkingssamenstelling en relevante landelijke gemiddelden;
- Een relatief hoge uitgave per inwoner aanleiding moet zijn om de doelmatigheid, inkoop en uitvoering van de jeugdhulp nader te onderzoeken;
- Besparingen gerealiseerd moeten worden door efficiëntere organisatie, passende zorg en doelmatige inkoop, en niet door het onthouden van noodzakelijke hulp aan jeugdigen;
- Een realistische financiële richtwaarde kan bijdragen aan structurele beheersing van de jeugdzorglasten;
- Een financiële richtwaarde van maximaal € 225 per inwoner beter past bij de demografische en financiële omvang van de gemeente Gulpen-Wittem.
- Een bezuiniging van 7 euro op direct toerekenbare lasten op basis van 13.944 inwoners neerkomt op € 99.483 gebaseerd op de voorgestelde richtwaarde van € 225 per inwoner.

- Onvoorziene overschrijdingen als gevolg van de wettelijke zorgplicht afzonderlijk inzichtelijk moeten worden gemaakt en zo nodig via een begrotingswijziging aan de gemeenteraad moeten worden voorgelegd;
- Een structurele verlaging van de uitgaven ruimte kan bieden om de lokale belastingdruk voor inwoners te verminderen;

Besluit:

Beslispunt 1 van het ontwerpraadsbesluit (BD 019) aan te vullen met de volgende tekst:

"Met dien bestanden dat:

a. *Programma 6 post PGB en uitkeringen in natura Jeugd wordt verlaagd met € 99.483,00*
b. *Het vrijgekomen bedrag ad hoog € 99.483,00 als gevolg van de verlaging van de lasten PGB Jeugd en Uitkeringen in natura Jeugd, in mindering wordt gebracht van de geraamde OZB-opbrengst.*

dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)

Status amendement

Het amendement A2614 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De motie is ingetrokken door de initiatiefnemer(s) op donderdag 12 november 2026.

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Fractie Franssen

Motie over overleg en maatwerk vóór verdere handhaving bij grasland

Motienummer	:	**M2607**
Kenmerk	:	G.26.03234
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Motie Theunissen en Ramakers over overleg en maatwerk vóór verdere handhaving bij grasland

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- het college op 15 oktober 2026 de brief ‘Informatie over uw percelen’ over het scheuren van grasland heeft verzonden, waarin herstel naar grasland wordt gevraagd en wordt gewaarschuwd dat een dwangsom van € 5.000 per hectare kan volgen als herstel uitblijft of opnieuw zonder vergunning wordt gescheurd;
- de brief onrust heeft veroorzaakt, de LLTB om overleg en uitstel heeft gevraagd en de reactietermijn van 1 november 2026 inmiddels is verstreken;

Overwegende dat:

- de raad bij de behandeling van de begroting 2027 richting geeft aan het beleid voor het buitengebied, agrarisch ondernemerschap en zorgvuldige handhaving;
- herstelmaatregelen grote gevolgen kunnen hebben voor de bedrijfsvoering en daarom een controleerbare onderbouwing en voldoende reactietijd vragen;
- bestrijding van erosie en wateroverlast van belang is, waarbij ook het eerdere grondgebruik en normale vruchtwisseling moeten worden meegewogen;
- betrokken agrariërs voldoende tijd moeten krijgen om perceelgegevens, vergunningen en teeltgeschiedenis te verzamelen en overleg te voeren, waarvoor een reactietermijn van ten minste zes weken, in overleg met de LLTB, passend is.

Verzoekt het college:

1. met de LLTB en betrokken agrariërs te overleggen, de datum van de schriftelijke kennisgeving en de reactietermijn in overleg met de LLTB vast te stellen en alle aangeschrevenen vanaf die kennisgeving ten minste zes weken reactietijd te bieden;
2. vóór verdere handhaving per perceel de feiten, toepasselijke regels en het eerdere gebruik te controleren, de mogelijkheden voor vergunningverlening, ontheffing of een uitzondering te beoordelen en de uitkomst schriftelijk aan de betrokken eigenaar of gebruiker toe te lichten;
3. verdere handhaving naar aanleiding van de brief gedurende deze beoordeling, voor zover juridisch mogelijk, aan te houden;

4. de raad binnen vier weken schriftelijk over de voortgang en vervolgaanpak te informeren, met een planning voor afronding van de beoordelingen;
5. vóór het opleggen van een last onder dwangsom de bevoegdheid, de overtreding, het overtrederschap en de herstelmaatregel per perceel deugdelijk te onderbouwen, met een haalbare hersteltermijn en een bedrag dat evenredig is aan de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking.

en gaat over tot de orde van de dag.

dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)
dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)

Status motie

De motie M2607 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De motie is aangehouden door de initiatiefnemer(s) op donderdag 12 november 2026.

Stemmen voor	:	…	Raadsleden van de fracties …
Stemmen tegen	:	…	Raadsleden van de fracties …

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over schrappen extra OZB-verhoging van 5%

Motienummer	:	**M2608**
Kenmerk	:	G.26.03263
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Motie Theunissen over schrappen extra OZB-verhoging van 5%

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- de raad al in 2025 om een overzicht van mogelijke besparingen vroeg en eerst wil zien wat de gemeente op haar eigen organisatie kan besparen voordat inwoners en ondernemers extra OZB betalen;
- de begroting 2027 uitgaat van een extra OZB-verhoging van 5%, naast de inflatiecorrectie van 2,9%;
- de volledige financiële uitwerking van het coalitieakkoord pas voor 25 februari 2027 is aangekondigd.

Overwegende dat:

- inwoners en ondernemers mogen verwachten dat het college eerst inzichtelijk maakt welke alternatieven voor een extra lastenverhoging beschikbaar zijn;
- het coalitieakkoord lastenverhogingen in principe aan de inflatie koppelt en voorschrijft uitgaven opnieuw op nut, noodzaak en maatschappelijk rendement te beoordelen;
- lastenverlichting een reële keuze is bij de besteding van beschikbare middelen;
- een structurele verlaging van belastinginkomsten moet worden voorzien van aantoonbare structurele dekking.

Verzoekt het college:

1. het voorstel voor de OZB-tarieven 2027 voor eigenaren van woningen en voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen zo uit te werken dat de vanaf 2027 begrote extra opbrengstverhoging van 5% vervalt, met behoud van de inflatiecorrectie van 2,9% voor 2027 en met compensatie van de algemene WOZ-waardeontwikkeling in de tarieven;
2. de lagere OZB-opbrengst, voor 2027 indicatief €233.000, structureel te dekken met concrete en uitvoerbare besparingen;
3. bij de uitwerking van die dekking onder meer de mogelijkheden voor vermindering van de meerkosten van externe inhuur bij vacatures te onderzoeken en ook andere concrete structurele besparingen te betrekken. Daarbij alleen aanvullende netto besparingen mee te rekenen en noodzakelijke dienstverlening en scholing te waarborgen;
4. het voorstel uiterlijk bij de behandeling van de belastingverordeningen voor 2027 aan de raad voor te leggen, met een bijbehorende begrotingswijziging en structurele verwerking in de meerjarenraming.

en gaat over tot de orde van de dag.

dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)

Status motie

De motie M2608 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De motie is een ontwerpversie. De gemeenteraad heeft hierover nog geen besluit genomen. Behandeling staat gepland op donderdag 12 november 2026.

Stemmen voor	:	…	Raadsleden van de fracties …
Stemmen tegen	:	…	Raadsleden van de fracties …

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over extra woningen in bestaande gebouwen

Motienummer	:	**M2609**
Kenmerk	:	G.26.03273
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Motie Theunissen over extra woningen in bestaande gebouwen

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- het coalitieakkoord inzet op hergebruik van leegstaande panden en op woningsplitsing;
- programma 8 van de ontwerpbegroting 2027 voorziet in advies aan initiatiefnemers en beoordeling van plannen voor hergebruik van lege of vrijkomende panden;
- de raad op 10 november 2022 met motie M2233 van Duijzings (Balans) c.s. unaniem om onderzoek vroeg naar woningen in leegstaande agrarische gebouwen;
- de raad op 3 juni 2026 aan de Bommerigerweg 8 en 8A, aan de zuidrand van de kern Mechelen, twee extra woningen mogelijk maakte, één in de zorgruimte en één in de rundveestal (OG 091);
- de ambities voor meer woningen, doorstroming van ouderen en het omzetten van landbouwgrond naar groen vragen om een gemeente die met initiatiefnemers meedenkt en actief zoekt naar wat wél mogelijk is.

Overwegende dat:

- een verdieping boven een winkel, een voormalig kantoor of een schoolgebouw ruimte kan bieden voor woningen. Dat geldt ook voor gebouwen op een erf dat in gebruik blijft;
- woningen moeten passen bij de plek en het landschap en omliggende ondernemers hun bedrijf moeten kunnen blijven uitoefenen;
- een eigenaar duidelijkheid nodig heeft voordat hij in de uitwerking van een plan investeert.

Verzoekt het college:

1. plannen voor extra permanente woningen in bestaande gebouwen of delen daarvan te beoordelen, ook bij woningsplitsing. Het college nodigt nieuwe initiatiefnemers uit en benadert rechtstreeks wie zich eerder meldde, ook als een aanvraag uitbleef;
2. als een agrariër gebouwen op zijn erf wil verbouwen tot woningen en landbouwgrond wil omzetten naar groen, beide onderdelen samen met de eigenaar te beoordelen;
3. iedere initiatiefnemer na het gesprek schriftelijk te antwoorden. Is het plan haalbaar, dan vermeldt het college de voorwaarden en spreekt het de volgende stap af. Kan het plan niet verder, dan noemt het de regel of omstandigheid die het belemmert;
4. de raad uiterlijk 31 maart 2027 te melden hoeveel plannen zijn besproken, hoeveel extra woningen de initiatiefnemers beogen, hoeveel van hen schriftelijk antwoord kregen en bij hoeveel plannen een vervolgstap is afgesproken. Bij vastgelopen plannen geeft het

college de reden. Kan de raad de belemmering wegnemen, dan legt het college een voorstel voor.

en gaat over tot de orde van de dag.

dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)

Status motie

De motie M2609 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De motie is aangehouden door de initiatiefnemer(s) op donderdag 12 november 2026.

Stemmen voor	:	…	Raadsleden van de fracties …
Stemmen tegen	:	…	Raadsleden van de fracties …

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over financiële sturing door de raad 2.0

Motienummer	:	**M2610**
Kenmerk	:	G.26.03282
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Motie Van der Laan cs. over financiële sturing door de raad 2.0

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- Er sinds 2021 meerdere trajecten zijn geïnitieerd die ten doel hadden om de kwaliteit van de P&C producten te verbeteren;
- Op voorstel van het college van burgemeester en wethouders bij de begrotingsbehandeling van 13 november 2024 besloten werd “direct na vaststelling van de programmabegroting 2025 te starten met het proces van de begroting 2026 om de gemeentefinanciën toekomstbestendiger te maken vanaf het begrotingsjaar 2026”.
- Het college op 25 juni 2025 zelfstandig en zonder overleg geen directe noodzaak meer zag om het traject met de raadswerkgroep begroting te continueren.
- De raad op 13 november 2025 unaniem de motie M2528 ‘financiële sturing door de raad’ werd aangenomen, waarin het college onder andere werd gevraagd bezuinigingsvoorstellen uit te werken.
- De raad daarnaast amendement A2511 unaniem aannam, waarmee het college werd opgedragen een inventarisatie van alle structurele uitgaven in kaart te brengen, wat betreft maatschappelijke kosten, bezuinigingsopbrengsten en praktische beperkingen op de realisatie van eventuele bezuinigingen voor het begrotingsjaar 2027 en verder zodat de raad hierin tijdig keuzes kunnen maken voor de begroting 2027 en verder.
- Het college in een memo van 20 oktober 2026 erkent dat de door de raad gevraagde informatie niet is opgeleverd.
- De provinciaal toezichthouder op 18 december 2025 aan de raad heeft bericht de uitvoering van de aangenomen motie met belangstelling te zullen volgen.

Overwegende dat:

- In het Presidium meerdere keren verzocht is om de gevraagde informatie tijdig op te leveren, waarbij de datum van 1 april 2026 is genoemd.
- De genoemde argumenten (memo 20 oktober 2026) om de gevraagde informatie niet op te leveren (verkiezingen, lopende coalitieonderhandelingen, beperkte opbrengst van de sessies met de raad, e.d.) geen rechtvaardiging zijn om de unanieme raadsopdracht niet uit te voeren.
- Het richting de provinciaal toezichthouder en gelet op de door de provincie afgegeven waarschuwingen niet passend is dat de door de raad gevraagde informatie niet is opgeleverd.

- De raad hierdoor niet of onvoldoende in staat is gesteld eventuele structurele bezuinigingsvoorstellen zorgvuldig en integraal af te wegen.

Spreekt uit

1. Dat de gemeenteraad nog altijd behoefte heeft aan de uitvoering van motie M2528 en amendement A2511 en verwacht dat het college de komende maanden alsnog de gevraagde informatie opstelt.
2. Dat een raadswerkgroep financiën met ambtelijke ondersteuning van de griffier de oplevering van de gevraagde informatie gaat monitoren.

Draagt de griffier op

1. Voor het Presidium van 11 januari 2027 een Plan van Aanpak uit te werken waarmee de werkgroep en de raad:
    a. Alsnog de gevraagde informatie uit amendement A2511 en motie M2528 ontvangen.
    b. Alsnog uiterlijk bij de behandeling van de Kaderbrief 2028 in positie worden gebracht kaders te stellen en/of richting mee te geven voor het opstellen van de begroting 2028.
    c. Over de voortgang terugkoppeling te geven aan het Presidium.

Verzoekt het college

1. Maximale medewerking te verlenen aan de uitvoering van het door het Presidium vast te stellen Plan van Aanpak.
2. Zo spoedig mogelijk te starten met het opstellen van de gevraagde informatie zoals gevraagd in amendement A2511 en motie M2528.

en gaat over tot de orde van de dag.

mw. I. van der Laan (DOE’22)
dhr. mr. J.I.A.A. Cremers (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)
dhr. ir. R.M.W. Nijssen, MEM (PRO Gulpen-Wittem)
dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)
dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)

Status motie

De motie M2610 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De motie is een ontwerpversie. De gemeenteraad heeft hierover nog geen besluit genomen. Behandeling staat gepland op donderdag 12 november 2026.

Stemmen voor	:	…	Raadsleden van de fracties …
Stemmen tegen	:	…	Raadsleden van de fracties …

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over kaders herinrichting Sophianumterrein 2.0

1e gewijzigde versie

Motienummer	:	**M2611**
Kenmerk	:	G.26.03319
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Motie Van der Laan en Brandsma over kaders herinrichting Sophianumterrein 2.0

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- De raad op 23 februari 2022 het Ontwikkelingsplan Sophianum “Van wens naar realiteit” heeft aangenomen, waarbij besloten werd de haalbaarheid van deelname Porthos te onderzoeken en een investeringskrediet van € 565.000 beschikbaar te stellen.
- Vorige colleges er sinds 2022 niet in zijn geslaagd tot een daadwerkelijke invulling van het Sophianum terrein Nijswiller te komen;
- DOE’22 op 18 december 2025 een motie (M2531) heeft ingediend over de Herinrichting Sophianum terrein Nijswiller waarin een aantal kaders werden benoemd;
- Deze motie is aangehouden vanwege een toezegging van de portefeuillehouder.

Overwegende dat:

- De inwoners van Nijswiller nog steeds met smart wachten op een mooie invulling van het Sophianum terrein Nijswiller.
- Er een raadsvoorstel Ontwikkelscenario’s voormalig Sophianum Nijswiller staat gepland in februari 2027.
- De raad aan zet is om kaders voor de herinrichting van het Sophianum-terrein op te stellen.

Verzoekt het college:

1. Binnen de ontwikkelscenario’s Sophianum Nijswiller in elk geval de volgende kaders te hanteren:
   a. realisatie levensloopbestendige (senioren-) appartementen en/of;
   b. realisatie van woon-zorgcombinaties en/of;
   c. starterswoningen;
   d. het aantal sociale huurwoningen minimaal conform wettelijke norm (momenteel 30%);
   e. eventueel een terrein voor tiny houses;
   f. onderzoek op aanvulling met buurtvoorzieningen
2. Opstellen van een projectplan met harde data en beslismomenten waarbij er voor de raad nog iets te beslissen valt.

3. In de bouw te streven naar zoveel mogelijk biobased en energieneutraal bouwen.
4. Hergebruik van het gebouw in plaats van sloop
5. Ontwikkeling en realisatie moet kostenneutraal zijn voor de gemeente

en gaat over tot de orde van de dag.

mw. I. van der Laan (DOE'22)

Status motie

De motie M2611 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De motie is aangehouden door de initiatiefnemer(s) op donderdag 12 november 2026.

Stemmen voor	:	…	Raadsleden van de fracties …
Stemmen tegen	:	…	Raadsleden van de fracties …

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over verkeersveiligheid en straatraces

Motienummer	:	**M2612**
Kenmerk	:	G.26.03320
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Motie Theunissen over verkeersveiligheid en straatraces

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- de begroting 2027 binnen programma 2 inzet op een verkeersveilig wegennet, verkeersleefbaarheid en veilige school-thuisroutes;
- de begroting voorziet in uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit en instandhouding van het basisverkeersmeetnetwerk;
- een gerichte aanpak van snelheidsovertredingen, gevaarlijk rijgedrag en straatraces bijdraagt aan deze doelstellingen.

Overwegende dat:

- te hard rijden en straatraces de veiligheid van weggebruikers en omwonenden in gevaar brengen en de leefbaarheid aantasten;
- een effectieve aanpak vraagt om een combinatie van passende weginrichting, preventie en gerichte handhaving;
- maatregelen moeten aansluiten op de omstandigheden per weg en rekening moeten houden met fietsers, voetgangers, bereikbaarheid en de aanrijdtijden van hulpdiensten;
- bestaande meetgegevens en ervaringen van inwoners kunnen helpen om risicolocaties en risicotijden gericht vast te stellen.

Verzoekt het college:

1. binnen de uitvoering van programma 2 een gemeentebrede aanpak van snelheidsovertredingen, gevaarlijk rijgedrag en straatraces uit te werken voor zowel gemeentelijke als provinciale wegen, met expliciete aandacht voor onder meer de Terpoorterweg te Epen en de Heijenratherweg te Slenaken;
2. daarbij voor wegen in gemeentelijk beheer zelf passende maatregelen uit te werken en voor provinciale wegen hierover afspraken te maken met de provincie Limburg als wegbeheerder;
3. samen met de politie en betrokken wegbeheerders de risicolocaties en risicotijden in kaart te brengen, daarbij bestaande verkeersmetingen en meldingen te benutten en waar nodig aanvullende metingen uit te voeren, ook in de avond- en nachtelijke uren;

4. voor handhaving en maatregelen de volgende acties te ondernemen:
    a. de politie te verzoeken om gerichte handhaving op risicolocaties en risicotijden, in het bijzonder tegen straatraces, daarbij waar nodig het Openbaar Ministerie te betrekken en de raad te informeren over de reactie en gemaakte afspraken;
    b. passende maatregelen te onderzoeken, zoals snelheidsdisplays, markering, aanpassing van de weginrichting en tijdelijke pilots.
5. omwonenden en andere betrokken weggebruikers vroegtijdig te betrekken bij het bepalen van knelpunten en passende maatregelen, en uitvoerbare maatregelen tegen urgente risico's zo spoedig mogelijk op te pakken;
6. bestaande capaciteit, gegevens en beschikbare budgetten zoveel mogelijk te benutten en voor eventueel benodigde aanvullende middelen vooraf een onderbouwd dekkingsvoorstel aan de raad voor te leggen;
7. de raad vóór het zomerreces van 2027 te informeren over de bevindingen, getroffen maatregelen en verdere aanpak, inclusief planning, verantwoordelijkheden en kosten.

en gaat over tot de orde van de dag.

dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)

Status motie

De motie M2612 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De motie is ingetrokken door de initiatiefnemer(s) op donderdag 12 november 2026.

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Fractie Franssen

Motie over slimmer werken en structureel besparen op personele lasten

Motienummer	:	**M2613**
Kenmerk	:	G.26.03322
Zaakdossier	:	IB.26.0339
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Motie Ramakers over slimmer werken en structureel besparen op personele lasten

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

gelezen het voorstel ‘Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028–2030’;

Constaterende dat:

- het college in de begroting 2027 aangeeft werkprocessen verder te willen optimaliseren, de mogelijkheden van artificiële intelligentie (AI) te onderzoeken en samenwerking met andere gemeenten te zoeken;
- bij de invoering van het nieuwe digitale zaaksysteem werkprocessen opnieuw worden bekeken, waar nodig worden vereenvoudigd en beter op elkaar worden afgestemd;
- het college aangeeft voortdurend te beoordelen of besparingen op personele lasten mogelijk zijn, rekening houdend met wettelijke taken, een gezonde werkdruk, lopende projecten en de ambities van de raad;

Overwegende dat:

- zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld vraagt om het actief onderzoeken en benutten van mogelijkheden om gemeentelijke werkzaamheden doelmatiger en tegen lagere kosten uit te voeren;
- vereenvoudiging van taken en werkprocessen, verregaande automatisering, verantwoorde inzet van AI en verdergaande samenwerking met andere gemeenten daarbij mogelijke oplossingsrichtingen zijn;
- het doel is door slimmer organiseren de benodigde personele inzet en bijbehorende kosten te verminderen, en niet hetzelfde werk zonder aanpassingen over minder medewerkers te verdelen;
- een gefaseerde aanpak ruimte biedt voor zorgvuldige voorbereiding, scholing, herplaatsing en het benutten van natuurlijk verloop;
- wettelijke taken, toegankelijke en kwalitatief goede dienstverlening en een verantwoorde werkdruk moeten worden geborgd;
- een besparing volgens het voorgestelde cumulatieve besparingspad, uitgaande van de in technische vraag G35 genoemde totale loonsom van € 12.877.112, indicatief zou neerkomen op:
  • circa € 129.000 op jaarbasis in 2028 bij 1% besparing;
  • circa € 386.000 op jaarbasis in 2029 bij 3% besparing;
  • circa € 644.000 op jaarbasis vanaf 2030 bij 5% besparing;

waarbij deze bedragen zijn uitgedrukt op prijsniveau 2027 en de exacte financiële grondslag nog door het college moet worden bevestigd;
- een concreet besparingspad nodig is om vanaf de begroting 2028 zichtbare resultaten te bereiken en de voortgang jaarlijks te kunnen beoordelen;
- het college ruimte moet krijgen om passende maatregelen te kiezen en een besparingsdoel van 5% geen plafond hoeft te zijn wanneer verdergaande besparingen verantwoord mogelijk blijken;

Verzoekt het college:

1. Te onderzoeken hoe een structurele nettobesparing op de personele lasten kan worden gerealiseerd, met als uitgangspunt het volgende cumulatieve besparingspad:
   • 1% in 2028;
   • 3% in 2029;
   • ten minste 5% vanaf 2030;
   waarbij ieder percentage de totale jaarlijkse besparing ten opzichte van dezelfde uitgangssituatie weergeeft en de percentages niet bij elkaar worden opgeteld;

2. De besparing te berekenen ten opzichte van de personele lasten uit de begroting 2027, jaarlijks aangepast voor algemene loon- en cao-ontwikkelingen, en in het uitvoeringsplan duidelijk vast te leggen welke personele lasten onder de doelstelling vallen en hoe de besparing wordt berekend;

3. Een concreet uitvoeringsplan op te stellen, waarbij het college ruimte krijgt voor de keuze van maatregelen en onder meer kan denken aan vereenvoudiging van taken en werkprocessen, automatisering, verantwoorde inzet van AI en verdergaande samenwerking met andere gemeenten;

4. In dit uitvoeringsplan inzichtelijk te maken:
   a. welke maatregelen worden voorgesteld en wanneer deze kunnen worden uitgevoerd;
   b. welke structurele nettobesparingen daarmee worden bereikt;
   c. welke eenmalige investerings- en transitiekosten nodig zijn;
   d. welke gevolgen en risico’s ontstaan voor wettelijke taken, dienstverlening en werkdruk;
   e. welke eventuele keuzes over gemeentelijke taken en ambities afzonderlijk aan de raad moeten worden voorgelegd;
   f. of en onder welke voorwaarden een verdergaande besparing dan 5% mogelijk is;

5. De uitkomsten van het onderzoek en het uitvoeringsplan tijdig vóór de behandeling van de begroting 2028 aan de raad voor te leggen, met voorstellen om de besparingen herkenbaar in de begroting 2028 en de meerjarenraming te verwerken;

6. Alleen aantoonbare verlagingen van de structurele nettolasten als financiële besparing mee te rekenen, waarbij:
   a. eventuele extra structurele kosten voor inhuur, uitbesteding, samenwerking, AI en automatisering op de besparing in mindering worden gebracht;
   b. reeds in de begroting en meerjarenraming verwerkte besparingen niet opnieuw worden meegeteld;
   c. vrijgespeelde personeelsuren zonder verlaging van uitgaven niet als financiële besparing worden aangemerkt;

7. Bij de uitwerking wettelijke taken, toegankelijke en kwalitatief goede dienstverlening en een verantwoorde werkdruk te borgen, en de uitvoering bij voorkeur vorm te geven via natuurlijk verloop, herplaatsing en scholing, met betrokkenheid van medewerkers en de ondernemingsraad;

8. Indien het voorgestelde besparingspad naar het oordeel van het college niet volledig verantwoord haalbaar is, dit concreet te onderbouwen en alternatieve maatregelen en noodzakelijke politieke keuzes aan de raad voor te leggen;
9. Vervolgens bij iedere begroting en jaarrekening afzonderlijk te rapporteren over het beoogde en gerealiseerde besparingspercentage, de bijbehorende eurobedragen en de gevolgen voor dienstverlening en werkdruk.

en gaat over tot de orde van de dag.

dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)

Toelichting

Deze motie vraagt om onderzoek en een uitvoeringsplan voor een slimmere en doelmatigere gemeentelijke organisatie. De raad geeft het gewenste financiële resultaat en het tijdpad aan; het college krijgt ruimte om passende maatregelen uit te werken.

De voorgestelde besparingen lopen op van 1% in 2028 tot ten minste 5% vanaf 2030. De percentages worden berekend ten opzichte van de personele lasten uit de begroting 2027, aangepast voor algemene loon- en cao-ontwikkelingen. Daarmee gaat het om een besparing ten opzichte van de geïndexeerde uitgangssituatie, niet om het zonder indexatie bevriezen of verlagen van het personeelsbudget.

De eurobedragen in de overwegingen geven uitsluitend een indicatie van de financiële betekenis op prijsniveau 2027. Het college moet de exacte grondslag en de daadwerkelijk realiseerbare nettobesparingen in het uitvoeringsplan onderbouwen.

Status motie

De motie M2613 is gekoppeld aan agendapunt 7 over BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De motie is aangehouden door de initiatiefnemer(s) op donderdag 12 november 2026.

Stemmen voor	:	…	Raadsleden van de fracties …
Stemmen tegen	:	…	Raadsleden van de fracties …

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Bijdrage PRO Gulpen-Wittem Begroting 2027

Voorzitter,

PRO Gulpen-Wittem verdeelt haar bijdrage in 3 hoofdstukken. Te weten: Begroting, projecten en vervolgens moties en amendementen.

Ik trap af met de begroting.

Vandaag bespreken we de beleidsarme begroting 2027. Tijdens de commissievergadering is daar al het nodige over gezegd. Het vorige college heeft ons hierover op 24 juni geïnformeerd.

De meerjarenbegroting oogt positief, maar het structurele overschot voor 2027 bedraagt slechts € 80.402. Dat biedt weinig ruimte voor tegenvallers. Bovendien zijn de financiële gevolgen van grote projecten, waaronder Eys, Wijlre-Oost en -West, het voormalige Sophianum en sportvoorzieningen, nog niet volledig in beeld. Na de stevige waarschuwing van de provincie bij de vorige begroting moeten we ons niet rijk rekenen.

Wij verzoeken het college de begroting volgend jaar één of twee weken eerder ter vaststelling aan de raad voor te leggen, zoals bij veel buurgemeenten al gebruikelijk is.
Wat is daarvoor nodig?

Voor PRO staan eerlijk, duurzaam en sociaal beleid centraal. Wij herkennen die uitgangspunten in het coalitieakkoord Dichtbij, Duurzaam, Daadkrachtig. Maar uiteindelijk telt wat onze inwoners ervan merken.

Omdat de financiële vertaling van het coalitieakkoord pas bij de eerste begrotingswijziging in februari 2027 volgt, benoemen wij nu onze prioriteiten.

Wonen blijft een van onze grootste uitdagingen. Jongeren moeten in hun dorp kunnen blijven en ouderen moeten kunnen doorstromen naar passende woningen. Dat vraagt om concrete keuzes.

Maar een fijne gemeente om in te wonen gaat over meer dan alleen een dak boven je hoofd. Het gaat ook over bestaanszekerheid, over mee kunnen doen en over de zekerheid dat er hulp beschikbaar is wanneer dat nodig is. Armoede, eenzaamheid en de toegankelijkheid van zorg blijven belangrijke aandachtspunten. PRO wil een gemeente waarin niemand buiten de boot valt en waarin we oog hebben voor mensen die het

moeilijk hebben. Een sociale gemeente herken je immers aan de manier waarop zij omgaat met haar meest kwetsbare inwoners. We lezen in de begroting dat u inzet op preventie, bewegen etc. Kortom, onze gemeente heeft een groot voorzieningen aanbod voor diverse doelgroepen. Toch horen wij van inwoners dat dit aanbod lang niet altijd bekend of vindbaar is. **Wat gaat u er aan doen** om dit aanbod beter bekend te maken bij de inwoners?

Voorzitter, ons vijfsterrenlandschap is een groot kapitaal. Het trekt bezoekers en bepaalt onze leefomgeving, maar vraagt ook om bescherming en toekomstgerichte keuzes.

Voor PRO betekent dit dat we serieus werk moeten maken van biodiversiteit, duurzaam grondgebruik, klimaatadaptatie en het ondersteunen van natuurinclusieve landbouw. Ook vergroening, goed waterbeheer, energiebesparing en het verduurzamen van woningen verdienen concrete aandacht. **Welke stappen denkt het college daarin te gaan zetten?**

En natuurlijk is ook toerisme belangrijk voor onze lokale economie, maar het moet wel passen binnen de draagkracht van onze dorpen en ons landschap. We moeten voorkomen dat juist datgene wat onze gemeente zo aantrekkelijk maakt, onder druk komt te staan.
Vraag: Hoe denkt het college daar de balans in te kunnen houden ?

Ook onze dorpen verdienen die aandacht. Verenigingen, vrijwilligers, cultuur, sportvoorzieningen en gemeenschapshuizen vormen het hart van onze kernen. Zij brengen mensen samen. Dat moeten we koesteren.

Daarom hechten wij aan een toekomstbestendig en betaalbaar accommodatiebeleid. We moeten goed kijken welke voorzieningen nodig zijn, hoe we die in stand kunnen houden en welke investeringen daarbij horen. Ook verkeersveiligheid, veilige schoolroutes en een goede bereikbaarheid van onze kernen mogen daarbij niet ontbreken. Voor PRO gaat leefbaarheid niet alleen over gebouwen en voorzieningen, maar vooral over de mensen die er gebruik van maken.

Een open en betrouwbare overheid is voor PRO van groot belang. Dat vraagt om een zorgvuldige manier van samenwerken tussen gemeente en inwoners. De jongerenraad, burgerparticipatie en het uitdaagrecht bieden daarvoor mogelijkheden

Voorzitter, deze ambities vragen om financiële keuzes. PRO wil zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld. Een sluitende begroting moet ook op langere termijn verantwoord zijn.

Bij grote projecten zijn realistische kostenramingen, inzicht in risico’s en heldere prioriteiten nodig. Wat betekenen investeringen in woningbouw, accommodaties en gebiedsontwikkeling voor de komende jaren?

En dat brengt ons bij een concreet onderdeel van het raadsvoorstel dat onze aandacht heeft getrokken. Er wordt ons gevraagd twee niet-onaanzienlijke kredieten beschikbaar te stellen voor onderdelen van strooiwagens.

Tijdens het recente raadsbezoek aan de werkplaats van Rd4 zagen we naast vuilniswagens ook veegwagens, sneeuwschuivers en zoutstrooiers.

Sommige andere deelnemende gemeenten organiseren het schoonhouden van wegen en de gladheidsbestrijding gezamenlijk via Rd4. Dat is reden om ook onze werkwijze kritisch te bekijken.

Daarom vragen wij het college of het bereid is de raad begin 2027 te informeren over de huidige kosten en de mogelijke alternatieven voor het schoonhouden en sneeuw- en ijsvrij maken van onze wegen. Niet omdat wij op voorhand vinden dat het anders moet, maar omdat we willen weten of het anders, slimmer of misschien voordeliger kan. Juist bij het besteden van gemeenschapsgeld hoort het dat we zulke mogelijkheden serieus onderzoeken.

Voorzitter, afrondend: een begroting is meer dan een verzameling cijfers. Zij moet laten zien welke keuzes we maken en wat inwoners daarvan mogen verwachten.

Niet alles kan tegelijk. Juist daarom moeten we prioriteiten stellen en daar open over zijn.

Wij zien de verdere uitwerking van het coalitieakkoord dan ook met belangstelling tegemoet en zullen het college de komende jaren niet alleen beoordelen op de uitgesproken ambities, maar vooral op de resultaten. Want dichtbij, duurzaam en daadkrachtig moet niet alleen de titel van een coalitieakkoord zijn. Het moet zichtbaar worden in wat we samen voor Gulpen-Wittem bereiken.

PROJECTEN

Gulpen-Wittem heeft nog steeds geen omgevingsvisie vastgesteld en behoort daarmee tot de traagste gemeenten van Nederland.

Door de deadline van 1 januari 2027 moet een nieuwe gemeenteraad nu onder grote tijdsdruk besluiten.

Deze traagheid veroorzaakt meteen alweer tijdnood bij de volgende, nog belangrijkere stap: het vaststellen van omgevingsplannen. Daarop wachten inwoners en ondernemers al jaren met smart, want die raken aan hun dagelijks leven: wie wordt beschermd tegen wassend water (en wie niet?) en waar mag ik gewasbeschermingsmiddelen inzetten (en waar niet?). **Welke inspanningen gaat het college doen** om de omgevingsplannen tijdig (dat wil zeggen ruim vóór 31 december 2031) rond te hebben?

Ook andere dossiers slepen voort, zoals de vaststelling van ons volkshuisvestelijk beleid, dat telkens en steeds weer met dezelfde argumenten wordt uitgesteld.

Voorzitter, wat veroorzaakt dat Gulpen-Wittem moeite heeft om complexe dossiers zoals de omgevingsvisie en het volkshuisvestelijk beleid tot een goed einde te brengen? **Wat heeft u nodig** van de gemeenteraad om vlotter tot besluitvorming te komen?

MOTIES EN AMENDEMENTEN

Voorzitter: Ik begin, net als bij de stemming straks, met de amendementen.

Amendement Schoeren inzake Jeugdfonds Sport Cultuur. Dat klinkt sympathiek. Wij horen graag de reactie van de wethouder.

Het amendement-Ramakers over een toekomstbestendige Hubertusmarkt raakt een onderwerp waarover al vaker is gesproken. We wachten de reactie van de portefeuillehouder af.

Amendement Ramakers over eigen waarden. Tijdens en op de dag voorafgaand aan de laatste Hubertusmarkt hebben we allemaal weer eens de uitstraling gezien die het Cittaslow predikaat met zich meebrengt. We wachten de beantwoording van de portefeuillehouder af en reageren dan verder in 2e termijn.

Dan de moties.

VVD en Fractie Franssen hebben een motie ingediend in reactie op een brief die gestuurd is aan akkerbouwende agrariërs. PRO beoordeelt die brief als streng doch rechtvaardig.

Wat PRO betreft had het college jaren geleden al moeten optreden tegen het scheuren van grasland op kwetsbare hellingen. De stelling dat agrariërs daartoe door wetgeving worden gedwongen omdat grond na vijf jaar permanent grasland wordt, klopt niet: het scheuren van grasland op kwetsbare hellingen en in Natura 2000-gebied is al sinds 2009 verboden.

Gescheurd grasland veroorzaakt erosie, zeker wanneer met de helling mee wordt gepoot en gezaaid, gerooid en geoogst. Op de landbouwschool leerden we toch juist dat we de grond langs de hoogtelijnen moeten bewerken?

Onze politieke vraag is dus:

Minder dan 5 jaar geleden werd de Ruilverkavelingsweg tussen Wijlre en Ubachsberg opgeleverd. Onderdeel van dit project was de aanleg van meerdere grote waterbuffers.

> Is het waar dat deze buffers sinds de oplevering al twee keer moesten worden leeg gebaggerd vanwege alle van de helling afgestroomde modder en keien?
>
> Wat waren hiervan de kosten en wie heeft deze betaald: het waterschap, de gemeente of de ondernemers die de schade veroorzaakten?

Wat opvalt is dat de helling ten noorden van de Ruilverkavelingsweg wél bedekt is met blijvend grasland, doorzoomd met graften en struwelen. Deze helling ligt op het grondgebied van Voerendaal. PRO heeft daarom de indruk dat deze buurgemeente, anders dan Gulpen-Wittem, zijn handhaving wél al jarenlang voor elkaar heeft.

Gulpen-Wittem heeft een aantrekkelijk dalenlandschap, ook wel bocage genoemd. Jaarlijks overnachten hier honderdduizenden gasten en ontvangen we nog veel meer dagbezoekers.

Toerisme is onze belangrijkste economische sector. De landbouw is ook belangrijk, maar het dalenlandschap stelt grenzen.

Wanneer agrarische ondernemers erosie veroorzaken, tasten zij daarmee op lange termijn het toeristisch verdienmodel aan. Dit, voorzitter, is nu zo'n spanningsveld dat we in de omgevingsvisie willen adresseren. PRO is benieuwd of dit - in december vast te stellen - document voldoende basis biedt om hierop de komende jaren voortvarend uitvoeringsbeleid te kunnen ontwikkelen.

Dan de VVD motie, die oproept om de eerder ingevoerde 5% OZB verhoging met ingang van 2027 weer te schrappen. Het zal geen verrassing zijn dat de fractie PRO dit geen goed idee vindt omdat het een gat slaat in deze begroting en in de meerjarenraming. Bovendien zal de provincie dan net als vorig jaar bij ons op de stoep staan om ons tot de orde te roepen.

Ik pak nu eerst even de motie over financiële sturing door de raad versie 2.0. Deze is raadsbreed ingediend en die steunen wij dus vanzelfsprekend. Ooit begonnen als een wens van PRO is dit project nog steeds niet voltooid. Wij vertrouwen erop dat we nu eindelijk met elkaar tot zaken gaan komen: om keuzes te kunnen maken is het nodig alternatieve bezuinigingsmogelijkheden op een rijtje te krijgen met de daaraan verbonden besparingen. Sterker nog: idealiter krijgen we ook zicht op inkomstenbronnen met de daaraan verbonden opbrengsten.

De VVD dient een motie in over extra woningen in bestaande gebouwen. PRO herkent de ideeën en vindt de motie sympathiek. Wij vinden het mooi dat de heer Theunissen inspiratie put uit ons coalitieakkoord en we horen graag de reactie van de wethouder.

DOE’22 dient een motie in over kaders voor de herinrichting van het Sophianum terrein in Nijswiller. Over dit dossier wordt al heel lang gesproken. We horen graag de reactie van het college.

We gaan verder met de VVD motie over verkeersveiligheid en straatraces. PRO verwelkomt deze aandacht voor een probleem dat wij al jaar en dag aan de orde stellen. Wij hopen echter dat niet alleen de excessen worden geadresseerd, zoals nachtelijke straatraces, maar ook de dag-dagelijkse snelheidsovertredingen en andere ongewenste

verkeers-gedragingen. Daarnaast denken wij dat de provinciale component zoals benoemd in beslispunten 1 en 2 eerst verder moet worden uitgewerkt, alvorens tot stemming te kunnen overgaan.

Tja, voorzitter, dan tenslotte ook de motie van de heer Ramakers over slimmer werken … Artificieel opgewekte klanken van klinkende munten. Ik heb daar geen verstand van, dus ik hoop u wel?

Fractie Franssen

Algemene Beschouwingen
Donderdag 12 november 2026

1. Inleiding

Voorzitter,

Hier staan we dan, midden in de vernieuwde bestuurscultuur. De politieke frisse wind waait ons door de haren.

Vandaag houden wij onze algemene beschouwingen en bespreken wij de begroting voor 2027 en de meerjarenraming voor 2028 tot en met 2030.

Een beleidsarme begroting dit keer. Beleidsarm, maar wél met een lastenverzwaring voor onze inwoners. De financiële uitwerking van de plannen van het college volgt pas in februari, bij de eerste begrotingswijziging.

Bij de start van deze raadsperiode hebben wij aangegeven ons constructief op te stellen en vanuit vertrouwen te beginnen. Die houding staat nog steeds. Wij respecteren de besluiten van deze raad, ook wanneer wij zelf een andere keuze zouden hebben gemaakt. Maar voorzitter, het college maakt het ons niet altijd gemakkelijk om dat vertrouwen vast te houden. Het wordt op de proef gesteld.

Bij onze vragen over hoe het bewateren van sportvelden in zo'n korte tijd ongeveer een ton kon kosten, kregen wij geen concrete kostenvergelijking. Het antwoord was dat herstel van de velden duurder zou zijn geweest. Daar moesten wij het mee doen. Waarop die afweging is gebaseerd, of alternatieven zijn onderzocht en wat die zouden hebben gekost, weten wij dus niet. Wij vragen niet om de velden te laten verdrogen. Wij vragen om een onderbouwde keuze over gemeenschapsgeld.

Ook bij de opvang van asielzoekers wilden wij de enorme onrust onder inwoners helpen wegnemen door ruimte te vragen voor participatie. Wij kregen te horen dat daarvoor simpelweg geen tijd was. En door ons en de VVD ingediende moties werden ontraden en weggestemd. Nu lezen we in de RIB van 10 november dat participatie al gestart is, en dat o.a. inzicht in de zorgen bij inwoners daarvan een doel is. Precies dat waar wij in motie M2606 om vroegen. **[1] Is er nu dan toch ruimte voor participatie, en is onze motie onterecht ontraden?** Of **[2] Is er hier sprake van andere opvang, en loopt de noodopvang waarbij participatie onmogelijk is parallel hieraan door? [3] En hoe verhoudt die planning zich tot de eerdergenoemde datum van 30 december, waarop de opvang geregeld moest zijn? [4] Is die datum nog steeds een harde deadline of wordt de nieuwe deadline samen met het nieuwe plan ingediend?** Voorzitter, dat deze vragen bij ons leven, onderstreept de behoefte aan heldere antwoorden.

Dan de Hubertusmarkt. Al jaren vraagt de raad om meer grip op de kosten en een eerlijkere verdeling van baten en lasten. Toch blijft de uitvoering van die opdracht achter bij wat wij verwachten. En ook dit jaar kregen wij van de wethouder alweer een winstwaarschuwing: de markt zou niet representatief zijn geweest, omdat het kruispunt gesloten was en er aan de weg werd gewerkt.

Maar voorzitter, wat als het volgend jaar regent dat het giet? Als er het jaar daarna sneeuw ligt en wegen onbegaanbaar zijn? Of als het vriest dat het kraakt? **[5] Is er eigenlijk vooraf vastgelegd waaraan een representatieve Hubertusmarkt moet voldoen? [6] En wanneer hebben we voldoende informatie om een besluit te nemen?**

Constructief samenwerken vraagt iets van ons, maar ook iets van het college: onderbouwde antwoorden, duidelijkheid over de ruimte voor inwoners en uitvoering van de opdrachten van deze raad. Vertrouwen betekent niet dat wij geen vragen stellen. Het betekent dat wij erop moeten kunnen rekenen dat die vragen serieus worden beantwoord.

2. Een beleidsarme begroting, maar welke keuzes maken we nu?

Voorzitter, voor ons ligt een beleidsarme begroting. Pas in februari bespreken we bij de eerste begrotingswijziging de financiële uitwerking van de plannen van het college. **[7] Hebben die voorstellen dan al gevolgen voor de begroting van 2027, of richten zij zich op 2028 en verder? [8] En als het college in 2027 al nieuwe plannen wil uitvoeren, hoe worden die dan betaald, terwijl in de voorliggende beleidsarme begroting de extra OZB-verhoging van 5% al nodig wordt geacht?**

Die vraag is niet bedoeld om iedere nieuwe ambitie tegen te houden. Wij willen wel weten welke ruimte er is, welke keuzes het college maakt en welke rekening daarbij hoort. Een beleidsarme begroting mag niet betekenen dat we vandaag de lasten vaststellen en pas later het gesprek voeren over de volledige politieke koers.

Bij de technische beantwoording bevestigt het college dat voor de daar genoemde nieuwe activiteiten nog geen bedragen zijn opgenomen. Die komen, indien nodig, bij de eerste begrotingswijziging. **[9] Daarom vragen wij duidelijkheid over wat wij nu vaststellen en wat er later dan nog volgt.**

3. Eerst keuzes maken, niet automatisch de lasten verhogen

Voorzitter, vorig jaar hebben we de extra OZB-verhoging voor 2026 raadsbreed van tafel gehaald. In de voorliggende begroting keert die eerder voorziene verhoging vanaf 2027 terug. De vraag is nu of die, met de financiële inzichten van vandaag, nog steeds noodzakelijk is — en welke keuzes nodig zijn om haar alsnog te voorkomen.

De vorige wethouder heeft aangegeven dat het aan de nieuwe raad en het nieuwe college is om de begroting voor 2027 vorm te geven. **[10] Waarom heeft het huidige college de eerder voorziene extra OZB-verhoging van 5% dan overgenomen?** De vorige raad sprak immers de wens uit om te zoeken naar bezuinigingen in plaats van lastenverhogingen. Een doel dat, gezien de gezamenlijke motie, ook deze raad deelt. **[11] Welke concrete afweging heeft het college gemaakt om deze verhoging toch te handhaven?**

Wij dienen de motie financiële sturing door de raad 2.0 mede in. Daarmee willen wij alsnog de informatie ontvangen die nodig is om structurele uitgaven, maatschappelijke gevolgen en besparingsmogelijkheden naast elkaar te leggen. Niet om willekeurig met de kaasschaaf door de begroting te gaan, maar om echte keuzes te kunnen maken.

Wij willen kunnen onderscheiden wat noodzakelijk is, wat doelmatiger kan en wat de gemeente misschien niet meer zelf hoeft te doen. Daar hoort een college bij dat alternatieven uitwerkt en een raad die vervolgens zijn verantwoordelijkheid neemt.

Onze eigen voorstellen bieden concrete alternatieven voor lastenverhoging. Daarbij moeten we eerlijk blijven: een besparing die pas later wordt gerealiseerd, is niet vanzelf dekking voor 2027. En dezelfde besparing kunnen we niet twee keer uitgeven.

4. Slimmer werken: een concreet besparingspad

Voorzitter, daarom dienen wij de motie over slimmer werken en structureel besparen op personele lasten in.

Laat ik beginnen met wat wij niet voorstellen. Wij vragen niet om hetzelfde werk zonder aanpassingen over minder medewerkers te verdelen. Wij vragen ook niet om een papieren besparing die vervolgens weer verdwijnt in extra externe inhuur.

Wij vragen om onderzoek en een uitvoeringsplan voor een organisatie die haar werk slimmer kan doen. Door taken en processen te vereenvoudigen. Door automatisering waar dat verantwoord en effectief is. Door de mogelijkheden van AI zorgvuldig te benutten. En door verdergaande samenwerking met andere gemeenten te onderzoeken.

De invoering van een nieuw zaaksysteem en het opnieuw bekijken van werkprocessen bieden een aanleiding om niet alleen over verbetering te praten, maar ook meetbare resultaten na te streven.

Onze motie geeft daarvoor een gefaseerd financieel uitgangspunt: 1% structurele nettobesparing in 2028, 3% in 2029 en ten minste 5% vanaf 2030. Die percentages zijn cumulatief ten opzichte van dezelfde uitgangssituatie; ze worden dus niet bij elkaar opgeteld.

De ambities in het coalitieakkoord en de begroting zijn helder: slimmer werken, processen vereenvoudigen, digitalisering en AI benutten en meer samenwerken met andere gemeenten. **[12] Is het college het met ons eens dat onze motie deze ambities vertaalt naar concrete, meetbare financiële resultaten?**

Volgens onze berekening kan dit vanaf 2030 ongeveer € 644.000 per jaar besparen, gerekend met de prijzen van 2027. Het college moet nog nagaan of de berekening klopt en of die besparing haalbaar is.

Wij vragen nadrukkelijk om nettobesparingen. Extra kosten voor software, samenwerking, uitbesteding of inhuur moeten daarvan worden afgetrokken. Vrijgespeelde uren zonder lagere uitgaven tellen niet als financiële besparing. En besparingen die al in de begroting staan, mogen niet opnieuw worden meegeteld.

Wettelijke taken, goede en toegankelijke dienstverlening en een verantwoorde werkdruk moeten overeind blijven. Natuurlijk verloop, herplaatsing en scholing bieden ruimte voor een zorgvuldige aanpak, met betrokkenheid van medewerkers en ondernemingsraad.

Kan het voorgestelde pad niet verantwoord worden gehaald, dan vragen wij een concrete onderbouwing en alternatieven. Geen onmogelijke opdracht, maar wel een duidelijke opdracht om mogelijkheden zichtbaar te maken en politieke keuzes aan ons voor te leggen.

5. De Hubertusmarkt behouden door anders te organiseren

Voorzitter, dan de Hubertusmarkt.

Wij maken ons zorgen over het behoud van de Hubertusmarkt voor de toekomst. De Hubertusmarkt wordt al jaren door de gemeente zelf georganiseerd. En die organisatie kost ieder jaar meer. Verschillende keren heeft de raad aangegeven dat er een betere balans moet komen tussen de kosten en de baten van de markt. Tot nu toe is op dit verzoek geen reactie gekomen, of in ieder geval niet de gewenste.

Ook tijdens de laatste vergadering gaf de wethouder de raad weer een winstwaarschuwing over de te verwachten resultaten.

Niets ten nadele van een stagiair die dit belangrijke traject als stageopdracht mag uitvoeren, maar wij missen de daadkracht die we verwachten.

Wij als fractie zijn bang dat, als we nu niet daadkrachtig ingrijpen, de organisatie van de Hubertusmarkt een tweede Mosaqua kan worden. De lasten kunnen dan niet meer door de gemeente worden gedragen en dit zou het einde van een eeuwenlange traditie kunnen betekenen.

Daarbij, voorzitter: de gemeente is geen evenementenbureau. Het organiseren van evenementen hoort niet thuis bij de gemeentelijke taken. Ambtenaren die bezig zijn een evenement van deze omvang te organiseren, komen tijdens die organisatie niet toe aan hun kerntaken.

Met ons amendement stellen wij daarom een tijdelijk overgangsproject voor, van 2027 tot en met uiterlijk 2030. Het doel is duidelijk: een Hubertusmarkt die zelfstandig verder kan, waarbij de gemeentelijke organisatierol uiterlijk vanaf de editie van 2031 eindigt.

Inwoners, ondernemers en horeca moeten bij die overgang betrokken worden. Niet om opnieuw jarenlang vrijblijvend te praten, maar om samen een zelfstandige - of externe - organisatie en een houdbare financiering uit te werken. Er moet een representatieve werkgroep opgestart worden die – net als bij burgerparticipatie – zich hierover gaat buigen.

Die overgang vraagt om concrete stappen: wie neemt de organisatie over, welke verantwoordelijkheden horen daarbij en hoe worden de inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht gebracht? Zo voorkomen we dat we aan het einde van de overgangsperiode opnieuw dezelfde discussie voeren, zonder dat er een oplossing ligt.

Voor onze fractie gaan behoud van de Hubertusmarkt en het beëindigen van de gemeentelijke organisatierol dus samen. We geven ruimte om die overgang zorgvuldig te regelen, maar verbinden daar ook een duidelijke grens aan: uiterlijk vanaf de editie van 2031 moet de markt zelfstandig verder kunnen.

Voor deze tijdelijke overgang zetten wij eenmalig € 413.428 uit de algemene reserve apart. Dat bedrag hoeft niet op, maar moet ruim voldoende zijn om gedurende de projectperiode de markt te organiseren én de overgang naar een zelfstandige organisatie te regelen. De € 48.000 die jaarlijks uit het reguliere organisatiebudget vrijvalt, zetten we volledig in om de extra OZB-verhoging in 2027 te beperken van 5% tot circa 3,97%, boven op de ongewijzigde indexatie.

6. Eigen waarden, eigen gezicht

Voorzitter, net als bij de Hubertusmarkt maken wij ook bij Cittaslow onderscheid tussen wat we willen behouden en de manier waarop we dat organiseren.

Onze dorpen en buurtschappen, ons landschap, onze verenigingen, onze taal, tradities en gastvrijheid maken Gulpen-Wittem tot wat het is. Die waarden zijn van onszelf. Daar hebben wij geen internationaal keurmerk voor nodig.

Met ons amendement ‘Eigen waarden, eigen gezicht’ stellen wij daarom voor het gemeentelijke lidmaatschap van Cittaslow te beëindigen en onze eigen identiteit rechtstreeks uit te dragen.

Dat is geen afscheid van de ambassadeurs die zich daarvoor inzetten. Integendeel: hun betrokkenheid willen wij behouden. Wij nodigen hen uit om ambassadeur te blijven van de kwaliteiten van Gulpen-Wittem, ook zonder de naam Cittaslow.

Samen met inwoners willen wij een eigen, herkenbare naam en een herkenningsteken ontwikkelen. Daar kunnen we nadrukkelijk ook kinderen en jongeren bij betrekken, bijvoorbeeld met een prijsvraag of tekenactie. Sober en laagdrempelig, zonder een nieuw duur keurmerk op te tuigen. Maar daarmee wel betrokkenheid creëren.

Gemeentelijke promotie moet daarbij gaan over de gezamenlijke kwaliteiten van onze gemeente en onze regio. Het ambassadeurschap mag niet automatisch recht geven op door de gemeente betaalde reclame voor een afzonderlijk bedrijf.

Voor een zorgvuldige overgang blijft het bestaande budget van € 17.500 in 2027 eenmalig beschikbaar. Vanaf 2028 vervalt het specifieke budget. De verdere uitvoering moet passen binnen de bestaande organisatie en communicatiebudgetten, zonder extra personeel of externe inhuur. De middelen die daarmee structureel vrijkomen, willen wij inzetten voor lagere gemeentelijke lasten.

7. Overleg en maatwerk bij grasland

Voorzitter, ook bij handhaving verwachten wij zorgvuldig en duidelijk bestuur. Daarom dienen wij samen met de VVD de motie over overleg en maatwerk bij grasland in.

Het tegengaan van erosie en wateroverlast is belangrijk. Tegelijkertijd kunnen herstelmaatregelen grote gevolgen hebben voor een agrarisch bedrijf. Dan moeten de feiten per perceel kloppen, moeten de toepasselijke regels helder zijn en moeten betrokkenen voldoende tijd krijgen om gegevens en teeltgeschiedenis aan te leveren.

Daarbij hebben wij een vraag aan de portefeuillehouder handhaving. **[13] Was zij vooraf op de hoogte van de inhoud en de verzending van deze brief aan de betrokken agrariërs?**

[14] Zo ja, hoe heeft zij de toon en de mogelijke impact van deze brief beoordeeld? [15] Heeft zij voorzien welke onrust en reacties deze bij de ontvangers zou oproepen? [16] En waarom heeft zij de brief dan in deze vorm laten versturen?

[17] Zo nee, hoe kan het dat een brief met zulke ingrijpende gevolgen voor betrokken agrariërs wordt verstuurd zonder dat zij als portefeuillehouder handhaving daarvan vooraf op de hoogte is?

Onze motie vraagt overleg met de LLTB en betrokken agrariërs, een controleerbare beoordeling en een schriftelijke toelichting. Verdere handhaving moet gedurende die beoordeling worden aangehouden voor zover dat juridisch mogelijk is.

Dat is geen pleidooi om regels buiten werking te stellen. Het is een pleidooi om eerst de feiten vast te stellen, mogelijkheden voor maatwerk te beoordelen en vervolgens zorgvuldig en evenredig te handelen.

8. Inkomensregelingen: een evenwichtige verdeling en lagere lasten

Voorzitter, met ons amendement stellen wij voor de uitgaven aan inkomensregelingen met € 69.720 bij te stellen. Dat is € 5 per inwoner en circa 1,49% van de totale uitgaven zoals opgenomen in ons amendement. Daarvan komt € 30.000 uit de bijdrage aan Sociale Zaken Maastricht Heuvelland en € 39.720 uit de post algemene en bijzondere bijstand.

De begroting bevat voor de Participatiewet een kostenstijging van € 355.642. Onze bijstelling komt overeen met ongeveer een vijfde van die verhoging. Binnen dat bredere beleidsveld korten we dus niet ten opzichte van het bestaande budget: er blijft meer geld beschikbaar, maar de verhoging wordt minder groot.

Ons amendement verlaagt de bijdrage aan Sociale Zaken Maastricht Heuvelland met € 30.000. **[18] Welke ruimte ziet het college om juist op de uitvoeringskosten dit bedrag te besparen, zodat de ondersteuning aan inwoners zoveel mogelijk wordt ontzien?**

Noodzakelijke inkomensondersteuning moet behouden blijven. De volledige € 69.720 willen wij gebruiken om de OZB-verhoging te beperken.

9. Jeugdzorg: passende hulp en grip op de kosten

Voorzitter, noodzakelijke jeugdhulp moet beschikbaar blijven. Tegelijkertijd mogen wij kritisch kijken naar de inkoop, uitvoering en de intensiteit en duur van de ondersteuning.

Met ons amendement stellen wij een financiële richtwaarde van € 225 per inwoner voor, tegenover circa € 232 op de grondslag van het amendement. Dat betekent een structurele besparing van € 99.483, ongeveer 3,07%. Die moet komen uit passende zorg, doelmatige inkoop en efficiënte uitvoering, niet uit het onthouden van noodzakelijke hulp.

[19] Hoe toetst het college of de intensiteit en duur van jeugdhulp nog aansluiten bij wat een jeugdige nodig heeft, zodat noodzakelijke hulp beschikbaar blijft zonder onnodig lange of zware trajecten?

10. Woningen, voorzieningen en zichtbare uitvoering

Voorzitter, onze gemeenschap heeft niet alleen plannen nodig, maar ook zichtbare uitvoering.

[20] Welk deel van de circa honderd beoogde woningen voor starters en senioren wil het college in 2027 daadwerkelijk in uitvoering krijgen, en welke gemeentelijke besluiten en middelen zijn daarvoor nog nodig?

Wij begrijpen dat niet iedere woningbouwontwikkeling volledig in handen van de gemeente ligt. **[21] Welke concrete stappen kan het college zelf zetten om de woningbouw te versnellen, en welke besluiten zijn daarvoor van de raad nodig?**

Voor het voormalige Sophianum in Nijswiller worden ontwikkelscenario's voor februari aangekondigd. Voor ons is van belang dat dit uitmondt in een keuze met een uitvoerbaar vervolg, niet alleen in een nieuw onderzoek. We horen hierop graag de reactie van het college. Als daaruit onvoldoende voortvarendheid blijkt, zullen wij bekijken of we de motie van DOE'22, eventueel met enkele aanpassingen, kunnen steunen.

12. Afsluiting

Voorzitter,

Fractie Franssen wil constructief bijdragen. Dat hebben wij bij de start van deze raadsperiode uitgesproken, en dat laten wij vandaag zien. Wij komen met concrete oplossingen om de ambities van de raad te ondersteunen. Daarbij proberen wij lastenverzwaring voor onze inwoners te voorkomen door te bezuinigen waar dat verantwoord kan, slimmer te werken en taken anders te organiseren.

Daarbij kiezen wij niet voor behoud van iedere bestaande werkwijze, maar voor behoud van wat voor onze gemeenschap van waarde is. De Hubertusmarkt behouden betekent niet dat de gemeente altijd organisator moet blijven. Onze identiteit uitdragen vraagt niet vanzelfsprekend om een internationaal keurmerk. En goede dienstverlening vraagt niet alleen om meer geld, maar ook om kritisch te kijken naar hoe we het werk organiseren.

Van het college verwachten wij diezelfde bereidheid om keuzes te maken. Onderbouw de uitgaven. Onderzoek alternatieven voordat de rekening bij inwoners wordt gelegd. Betrek mensen wanneer zij nog invloed kunnen hebben. En voer de opdrachten van deze raad uit.

Ons vertrouwen is geen blanco cheque. Het moet kunnen steunen op duidelijke antwoorden, controleerbare afspraken en zichtbare resultaten.

Voorzitter, onze inwoners mogen van ons verwachten dat wij zorgvuldig omgaan met hun geld én met hun vertrouwen. Daarom is voor ons de volgorde helder: eerst kritisch kijken naar onze eigen keuzes en uitgaven, voordat we inwoners vragen meer te betalen.

Dank u wel.

Vragenoverzicht

1. Is er nu dan toch ruimte voor participatie, en is onze motie onterecht ontraden?

2. Is er hier sprake van andere opvang, en loopt de noodopvang waarbij participatie onmogelijk is parallel hieraan door?

3. En hoe verhoudt die planning zich tot de eerder genoemde datum van 30 december, waarop de opvang geregeld moest zijn?

4. Is die datum nog steeds een harde deadline of wordt de nieuwe deadline samen met het nieuwe plan ingediend?

5. Is er eigenlijk vooraf vastgelegd waaraan een representatieve Hubertusmarkt moet voldoen?

6. En wanneer hebben we voldoende informatie om een besluit te nemen?

7. Hebben die voorstellen dan al gevolgen voor de begroting van 2027, of richten zij zich op 2028 en verder?

8. En als het college in 2027 al nieuwe plannen wil uitvoeren, hoe worden die dan betaald, terwijl in de voorliggende beleidsarme begroting de extra OZB-verhoging van 5% al nodig wordt geacht?

9. Daarom vragen wij duidelijkheid over wat wij nu vaststellen en wat nog volgt.

10. Waarom heeft het huidige college de eerder voorziene extra OZB-verhoging van 5% overgenomen?

11. Welke concrete afweging heeft het college gemaakt om deze verhoging toch te handhaven?

12. Is het college het met ons eens dat onze motie deze ambities vertaalt naar concrete, meetbare financiële resultaten?

13. Was zij vooraf op de hoogte van de inhoud en de verzending van deze brief aan de betrokken agrariërs?

14. Zo ja, hoe heeft zij de toon en de mogelijke impact van deze brief beoordeeld?

15. Heeft zij voorzien welke onrust en reacties deze bij de ontvangers zou oproepen?

16. En waarom heeft zij de brief dan in deze vorm laten versturen?

17. Zo nee, hoe kan het dat een brief met zulke ingrijpende gevolgen voor betrokken agrariërs wordt verstuurd zonder dat zij als portefeuillehouder handhaving daarvan vooraf op de hoogte is?

18. Welke ruimte ziet het college om juist op de uitvoeringskosten dit bedrag te besparen, zodat de ondersteuning aan inwoners zoveel mogelijk wordt ontzien?

19. Hoe toetst het college of de intensiteit en duur van jeugdhulp nog aansluiten bij wat een jeugdige nodig heeft, zodat noodzakelijke hulp beschikbaar blijft zonder onnodig lange of zware trajecten?

20. Welk deel van de circa honderd beoogde woningen voor starters en senioren wil het college in 2027 daadwerkelijk in uitvoering krijgen, en welke gemeentelijke besluiten en middelen zijn daarvoor nog nodig?

21. Welke concrete stappen kan het college zelf zetten om de woningbouw te versnellen, en welke besluiten zijn daarvoor van de raad nodig?

Vz. Minder dan een jaar geleden was er nog geen sprake van de politieke partij Gulpen Wittem Lokaal. Er was alleen een groepje enthousiaste mensen die het plan hadden om op een positieve manier politiek actief te worden of te blijven. En op die grond(houding) is GWL ontstaan.

Er is in dat jaar heel veel gebeurd, bij ons groepje, in de politiek van Gulpen-Wittem, maar ook landelijk, in de wereld en in de wereldpolitiek en iedereen zal het met ons eens zijn dat dat niet allemaal positief is geweest.

En toch willen wij proberen die positieve boodschap te blijven uitdragen. Gemakkelijk zal dat niet zijn en grote sprongen zijn er ook niet te verwachten, alleen kleine stapjes. Maar het is belangrijk juist die kleine stapjes te blijven koesteren.

Na een lang proces is deze coalitie ontstaan, drie partijen met verschillende meningen en uitgangspunten, maar wel met de bedoeling om daar één sterke eenheid van te maken om Gulpen-Wittem beter te maken in deze coalitieperiode. In ons coalitieakkoord is die grote ambitie verwoord.

Maar dan de realiteit: bij ambities horen middelen, geld om doelen te verwezenlijken, veranderingen door te voeren en de burgers te laten zien welke richting we op willen.

Als we met die ogen naar de voor ons liggende begroting kijken is het waarschijnlijk wel een beetje schrikken. Er ligt hier namelijk een beleidsarme begroting en, behalve misschien in het voorwoord, komen die uitgesproken ambities er nog niet in terug. Om het allemaal nog een beetje erger te maken zien we onder de streep in deze begroting toch nog maar een positief saldo van 80.000 euro aan het eind van 2027, nou niet bepaald een bedrag waar je veel extra's mee kunt doen. En als we dan ook nog kijken naar de plannen die er al lagen en de beloftes die door het vorige college aan de mensen zijn gedaan, nog naast onze eigen ambities, dan weten we dat we voor een enorme uitdaging staan.

Vanwaar dan toch ons optimisme en blijvend positieve instelling, voorzitter?

Ten eerste baseren we dat op de begroting zelf, die is zoals gezegd maar net aan positief, dus grote structurele uitgaven kunnen we ons niet veroorloven, de algemene reserve daarentegen is meer dan behoorlijk en daarmee kunnen we dus wel een en ander op de rit zetten. Maar meer nog is ons optimisme gebaseerd op de unaniem ingediende motie financiële sturing door de raad. We willen daarmee bereiken dat het college, maar zeker ook de raad, actief op zoek gaat naar bezuinigingsmogelijkheden. Niet blijven hangen in wat geweest is en al dan niet goed uitgevoerd, maar serieus met z'n allen aan de slag om, zonder heilige huisjes te sparen, uit te zoeken waar mogelijkheden liggen om geld vrij te maken voor nieuw beleid. Daarbij moeten we onszelf als raad natuurlijk wel realiseren dat wanneer we zoeken naar besparingen op bestaand beleid, wat volgens ons onontkoombaar is, er ook gekeken moet worden naar aanpassingen van dat beleid. Of we dat ook in unanimiteit zullen doen is dan ook een uitdaging. Als we bijvoorbeeld naar wegen en verkeer kijken moeten er keuzes gemaakt worden om het met een tikje minder te doen, dus keuzes tussen raadslieden die het juiste asfalt en doorstroming belangrijk vinden en zij die vinden dat de eekhoorns op de doorgaande weg veilig over kunnen steken. Dit is slechts een ludiek voorbeeld maar de vraag naar keuzes zal spelen op alle beleidsterreinen waar bezuinigingen gezocht worden. *Is de wethouder en zijn de andere fracties het eens met deze gevolgtrekking uit de betreffende motie?*

Duidelijk is in ieder geval dat er met het aannemen van deze motie nog niet direct geld gewonnen is; de uitvoering zal tijd en inzet vergen, maar wij zien het als een positief vertrekpunt.

Eerder haalde ik aan dat er een aantal lopende projecten zijn; ook daar is geld voor nodig, veel geld waarschijnlijk en zeker meer dan waar op dit moment rekening mee is gehouden. Wij zien dan ook uit naar de decembervergadering waar het eerste grote project van dit soort behandeld zal gaan worden. In Wijlre wordt door een enthousiaste groep inwoners al jaren gedacht over een plan voor de invulling van hun centrum oost. En nu de uitvoering nadert hoopt iedereen dat een en ander haalbaar en betaalbaar zal zijn. *Kan de wethouder, hoewel het voorstel volgende maand op de agenda staat al een tip van die sluier oplichten?*

Ook voor Eys liggen er grote plannen, weliswaar nog niet zover gevorderd, maar daarom niet minder belangrijk, temeer daar de school daar al bij het laatste integraal huisvestingsplan in 2020 als afgeschreven is aangemerkt.

Maar ook hier blijven we optimistisch, zeker ook omdat we net afgelopen zondag in Nijswiller hebben gezien wat de kracht van de gemeenschap vermag: een eendrachtige samenwerking tussen de gemeente en die gemeenschap van Nijswiller heeft daar geleid tot een prachtige gemeenschapsaccommodatie;…

Maar voorzitter, voor nu hebben we dus deze beleidsarme begroting, waarbij het overigens ook nog maar de vraag is of de provincie daar zonder slag of stoot haar instemming bij zal verlenen, maar dat horen wij volgende maand. Waar wij vooral naar uitkijken is naar 25 februari, de datum die het college heeft genoemd als stip op de horizon; het moment waarop de doorrekening van het coalitieakkoord wordt gepresenteerd. Maar wij willen het als GWL niet bij passief uitkijken naar laten.

In het voorwoord van deze begroting staat, voor ons er uit springend, één specifieke zaak die opgepakt zal worden in 2027, de jongerenraad. Zoals wij ook al bij de coalitieonderhandelingen hebben laten weten is dat een speerpunt voor ons, waarbij we ook de specifieke kennis in huis hebben. Op onze verkiezingslijst stond namelijk de man die op een geweldige manier het verkiezingsdebat op het Sophianum heeft georganiseerd en hij staat te popelen om die lijn door te trekken naar de jongerenraad. Al vele coalitieperiodes werd hierover gesproken, helaas leden de pogingen dit vlot te trekken steeds voortijdig schipbreuk. Wij willen zorgen dat het nu wel lukt. Als nooit tevoren is het nu van belang onze jeugd te betrekken: zij hebben de toekomst, maar zijn ook die toekomst van onze gemeente. Overigens had ook PRO een persoon op de lijst die actief betrokken was bij de organisatie van het Sophianumdebat. Ook zij zal vast en zeker willen meedenken over deze ontwikkeling, laten we er samen iets moois en waardevols van maken.

Tenslotte voorzitter, nog één verzuchting, we kunnen er niet omheen, katernen worden er over vol geschreven, maar wij lijken niet onder de indruk van de geschetste gevaren.

Begin jaren 70 was Queen een enthousiast groepje jonge Engelse muzikanten, die trots waren op wat ze deden en voordat ze 50 jaar geleden hun grote hit scoorden, waar Nederland op oudejaarsavond nu nog steeds jaarlijks voor warmloopt, lieten zij op hun platen zetten: and nobody played synthesizer. Zij waren trots op wat zij als muzikanten zelf deden, zij speelden alle muziek zelf. De synthesizer werd gezien als bedreiging van dat vakmanschap. Tegenwoordig lijken wij niet het zelf muziek maken te willen uitschakelen, maar veel erger, het zelf denken, vragen stellen en redeneren. Laten we daarmee oppassen.

Tot zover, voorzitter, dank voor uw aandacht.

Algemene Beschouwingen Begroting 2027

op 12 november 2026

Raadsleden: Thijs Cuppen, Richard Pasmans, Ineke van der Laan
Commissieleden: Resie Voncken, Rianne Schoenmakers, Ruud Glasbergen
Fractieleden: Paul Merk, Roelof Pijls

www.doe22.nl

NB de politieke vragen van DOE'22 staan op de laatste pagina van de Algemene Beschouwingen.

Voorzitter,

Een huishoudboekje moet op orde zijn, ook dat van de gemeente. Zo zorgen wij ervoor dat we ook in de toekomst kunnen blijven doen wat nodig is.

Vorig jaar gaf de provincie stevige waarschuwingen af over onze begroting. Zij maakte zich, net als de raad, zorgen over de financiële positie van onze gemeente. Zorgen over de omvangrijke investeringsplannen waar nieuwe leningen voor moeten komen, die voor lange tijd drukken op de structurele lasten. Zorgen over de rentelasten die te laag waren begroot. Zorgen over de signaleringswaarden Solvabiliteit en Schuldquote, die op rood stonden en nog steeds op rood staan. De provincie zag ook dat het college niet op zoek was gegaan naar taakstellingen of bezuinigingen. En, de provincie wilde als toezichthouder, op de hoogte blijven van de unaniem aangenomen motie 'Financiële sturing door de raad'. Met deze motie liet de raad immers zien dat ook zij zich zorgen maakt over de financiële positie. Daarom spoorde de raad het college dringend aan via Amendement 2511 te zoeken naar besparingen.

Maar het college legde beide opdrachten naast zich neer!!

Als verklaring schreef het college in haar memo van 20 oktober jl dat door het positieve effect van de septembercirculaire 2026 direct ingrijpen met bezuinigingsmaatregelen niet nodig was. Precies dezelfde motivering als vorig jaar! Dit is niet uit te leggen aan de inwoner, zeker in de wetenschap dat hiermee ook de adviezen van de provincie terzijde zijn geschoven.

Van bestuurders verwachten wij dat zij vooruitkijken, dat zij een langetermijn visie hebben, dat ze zich niet laten leiden door de waan van de dag, zoals een tijdelijke financiële meevaller. Is dit een gebrek aan urgentiebesef?

Om het urgentiebesef terug te brengen bij het college willen als raad hierin een sterkere positie. Daarom dienen wij dit jaar opnieuw een motie Financiële sturing door de raad in. De motie krijgt unanieme steun en daarmee is de opdracht aan het college duidelijk: betrek de raad bij het opstellen van de begroting 2028.

Voorzitter,
Gemeenten staan voor grote maatschappelijke uitdagingen en de Vereniging van Nederlandse gemeenten waarschuwt gemeenten voor het nieuwe ravijnjaar 2028. Er moeten structurele oplossingen komen. Omdat de rente de afgelopen jaren historisch laag was, konden gemeenten praktisch gratis geld lenen. Door de onzekerheid in de wereld, loopt de rente op de kapitaalmarkt snel op en voelen gemeenten de stijgende rentelast in hun portemonnee. Juist nu er een ravijnjaar voor de deur staat, is dat een ontwikkeling die de ambities van de lokale overheden stevig kan beperken.
De hogere rentelasten zijn een 'sluipmoordenaar'. Want de 1,5 miljoen in 2027 rentelasten, kunnen niet gebruikt worden voor andere doelen, zoals uitgaven voor

nieuw beleid. ‘Rente is een factor van belang, zeker op een schuldpositie van € 69 miljoen (i.c. € 69.391.034 in 2027).

Wij zijn teleurgesteld dat het college kiest voor een beleidsarme begroting, waardoor de echte problemen buiten beschouwing blijven, zoals: woningbouw, bescherming kwetsbare inwoners, klimaataanpak, energietransitie, infrastructuur, leefbaarheid in de dorpen en de bescherming van ons kwetsbare landschap. Teleurgesteld zijn wij dat de ambities uit het coalitieakkoord Dichtbij Duurzaam Daadkrachtig niet zijn verwerkt. Net als in de gemeenten om ons heen HAD het akkoord leidend moeten. De keuze om dit pas in februari 2027 te doen bij de eerste begrotingswijziging, lijkt ons een riskante onderneming.

Deze beleidsarme begroting lijkt een positief effect op het meerjarig saldo te hebben, zoals blijkt uit de saldi van 1 miljoen en 3 miljoen euro in respectievelijk 2028 en 2030. Hoe kan het dat in het ravijnjaar 2028 de bomen in Gulpen-Wittem tot in de hemel lijken te groeien, terwijl bij de meeste andere gemeenten de seinen voor 2028 inmiddels op rood staan.

Wij maken ons grote zorgen over de gevolgen voor de begroting als we pas in februari 2027 het coalitieakkoord verwerken. Dit lijkt op het vooruitschuiven van het probleem. Is dit een acceptabel traject voor de provincie? Hoe gaat u de nieuwe coalitie profileren? Welke financiële speelruimte is er dan zonder in de begroting te snijden? Of gaat u eerst snijden voor nieuwe plannen. U laat ons achter in verwarring. En laat ik dit tot slot zeggen: wij houden het college eraan om het coalitieakkoord deugdelijk te verwerken in februari 2027 en wij accepteren geen uitvluchten meer.

Tot zover onze visie op de financiële positie. We gaan nog in op enkele inhoudelijke thema’s:

Wonen staat bovenaan voor veel kiezers (ongeveer 39% tot 50%, met name onder jongeren). De druk op de woningmarkt neemt toe. In Gulpen-Wittem speelt vooral het fenomeen van scheefgroei, waarbij ouderen te lang in hun te grote huizen blijven wonen, vanwege een tekort aan geschikte seniorenwoningen. Jongeren trekken weg, niet omdat ze dat willen, maar omdat ze geen betaalbare plek kunnen vinden. Als jongeren wegtrekken, betekent dat risico’s voor de leefbaarheid in de dorpen: voor de middenstand, de verenigingen, voor de scholen en voorzieningen.

Wij lijken een welvarende gemeente, zo bleek uit cijfers van het Centraal bureau voor de statistiek (oktober 2026). Wij hebben op papier zelfs 500 miljonairs (8% van alle huishoudens). Kanttekening dit zijn vooral miljonairs met een vermogen van minstens 1 miljoen door de overwaarde op hun huizen.

Daar staat dan weer tegenover dat ons woningbestand slechts voor 17% uit sociale huurwoningen bestaat, terwijl juist jongeren en minder draagkrachtige inwoners belang hebben bij voldoende sociale huurwoningen. Ons pleidooi is daarom: geef bij woningbouw prioriteit aan voldoende sociale huur en streef naar 30%.

Om geen straatje erbij te bouwen, moet het accent liggen op inbreiding, op woningsplitsing en op herbestemming en bestrijding van leegstaand vastgoed (schriftelijke vraag van ons: 21 leegstaande panden). Om leegstand te bestrijden pleiten wij voor een Leegstandsparagraaf binnen het Volkshuisvestingsbeleid. De motie van de VVD over extra woningen in bestaande gebouwen is sympathiek, maar loopt vooruit op het voor aangekondigde en langverwachte Volkshuisvestingsprogramma.

Qua bouwmogelijkheden MOETEN (met hoofdletters) we zo snel mogelijk gaan bouwen op het Sophianum terrein in Nijswiller. De colleges hiervoor hebben dit project door prutswerk jaren laten slepen en heel veel onnodige kosten gemaakt. Nu zijn voor februari 2027 3 ontwikkelscenario's aangekondigd. Wij vinden echter dat de raad, na al die jaren buiten spel te hebben gestaan, aan zet is om hiervoor kaders te stellen. Daarom dienen wij vandaag een motie waarin we vragen om op het terrein in ieder geval senioren en starters appartementen, woonzorgcombinaties te realiseren, waarvan er circa 50% binnen de sociale huurnorm valt. Daarnaast zien wij in dit project uitdagingen om energieneutraal en biobased te bouwen. Financieel liggen er hier wat ons betreft kansen: denk bijvoorbeeld aan de verkoop van grond en gebouwen aan een projectontwikkelaar.

Natuur en landbouw: klimaatverandering vraagt om een ander manier van landbouw. De landbouwtransitie is nodig om de landbouw weer in balans te brengen met de natuur, het klimaat en de leefomgeving. Natuurinclusieve landbouw moet het nieuwe normaal worden, want het herstelt de bodem en de biodiversiteit. Als gemeente moeten wij samen met traditionele agrariërs op zoek gaan naar duurzame nieuwe verdienmodellen. Wij zijn verheugd over de intentieovereenkomst om bio-based bouwen. Hiermee kunnen inwoners een subsidie te krijgen als zij gaan bouwen met natuurlijke bouwstoffen. Dit biedt ook kansen voor boeren, want voor hen kan het verbouwen van vlas of hennep een alternatief zijn voor traditionele gewassen**.**

Bestrijdingsmiddelen: in de nieuwe Omgevingsvisie moeten wij spuitzones tussen landbouwpercelen en gevoelige functies zoals woningen, scholen en voorzieningen regelen. Wij vinden dat die afstand minimaal 50 meter moet zijn. Het bouwen van woningen moet veilig en gezond zijn, daarom gaan we wat ons betreft geen woningen bouwen binnen een spuitcirkel van minimaal 50 meter.

Bomen zijn essentieel voor het klimaat, de luchtkwaliteit, voor de natuur en de biodiversiteit, voor onze gezondheid en ons welzijn. Ze beschermen mens en dier tegen hitte en wateroverlast. Wij waren verheugd dat uw college een kapvergunning heeft geweigerd voor 46 bomen langs de N278. Wij dachten even de nieuwe wind te voelen, maar nu blijkt dat u op 2 november toestemming gaf voor het kappen van 160 bomen op de Planck. Kan het college eens toelichten waarom zij zo in strijd met het coalitieakkoord handelt?

Verkeer: wegenonderhoud biedt kansen voor combinaties met vergroening en verkeersleefbaarheid, bijvoorbeeld door het terugbrengen van de snelheid op wegen in de buitengebieden en de kernen. Kan het college ons toezeggen dat zij waar mogelijk op zoek gaat naar het realiseren van fiets straten, zoals veel andere gemeenten al doen?

Participatie: binnen het participatiebeleid moet ruimte zijn voor de inbreng en expertise van inwoners. De BAgw heeft haar specialistische kennis op het gebied van financiën laten zien. Maar ook op terreinen als energietransitie, wonen, verkeer en sociaal beleid is heel veel kennis en expertise onder de inwoners aanwezig. Door meer gebruik te maken van deze kennis, betrekken we inwoners niet alleen bij hun leefomgeving, maar kan dit ook de post externe inhuur drukken.

Zorg voor de meest kwetsbare inwoners. Inwoners die in armoede leven krijgen te maken met oplopende energieprijzen. Daarom vragen wij het college deze mensen actief te wijzen op het Tijdelijk Noodfonds Energie dat op 4 januari 2027 opnieuw van start gaat. De regeling is bedoeld voor huishoudens met een bruto-inkomen tot 130 minimum die minstens 8 procent van hun inkomen aan energie besteden. Energiecoaches en consulenten jeugd en WMO kunnen hierin een rol spelen. Graag een toezegging van de portefeuillehouder.

De VVD Motie inzake schrappen OZB verhoging. De OZB verhoging is al door het vorige college van FF en Balans ingeboekt. Daarop is deze begroting gebaseerd. Als we het VVD-voorstel volgen, moeten we 1 miljoen in de meerjarige begroting schrappen. De VVD doet geen voorstel voor besparingen, maar vraagt het college dit te doen. Welke suggesties heeft de VVD zelf? De begroting moet al op 15 november bij de provincie liggen. Dat maakt deze motie ons inziens onuitvoerbaar.

Asiel en Migratie : De opvang van asielzoekers ligt al jaren op ons bordje, maar is door vorige colleges niet opgepakt. Asielopvang is een wettelijke taak. Ook voor ons. Structurele opvang moet via een participatietrajekt geschikte plekken opleveren. Mensen die door oorlog en geweld op de vlucht zijn verdienen een humane opvang.

De kansen en bedreigingen van AI. De NOS onderzocht recent 2500 kamervragen. Daarvan was een kwart met AI geschreven en een AI assistent helpt vervolgens bij het beantwoorden van de vragen. Dan rest de vraag wie nog met wie communiceert. We zien het ook hier bij ons: door AI opgestelde inwonersvragen, technische vragen van fracties, moties en amendementen. Wat is hier nog de menselijke factor? Ambtenaren en griffie, maar ook raadsleden raken overbelast. Als we met z’n allen opgeslokt worden door AI, zijn de inwoners daarvan de dupe. Sommige gemeenteraden hebben hier inmiddels afspraken over gemaakt. Wij vinden het de hoogste tijd voor een Beleidskader Digitale overheid, met duidelijke regels voor het gebruik van AI en daar willen wij graag een bijdrage aan leveren.

Dankuwel

Politieke vragen in het kader van de Begroting 2027

1. Hoe reëel is deze begroting voor de provincie nu er in het voorwoord ambities staan, die niet financieel zijn vertaald?
2. Een vraag over de OZB: in de begroting 2026 staat meerjarig telkens een bedrag van € 3.424.053 voor opbrengsten OZB. In de begroting 2027 zien we dat de OZB oploopt van € 3.438.214 in 2027 naar € 3.746.098. Dat is € 300.000 meer. Hoe kan dat?
3. Kan de portefeuillehouder ons alvast meenemen in de plannen die hij wil presenteren in februari 2027
4. Heeft het college bezuinigingen op het oog voor 2027 om nieuw beleid mogelijk te maken?
5. Om ambities uit het coalitieakkoord te realiseren in februari 2027 zijn er besparingen noodzakelijk. Wij zouden graag een reflectie krijgen van het college op de volgende potentiële besparingen: Toepassen profijtbeginsel Hubertusmarkt:

    - Uitbesteden Hubertusmarkt
    - Afschaffen Citta Slow.
    - Prioritering projecten die het meest rendabel zijn
    - Temporiseren projecten
    - Investeringsplafond aanleggen
    - 25% besparen op externe inhuur
    - Versneld aflossen schulden
    - Vacaturestop instellen
    - 10% efficiencyverbetering in de organisatie
    - Bezuinigen op management. Zoals bijvoorbeeld ASML heeft gedaan. De motivatie was dat iemand die bij ASML werkt teveel bazen heeft en daardoor teveel tijd nodig heeft voor afstemming die niets bijdraagt aan de uiteindelijke prestatie en dus leidt tot teveel bureaucratie.
6. Wij zouden graag een reflectie krijgen van het college op de volgende potentiële nieuwe inkomstenbronnen:
    - Indexeren toeristenbelasting
    - Parkeerbelasting toeristen
    - Grond en gebouwen Sophianum terrein Nijswiller verkopen
    - Belasting heffen op dagjestoeristen
7. Welke **nieuwe** bestuurlijke of ambtelijke wensen zijn in deze begroting opgenomen
8. Welk doelmatigheidsonderzoek 213A, een verplichting op grond van de gemeentewet, heeft u in 2026 uitgevoerd. U schrijft in de begroting dat dit wordt toegevoegd aan de paragraaf Bedrijfsvoering, maar daar is het niet opgenomen. Als antwoord op onze technische vraag stelt u dat dit in februari 2027 wordt meegenomen. Graag verantwoording van het college waarom dit niet is gedaan in de begroting.
9. Uitleg portefeuillehouder over kappen 160 bomen op de Planck

1ste termijn

Inleiding

Voorzitter, dank u.

Voor mijn fractie is vandaag een bijzondere dag. Immers, dit zijn onze eerste Algemene Beschouwingen na de gemeenteraadsverkiezingen die wij zijn ingegaan met de slogan: “Durf te veranderen”.

Voorzitter, ik begin mijn 1ste termijn met een persoonlijke overweging. Wat maakt mij in dit werk als raadslid gelukkig? Simpelweg mensen helpen is het antwoord. Eraan bijdragen dat een kind kan blijven sporten of burgers helpen die met hun woonplan vastlopen. Of, helaas actueel, ondernemers/agrariërs die hulp nodig hebben helpen bij hun gevecht tegen een starre overheid.

En voorzitter, inwoners, ondernemers, belangenverenigingen, bewonersnetwerken en agrariërs kloppen de laatste maanden helaas niet voor het eerst bij ons aan. Ze vragen zich nu al af waar dit gemeentebestuur mee bezig is. “Harteloos”, “onzichtbaar” en “links” zijn woorden die wij steeds vaker en nu al horen over het beleid van dit college, of het gebrek daaraan.

Samenvatting

Voorzitter, onze fractie wil weten wie de rekening betaalt van de plannen van deze coalitie, plannen waarvan de financiële uitwerking nog ontbreekt. Wij willen weten wat deze raad daadwerkelijk nog te kiezen heeft en wat een inwoner daar in zijn eigen dorp van merkt. Zoals u weet wachten wij al een jaar op het overzicht van mogelijke ombuigingen. Wat er wél al ligt, is het voorstel voor vijf procent extra OZB. Voor onze inwoners is de rekening kennelijk eerder klaar dan voor deze raad het overzicht van ombuigingskeuzes. **Met onze OZB-motie M2608** willen wij de extra vijf procent schrappen, dus met behoud van de inflatiecorr. van 2,9% conform het coalitieakkoord.

Kern

Voorzitter, laten we een snelle blik op het verleden werpen.

Bijna een jaar geleden, op één dag na, zat ik als lijsttrekker van de lokale VVD daar op de tribune. Velen hier zullen zich die ochtend nog goed heugen. Wethouder Financiën Jos Last nam het woord. De provinciale toezichthouder was op bezoek geweest. Er waren ernstige zorgen over onze beleidsarme begroting. Er dreigde preventief toezicht.

Wethouder Last, toen namens Balans, bezwoer dat de begroting structureel op orde moest komen. Toch schrapte de raad die dag unaniem de extra OZB-verhoging van 5% voor 2026.

Laat dit even op ons inwerken …

Preventief toezicht van de provincie dreigde wegens een penibele financiële situatie, en de gehele raad besloot middels amendement A2511 tot het schrappen van de extra 5% OZB voor 2026, waarmee men €232.147 aan geraamde OZB-opbrengst liet liggen. Dit ook ruim vier maanden voor de verkiezingen, maar dat terzijde.

Met datzelfde amendement droeg de raad het college ook op alle structurele uitgaven in kaart te brengen. Waar kon de gemeente besparen, tegen welke maatschappelijke prijs en wat was praktisch uitvoerbaar? Dat wilde de raad weten om voor 2027 te kunnen kiezen.

Op 23 juni presenteerde de nieuwe coalitie haar akkoord. Een financiële onderbouwing zat er niet bij. Aan de VVD kan het moeilijk gelegen hebben. Wij zaten immers niet meer aan de formatietafel.

Op 9 juli, bij het TAM-besluit rondom het plan voor de jachtwinkel in Ingber, zag je het al. Twee voormalig Balans-ers stemden vóór. Hun fractievoorzitter en voormalig GroenLinks- en PRO-man Cremers sloeg 5 voor 12 linksaf en stemde tegen. Met acht tegen zeven gaf hij de doorslag waarmee de coalitie onrust onder ondernemers veroorzaakte.

Later die avond vroeg ik de heer Duyvendak wat de plannen uit het coalitieakkoord gingen kosten. Na de zomer zouden de wethouders met hun prio's komen. "En daar hoort een doorrekening bij", zei hij. Na de zomer is na de carnaval geworden.

In datzelfde duidingsdebat spraken wij over de dominantie van PRO en een voormalig Balans dat zich links over de tafel had laten trekken. En DOE'22 kon nu laten zien of de partij haar activistische verleden zou vertalen in dualisme of toch liever op schoot ging zitten bij de macht, om de woorden van haar eigen verkiezingsprogramma te gebruiken.

Voorzitter, dit brengt ons in het heden.

Want vier maanden later blijken onze woorden bijna profetisch. GWL is niet meer in Balans. En DOE'22? Die partij heeft op belangrijke dossiers nog het nodige waar te maken en heeft de eerste personele wissel van dit politieke seizoen al achter de rug.

[05:00] Voorzitter, de drie PRO-ex-en hebben elkaar gevonden, helaas leiden moeilijke keuzes nog steeds tot grote huwelijksproblemen binnen deze driehoeksrelatie. Zodra het politiek maar ook inhoudelijk lastig wordt, traineert PRO, schopt DOE'22 om zich heen, zacht op de inhoud en hard op de persoon, en doet GWL … in het algemeen helemaal niets. Dan volgt een werkgroep, een onderzoek of een communicatieplan. De lange baan lijkt hun enige stip op de horizon.

Pas in 2028 verwacht het college meer inzicht te hebben in de vraag waarom de minimaregelingen zoveel inwoners niet bereiken.

En dé opdracht van vorig jaar? Over A2511 schreef het college ons op 20 oktober het volgende. "Een afzonderlijke, integrale inventarisatie zoals in het amendement omschreven, is niet opgesteld."

Wethouder Derksen kijkt voor de besparingen inmiddels naar 2028. De opdracht van de raad ging toch echt over 2027.

De VVD heeft in het presidium moeten knokken om de gebrekkige uitvoering van A2511 op de agenda te krijgen. In de commissie spraken DOE'22 en wij het college aan op de uitvoering. Met motie M2610 willen ook wij dat de raadswerkgroep financiën ook bijhoudt of het college de gevraagde informatie ook werkelijk levert. Wethouder Derksen, net als zijn illustere voorganger Last afkomstig uit Balans, blijft echter verantwoordelijk voor de uitvoering van A2511.

Voorzitter, ieder raadslid heeft het recht het college om inlichtingen te vragen. Dat recht kan ieder van ons vandaag al uitoefenen. Ook als één raadslid naar de onderbouwing van een bedrag vraagt, mag de raad een inhoudelijk antwoord verwachten. Dat raakt aan het informatierecht van ieder individueel raadslid én aan het budgetrecht van de raad als geheel. Wij, de raad beslissen immers waar het geld van onze inwoners aan wordt besteed.

Wij hebben vernomen dat het verstrekken van bepaalde financiële informatie aan raadsleden binnen de ambtelijke organisatie op weerstand stuit. Wij herkennen dit gegeven al sinds ons aantreden. De financiële vragen die er werkelijk toe doen, blijven te vaak onbeantwoord. Het college stuurt de ambtelijke organisatie aan. Deze raad beslist waar het geld van onze inwoners naartoe gaat. Wil het college hier werkelijk iets veranderen, zorg dan dat wij de onderbouwing krijgen op het moment dat wij nog iets te kiezen hebben. Rechtsom of rechtsom, de VVD zal die rechten blijven verdedigen, en legt zich niet neer bij een ambtelijke organisatie of college, eindverantwoordelijk, die onze rechten niet respecteren.

Voorzitter, dan kijken we naar de toekomst.

De begroting 2027. Het college presenteert een overschot van bijna zes ton. Sinds de fout in bijlage 3 is hersteld, kunnen we zien wat daarvan overblijft. Van de €595.538 is €515.136 incidenteel. Structureel resteert €80.402 en daarin is die extra 5% OZB al meegerekend.

Zijn we daarmee van de zorgen van wethouder Last af? De provincie vraagt nog steeds om structureel en reëel evenwicht. Haar oordeel volgt na vaststelling van de begroting. En wij stemmen vandaag, terwijl de financiële uitwerking van het coalitieprogramma pas op 25 februari 2027 voorligt. Dan zijn we ruim acht maanden verder sinds de presentatie van het akkoord.

☐ Vraag 1. Wethouder Derksen, wie heeft de financiële regie over het coalitieprogramma? Van welke plannen kent u de kosten al en wat blijft er dan over van die €80.402?

Als we kijken naar de Inkomensregelingen zien wij in de jaarrekening 2025 ruim €177.000 onderuitputting. Tegelijkertijd staat de inzet van verwijzers om inwoners in armoede te bereiken in de bestuursrapportage op rood. Voor een algemene budgetverhoging ontbreekt ons de onderbouwing. Wij roepen het college met klem op de mensen te bereiken voor wie dat geld bedoeld is.

☐ Vraag 2. Wethouder Van der Kleij, wat gaat u in 2027 doen voor de inwoners die nu hulp mislopen, en wanneer hoort de raad of u hen bereikt?

Bij de Wmo staat een stijging van €393.791 in de begroting. Wij vroegen hoe dat bedrag is opgebouwd. Het schriftelijke antwoord luidde “Dit is geen technische vraag en heeft geen betrekking op de begroting 2027.” Ook in de commissie kregen wij die uitsplitsing niet. Maar het bedrag staat hier, tot op de euro. Daar moet een berekening onder liggen. Die willen wij zien, daar hebben we recht op.

[10:00] Voorzitter, vorig jaar zat PRO nog in de oppositie. De heer Duyvendak wees bij de Algemene Beschouwingen op de €432.000 die woningeigenaren, ondernemers en toeristen samen extra zouden betalen door de hogere OZB en toeristenbelasting die toen werden voorgesteld. Zijn oordeel over die begroting kent u nog. “En wat ons betreft is die niet eerlijk.”

Een jaar later draaien de nieuwe coalitie en het college zich in alle bochten. Ik zal het woord ‘spinnen’ niet meer gebruiken, om verwarring te voorkomen. Volgens mevrouw Van der Laan gaat het alleen om indexering. Die vijf procent stond immers al in de meerjarenraming. De heer Nijssen viel haar namens PRO bij. Intussen staat in de begroting van dit college op pagina 98 bij OZB gewoon 8,00% (5% extra OZB boven op de inflatiecorrectie van 2,9%). De gemeente rekent dus voor 2027 op afgerond acht procent meer OZB-opbrengst dan voor 2026.

Voorzitter, ik verwijs coalitie en college graag naar hun eigen coalitieakkoord. Daar staat niets over vijf procent extra OZB. Wel staat er dat eventuele lastenverhogingen in principe aan de inflatie worden gekoppeld.

☐ **Vraag 3. Mijnheer Duyvendak, wat is er voor diezelfde inwoner en diezelfde ondernemer in een jaar tijd eerlijker geworden aan die vijf procent?**

De heer Cremers en mevrouw Van der Laan vonden vorig jaar een verhoging boven de indexering nog onwenselijk. Het staat in hun eigen amendement. Voor die vijf procent weet men de oude tabel feilloos te vinden. En inderdaad, op het overzicht waar zij diezelfde avond zélf om vroegen, wachten wij nog steeds. Hun eigen coalitieakkoord belooft ook iedere uitgave opnieuw te beoordelen. Een oude tabel overschrijven is geen ‘zero-based begroten’.

☐ **Vraag 4. Wethouder Derksen, welke concrete uitgaven maken die extra vijf procent OZB in 2027 noodzakelijk en welke mogelijke bezuinigingsmaatregelen hebt u onderzocht?**

Voorzitter, laat ik namens mijn fractie nu al duidelijk zijn: de VVD is niet van plan de vermeende beschikbare financiële ruimte bij voorbaat te reserveren voor de linkse hobby’s van dit college, laat staan deze door lastenverhoging te financieren.

Laat het college beginnen bij het reduceren van meerkosten van externe inhuur bij vacatures en de interne organisatie doelmatiger te laten werken.

☐ Vraag 5. Zegt wethouder Derksen toe dat de raad vóór de vaststelling van de belastingtarieven concrete, doorgerekende voorstellen voor structurele besparingen ontvangt?

Voorzitter, dan de toeristenbelasting. De verhoging voor 2027 is van tafel, schrijft het college. In antwoord D27 op de technische vragen gaat het voor 2028 over mogelijke indexering. In het eigen coalitieakkoord staat nog een woord: differentiatie. Onze ondernemers willen weten waar ze aan toe zijn voordat zij hun prijzen bepalen.

☐ Vraag 6a. Wethouder Derksen, blijft het tarief voor 2027 ook in februari staan?

☐ Vraag 6b. Wethouder Hamaekers, met welke ondernemers bespreekt u voor 2028 de indexering en eventuele tariefverschillen per soort verblijf?

Voorzitter, naast onze **OZB-motie M2608** hebben vandaag nog een 3-tal moties en 1 amendement ingediend.

Met onze woon-motie M2609 willen wij dat het college initiatiefnemers verder helpt. Boven een winkel, in een voormalig kantoor of schoolgebouw en in gebouwen op een erf kunnen kansen liggen voor extra woningen, mits de gemeente denkt in kansen!

Mevrouw Schoeren heeft onze samen met FF ingediende agrariërs-motie M2607, 'Overleg en maatwerk vóór verdere handhaving bij grasland', reeds benoemd tijdens haar spreektijd in het vragenuurtje.

☐ Vraag 7. Wethouder Hamaekers, zegt u toe dat u eerst met de LLTB nagaat waarom de betroffen percelen zijn geselecteerd, eventuele fouten herstelt en pas daarna met de agrariërs om tafel gaat over de percelen waar nog vragen over zijn?

En tenslotte, met motie M2612 en amendement A2609, willen wij resp. straatraces tegen gaan en stellen wij voor om in 2027 €3.250 extra beschikbaar te stellen voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Slot

Voorzitter, resumerend, het valt op dat bij moeilijke keuzes deze coalitie vooral om tijd vraagt. Bij het verhogen van de lasten voor onze inwoners heeft zij ineens haast. Over die extra vijf procent voor onze inwoners en ondernemers kunnen we vandaag al besluiten. Onze motie ligt er, de verhoging moet van tafel.

Voorzitter, het moge duidelijk zijn: wij stemmen niet in met een ondoorzichtige begroting met een schuldenlast van €76M waarvan 69M euro langlopend.

[15:00] En dan onze inwoners en ondernemers met wie ik begon. Bij de uitvoering van de Spreidingswet vragen mensen ons wanneer zij nog iets te zeggen hebben over hun eigen dorp.

De VVD heeft in de zomer ervoor gezorgd dat de nodige informatie op tafel kwam en goede voorstellen gelanceerd, helemaal in lijn met het coalitieakkoord. Later hebben wij samen met Fractie Franssen ervoor gepleit inwoners mee te laten praten zolang er nog iets te kiezen valt. Alle negen aanwezige coalitieraadsleden stemden tegen. Dan begrijpen wij heel goed dat die inwoners zich niet gehoord voelen.

Voorzitter, het credo van de VVD Gulpen-Wittem is: “Verandering begint nu!”. Aan die verandering werken wij als kleinste partij in deze raad continu en dat wordt door onze inwoners gezien en gewaardeerd. Om het maar eens in goed Nederlands te zeggen: niet lang lullen, maar poetsen. Dat is wat burgers willen zien van hun volksvertegenwoordiging. Tenslotte, ik wil mijn eerste termijn afsluiten met een woord van dank aan mijn fractie. Clarien, Pieter, Stephan en Roger, dank voor jullie inzet, jullie goede gezelschap en betrokkenheid bij de enige echt liberale volkspartij in onze gemeente Gulpen-Wittem … de lokale VVD. Tot zover, voorzitter.

Overzicht politieke vragen uit Algemene Beschouwingen, begroting 2027

Nr.	Fractie	Reactie college	Ph.
	Fractie Franssen		
FF1	**Opvang asielzoekers** Welke ruimte is er om inwoners bij de uitvoering van dat plan te betrekken? Of is er bij dit plan ook geen tijd? En hoe verhoudt die planning zich tot de eerdergenoemde datum van 30 december, waarop de opvang geregeld moest zijn? Is die datum nog steeds een harde deadline?		MH
FF2	**Budget Hubertusmarkt** Is er eigenlijk vooraf vastgelegd waaraan een representatieve Hubertusmarkt moet voldoen? En wanneer hebben we voldoende informatie om een besluit te nemen?		FD
FF3	**Verwerking coalitieprogramma in februari 2027** Hebben die voorstellen dan al gevolgen voor de begroting van 2027, of richten zij zich op 2028 en verder? En als het college in 2027 al nieuwe plannen wil uitvoeren, hoe worden die dan betaald, terwijl in de voorliggende beleidsarme begroting de extra OZB-verhoging van 5% al nodig wordt geacht?		FD
FF4	**Financiële verwerking nieuwe activiteiten** Daarom vragen wij duidelijkheid over wat wij nu vaststellen en wat nog volgt.		FD
FF5	**Verhoging OZB** Waarom heeft het huidige college de eerder voorziene extra OZB-verhoging van 5% dan klakkeloos overgenomen? Welke concrete afweging heeft het college gemaakt om deze verhoging toch te handhaven?		FD
FF6	**Ambities coalitieprogramma in relatie tot motie M2613** Is het college het met ons eens dat onze motie deze ambities vertaalt naar concrete, meetbare financiële resultaten?		

Nr.	Fractie	Reactie college	Ph.
FF7	**Handhaving scheuren van graslanden** Was zij [burgemeester, red.] vooraf op de hoogte van de inhoud en de verzending van deze brief aan de betrokken agrariërs? Zo ja, hoe heeft zij de toon en de mogelijke impact van deze brief beoordeeld? Heeft zij voorzien welke onrust en reacties deze bij de ontvangers zou oproepen? En waarom heeft zij de brief dan in deze vorm laten versturen? Zo nee, hoe kan het dat een brief met zulke ingrijpende gevolgen voor betrokken agrariërs wordt verstuurd zonder dat zij als portefeuillehouder handhaving daarvan vooraf op de hoogte is?		NR / AH
FF8	**Verlagen bijdrage aan SZMH** Welke ruimte ziet het college om juist op de uitvoeringskosten dit bedrag te besparen, zodat de ondersteuning aan inwoners zoveel mogelijk wordt ontzien?		MvdK
FF9	**Kosten jeugdhulp** Hoe toetst het college of de intensiteit en duur van jeugdhulp nog aansluiten bij wat een jeugdige nodig heeft, zodat noodzakelijke hulp beschikbaar blijft zonder onnodig lange of zware trajecten?		MvdK
FF10	**Woningen voor starters en senioren** Welk deel van de circa honderd beoogde woningen voor starters en senioren wil het college in 2027 daadwerkelijk in uitvoering krijgen, en welke gemeentelijke besluiten en middelen zijn daarvoor nog nodig? Welke concrete stappen kan het college zelf zetten om de woningbouw te versnellen, en welke besluiten zijn daarvoor van de raad nodig?		MH

Nr.	Fractie	Reactie college	Ph.
	PRO Gulpen-Wittem		
P1	Wij verzoeken het college de begroting volgend jaar één of twee weken eerder ter vaststelling aan de raad voor te leggen, zoals bij veel buurgemeenten al gebruikelijk is. Wat is daarvoor nodig?		
P2	**Voorzieningenaanbod diverse doelgroepen** Onze gemeente heeft een groot voorzieningenaanbod voor diverse doelgroepen. Toch horen wij van inwoners dat dit aanbod lang niet altijd bekend of vindbaar is. Wat gaat u er aan doen om dit aanbod beter bekend te maken bij de inwoners?		
P3	Ook **vergroening, goed waterbeheer, energiebesparing en het verduurzamen van woningen** verdienen concrete aandacht. Welke stappen denkt het college daarin te gaan zetten?		
P4	**Draagkracht toerisme** En natuurlijk is ook toerisme belangrijk voor onze lokale economie, maar het moet wel passen binnen de draagkracht van onze dorpen en ons landschap. We moeten voorkomen dat juist datgene wat onze gemeente zo aantrekkelijk maakt, onder druk komt te staan. Vraag: Hoe denkt het college daar de balans in te kunnen houden ?		
P5	**Rol Rd4 bij schoonmaak en gladheidsbestrijding wegen** Sommige gemeenten organiseren het schoonhouden van wegen en de gladheidsbestrijding gezamenlijk via Rd4. Dat is reden om ook onze werkwijze kritisch te bekijken. Daarom vragen wij het college of het bereid is de raad begin 2027 te informeren over de huidige kosten en de mogelijke alternatieven voor het schoonhouden en sneeuw- en ijsvrij maken van onze wegen.		
P6	**Omgevingsplannen** Welke inspanningen gaat het college doen om de omgevingsplannen tijdig (dat wil zeggen ruim vóór 31 december 2031) rond te hebben?		

Nr.	Fractie	Reactie college	Ph.
P7	Wat veroorzaakt dat Gulpen-Wittem moeite heeft om complexe dossiers zoals **de omgevingsvisie en het volkshuisvestelijk beleid** tot een goed einde te brengen? Wat heeft u nodig van de gemeenteraad om vlotter tot besluitvorming te komen?		
P8	**Waterbuffers Ruilverkavelingsweg** Is het waar dat deze buffers sinds de oplevering al twee keer moesten worden leeg gebaggerd vanwege alle van de helling afgestroomde modder en keien? Wat waren hiervan de kosten en wie heeft deze betaald: het waterschap, de gemeente of de ondernemers die de schade veroorzaakten?		
	VVD		
V1	**Financiële regie over coalitieprogramma** Wethouder Derksen, wie heeft de financiële regie over het coalitieprogramma? Van welke plannen kent u de kosten al en wat blijft er dan over van die €80.402?		FD
V2	**Onder-uitputting inkomensregelingen** Wethouder Van der Kleij, wat gaat u in 2027 doen voor de inwoners die nu hulp mislopen, en wanneer hoort de raad of u hen bereikt?		MvdK
V3	**OZB-verhoging** Wethouder Derksen, welke concrete uitgaven maken die extra vijf procent OZB in 2027 noodzakelijk en welke mogelijke bezuinigingsmaatregelen hebt u onderzocht?		FD
V4	**Aanleveren doorgerekende structurele besparingen** Zegt wethouder Derksen toe dat de raad vóór de vaststelling van de belastingtarieven concrete, doorgerekende voorstellen voor structurele besparingen ontvangt?		FD

Nr.	Fractie	Reactie college	Ph.
V5	**Tarief toeristenbelasting** Wethouder Derksen, blijft het tarief voor 2027 ook in februari staan?		FD
V6	**Tariefdifferentiatie toeristenbelasting** Wethouder Hamaekers, met welke ondernemers bespreekt u voor 2028 de indexering en eventuele tariefverschillen per soort verblijf?		FD
V7	**Scheuren van graslanden** Wethouder Hamaekers, zegt u toe dat u eerst met de LLTB nagaat waarom de betroffen percelen zijn geselecteerd, eventuele fouten herstelt en pas daarna met de agrariërs om tafel gaat over de percelen waar nog vragen over zijn?		AH
	Gulpen-Wittem Lokaal		
G1	**Gevolg van motie financiële regie** Is de wethouder en zijn de andere fracties het eens met deze gevolgtrekking uit de betreffende motie *(dat ook gekeken moet worden naar aanpassingen van bestaand beleid)*		FD
G2	**Haalbaarheid gebiedsontwikkeling Wijlre-Oost** Kan de wethouder, hoewel het voorstel volgende maand op de agenda staat al een tip van die sluier oplichten?		MH
	DOE'22		
D1	**Reële begroting** Hoe reëel is deze begroting voor de provincie nu er in het voorwoord ambities staan, die niet financieel zijn vertaald?		FD
D2	**OZB** In de begroting 2026 staat meerjarig telkens een bedrag van € 3.424.053 voor opbrengsten OZB. In de begroting 2027 zien we dat de OZB oploopt van € 3.438.214 in 2027 naar € 3.746.098. Dat is € 300.000 meer. Hoe kan dat?		FD

Nr.	Fractie	Reactie college	Ph.
D3	**Verwerken coalitieprogramma** Kan de portefeuillehouder ons alvast meenemen in de plannen die hij wil presenteren in februari 2027		FD
D4	**Bezuinigingen** Heeft het college bezuinigingen op het oog voor 2027 om nieuw beleid mogelijk te maken?		FD
D5	**Reflectie op potentiële besparingen** Om ambities uit het coalitieakkoord te realiseren in februari 2027 zijn er besparingen noodzakelijk. Wij zouden graag een reflectie krijgen van het college op de volgende potentiële besparingen: Toepassen profijtbeginsel Hubertusmarkt: - Uitbesteden Hubertusmarkt - Afschaffen Citta Slow. - Prioritering projecten die het meest rendabel zijn - Temporiseren projecten - Investeringsplafond aanleggen - 25% besparen op externe inhuur - Versneld aflossen schulden - Vacaturestop instellen - 10% efficiencyverbetering in de organisatie - Bezuinigen op management. Zoals bijvoorbeeld ASML heeft gedaan. De motivatie was dat iemand die bij ASML werkt teveel bazen heeft en daardoor teveel tijd nodig heeft voor afstemming die niets bijdraagt aan de uiteindelijke prestatie en dus leidt tot teveel bureaucratie.		
D6	**Reflectie inkomstenbronnen** Wij zouden graag een reflectie krijgen van het college op de volgende potentiële nieuwe inkomstenbronnen: - Indexeren toeristenbelasting - Parkeerbelasting toeristen - Grond en gebouwen Sophianum terrein Nijswiller verkopen - Belasting heffen op dagjestoeristen		

Nr.	Fractie	Reactie college	Ph.
D7	Welke **nieuwe bestuurlijke of ambtelijke wensen** zijn in deze begroting opgenomen?		FD
D8	**213a-onderzoek** Welk doelmatigheidsonderzoek 213A, een verplichting op grond van de gemeentewet, heeft u in 2026 uitgevoerd. U schrijft in de begroting dat dit wordt toegevoegd aan de paragraaf Bedrijfsvoering, maar daar is het niet opgenomen. Als antwoord op onze technische vraag stelt u dat dit in februari 2027 wordt meegenomen. Graag verantwoording van het college waarom dit niet is gedaan in de begroting.		FD
D9	**Bomenkap De Planck** Uitleg portefeuillehouder over kappen 160 bomen op de Planck		AH

Raadsvergadering

Dossiernummer	3985
Extern Zaak ID	IB.26.0372
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 november 2026
Agendapunt	8.1
Titel	M2614 - Motie Brandsma (PRO Gulpen-Wittem) cs. over een aanval op een is een aanval op allen
Organisatieonderdeel	Afdeling Raadsgriffie
Portefeuillehouder	

Bijlagen
M2614 - Motie Brandsma (PRO Gulpen-Wittem) c.s. over een aanval op een is een aanval op allen (G.26.03207)
M2614 - Motie Brandsma (PRO Gulpen-Wittem) c.s. over een aanval op een is een aanval op allen (G.26.03207) 1e gewijzigde versie

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadsvergadering	**12 november 2026**

Moties

ID	**Onderwerp**
462	M2614 - Motie Brandsma (PRO Gulpen-Wittem) cs. over een aanval op een is een aanval op allen

Voorgesteld besluit

Spreekt uit dat:

1. Iedere vorm van uitingen van haat, bedreiging en intimidatie tegen politieke ambtsdragers en ambtenaren, zowel online als offline, onacceptabel is;
2. De gemeenteraad solidair is met iedereen die vanwege zijn of haar publieke functie met dergelijke agressie wordt geconfronteerd;
3. Een aanval op één een aanval is op allen.

Verzoekt de griffier:
1. Deze motie ter kennis te brengen van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Deze motie te delen met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en Vereniging Nederlandse gemeenten.
3. Deze motie te delen met de griffiers van alle Nederlandse gemeenteraden,

met de oproep zich gezamenlijk uit te spreken tegen agressie en intimidatie richting lokale volksvertegenwoordigers en bestuurders.

Besluit

Spreekt uit dat:

1. Iedere vorm van uitingen van haat, bedreiging en intimidatie tegen politieke ambtsdragers en ambtenaren, zowel online als offline, onacceptabel is;
2. De gemeenteraad solidair is met iedereen die vanwege zijn of haar publieke functie met dergelijke agressie wordt geconfronteerd;
3. Een aanval op één een aanval is op allen.

Verzoekt de griffier:
1. Deze motie ter kennis te brengen van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Deze motie te delen met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en Vereniging Nederlandse gemeenten.
3. Deze motie te delen met de griffiers van alle Nederlandse gemeenteraden, met de oproep zich gezamenlijk uit te spreken tegen agressie en intimidatie richting lokale volksvertegenwoordigers en bestuurders.

Toelichting

De geamendeerde versie van de motie (1e gewijzigde versie) is unaniem aangenomen.

Motie over een aanval op één is een aanval op allen

Motienummer	:	**M2614**
Kenmerk	:	G.26.03207
Zaakdossier	:	IB.26.0372
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Motie Brandsma cs. over een aanval op één is een aanval op allen

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,
Constaterende dat:

- Politieke ambtsdragers en ambtenaren in toenemende mate te maken krijgen met uitingen van haat, bedreigingen en intimidatie, zowel online als offline;
- Gemeentehuizen steeds vaker doelwit zijn van agressie, vernielingen en intimidatie, waarmee niet alleen een gebouw maar ook de lokale democratie wordt geraakt;
- Ook binnen de gemeente Gulpen-Wittem politieke ambtsdragers en ambtenaren slachtoffer kunnen of zijn (ge)worden van online haat, bedreigingen en intimidatie;
- Deze vormen van agressie een grote persoonlijke impact kunnen hebben en ertoe kunnen leiden dat politieke ambtsdragers en ambtenaren zich minder vrij voelen om hun werk uit te oefenen;

Overwegende dat:

- Een veilige werkomgeving een basisvoorwaarde is voor het goed functioneren van de lokale democratie;
- Politieke verschillen nooit mogen leiden tot uitingen van haat, bedreiging of intimidatie van politieke ambtsdragers en ambtenaren;
- Iedere vorm van agressie tegen één politieke ambtsdrager of ambtenaar een aanval is op de democratische rechtsstaat en daarmee op ons allen.

Spreekt uit dat:

1. Iedere vorm van uitingen van haat, bedreiging en intimidatie tegen politieke ambtsdragers en ambtenaren, zowel online als offline, onacceptabel is;
2. De gemeenteraad solidair is met iedereen die vanwege zijn of haar publieke functie met dergelijke agressie wordt geconfronteerd;
3. Een aanval op één een aanval is op allen.

en gaat over tot de orde van de dag.

dhr. W. Brandsma (PRO Gulpen-Wittem)
dhr. mr. M.E. Cuppen (DOE'22)
dhr. H. Veldhuis (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)
dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)
dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)

Status motie

De motie M2614 is een motie vreemd aan de orde van de dag. De motie is een ontwerpversie. De gemeenteraad heeft hierover nog geen besluit genomen. Behandeling staat gepland op donderdag 12 november 2026.

Stemmen voor	:	…	Raadsleden van de fracties …
Stemmen tegen	:	…	Raadsleden van de fracties …

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over een aanval op één is een aanval op allen

1e gewijzigde versie

Motienummer	:	**M2614**
Kenmerk	:	G.26.03207
Zaakdossier	:	IB.26.0372
Vergaderdatum	:	Donderdag 12 november 2026
Onderwerp	:	Motie Brandsma cs. over een aanval op één is een aanval op allen

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,
Constaterende dat:

- Politieke ambtsdragers en ambtenaren in toenemende mate te maken krijgen met uitingen van haat, bedreigingen en intimidatie, zowel online als offline;
- Gemeentehuizen steeds vaker doelwit zijn van agressie, vernielingen en intimidatie, waarmee niet alleen een gebouw maar ook de lokale democratie wordt geraakt;
- Ook binnen de gemeente Gulpen-Wittem politieke ambtsdragers en ambtenaren slachtoffer kunnen of zijn (ge)worden van online haat, bedreigingen en intimidatie;
- Deze vormen van agressie een grote persoonlijke impact kunnen hebben en ertoe kunnen leiden dat politieke ambtsdragers en ambtenaren zich minder vrij voelen om hun werk uit te oefenen;

Overwegende dat:

- Een veilige werkomgeving een basisvoorwaarde is voor het goed functioneren van de lokale democratie;
- Politieke verschillen nooit mogen leiden tot uitingen van haat, bedreiging of intimidatie van politieke ambtsdragers en ambtenaren;
- Iedere vorm van agressie tegen één politieke ambtsdrager of ambtenaar een aanval is op de democratische rechtsstaat en daarmee op ons allen.

Spreekt uit dat:

1. Iedere vorm van uitingen van haat, bedreiging en intimidatie tegen politieke ambtsdragers en ambtenaren, zowel online als offline, onacceptabel is;
2. De gemeenteraad solidair is met iedereen die vanwege zijn of haar publieke functie met dergelijke agressie wordt geconfronteerd;
3. Een aanval op één een aanval is op allen.

Verzoekt de griffier:

1. Deze motie ter kennis te brengen van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Deze motie te delen met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en Vereniging Nederlandse gemeenten.

3. Deze motie te delen met de griffiers van alle Nederlandse gemeenteraden, met de oproep zich gezamenlijk uit te spreken tegen agressie en intimidatie richting lokale volksvertegenwoordigers en bestuurders.

en gaat over tot de orde van de dag.

dhr. W. Brandsma (PRO Gulpen-Wittem)
dhr. mr. M.E. Cuppen (DOE'22)
dhr. H. Veldhuis (GWL, Gulpen-Wittem Lokaal)
dhr. J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)
dhr. ing. M.M.J.A. Theunissen (VVD)

Status motie

De motie M2614 is een motie vreemd aan de orde van de dag. De motie is unaniem aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 12 november 2026.

Stemmen voor	:	15
Stemmen tegen	:	0

Gulpen, 12 november 2026

de griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(220,65)}}

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,
{{esl:Signer2:signature:size(220,65)}}

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens